

AFDELING KNIP & PLAK

(met groot gemak).

VIETNAM

Dossier IV

Map 4

*Vietnam, Laos, Cambodja,
Thailand, Birma en Maleisië*

30 juli 1969-31 oktober 1969

www.MinisterieVanPropaganda.org

Sihanouks

spel 10-9-63 NBL

DE ARGUMENTATIE die prins Norodom Sihanouk, het staatshoofd van Cambodja, heeft gebruikt om zijn aftreden als staatshoofd en de komst van een nieuwe regering te verklaren, lijkt de erkenning van een falen. Het land bevindt zich in een zeer moeilijke financiële positie. Dat is weliswaar toe te schrijven aan factoren buiten de greep van de regering, zoals de droogte en de ontbladering van het oerwoud door Amerikaanse vliegtuigen in hun strijd tegen de Vietnamese communisten, maar toch eist hij in feite van de nieuwe regering een laatste inspanning om de financiële positie van het land te herstellen, waar hij dan zelf blijkbaar niet toe in staat was.

Toch schakelt Sihanouk zich niet uit, want hij blijft de leider van de Sangkum, Cambodja's nationale beweging. En de identificatie van regime en beweging blijkt wel uit zijn opmerking, dat een falen, van de nieuwe regering zou leiden tot een ontbinding van de Sangkum.

Op dit punt verlaat zijn argumentatie het zuiver binnenlandse vlak. In de plaats van de Sangkum zou of een stelsel van partijen komen, of een militaire dictatuur en dat zou volgens Sihanouk het land in de armen van de Ver. Staten werpen met het daaruit voortvloeiende verlies van onafhankelijkheid en neutraliteit.

* * *

HIER kan men iets van het tactische spel van Sihanouk uit opmaken. Niet dat Sihanouk op het

DE TOESTAND

ogenblik anti-Amerikaans is of dat hij Amerika als boeman voor zijn eigen bevolking op wil roepen. Deze opmerkingen zijn in feite gericht tegen de buitenlandse machten die de communistische opstandelingen van Cambodja steunen.

Sihanouks voornaamste zorg is het behoud van de Cambodjaanse onafhankelijkheid en uitgaande van dat vaste punt heeft hij door de jaren heen een wat wisselende tactiek gevolgd die hem wel de faam van grillige onberekenbaarheid heeft bezorgd. Zijn aanvankelijke vrees in het Amerikaanse vaarwater verzeild te raken, deed hem in 1963 zo ver gaan afstand te doen van alle Amerikaanse hulp. Een paar jaar daarop verbrak hij de diplomatieke betrekkingen met Washington. Te-

genja deed hij zijn ogen dicht voor de bases van de Vietcong in zijn land en gaf hij het Bevrijdingsfront volledige diplomatieke status. Dat was in 1967.

In zijn opzet behoorde aan dit alles een tegenprestatie verbonden te zijn, nl. de respectering van zijn staatsbestel. Kon hij de kampen van de Vietcong op Cambodjaans terrein nog als een uitvloeisel van de oorlog beschouwen, ter vergelijking met de Algerijnse kampen in Tunesië, die met de vrede zouden verdwijnen, anders is het gesteld met de hulp uit Noord- en Zuid-Vietnam voor de rebellie van de rode Khmers.

Die hulp doet Sihanouk beseffen, dat het, zoals in het blad Réalités cambodgiennes werd opgemerkt, steeds de opzet van Ho Tsji Minh, de Noordvietnamese leider, is geweest het gehele voormalige Franse Indo-China te vietnamiseren. Van dat Indo-China maakten behalve het huidige Noord- en Zuid-Vietnam ook Laos en Cambodja deel uit. Het accent komt zo meer op de staatkundige dan op de ideologische bedreiging te liggen.

* * *

IN DE LOOP van dit jaar zocht Sihanouk een lichte toenadering tot Washington. Hij verklaarde zich bereid de diplomatieke betrekkingen met Amerika weer aan te knopen, maar is daar weer van teruggekrabbeld. Wilde hij dat als pressiemiddel gebruiken om de Vietnamezen tot terughoudendheid te dwingen?

Nu er wat beweging in de Vietnamese kwestie schijnt te komen, wordt de zaak dringender voor Sihanouk. Aan de ene kant beseft hij, evenals Hanoi en het Bevrijdingsfront dat trouwens doen, dat Amerika niet bereid zal zijn tot een tweede Vietnam in Cambodja, maar aan de andere kant wil hij Amerikaanse interventie niet alleen als argument tegen zijn communistische burens gebruiken, maar wil hij tevens laten weten, dat hij, Sihanouk, de enige is die een afglijden in het Amerikaanse kamp kan verhinderen. Dat wil hij dramatiseren door zich nu halverwege van het politieke terrein terug te trekken. Deze halve aftocht moet de communistische vrees voor groeiende Amerikaanse invloed vergroten en deze vrees moet dan hun terughoudendheid vergroten, opdat Sihanouk als garant van neutraliteit weer terug kan keren.

In hoeverre de berekeningen van Sihanouk zullen kloppen, zal voor een goed deel afhangen van de risico's die Hanoi te zijner tijd tegenover Amerika zal durven te nemen.

India oneens met VS over Vietnam

Van een correspondent

NEW DELHI, 1 aug. — Mevrouw Indira Gandhi, premier van India, is het niet eens met de Amerikaanse president Nixon, dat Amerika thans al het mogelijke gedaan heeft om te komen tot vrede in Vietnam.

Zij heeft dit te kennen gegeven na afloop van het negentig minuten durende gesprek met Nixon, dat behalve over Vietnam ging over de verhouding India—Pakistan, over de Chinese dreiging in Azië, geboortebeperving en regionale Aziatische samenwerking.

India, dat een neutrale politiek volgt, vindt — aldus mevrouw Gandhi — dat het Vietnamese volk zelf zijn moeilijkheden moet oplossen, zonder buitenlandse troepen of vreemde inmenging.

Wat de moeilijke verhouding tussen

haar land en Pakistan betreft sulte mevrouw Gandhi haar vrees, dat Amerika zijn in 1965 ingetrokken wapenleveranties aan Pakistan zal hervatten. Dit zou volgens haar aanleiding geven tot een nieuwe bewapeningswedloop.

De Indiase premier merkte op, dat er „verschillende soorten communisten” zijn. Onder hen zijn er ook in Azië voorstanders van liberalisatie. Daarom is ze niet bang voor een communistisch regiem in Vietnam en hoopt ze, dat ook Amerika eens die vreemde vrees zal kunnen overwinnen.

Nixon is vandaag in Pakistan, waar hij met president Jahja Khan besprekingen voert — ongetwijfeld ook over de kwestie van een hervatting van de wapenleveranties. In de Roemeense hoofdstad Boekarest worden intussen de laatste voorbereidingen getroffen voor het bezoek van de Amerikaanse president, die daar morgen kort na het middaguur verwacht wordt voor een bezoek van 27 uur.

Het blad van de Roemeense journalistenbond, „Lumea” heeft president Nixon geprezen als een leider, die „door zijn onafgebroken ijveren en zijn vastberaden en scherpzinnige beleid ongunstige situaties en controverses de baas weet te blijven en openlijk weet te spreken over de ingewikkeldste problemen van de buitenlandse en binnenlandse politiek van de Amerikaanse regering.”

De Russische delegatie naar het Roemeens partijcongres, dat volgende week woensdag begint, zal onder leiding staan van Konstantin Katoesjev, secretaris van het centrale partijcomité. De betrekkelijk bescheiden plaats van Katoesjev in de Russische partijhiërarchie wijst erop dat het Kremlin zijn grote ontevredenheid wil demonstreren over bepaalde aspecten van de Roemeense politiek, speciaal ten aanzien van het bezoek van president Nixon.

Sihanouk blijft toch aan *30/1/54 MHC*

Uit welingelichte kringen in Thailand is vernomen dat prins Norodom Sihanouk, het staatshoofd van Cambodja, niet af zal treden. Donderdag was gemeld dat Sihanouk de Cambodjaanse Nationale vergadering gezegd had dat hij dit „van plan was”.

Een nadere bestudering van de tekst van de prins wijst echter uit, zegt men, dat hij slechts dreigde. „Ik ben geen engel en geen genie”, zou hij gezegd hebben, erop wijzend dat hij niet voort kon gaan alle problemen van het land op te lossen; indien hij dus geen steun kreeg van de regerende Sangkum-beweging, zou hij het moeten laten afweten. (UPI)

Aziatische politiek van VS nog niet duidelijk omlijnd

2 Aug 68 NAC

President Nixon heeft deze week zijn tweede, grote reis ondernomen. Zijn eerste, naar enige Westeuropese landen, moest zijn voornemen tot uitgebreider en beter gecoördineerd overleg met de Atlantische bondgenoten duidelijk maken, alsmede zijn wens dat West-Europa een grotere mate van onafhankelijkheid in de relatie tot de VS toebedeeld zal krijgen.

Ook zijn tweede reis, naar Zuidoost-Azië (Roemenië even buiten beschouwing gelaten), heeft tot doel de te bezoeken landen te vertellen dat de VS wensen dat zij minder afhankelijk worden en een zelfstandiger politiek gaan voeren.

Zo goed evenwel als de VS een Atlantische macht willen blijven, willen zij ook een Stille Oceaan-

jaren ontworpen doctrine voor Zuidoost-Azië.

Vietnam

Die publieke opinie gaat Nixon in-zake Vietnam steeds verder onder druk zetten, zelfs zozeer dat binnenkort nieuwe mededelingen verwacht worden over de termijnen waarbinnen de volgende eenheden GI's uit Vietnam teruggetrokken zullen worden. Juist dit kan Nixons plannen ten aanzien van Zuidoost-Azië gaan doorkruisen: wat blijft er over van Amerika's bondgenootschappelijke verplichtingen, wanneer het niet bereid blijkt zijn bondgenoot Vietnam langdurig te verdedigen?

Nixon zit in Vietnam ook anderszins in de knel: tijdens zijn korte bezoek aan president Thieu heeft hij laten weten dat nu genoeg concessies zijn gedaan en dat nu „de andere partij” — eufemisme om het erkennen van het Bevrijdingsfront te omzeilen — maar eens met voorstellen moet komen.

Het ziet er echter naar uit dat het Front en Hanoi, ervan overtuigd zijn dat de tijd voor hen werkt, net zolang zullen afwachten, totdat Nixon genoopt is zijn troepen terug te trekken; de kans op een „ervol terugtrekken uit Vietnam” wordt daarmee wel erg klein, want niets dwingt de andere partij zijn troepen ook terug te trekken en direct na de Amerikaanse afmars de macht niet over te nemen.

Washingtons beleid om dit risico te ondervangen door de Vietnamezen de oorlog te laten overnemen is niet succesrijk. Het tempo waarin dit gebeurt ligt voorlopig veel te laag.

Roemenië

Het bezoek dat president Nixon dit weekeinde nog zal brengen aan Roemenië is door de leiders van dat land omkleed met alle mogelijke politieke voorzorgen. Boekarest wil vermijden dat de Sowjetunie enig aanknopingspunt krijgt om te interveniëren om Roemenië in het rechte pad van het Oosteuropese stelsel te houden.

Roemenië noemt het bezoek een onderdeel van het onderhouden van normale betrekkingen met de niet-communistische wereld. De afgelopen weken is herhaalde malen gesteld dat Roemenië niet van plan is zijn internationale politiek te wijzigen en dat het land zijn betrekkingen met de leden-staten van de Comecon en het Pact van Warschau op de eerste plaats zet.

De Roemenen hebben het partijcongres, dat eerst op 4 augustus zou beginnen, twee dagen uitgesteld, hoofdzakelijk om te voorkomen dat hun buitenlandse partijgenoten zouden worden geconfronteerd met de laatste uiterlijke tekenen van de kortstondige Amerikaanse aanwezigheid in de stad.

De Roemenen zullen waarschijnlijk weigeren met de Amerikanen meer dan vrijblijvend internationale problemen te bespreken, wanneer ze daarmee in het politieke vaarwater van Moskou kunnen komen: Nixon behoeft zeker geen bemiddeling te verwachten in de relatie als Vietnam,

de Amerikaanse Chinapolitiek of de Europese veiligheidsconferentie.

Midden-Amerika

Na dagen van onderhandelingen is voor het conflict tussen de Midden-Amerikaanse staten Honduras en El Salvador — vanwege zijn oorsprong de „voetbaloorlog” genoemd — dank zij de bemiddeling van de Organisatie van Amerikaanse staten (OAS) een ogenschijnlijk voor beide partijen aanvaardbare regeling bereikt.

Deze regeling kon een tijd lang niet verwezenlijkt worden, omdat Honduras als eis stelde dat El Salvador eerst zijn troepen van zijn grondgebied moest hebben teruggetrokken, voordat het over de andere zaken wilde praten en omdat El-Salvador eerst garanties voor de veiligheid van de in Honduras wonende Salvadorenen wilde hebben.

De OAS heeft El Salvador met economische sancties moeten bedreigen, voordat het land bereid was zijn houding te wijzigen. Ook Honduras heeft zijn standpunt verzacht.

Waarnemers van de OAS zien nu toe op het terugtrekken van de troepen en op de behandeling van burgers in het gebied; de inter-Amerikaanse commissie voor de rechten van de mens onderzoek klachten over de behandeling van de Salvadorenen in Honduras, de OAS zal hulp verlenen aan de ongeveer 15.000 oorlogsvluchtelingen.

Als algemeen kader hebben de Amerikaanse ministers van buitenlandse zaken beklemtoond dat gebruik van geweld ontoelaatbaar is; zij gaven Honduras toe dat het soeverein is over immigranten, maar riepen op respect te tonen voor de mensenrechten.

Met deze regeling is de conflictstof echter nog niet de wereld uit: El Salvador houdt zijn bevolkingsoverschot en is niet in staat dit in de industrie op te vangen; de emigratie zal dus doorgaan. Daartegenover blijft de jaloezie en afgunst van de Hondurezen jegens die immigranten bestaan en het feit dat Salvadorenen dreigen het slachtoffer te worden van een landhervorming in Honduras, waarbij alleen Hondurezen landeigenaar kunnen zijn.

Italië

De Italiaanse formateur, tevens de-missionair premier, Rumor, heeft deze week getracht een kabinet te vormen van uitsluitend christen-democraten. Het bestuur van deze partij had hiervoor zijn toestemming gegeven, nadat het Rumor niet was gelukt een voortzetting van de oude centrum-links coalitie te bewerkstelligen, vanwege de broedertwist van de socialisten. Het partijbestuur achtte een samenwerking met de PSI (de afgeschieden PSU was de dwarsligger) ongewenst, omdat een groot deel van zijn achterban deze oplossing te links zou achten.

Rumor heeft echter gisteren zijn formatiepogingen moeten staken wegens socialistisch verzet tegen de vorming van een uitsluitend uit christen-democraten bestaande regering.

BUITENLANDS WEEKOVERZICHT

macht blijven; deze uitgangspunten blijven ten grondslag liggen aan de Amerikaanse Aziatische en Europese politiek.

Zonder dat de president nu een duidelijke omlijning van de toekomstige Aziatische politiek van de VS heeft gegeven, valt toch wel uit zijn redevoeringen af te leiden welke elementen hierin de boventoon zullen gaan voeren.

De VS zullen hun algemene bondgenootschappelijke verplichtingen (in de ZOAVO bijv.) trouw blijven en de bondgenoten mede verdedigen tegen aanvallen van buitenaf; de VS zullen pogen de welvaart in het gebied te bevorderen door het vergroten van de economische hulp; de Zuidoostaziatische landen zullen de interne subversieve activiteiten zelf moeten bestrijden; de VS zullen de regionale samenwerking bevorderen.

Dit pakket van uitgangspunten vaak gepresenteerd onder het motto „geen nieuwe Vietnams”, laat op papier de kansen op een hernieuwd gewapend ingrijpen door de VS zeker voortbestaan. De inmenging in Vietnam kwam bijv. tot stand, omdat men van de premisse uitging dat Zuid-Vietnam door buitenlandse troepen werd aangevallen. En ook al moeten de landen zelf de interne subversie gaan bestrijden, in Thailand verklaarde Nixon dat de VS dat land ook zouden steunen tegen degenen die van binnenuit zouden opereren.

Uit deze twee voorbeelden blijkt dat de Amerikaanse politiek vooralsnog meer bepaald zou worden door van geval tot geval pragmatisch beoordeelde strategische belangen en door de in de publieke opinie naar voren komende politieke wil van het Amerikaanse volk, dan door een nu voor

Zuid-Vietnam: spionagenet opgerold

Zaterdag werd in de Zuidvietnamese hoofdstad, Saigon, officieel bekendgemaakt dat Huynh Van Trong, een vroegere politieke adviseur van president Thieu, tezamen met verscheidene hoge officieren en drie ambtenaren van het ministerie van „open armen“ (dat zich bezighoudt met de overgelopen Vietcongstrijders) is gearresteerd en ervan beschuldigd is te behoren tot een spionagenet.

De politie maakte verscheidenen namen bekend van de naar schatting 65 personen die aangehouden zijn. Onder hen bevinden zich twee krantenuitgevers, enkele journalisten en intellectuelen.

Volgens de politie heeft de opgerolde organisatie vertakkingen in Frankrijk, Laos, Cambodja en Hongkong. Er zijn een honderd meter microfilm en een groot aantal andere documenten in beslag genomen.

Het komplot kwam in de openbaarheid toen Trong, een 56-jarige katholiek uit Hué, 26 juli werd gearresteerd, tien dagen nadat hij door Thieu was ontslagen.

Nixon wil einde oorlog Vietnam

WASHINGTON, 5 aug. (Reuter) — Op een bijeenkomst met 22 Republikeinse en Democratische leiders van het Amerikaanse Congres heeft president Nixon maandag gezegd, dat het de bedoeling is de oorlog in Vietnam te beëindigen op een wijze die verdere communistische agressie in Azië zal voorkomen en de Zuidvietnamese be-

volking in de gelegenheid zal stellen vrij een regering te kiezen.

De militaire situatie in Vietnam is naar zijn mening aanzienlijk verbeterd. Naar de betekenis van de sterk verminderde vijandelijke activiteit is het onderzoek nog gaande. In het laatste van deze maand zal worden vastgesteld of er meer troepen uit Vietnam kunnen worden teruggetrokken, na het recente besluit 25.000 man terug te trekken.

Amerika zal Thailand van militaire uitrusting voorzien en economische hulp bieden. Om Amerikaanse grondstrijdkrachten heeft Thailand niet gevraagd. Zij zijn ook niet beloofd. Amerika gaat in Azië geen nieuwe verplichtingen aan. Wat vroeger beloofd is wordt wel nagekomen.

Waarschuwing

MOSKOU (Reuter) — Radio Moskou heeft vandaag gezegd dat Amerika goed moet beseffen dat acties tegen het socialisme in Oost-Europa onvermijdelijk op tegenstand van Rusland zullen stuiten. Zonder het bezoek van Nixon aan Roemenië te noemen zegt de radio: „Amerikaanse ideologen zijn geneigd te denken dat het socialistisch systeem in de Oosteuropese landen geleidelijk aan kracht inboet”. Even verder zegt het commentaar: „De Verenigde Staten moeten er ook rekening mee houden dat de Sovjet-Unie garant staat voor het socialisme in de Oosteuropese landen”.

Gedaald

WASHINGTON (DPA) — Als president Nixon bij het beramen van zijn twaalfdaagse reis om de wereld niet alleen een versterking van de Amerikaanse positie in de wereld voor ogen had, maar ook van zijn eigen positie thuis, dan kon hij maandag bij zijn terugkeer uit de pers vernemen dat dat helemaal niet overbodig was. Want toen hij het vliegdekschip Hornet verliet om „de Geest van Apollo” de aarde rond te dragen, was zijn aanzien bij het Amerikaanse publiek flink gedaald. Van 62 procent in juni tot 44 procent in juli was het gedeelte van de Amerikanen afgenomen dat zijn werk in het Witte Huis „uitstekend” of „goed” noemde, terwijl 48 procent de president „matig” of zelfs „zwak” vond (in juli 32 procent). Ongetwijfeld zullen de maanlanding en het onthaal in Boekarest de cijfers te zijnen gunste verbeteren. Maar of de resultaten van de reisdiplomatie de negatieve indruk — vooral van de inflatoir stijgende prijzen — kunnen uitwissen, blijft de vraag — temeer daar de meningen over Nixons reis in de VS ver uiteenlopen.

(Reuter) — Een woordvoerder van het Witte Huis heeft dit antwoord op een vraag meegedeeld dat Nixon geen plannen heeft voor een bezoek aan Moskou in de naaste toekomst.

President Nixon heeft maandag op een bijeenkomst van de 22 belangrijkste leden van het Amerikaanse Congres gezegd dat het de bedoeling is de oorlog in Vietnam te beëindigen op een wijze die verdere communistische agressie in Azië zal voorkomen en die de Zuidvietnamese bevolking in de gelegenheid zal stellen vrij een regering te kiezen.

De militaire situatie in Vietnam is naar zijn mening sterk verbeterd. Naar de betekenis van de aanzienlijk verminderde vijandelijke activiteit is het onderzoek nog gaande. Eind deze maand zal worden beslist of er meer troepen uit Vietnam kunnen worden teruggetrokken.

De leider van de Republikeinse fractie in de Senaat, Dirksen, zei tegen journalisten dat Nixon de mogelijkheid had geopperd dat „bepaalde particuliere bronnen wellicht zouden worden aangeboord om bij te dragen” tot de Parijse vredesbesprekingen, maar de senator zei niet wie hiermee werden bedoeld.

De woordvoerder van het Witte Huis, Ziegler, maakte geen melding van vooruitgang bij de Parijse vredesbesprekingen.

De president had de Congresleden gezegd dat alle Aziatische leiders die hij had gesproken de nieuwe lijn van de Amerikaanse Azië-politiek hadden aanvaard — dat de VS een Stille-Oceaanmogendheid blijven, maar dat de Aziatische landen hun koers zelf moeten bepalen, aldus Ziegler. Wat vroeger beloofd is wordt nagekomen, maar de VS gaan geen nieuwe verplichtingen aan, zo had Nixon gezegd.

Op vragen naar zijn uitspraak in Thailand, dat Amerika dit land zou steunen bij het neerslaan van binnenlandse opstanden en bij de verdediging tegen een aanval van buitenaf, had Nixon geantwoord dat Thailand niet om Amerikaanse grondstrijdkrachten had gevraagd.

Maar de VS zullen Thailand van militaire uitrusting voorzien en economische hulp bieden, had hij gezegd.

De president had de volksvertegenwoordigers verder meegedeeld dat hij de Aziatische leiders deelgenoot had gemaakt van de Amerikaanse beslissing om niet deel te nemen aan een Aziatisch veiligheidssysteem zoals dat onlangs door de Sowjetunie is voorgesteld. (Reuter)

HANOI LAAT DRIE AMERIKANEN VRI.

Drie Amerikaanse krijgsgevangenen zijn volgens radio-Hanoi in vrijheid gesteld, de eerste luitenant van de luchtmacht Wesley L. Rumble (26) uit Oroville in Californië, de marine-luitenant Robert F. Frishman (29) en de matroos Douglas B. Hegdahl uit Clark in South Dakota.

Cambodjanen zijn tegen aftreden prins Sihanoeck

PNOM PENH, 5 aug. (Reuter) — Een speciaal congres, dat tot taak heeft de vorming van een nieuwe regering te bespreken, heeft een beroep op prins Sihanoeck gedaan niet af te treden als staatshoofd.

Het congres, waaraan o.a. leden van de Nationale Vergadering, de troonraad en de jeugdraad deelnemen, heeft voorts een lijst van tien personen opgesteld die in aanmerking komen voor het premierschap. Boven aan de lijst staat generaal Lon Nol, vice-president, minister van defensie en opperbevelhebber van de strijdkrachten. De nieuwe regering zal voornamelijk tot taak hebben de ernstige economische problemen waarvoor Cambodja zich geplaatst ziet op te lossen.

Prins Sihanoeck deelde op 31 juli in de Nationale Vergadering mee dat hij zijn bevoegdheden als staatshoofd zou overdragen aan een regentschapsraad maar de aan het bewind zijnde Nationale Beweging, de Sangkum, zou blijven leiden.

Nixon overweegt de Amerikaanse roepenmacht in Vietnam verder te verminderen, zo heeft hij de leiders van het Amerikaanse Congres gisteren te verstaan gegeven. Hij wil niet dat voor latere geschiedkundigen Johnsons oorlog ook Nixons oorlog wordt. De nieuwe Amerikaanse leuze is: „Geen Vietnam meer”, maar eerst moeten de Amerikanen van dat oorspronkelijke Vietnam-probleem afkomen.

Vooraf ook om de gevoelens van de Aziatische bondgenoten te sparen, spreken de Amerikanen bij voorkeur niet over „terugtrekking” van hun troepen uit Vietnam, maar over „vervanging”. Die vervanging zou dan moeten geschieden door Zuidvietnamese strijdkrachten. Als voortzetting van de strijd voorlopig onvermijdelijk is, zal die strijd althans zo veel mogelijk gevietnamiiseerd moeten worden. Vorige week zijn er in Zuid-Vietnam „slechts” 110 Amerikaanse soldaten gesneuveld. Dat was het laagste getal van de laatste negen maanden. Relatief was dat een verbetering, maar het betekent nog altijd dat in zeven dagen honderdtien Amerikaanse gezinnen in ellende werden gedompeld. Het Amerikaanse volk begint zich steeds sterker af te vragen waarom het nog zulke afschuwelijke offers moet brengen voor deze uitzichtloze oorlog.

Nixon wil niet terug tot de politiek van Dulles, met wie hij eens in het kabinet-Eisenhower zat. Amerika wil in Azië geen nieuwe verdedigingspacten sluiten of andere militaire verplichtingen aangaan.

Dat zijn geen oorspronkelijke gedachten van de tegenwoordige Republikeinse president. Ook Democratische leiders hebben benadrukt dat Amerika niet de politie-agent van de wereld kan zijn.

Maar Nixon moet nu concreet van de oorlog in Vietnam afkomen. Dat probleem wordt niet opgelost met een beroep op de betrokken partijen te handelen in „de geest van de Apollo”. Het is een fraaie leuze, maar wat koopt men er voor in de praktische politiek. Nixon heeft in Saigon president Thieu ontmoet. De Amerikaanse president heeft zich in het openbaar welwillend uitgelaten over het Zuidvietnamese staats-hoofd. Maar men vraagt zich af of Thieu's wezenlijk onbuigzame politiek — ondanks recente concessies — niet een van de grondoorzaken is van de impasse. Washington zou Saigon onder nog sterkere politieke druk moeten zetten en als dat niet helpt is de vervanging van het regime-Thieu door een meer soepele regering wellicht onvermijdelijk, als men ooit tot een regeling met Hanoi en het Nationale Bevrijdingsfront wil komen.

OOK TROEPEN VAN BONDGENOTEN
WORDEN TERUGGETROKKEN

100.000

by
Fyo

Amerikanen uit Vietnam

WASHINGTON, 6 aug. (ANP/DPA) — In de loop van deze maand zal een nieuwe Amerikaanse troepenvermindering in Vietnam worden aangekondigd. President Nixon is van mening dat de militaire toestand in Vietnam is verbeterd. Volgens geruchten, die in Washington de ronde doen, ligt het in het voorplan van de Amerikaanse regering om voor het einde van dit jaar honderdduizend Amerikanen uit Vietnam terug te trekken.

Er is op het ogenblik ook sprake van vervanging van andere geallieerde troepen in Zuid-Vietnam door Zuid-Vietnamezen. De Verenigde Staten voeren daarover besprekingen met hun bondgenoten (Thailand, Australië, Nieuw-Zeeland, de Philippijnen en Zuid-Korea).

Onmiddels is er aan de fronten in Zuid-Vietnam nu al twee maanden sprake van een betrekkelijke gevechtspauze. Hoewel acties op beperkte schaal doorgaan, blijkt uit verliescijfers en mededelingen van de militaire autoriteiten dat er nagenoeg niet op grote schaal is gevochten. Sommige Zuid-Vietnamese en Amerikaanse militaire bevelhebbers menen dat de Vietcong en de Noordvietnamezen zich voorbereiden op een nieuwe grote actie, maar anderen menen dat hier sprake is van een de-escalatie van de zijde van de tegenstanders.

„De Amerikaanse politiek is absoluut niet veranderd.“ Dit heeft het hoofd van de Noordvietnamese delegatie bij de besprekingen in Parijs, Mai Van Bo, meegedeeld. „De belofte, die president Nixon in Bangkok inzake bescherming van de Thailandse regering tegen binnen- of buitenlandse bedreigingen deed, laat zien dat het verre van hem is zijn rol van internationale politie-agent of zijn interventiepolitiek op te geven,“ aldus Bo.

De Noordvietnamees ging niet in op vragen over de diplomatieke betekenis van de gevechtspauze in Zuid-Vietnam. „Pauze of geen pauze, het Vietnamese blijft de volledige terugtrekking Amerikaanse troepen en het Amerikaanse

RTELIJK WELKOM OP SCHIPHOL

7 dec 1975

zes Vietnamese hartpatiëntjes zijn woensdagmiddag rechtstreeks uit Saigon op Schiphol aangekomen. De kinderen, vijf jongens en één meisje van anderhalf tot zestienjaar, zullen in ziekenhuizen in Rotterdam, Utrecht en Leiden hartoperaties ondergaan. Een KLM-stewardess zorgde voor een hartelijk welkom.

Vietcong streeft naar coalitie

Kritiek op recente reis Nixon

PARIJS, 8 aug. (AFP) — De door Vietcong-leiders gevormde voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam is reeds in de Franse hoofdstad, in Zuid-Vietnam zelf en elders besprekingen met andere politieke groepen begonnen die de vorming van een voorlopige coalitie-regering beogen overeenkomstig het tienpunten-plan van het Bevrijdingsfront.

De aanhouding op verdenking van moord van acht Amerikaanse commando's, „groene baretten”, is volgens de Voorlopige Regering een bewijs van de juistheid van de protesten in Parijs en elders tegen de film de „groene baretten”, waarin de commando's worden verheerlijkt: „de misdaad van de Amerikanen bestaat niet alleen uit het vermoorden van de Vietnamese bevolking, maar ook uit het omvormen van jonge Amerikanen tot jonge moordenaars”, aldus een woordvoerder van de Voorlopige Regering.

Volgens de Voorlopige Revolutionaire Regering stelt Washington de recente reis van president Nixon naar Azië voor als een streven naar vrede, terwijl het Amerikaanse staatshoofd er juist

op uit zou zijn de oorlog in Vietnam voort te zetten en zijn verplichtingen tegenover het „marionettenbewind” in Saigon nog uit te breiden.

Het hoofd van de delegatie van de Voorlopige Regering in Parijs, mevrouw Nguyen Thi Binh, verklaarde op de 29ste bijeenkomst van de vredesconferentie, dat Amerika nog steeds een maximale militaire druk in Vietnam uitoefent, maar dat het dit probeert te verheimelijken.

Noord-Vietnam had geen goed woord over voor het plan van Nixon Amerikaanse troepen uit Vietnam terug te trekken. De aangekondigde terugtrekking van 25.000 man noemde hij zonder betekenis, gezien het feit dat er meer dan een half miljoen Amerikaanse militairen in Vietnam zijn.

In Washington verklaarde minister van defensie Melvin Laird dat de Verenigde Staten met voldoening kennis hebben genomen van de vrijlating van drie krijgsgevangenen door Noord-Vietnam maar dat zij „diep bezorgd zijn” over het lot van honderden andere militairen die in Zuidoost-Azië worden vermist. Hij kritiseerde Hanoi omdat het ruim een maand na de bekendmaking dat drie Amerikanen zouden worden vrijgelaten pas hun namen had vrijgegeven.

Minister Laird vroeg Noord-Vietnam de „minimale menselijke normen” in acht te nemen, zoals voorzien in de Geneefse conventie van 1949, het aantal krijgsgevangenen bekend te maken en onpartijdige inspectie toe te staan om te bewijzen dat de Amerikanen goed worden behandeld.

In Zuid-Vietnam hebben de leiders van de zes partijen die verenigd zijn in president Thieu's politieke alliantie — het Nationale Sociaal-Democratische Front — het ontslag van premier Tran van Hoeng gevraagd. In een officieel communiqué doet het Front een beroep op de president, een nieuwe premier te benoemen om het nationale prestige te vergroten.

Australië en N.-Zeeland eens met Nixons politiek

De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Rogers, heeft in de Australische hoofdstad Canberra overleg gepleegd met de Nieuwzeelandse premier Holyoake en de Australische minister van buitenlandse zaken Freeth. Dit geschiedde op de negentiende raadsvergadering van de ANZUS, het militaire bondgenootschap tussen de drie landen.

In een slotcommuniqué onderschrijven Australië en Nieuw-Zeeland de nieuwe politieke richtlijnen die president Nixon op zijn Aziatische reis van vorige week heeft uiteengezet, en die erop neerkomen dat de Aziatische landen zoveel mogelijk zelf de verantwoording moeten dragen over hun veiligheid.

Naar verluidt zijn enkele andere punten die ter sprake zijn gekomen:

1. De Russische initiatieven in Zuid-Azië, vooral het Brezjnev-plan voor een collectief Aziatisch veiligheidsstelsel, en de opbouw van de

Russische vloot in de Indische oceaan.

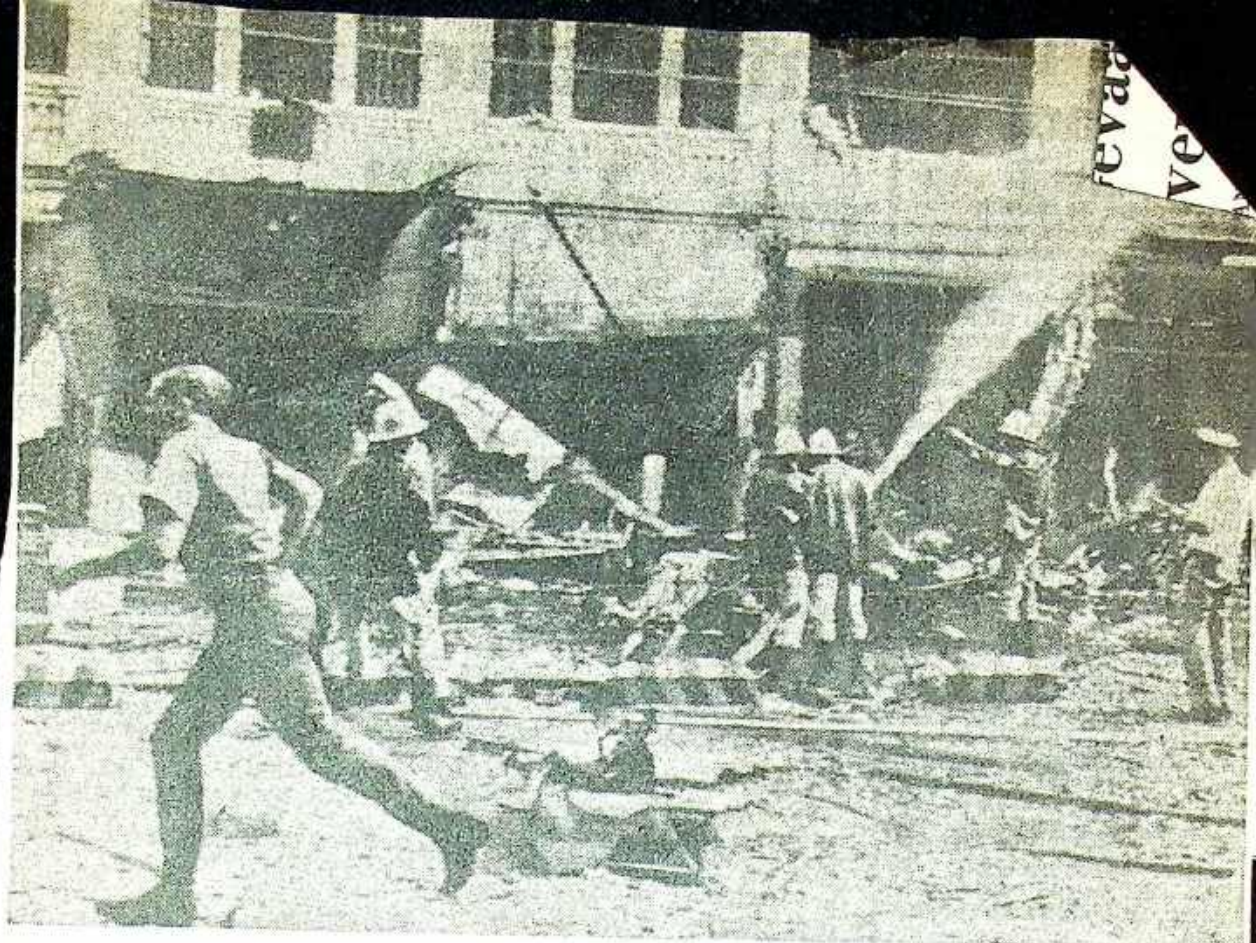
2. In verband hiermee, de plannen voor een grote vlootbasis in West-Australië.

3. De Amerikaanse pogingen om het gesprek met Peking weer op gang te brengen.

4. De Maleisische ongerustheid over de terugtrekking van de VS uit Vietnam en van de Britse vloot ter oosten van Suez. In Maleisië heeft men geen grote verwachtingen van de eerder dit jaar gemaakte defensie overeenkomst met Australië, Nieuw-Zeeland, Engeland en Singapore.

Rogers, die bijna alle niet-communistische hoofdsteden in Azië bezocht heeft, die president Nixon niet had aangedaan, arriveerde in Australië vanuit Bali. De Amerikaanse minister bezocht dit eiland in de eerste plaats als toerist, maar voerde er ook informele besprekingen met zijn Indonesische ambtgenoot, Malik.

(Reuter)

Brandweerlieden pogen de brand in een school te Saigon te bedwingen, die ontstond na een bom-aanval van de Vietcong waarbij acht personen werden gedood en ten minste achttien gewond

„Aantal troepen VS in Vietnam nog toegenomen”

De voorzitter van de Amerikaanse Senaatscommissie voor krijgsmachtzaken, John Stennis, zal het Pentagon vragen waarom er nu meer Amerikaanse troepen in Vietnam zijn dan voordat de terugtrekking van 25.000 man werd aangekondigd.

Hij verklaarde dit ten antwoord op een verzoek van senator Fulbright om uitleg over de cijfers die door senator Gore waren genoemd. Deze had gezegd dat er op 18 januari 532.500 soldaten in Vietnam waren, en dat dit aantal op 2 augustus was gestegen tot 537.000.

Intussen heeft een woordvoerder van de voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam gisteren in Parijs gezegd dat de v.r.r. reeds in Parijs, in Zuid-Vietnam, en elders besprekingen met andere politieke groeperingen is begonnen, die de vorming van een voorlopige coalitieregering beogen overeenkomstig het tien-punten-plan van het Nationale bevrijdingsfront.

De strijd in Vietnam is de laatste dagen weer opgeblaaid in vergelijking met de betrekkelijke gevechtspauze sinds 19 juni.

Volgens een Amerikaanse woordvoerder in Saigon hebben troepen van de VS gisteren meer dan tachtig Noordvietnamezen gedood bij gevechten even ten zuiden van de gedemilitariseerde zone. Aan Amerikaanse zijde sneuvelden acht man.

Bij aanslagen van de Vietcong op een Zuidvietnamese luchtmachtschool in Saigon, en op een Amerikaans hospitaal bij de basis Cam Ranh (die als zo veilig werd beschouwd dat hij werd uitgekozen voor de twee bezoeken die president Johnson aan Viet-

Mevrouw Nguyen Thi Binh, leidster van de onderhandelingsdelegatie van de voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam en Henry Cabot Lodge, leider van de delegatie van de Verenigde Staten komen aan bij het conferentiecentrum in Parijs voor de 28e zitting van de vredesonderhandelingen

nam bracht), zijn zeker tien mensen om het leven gekomen en zijn er meer dan honderd gewond geraakt.

Twee andere gebeurtenissen hebben deze week in Vietnam de aandacht getrokken.

Acht leden van de Amerikaanse speciale eenheden voor guerrillabestrijding, de „groene baretten”, zijn beschuldigd van moord op een Vietnamese burger. De militairen onder wie zich Robert Rheault be-

vindt, die tot vorige maand commandant van deze eenheden was, zijn hangende het vooronderzoek in hechtenis genomen.

Eerder deze week liet Noord-Vietnam drie Amerikanen vrij. De mannen verklaarden redelijk behandeld te zijn.

Gisteren is de 29ste vredesbespreking in Parijs gehouden. Er werd geen vooruitgang geboekt. (Reuter-AFP)

Geen verdere vervolging dr. Spock

De Amerikaanse justitie ziet van een verdere vervolging tegen de bekende kinderarts Dr. Spock af, zo is donderdag officieel bekendgemaakt.

Dr. Spock was een van de vier mannen die in juni vorig jaar twee jaar gevangenis kregen wegens het aanzetten en steunen van dienstplichtigen tot dienstweigering. Hangende behandeling van hun zaak in hoger beroep, was het vonnis nog niet uitgevoerd. Vorige maand vernietigde een hof van beroep de vonnissen en sprak dr. Spock en een van de andere veroordeelden vrij. In de zaken van de overige twee gelastte het hof een nieuw onderzoek.

De advocaat-generaal maakte donderdag bekend dat de regering niet tegen het besluit van het hof in beroep zal gaan. Hij verzocht voorts meer tijd ten behoeve van het hernieuwde onderzoek tegen de twee overgebleven beklaagden. (Reu~~s~~r)

Ontslag bepleit van premier van Zuid-Vietnam

by Amy Ly Hiep

In Zuid-Vietnam hebben de leiders van de zes partijen die verenigd zijn in president Thieu's politieke alliantie — het Nationale sociaal-democratische front — het ontslag van premier Tran Van Huong gevraagd. In een officieel communiqué deed het front vrijdag een beroep op de president, een nieuwe premier te benoemen om het nationale prestige te vergroten.

In Saigon zijn vrijdag drie Zuid-vietnamezen tot levenslange dwangarbeid veroordeeld, omdat zij zouden hebben deelgenomen aan aanslagen op premier Tran Van Huong en op generaal Nguyen Van Kiem, lid van het militaire kabinet van president Thieu. Eerstgenoemde aanslag werd gepleegd op 15 maart, de andere 1 februari.

Twee van de in totaal 25 verdachten kregen elk twintig jaar dwangarbeid en drie respectievelijk vijftien, tien en zeven jaar. Zestien anderen werden veroordeeld tot straffen variërend van vijf jaar dwangarbeid tot een jaar gevangenisstraf.

De hoofdverdachte was een voormalig lid van de Zuidvietnamese commandotroepen, de 23-jarige Nguyen Van Can, die na het zogenaamde Tet-offensief van de Vietcong in het begin van 1968 was gedeserteerd. Hij werd destijds aangehouden op de plaats waar de mislukte aanslag op de eerst-minister was gepleegd. Hij zou tweemaal op de regeringsleider hebben geschoten zonder hem te raken.

Een andere verdachte die levenslang kreeg was een oud-marinier die vermomd als bestuurder van een fietstaxi bij deze aanslag betrokken was. In zijn voertuig was een mijn gevonden. (Reuter - AFP).

Vietcong opent offensief

SAIGON, 12 aug. (Reuter, UPI)
— Voor het eerst sinds bijna twee maanden een soort gevechtspauze intrad is de Vietcong weer tot de aanval overgegaan.

Tijdens gevechten vanochtend vroeg hebben Amerikaanse troepen meer dan 240 Noordvietnamezen gedood. Minstens 18 Amerikanen kwamen hierbij om het leven. De Noordvietnamezen, gelegerd langs de grens met Cambodja, beschoten steden en dorpen, artilleriebases en het hoofdkwartier van de derde brigade Amerikaanse luchtcavalerie.

Voor het eerst sinds zestien maanden is een van de Noordvietnamese keurregimenten naar het zuiden teruggekeerd. Twee kampementen van de Amerikaanse marine, op enige kilometers van de gedemilitariseerde zone, werden aangevallen. Na twee dagen vechten telden de Amerikanen 24 doden en 83 gewonden.

In een vrij grootscheeps opgezet offensief beschieten troepen van Noord-Vietnam en van het Nationale Bevrijdingsfront talrijke doelen. Amerikaanse militairen zijn actief op een front van 145 kilometer lengte ten noorden van Saigon.

Gevechtsactiviteit in Vietnam neemt weer toe

De laatste dagen zijn de gevechtsactiviteiten in Vietnam weer toegenomen in vergelijking met de betrekkelijke rust van de afgelopen twee maanden.

Vanochtend vroeg hebben Amerikaanse troepen honderden Noordvietnamezen gedood in drie provincies ten noorden van de Zuidvietnamese hoofdstad Saigon, zo deelde een Amerikaanse militaire woordvoerder mee.

De woordvoerder maakte ook melding van een honderdtal beschietingen die de afgelopen nacht verspreide doelen in Zuid-Vietnam hebben getroffen.

Bij aanvallen van Noordvietnamese troepen langs de Cambodjaanse grens sneuvelde een twintigtal Amerikanen.

DE drie grootste steden van Zuid-Vietnam, SAIGON, Da Nang en Hué werden de afgelopen nacht het doelwit van raket- en mortiervuur.

Een Amerikaans militair ziekenhuis in een buitenwijk van Da Nang werd daarbij ook getroffen; twintig patiënten raakten gewond.

Volgens sommige Amerikaanse militairen zouden de Noordvietnamezen en de Vietcong midden-augustus een herfstoffensief beginnen. Zij wijzen onder andere op de plotselinge herverschijsing van twee regimenten (ongeveer tweeduizend man) van de negende Noordvietnamese divisie, een elitecorps dat bijvoorbeeld de belegering van de Amerikaanse basis Khe Sanh, vorig jaar, op zijn naam heeft staan.

Vanochtend werd in Saigon be-

12 Aug 68 NPL
kendgemaakt dat alle Zuidvietnamese troepen en politie-eenheden in volledige paraatheid waren gebracht en hun legerplaatsen niet mochten verlaten.

Intussen heeft de advocaat van een van de acht „groene baretten” (leden van het corps speciale contra-guerrilla-eenheden van het Amerikaanse leger) die van moord op een Vietnams burger zijn beschuldigd, gisteravond een opzienbarende persconferentie gehouden in Saigon.

De advocaat, Gregory, zei dat zijn cliënt geen misdaad had begaan en dat het betrokken slachtoffer een dubbelagent was die zowel voor de CIA als voor de Noordvietnamese veiligheidsdienst werkte.

Vandaag zou Gregory naar de gevangenis bij het Amerikaanse hoofdkwartier te Long Binh gaan om te trachten opheffing te verkrijgen van het voorarrest waarin zijn cliënt zich bevindt. (Reuter - UPI)

NA OPLEVING GEVECHTEN

Verdere terugtocht VS uit Vietnam een probleem

De Vietcong heeft vanochtend vroeg in een radio-uitzending gezegd dat de jongste intensivering van de strijd in Zuid-Vietnam volgde op een oproep van de Noordvietnamese president Ho Tsjì Minh „tot een beslissende slag ter viering van de 24ste verjaardag (op 19 augustus) van de revolutie die hem aan de macht bracht”.

De radio — spreekbuis van de Voorlopige revolutionaire regering — zei verder dat de Vietcong door zal vechten tot alle Amerikanen uit Vietnam verdreven zijn, en de marionettenregering in Saigon omvergeworpen is. Daarna kan de natie in vrije verkiezingen over haar toekomst beslissen, zo werd gezegd.

Deze uitspraken worden beschouwd als een definitieve afwijzing van het jongste vredesvoorstel van de Zuidvietnamese president Thieu, om het Nationale bevrijdingsfront aan verkiezingen te laten deelnemen.

De gevechten van gisteren, die blijken mededelingen van het Amerikaanse leger aan honderden Noordvietnamezen en aan tientallen Amerikanen het leven gekost hebben, waren overigens vandaag grotendeels weer geluwd, aldus het Amerikaanse opperbevel.

De oplaaiing van de strijd heeft president Nixon voor de moeilijke

13/06/69
beslissing gesteld, of hij de terugtrekking van 25.000 man die eind deze maand voltooid zou zijn, moet laten volgen door een verdere vermindering van de strijdkrachten in Vietnam.

Bij de thuiskomst van zijn Aziatische reis, anderhalve week geleden, had Nixon verklaard dat hij nog deze maand nieuwe repatriaties zou aankondigen. Men verwachtte toen dat de president de sterkte van de Amerikaanse troepen in Vietnam voor het einde van dit jaar met honderdduizend man zou verminderen.

Politieke adviseurs zouden de president gezegd hebben dat Hanoi het begin van de Amerikaanse terugtrekkingen had beantwoord met de betrekkelijke gevechtspauze, en dat daarom een verdere vermindering zou moeten worden aangekondigd.

Maar in militaire kringen verwachtte men juist een nieuw offensief van de communisten, en meende men dat de luwte in de strijd slechts door Hanoi werd gebruikt om zijn troepen te hergroeperen.

Nixon heeft destijds drie voorwaarden genoemd voor de eenzijdige terugtrekking van de Amerikaanse strijdkrachten uit Vietnam: vermindering van de communistische gevechtsactiviteit, verhoging van de bekwaamheid van het Zuidvietnamese leger, en vooruitgang bij de vredesbesprekingen in Parijs. (Reuter)

Senaat VS bespreekt verplichtingen in Azië

13 Aug 69

Een speciale sub-commissie voor buitenlandse betrekkingen uit de Amerikaanse Senaat gaat zich volgende maand bezighouden met de verplichtingen van Amerika in Azië, zo heeft de voorzitter van deze groep, Symington, woensdag bekendgemaakt.

Op besloten bijeenkomsten zal de sub-commissie onderzoeken wat de verplichtingen zijn ten aanzien van Thailand, Korea, Japan, Okinawa, Formosa, Laos en de Philippijnen. Het onderzoek zal zich niet beperken tot officiële stukken, maar zich ook uitstrekken tot de stationering van

Amerikaanse troepen in andere landen, de financiële steun aan buitenlandse strijdkrachten en het opslaan van speciale wapens buiten Amerika.

Wat Thailand betreft bestaat er wrijving tussen het ministerie van defensie en een groep in de Senaat, die vreest dat de regering buiten het congres om toezeggingen heeft gedaan die tot een tweede Vietnam kunnen leiden.

President Nixon heeft tijdens zijn recente Azië-reis verklaard dat de Aziatische bondgenoten een grotere rol moeten spelen in hun defensie en

dat de VS daarbij slechts hulp (wapenleveranties, technische assistentie) zullen kunnen geven en verder de economische bijstand willen opvoeren. In Thailand heeft hij evenwel verklaard dat de VS dit land tegen externe én interne subversie zullen blijven verdedigen; deze verklaring is in tegenspraak gezien tot zijn duidelijke wens tot onthechting („disengagement”) in Azië.

In het debat in de Senaat over de begroting voor de militaire aankopen is, na de kritiek op de ontwikkeling van een nieuwe tank, op de aanschaf

van een nieuw nucleair vliegdekschip, op de aanmaak en plaatsing in binnen- en buitenland van bacteriologische en chemische wapenen, op het oprichten van een anti-raketstelsel (ABM), op de mogelijke geheime militaire verplichtingen in ZO.-Azië, nu ook kritiek losgekomen op de aanschaf en produktie van het reusachtige C5a-vrachtvliegtuig, en op de ontwikkeling van een moderne bemande bommenwerper (advanced manned strategic aircraft, de AMSA). De C5a wordt te duur geacht en de AMSA kwetsbaar.

Leger van VS in opspraak door moord op Vietnamees

Zeven officieren en sergeant in arrest

Van een correspondent

SAIGON, 18 aug. — De Amerikaanse strijdkrachten in Zuid-Vietnam zijn ernstig in opspraak gebracht door de doelbewuste moord op een Vietnamees dubbelspion. Deze moord werd uitgevoerd door de „speciale strijdkrachten” (special forces), beter bekend als de Groene Baretten. Medeplichtig is de Amerikaanse geheime dienst, de CIA (Central Intelligence Agency). Zeven officieren en een sergeant van de Groene Baretten zijn gearresteerd en in staat van beschuldiging gesteld.

De toekomstige ontwikkelingen in deze smerige moord- en spionagezaak, zullen, zo meent men in Saigon, het Amerikaanse militaire Bestel tot op zijn grondvesten schokken. Alles draait om twee vragen van fundamenteel belang, waarop tot nu toe niemand het antwoord heeft kunnen geven:

1. Kan een militair zichzelf verdedigen tegen de beschuldiging van moord door te zeggen dat hij wettige orders van zijn meerderen heeft opgevolgd?
2. Wie runt eigenlijk de oorlog in Vietnam, het Amerikaanse leger of de CIA?

De vermoorde Vietnamees is Chu Ven Thai Khac, alias Vu Ngoc Nha en ook onder vele andere namen bekend. Hij was ongeveer 55 jaar oud en waarschijnlijk afkomstig uit het gebied van Hué in Centraal-Vietnam. In ieder geval staat vast, dat hij van 1951 tot 1954 als agent werkte voor het Frans „Deuxième Bureau” (spionage). Later ging hij, in de rang van kapitein

werken voor de Zuidvietnamese militaire inlichtingendienst.

Spionagenet

Khac vluchtte in 1959 naar Cambodja en keerde in 1963 naar Zuid-Vietnam terug, na de val van dictator Ngo Dinh Diem en diens familie. Toen hij in Cambodja was, bevond zich daar ook een zekere Huynh Van Trong, die later de speciale politieke adviseur werd van de huidige president, Nguyen Van Thieu.

Op 23 juli van dit jaar werd Trong plotseling gearresteerd. Hij wordt ervan beschuldigd dat hij de leider was van een uitgebreid spionagenet van de Vietcong in Saigon. In deze zaak zijn reeds meer dan zestig mensen gearresteerd. De spionagering zou vertakkingen hebben gehad „in Saigon, Phnom Penh en Parijs”.

Vervolg op pagina 4

Leger VS

13 Aug 67

Vervolg van pagina 1

Het spionagenet van Trong werd opengebroken in Parijs door de CIA, die daarvoor samenwerkte met de Zuidvietnamese inlichtingendienst. De CIA produceerde een foto, genomen in Pnom Penh (de hoofdstad van Cambodja), waarop Khac te zien was in gezelschap van een aantal mensen, die bekend staan als agenten van het Nationale Bevrijdingsfront (Vietcong). Van Khac was bovendien bekend, dat hij tijdens zijn Cambodjaanse ballingschap nauwe contacten had onderhouden met Trong.

Adviseur

De autoriteiten in Saigon waren verbijsterd toen hun werd meegedeeld, dat Khac een spion was, want deze man had een uitstekende reputatie. Nadat hij voor verscheidene elkaar opvolgende Zuidvietnamese regeringen moeilijke karweitjes had opgeknopt, klom hij snel op in de hiërarchie. In het laatste jaar voor zijn dood was hij president Thieu's speciale adviseur in veiligheidszaken. Hij kon in Zuid-Vietnam gaan en staan waar hij wilde, zonder dat iemand hem lastige vragen stelde. Sinds enige tijd was hij tevens werkzaam voor de Amerikaanse CIA én voor de Groene Baretten.

Khac werkte voor Saigon en de CIA onder de naam Vu Ngoc Nha, maar voor de Groene Baretten gebruikte hij zijn oude naam: kapitein Chu Ven Thai Khac. Het was zijn taak de gangen na te gaan van agenten, die door de Groene Baretten in dienst waren genomen in Laos en Cambodja, en te achterhalen of zich tussen hen spionnen van de Vietcong bevonden. Twee agenten waren de laatste tijd plotseling verdwenen en de Groene Baretten vreesden dat er ergens een lek zat in hun organisatie. Dat lek op te sporen was de opdracht van Khac.

Dubbelspion

Zowel Khac als Trong hadden de gewoonte regelmatig reizen naar Cambodja te maken. Na terugkeer van zo'n reis, op 10 juni, werd Khac door een speciale eenheid van de Groene Baretten gearresteerd nabij de Cambodjaanse grens. De Amerikanen waren ervan overtuigd dat zij de hand hadden gelegd op een dubbelspion. De vraag was: wat doen we met hem?

Strikt genomen ressorteren de Groene Baretten onder de opperbevelhebber van het Amerikaanse leger in Vietnam. In felte zijn zij een vertakking daarvan. Het was ook aan de CIA, waaraan de Groene Baretten vroegen: „Wat doen wij met Chu Thai Khac?”

Volgens de Groene Baretten kreeg hun verbindingsofficier, die contact opnam met de CIA, in eerste instantie als antwoord: „Officieel adviseren wij u in deze zaak niets te ondernemen.” De officier protesteerde daartegen, zeggende dat er iets gedaan moest worden omdat Khac op de hoogte was van de identiteit van alle agenten, die de Groene Baretten in dienst hadden.

„In dat geval”, zo zou de CIA hebben gezegd, „adviseer wij u zonder enig voorbehoud met hem af te rekenen” (to terminate him with extreme prejudice). Dit is een vaste CIA-uitdrukking en betekent: doden. De CIA heeft voor dit soort moorden speciale mannen in dienst.

de Groene Baretten het zaakje zelf moesten opknappen. Het gesprek werd niet schriftelijk of op de band vastgelegd.

Enkele details over deze zaak waren inmiddels doorgedrongen tot generaal Creighton W. Abrams, de Amerikaanse opperbevelhebber in Zuid-Vietnam. Hij gaf opdracht dat geen enkele verdachte mocht worden geëlimineerd. De Groene Baretten bevonden zich thans in een klassiek gewetensconflict. Bovendien wisten zij niet of generaal Abrams op de hoogte was van de rol van de CIA.

Dilemma

De commandant van de Groene Baretten, kolonel Robert C. Rheault, was nog maar drie weken in Zuid-Vietnam, toen hij een beslissing moest nemen in dit dilemma. Hij raadpleegde zijn oudste officieren, die thans mét hem zijn opgesloten in de Long Binh-gevangenis in Saigon, wachtend op hun proces. De officieren zelden tegen de kolonel dat de beslissing moelijk was. Zij hadden met kapitein Khac nauw samengewerkt en mochten hem. „Maar wij moesten rekening houden met de levens van onze agenten”, zei een van hen later.

Hoe dan ook, de beslissing viel uit in het nadeel van kapitein Khac. Hij werd bedwemeld en daarna doodgeschoten. Zijn lichaam werd in een verzwaarde canvas zak genaaid en op 20 juni vanuit een heli-copter van de Groene Baretten in de Zuidchinese Zee gegooid, ter hoogte van Nhatrang.

Te laat

Acht dagen later kwam er een andere opdracht van de CIA: kapitein Khac moest in leven blijven. De Groene Baretten konden niets anders dan antwoorden: Het is al te laat. Reactie van de CIA: Zorg dat generaal Abrams het niet te weten komt.

Een van de gearresteerde officieren van de Groene Baretten nam contact op met een advocaat in South Carolina, George Gregory. Deze, niet begrijpend waarom zijn cliënt in arrest was, vroeg aan de New York Times uit te zoeken wat er aan de hand was. Zo kwam de zaak in de openbaarheid.

Wat de hele zaak extra triest en extra smerig maakt is dat de Amerikanen inmiddels tot de ontdekking zijn gekomen, dat kapitein Khac mogelijk geenszins een spion van de Vietcong was. Hij had inderdaad contacten met de Vietcong, maar dat is voor een spion normaal. Het vermoeden groeit dat de bewuste foto, die voor hem zo belastend was, is gemaakt door een fotograaf van de Vietcong en met opzet de Amerikanen in handen is gespeeld om Khac in discredit te brengen.

Informaties

Het staat wel vast dat Khac werkzaam was in het spionagenet van Huynh Van Trong en dat hij — waarschijnlijk onbelangrijke — informatie heeft doorgegeven aan de Vietcong, naar dat behoort tot het normale werk van een dubbelagent. Dr. Tri, de Zuid-Vietnamese minister van onderwijs, die in januari werd vermoord, werd vermoedelijk uit de weg geruimd door de Vietcong, omdat hij een onderzoek instelde naar het werk van Van Trong en zijn mannen.

Het zou wel eens kunnen zijn dat de Amerikanen, door de moord op kapitein Khac, de Vietcong hebben gespaard voor de noodzaak óók kapitein Khac om het leven te brengen.

Rogers: terugtocht uit Vietnam gaat door

by J.R.C.

Van onze correspondent

WASHINGTON, 21 aug. —

Vooraf uit wat minister van buitenlandse zaken Rogers hier gisteren op een persconferentie niet zei bleek dat Washington nu van plan is voort te gaan met de terugtrekking van Amerikaanse troepen uit Vietnam, ongeacht wat aan de groene tafel in Parijs niet gebeurt of wat de toestand te velde is. Rogers gaf toe dat er sinds negen weken een pauze bestaat in de gevechten en in de infiltratie uit het noorden.

Uit Vietnam werd intussen bericht dat de legerleiding daarop antwoordde met de inzet van pelotons in plaats van bataljons waarbij de oude „zoek en vernietig” operaties veranderden in „zoek en vind” operaties, terwille de Amerikaanse verliezen te beperken.

Rogers verklaarde dat de regering verstandige risico's voor de vrede moet nemen. De Vietnamisering van het conflict (door unilaterale Amerikaanse terugtrekking) was niet af-

hankelijk van de toestand te velde behalve indien er een grote vijandelijke aanval komt, die onwaarschijnlijk is, zei Rogers.

De drie voorwaarden voor de Vietnamisering (vijandelijke activiteiten vermindert, voortgang in Parijs, en vermogen van Saigon om de taak over te nemen) hoefden niet tegelijk positief te zijn, vervulling van één

van hen is voldoende. Met andere woorden: zolang Washington vindt dat Saigon de taak kan overnemen is dat voldoende.

Over een volgende terugtrekking van 25 à 50.000 man zal president Nixon in het „Witte huis-west” te San Clemente dezer dagen met Rogers, defensie-minister Laird en onderhandelaar Cabot Lodge besluiten nemen.

Rogers beloofde, naar aanleiding van de ruzie met congresleden over een geheime overeenkomst met Thailand, de grootst mogelijke consultatie van het Congres bij ieder militair ingrijpen in het buitenland, al beloofde hij niet dat steeds vooraf parlementaire goedkeuring zal worden gevraagd.

Amerikanen weg uit Thailand?

Thailand zal de komende dagen met de VS onderhandelingen beginnen over de terugtrekking van de 48.000 in Thailand gelegerde Amerikaanse militairen. Dit heeft minister van buitenlandse zaken Thanat Khoman gezegd.

De minister zei dat daartoe besloten was om zeker te stellen dat Amerikaanse troepen niet betrokken raken bij de bestrijding van rebellen. Amerikaanse leiders zoals senator Fulbright hadden, volgens hem, niet geloofd dat de Amerikanen niet in het land zijn om te worden gebruikt in het geval van een situatie als in Vietnam. „Deze Amerikanen geloven zelfs de verklaringen van hun eigen regering niet en daarom is de beste manier om te verzekeren dat de militairen nergens bij betrokken zullen worden, dat zij worden teruggetrokken.“ Aldus Thanat Khoman. (Reuter)

Kabinetsformateur

in Saigon benoemd

Tran Van Thieu

President Nguyen Van Thieu van Zuid-Vietnam heeft de plaatsvervangend premier, generaal Tran Thien Khiem, gevraagd een nieuwe regering te vormen, zo heeft de officiële radio-Saigon zaterdag bekendgemaakt. De huidige premier, Tran Van Huong, is verzocht zijn functie te blijven uitoefenen tot generaal Khiem een kabinet heeft gevormd. (Reuter).

Hevige strijd bij Da Nang

22 Aug 68
Al vijf dagen durende gevechten bij Da Nang in het noorden van Zuid-Vietnam, waarbij aan beide zijden ongeveer 1.000 man zijn betrokken, nemen in hevigheid nog steeds toe.

De Amerikanen hebben versterkingen gezonden en bommenwerpers bestoken het gebied met napalm.

Tot dusverre zouden 400 Noord-vietnamezen zijn gesneuveld.
(Ass. Press)

Nixon stelt aftocht uit

RESIDENT Nixon heeft een beslissing over de terugtrekking van een nieuw contingent Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam uitgesteld. Het blijft voorlopig bij de 25.000, waarvan de terugtrekking nu ongeveer voltooid is. Men verwacht niet, dat hij de teruggespiegelde 100.000 man voor het einde van het jaar zal halen. Het uitstel komt als een verrassing, want enkele dagen geleden wist Rogers, de minister van Buitenlandse zaken, nog niet anders te zeggen dan dat men zou voortgaan met de aftocht. Nixon heeft zijn beslissing uitgesteld als Amerikaans antwoord op de verheving van de verhoudingen in Vietnam waar zich een offensief van de Vietcong en Noordvietnamezen aftekent, en absolute stilstand van de onderhandelingen in Parijs.

Er zijn drie criteria, zo heeft Nixon ondertijd aangekondigd, waaraan de aftocht zal worden gebonden: de terugtrekking van de Amerikaanse troepen, de mate van veiligheid van de vijand, het verloop van de onderhandelingen in Parijs en het vermogen van de Zuidvietnamezen de verantwoordelijkheid voor de militaire gang van zaken op zich te nemen. Volgens de woorden van minister Rogers zal de aftocht, was dit laatste criterium wel het belangrijkste en zal het hem van men tevredenheid van de Zuidvietnamezen. Bovendien heeft Rogers niet al te veel gesproken op de gevechtsactiviteit te laten liggen.

...
Nixon is niet prettig voor Rogers enkele dagen later te moeten horen, dat de president het accijust naar de gevechtsactiviteit verplaatst. Wanneer volgend Rogers die verhoogde gevechtsactiviteit niet zoveel om het

TOESTAND

...
ad, dan moeten Nixon's mon meer bij de andere criteria

...
president wil vermoedelijk en het Bevrijdingsfront laten weten, dat zij in Parijs de niet slechts slepende hoede houden om de door hen ingede Amerikaanse aftocht verduidelijkt te zien. Hij wil tegenstand.

...
on heeft meer haast dan Noordvietnamezen en het front en regeling te bereiken die en politiek compromis kan en beschouwd. Maar tot nog toe heeft de tegenpartij niet pogegereageerd op de Zuidviet-e voorstellen om verkiezingen houden, die als compromis kunnen worden aange-

...
Bevrijdingsfront en Hanoi geen genoegen met het ei, omdat zij ervan overtuigd zijn, dat het alternatief niet is de dop, maar het hele ei is. Er zijn nog in deze over-

GESPREKKEN MET ZUIDVIETNAMESE POLITICI

Wanneer verbreedt Saigon zijn basis?

102
De benoeming van de 43-jarige generaal Tran Thien Khiem tot kabinetsformateur in Saigon, waarmee een einde kwam aan de wekenlange pressie die op president Thieu werd uitgeoefend om naar een andere regeringsleider uit te zien dan premier Tran Van Huong, heeft weer eens de aandacht gevestigd op de koortsachtige politieke activiteit die de laatste tijd in de Zuidvietnamese hoofdstad heerst.

Overigens heeft Thieu's keuze van Khiem in zoverre bij sommigen verbazing gewekt, omdat de formateur qua rang de hoogste Zuidvietnamese militair is, en bekend staat als een uiterst felle anticommunist, zodat zijn benoeming niet gezien kan worden als een van vele kanten verachte koerswijziging in Saigon, die — zo had men gedacht — er op gericht zou zijn de Vietcong de wind uit de zeilen te nemen.

Want voor een „opening naar links” lijkt Khiem, die in het kabinet van Huong behalve vice-premier, ook minister van Binnenlandse zaken was, en in die functie zeer energiek getracht heeft de „infrastructuur” van de Vietcong te lijf te gaan, niet de geschiktste man. Allereerst werd hij reeds lang beschouwd als de meest naaste medewerker van Thieu.

Niettemin worden in Zuid-Vietnam op vele plaatsen pogingen gedaan om politieke groeperingen te vormen die voor de Vietcong aanvaardbare onderhandelingspartners zouden kunnen zijn. Men weet er immers dat de Amerikanen de oorlog zo spoedig mogelijk willen beëindigen, zodat een militaire overwinning op de communisten zeer onwaarschijnlijk is.

Onze correspondent te Hongkong, die kortgeleden in Saigon een aantal gesprekken voerde met Zuidvietnamese politici, schrijft:

Politici van alle schakeringen zijn het er over eens — omdat zij allen

patriotten zijn — dat een oplossing, hoe dan ook, een „Vietnamese” zal moeten zijn.

Maar nog nooit is Zuid-Vietnam zo verdeeld geweest als nu. Niet alleen dat er vijftig politieke partijen zijn, waarvan enkele slechts uit een bestuur bestaan. Ook de godsdienstige groepen — die in Vietnam steeds van grote politieke betekenis zijn geweest —, aanhangers van boeddhisme, katholicisme, caodisme (een mengreligie van christendom, boeddhisme en confucianisme) en Hoa Hao (een aan het boeddhisme gelieerde sekte), zijn in twee of meer elkaar betwistende groepen gespleten.

Het enige verbindende element tussen al deze groepen is de haat tegen de Amerikanen, zonder wier hulp Zuid-Vietnam overigens als een laaartenhuis ineen zou storten.

Het Nationaal sociaal-democratisch front, van Thieu, waarvan zes conservatieve partijen deel uitmaken, die weinig weerklank vinden bij de bevolking, heeft zijn eerste doel bereikt met het aftreden van Huong, waar het al weken op hand aangedrongen.

Men neemt intussen aan, dat het nog steeds Thieu's bedoeling is een werkelijk brede alliantiepartij te vormen uit alle groepen die de regering welgezind zijn. Ook zou hem nog altijd een kunstmatige oppositiepartij voor ogen zweven, waarin de boeddhisten de toon zouden moeten aangeven.

Maar het is nauwelijks mogelijk dat het Thieu lukken zal, de verschillende politieke en religieuze groepen tot samenwerking te bewegen, omdat zij alle geloven dat zij zelf als enige in staat zijn het vaderland te redden.

Cirke ls op papier

Zo wil ook de oud-generaal, en tegenwoordige senator, Tran Von Don de basis van zijn Nationale reddingsfront verbreden. Kortgeleden nodigde hij twintig ex-generaals, van wie er velen tegen Diem hebben samengezworen, evenals vice-president Nguyen Cao Ky uit voor de lunch.

Onder de gasten bevond zich ook de in het zuiden van het land populaire generaal Duong Van Minh, leider van de junta die Diem uit de weg ruimde, die zich de laatste tijd van alle politieke activiteit heeft onhouden.

De wetsbespreking, in Marseille geboren, Don illustreert zijn ideeën

Nguyen Van Thieu

Tran Van Huong

Duong Van Minh

Thich Thien Minh

verkiezingen zal winnen, als de nationalistische groepen zich niet aansluiten. Het doel van Don is de vorming van een breed nationaal front, waarbij Minh klaarblijkelijk als het symbolische hoofd van een overgangsregering optreden.

Het volk is volgens hem ook in de Vietcong teleurgesteld en daarom nog te winnen. Maar omdat de politieke leiders niet in de situatie verkeren dat zij de natie kunnen verenigen, moet deze taak door de religieuze leiders overgenomen worden, die als

met de Vietcong, behoort niet tot een politieke groepering, maar staat de boeddhisten van de An Quang pagode zeer na.

Scherp kritiseert hij de Amerikanen (zoals tegenwoordig alle Zuidvietnamese politici): „In 1963 verweeten de Verenigde Staten Diem, de grondwettelijk gekozen president, dat hij met Noord-Vietnam tot een akkoord wilde komen, maar nu is de Zuidvietnamese regering door de Amerikanen gedwongen niet slechts met Noord-Vietnam, maar zelfs met het Nationale bevrijdingsfront aan een tafel plaats te nemen.”

Chau noemde het een schande dat aan communistische zijde acht Vietnamezen aan het overleg deel zouden nemen, terwijl tegenover hen slechts vier Zuidvietnamezen zouden zitten, met vier Amerikanen.

Ook Chau legde er de nadruk op dat op het ogenblik alleen de religieuze leiders nog politieke invloed hebben. De afgevaardigde gelooft dat slechts een derde kracht, aangevoerd door de boeddhisten, het land kan redden — een voorwaarde hiertoe blijft echter een verzoening tussen boeddhisten en katholieken.

De pagode van An Quang

Maar de monniken van de An Quang pagode, die meer op een politieke vergaderzaal dan op een boeddhistisch heiligdom lijkt, hullen zich in zwijgen. Zij zijn nog niet vergeten dat de regering in Saigon in 1966 tanks tegen hen inzette en dat Thich Thien Minh, de boeddhistische jeugdleider, tot zes jaar zware dwangarbeid werd veroordeeld.

De militante monniken zijn teleurgesteld over wat zij met de val van Diem hebben bereikt. Een jonge boeddhistische geestelijke: „Het was niet onze bedoeling de Amerikanen in het land te halen. Onze kleinkinderen zullen de ellende nog niet zijn vergeten, die de Amerikanen over ons land hebben gebracht.”

De An Quang-monniken verwijten de Amerikanen en de militaire regering ook dat zij de boeddhistische beweging gespleten hebben, waarbij de minderheid, onder Thich Tam Chau tot spreekbuis van de boeddhisten gemaakt zou zijn.

Pham Ba Cam, die oud-president Diem gevangen liet zetten, is de spraaklustigste van de Zuidvietnamese politici. Hij behoorde tot de oprichters van de thans opgeheven Sociaal-democratische partij Vietnam en is lid van de Asian People's Anti-Communist League Cam, die aanhanger is van de Hoa-Hao-sekte heeft nu zijn Vietnam Force opgericht die ook alle lagen van de bevolking wil verenigen in een enkel blok. De Vietnam Force wil een socialistische economie creëren, die het nationaal

leden niet allen communisten zijn. Hij gelooft dat alleen een patriottisme van beide kanten het land kan redden.

Cam wijst erop dat het tot dan toe verdeelde Vietnamese volk in de zestiende eeuw het land door middel van brede Nationale unie van de Chinese overheersing bevrijdde. Maar wat de Vietnam Force eigen wil, kon de praatgrage politicus niet zeggen.

Morele schade

Ook dr. Ton That Thien, eens secretaris van Diem, en thans docent aan de boeddhistische Van Hanh universiteit, gelooft aan de opkomst van een sterke nationale wil, die zich al vaak in de geschiedenis van Vietnam heeft gemanifesteerd.

Thien is van mening dat het volk noch het communisme noch de Amerikanen wil, en dat ook de Sowjetunie in een niet geheel communistisch Vietnam is geïnteresseerd, om Peking buiten de deur te houden.

Thien zou het gevaarlijk vinden als de Amerikanen de oorlog zouden „bevroren” en de Vietcong een toevluchtsoord zou krijgen, zodat er in Zuid-Vietnam twee regeringen met twee hoofdsteden zouden zijn, wat na enkele jaren zou leiden tot een heropleving van de oorlog.

Maar Thien maakt zich vooral zorgen over de door de oorlog en door de aanwezigheid van de Amerikanen teweeggebrachte vernietiging van de traditionele maatschappijstructuur en van de overgeleverde zedelijke waarden. De materiële schade zou gemakkelijk ongedaan te maken zijn, maar de morele niet. De hoogleraar ziet het herstel van oude Vietnamese tradities en waarden als zijn belangrijkste opgave.

Misschien heeft Tran Ngoc Lieng, een advocaat, het meest concrete politieke programma. Tot zijn Progressieve Nationalist Force, behoort een reeks van bekende personen, onder wie zich ook de eens militante katholieke leider pater Quinh bevindt.

„Verzoeningsregering”

Als voorwaarde tot het herstel van de vrede stelt Lieng een directe wapenstilstand. Het houden van algemene verkiezingen vindt Lieng zinloos, omdat in een land dat zo verdeeld is als Vietnam een kiescommissie geen gezag zal hebben.

Eerst moet een verzoeningsregering worden gevormd uit nationale elementen die voor beide zijden aanvaardbaar is.

Pas als deze regering voor rust en orde heeft gezorgd, en alle buitenlandse troepen Zuid-Vietnam hebben

23 Aug 69

Verdere terugtocht VS uit Vietnam nog in studie

De zaterdag bekendgemaakte beslissing van president Nixon, om voortlopig geen besluit te nemen over een verdere vermindering van de Amerikaanse strijdkrachten in Vietnam (na de 25.000 man die deze maand het land moeten hebben verlaten), is in de Verenigde Staten met gemengde gevoelens ontvangen. Velen hadden verwacht dat de president een verdere reparatie, met 50.000 man, zou aankondigen.

De presidentiële woordvoerder, Ziegler, zei dat het uitstel voortvraakt werd door het nemen van de president, de recente toename van communistische gevechtsactiviteit te bestuderen. De president zal op zijn vroegst een beslissing nemen bij zijn terugkeer naar Washington (Nixon vertoef thans in zijn zomerverblijf in Californië), begin september, zei Ziegler.

Na de vredesinitiatieven van Amerika en Zuid-Vietnam, aldus de woordvoerder, vond men "dat er van de andere kant ook een reactie moest komen".

Generaal Tran Thien Khien

De New York Times betroude vanochtend de beslissing van Nixon. De zijn regering aanzienlijk verreedt. Om tot een oplossing van het conflict te komen moet het Nationale Bevrijdingsfront deel krijgen aan de machtsuitoefening, aldus Hartman, Noord- en Zuid-Vietnam zouden dan gedeeltelijk herenigd moeten worden, en de VS zouden Hanoi op lange termijn steun moeten verlenen, zei hij.

Senator Mc Govern (een mogelijke Democratische presidentskandidaat voor 1972) beveelt in Progressive Magazine een terugtrekking van alle Amerikaanse troepen uit Vietnam in

De Verenigde Staten en Thailand harrewaarten over tidschema en omvang van de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Thailand, nadat Bangkok vrijdag op verrassende wijze om een algehele terugtrekking had gevraagd. Dit gebeurde door de minister van buitenlandse zaken, Thanat Khoman, die had voorgesteld dat alle 48.000 man Amerikaanse luchtmachtstroepen zouden worden teruggetrokken. De Amerikaanse reactie hierop luidde dat de Amerikaanse regering bereid was gesprekken over een geleidelijke terugtrekking te beginnen.

Amerikaanse troepen in Thailand

De secretaris-generaal van de Nationale vergadering Tran Ngoc Chau, wiens broer Nguyen Lau, vroeger uitgever van de Saigon Daily News, kortgeleden werd gearresteerd, omdat hij in contact zou hebben gestaan met Ly, die door zijn jarenlange verblijf in het buitenland ook de allures van een man van de wereld heeft, zei in zijn woning, omringd door Chinese en Vietnamese antiekstukken: "De massa's moeten in beweging gebracht worden. Zij moeten deelgenoot worden van nieuwe nationale en geestelijke idealen."

gen

Op dit punt zouden de caodisten, die van alle godsdiensten iets in zich opgenomen hebben een bemiddelende rol spelen tussen de boeddhisten en de katholieken, aldus Ly.

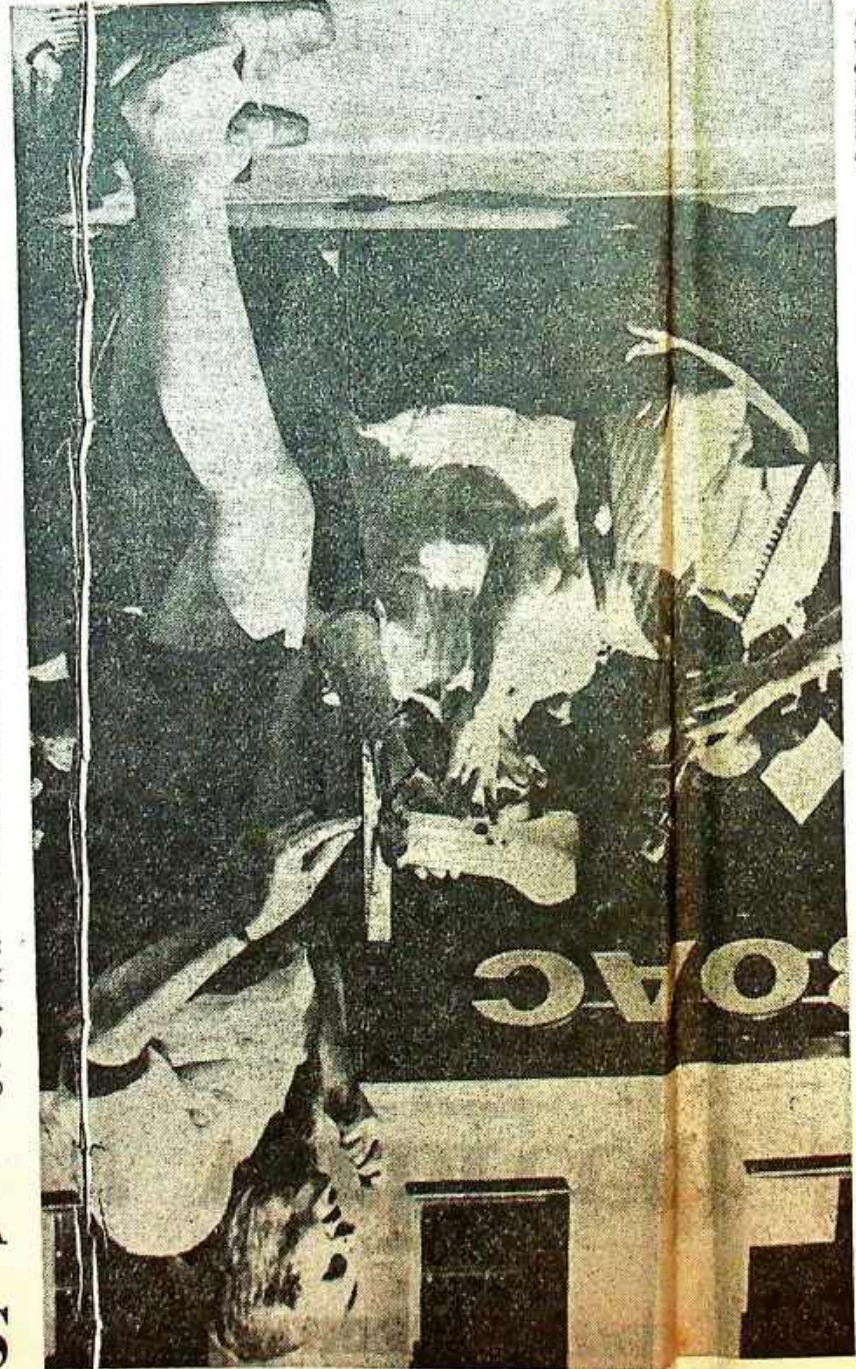
Kritiek op VS

De groep van Lieng, die zorgvuldig woorden als „coalitieregering” en „neutralisme” vermijdt, staat een Zuid-Vietnam voor, dat tot geen enkel machtsblok behoort. De hereniging met Noord-Vietnam wordt als een zaak van de verre toekomst beschouwd.

In feite hebben de Zuidvietnamese politici weinig constructiefs te bieden. Zij oefenen allen heftige kritiek op de Amerikanen, en zijn allen van mening dat de huidige regering, die te zeer van de VS afhankelijk is, niet voor het Vietnamese volk kan spreken.

Woordenstrijd in Uster

Bernadette Devlin heeft voor het kantoor van de Britse luchtvaartmaatschappij BOAC in New York gepleit voor gerechtigheid in Noord-Ierland

Daarna tekent de ex-generaal weer cirkels die moeten tonen dat het Nationale Bevrijdingsfront overal de

graag met een paar tekeningen op een blaauw papier. Drie kringen stellen de Zuidvietnamese bevolking voor, waarvan twintig pct. voor de Vietcong is, tien pct. voor de regering, en zeventig pct. ongebonden is. Deze laatste groep moet voor de verkiezingen gewonnen worden, waarbij de godsdienstige groepen een actieve rol moeten spelen.

SPD gaat hoopvol verkiezingen tegemoet

Van onze correspondent
Bonn, 25 aug. — De West-duitse sociaal-democratische partij (SPD) heeft gisteren in Essen de kessstrijd voor de Bondsdag-verkiezing van 28 september officieel geopend. De CDU begint was de SPD-voorzitter Brandt na zijn tweede eclatante nederlaag tegen christen-democratische kandidaat teleturgeseld dat hij aankondigde zijn kandidatuur voor de verkiezingen van 1972. Na de verkiezingen van 1968 stond voor de christen-democraten 40 pct. zal komen en een hard tegenstander voor de christen-democraten zal zijn. Na de verkiezingen van 1968 werden de christen-democraten 40 pct. zal komen en een hard tegenstander voor de christen-democraten zal zijn. Na de verkiezingen van 1968 werden de christen-democraten 40 pct. zal komen en een hard tegenstander voor de christen-democraten zal zijn.

Wenigen zullen er nu nog aan twi- delijk was beweerd.
andere christen-democraten herha- land zou zijn, zoals door Adenauer

Anders dan Nixon streeft president Thieu niet naar een regeling in overleg, maar naar een militaire overwinning, ondanks zijn gebaren. Weinigens buiten Saigon zullen nog in de mogelijkheid van een militaire overwinning geloven, maar voor Thieu en de zijnen is het streven hiernaar het enige middel nog om niet in een politieke oubliette terecht te komen. Zij moeten daartoe de Amerikaanse troepen overreden en zo als elementen in de regering niet ingrijpsbeleid en dat met vloed hebben gehad op het ogen dat zij een positieve gering en kunnen met recht be- echter deel uit van de bondstre- en 40 pct. lagen. Zij maken nu oppositiepartij steeds tussen 30 gen sinds 1949, waarbij zij als bij de voorafgaande verkiezing- er thans beter voor te staan dan De sociaal-democraten blijken zondag a.s. in Dortmund.

Wenigen zullen er nu nog aan twi- delijk was beweerd.
andere christen-democraten herha- land zou zijn, zoals door Adenauer

VICTORIA WATER
natuurlijk bronwater
pittiger dan ander bronwater
centrale commissie van de We-

Wereldraad v onderzocht ra

EN ANDERE hoop van de Ame- rikanen, dat president Thieu er n slotte in zou slagen zijn regime n redelijke politieke grondslag te geven, is niet in vervulling ge- aan. De vervanging van generaal ran Van Huong door generaal ran Thien Khiem wijst erop, dat e koers van Saigon niet gericht al zijn op een overbrugging van te tegenstellingen met de commu- nisten en dat er evenmin een op- sitionele of semi-oppositionele fig- ren en groeperingen bij het lands- bestuur te betrekken. Met Khiems bevoegdheid wordt het regime van Saigon zo niet versterkt, dan toch geaccentueerd. En diverse mannen van gezag blijven zich op een afstand houden.

Versterkt moeten. Nixons besluit om een Amerikaanse aftocht uit te daar een bijdrage toe. t dat besluit houdt tevens rkenning in, dat het met Rogers dan het belangrijkste ium noemde, nl. de vietnami- id is dan men wel wil doen en, om maar te zwijgen van pacificatieprogramma, de zg. atie-Phoenix. De Amerikanen van. De communisten gaan er- uit, dat er eens een einde aan Amerikaanse interventie zal ko- n en dat hun adem langer is die van Washington.

Verdere terugtocht VS uit Vietnam nog in studie

De zaterdag bekendgemaakte beslissing van president Nixon, om voorlopig geen besluit te nemen over een verdere vermindering van de Amerikaanse strijdkrachten in Vietnam (na de 25.000 man die deze maand het land moeten hebben verlaten), is in de Verenigde Staten met gemengde gevoelens ontvangen.

Velen hadden verwacht dat de president een verdere repatriatie, met 50.000 man, zou aankondigen.

De presidentiële woordvoerder, Ziegler, zei dat het uitstel veroorzaakt werd door het voorstellen van de president, de recente toeneming van communistische gevechtsactiviteit te bestuderen. De president zal op zijn vroegst een beslissing nemen bij zijn terugkeer naar Washington (Nixon vertoeft thans in zijn zomerverblijf in Californië), begin september, zei Ziegler.

Na de vredesinitiatieven van Amerika en Zuid-Vietnam, aldus de woordvoerder, vond men „dat er van de andere kant ook een reactie moest komen”.

De New York Times betreurde vanochtend de beslissing van Nixon. De krant noemde het uitstel van verdere terugtrekking, evenals de benoeming van een generaal (Tran Thien Khiem) als kabinetsformateur in Saigon „poevere voortekenen van vrede”.

Het blad publiceert tevens een interview met Averell Harriman, die destijds door president Johnson de vredesonderhandelingen in Parijs leidde. Harriman geeft hierin uiting aan zijn ernstige bezorgdheid ten aanzien van het voortbestaan van het bewind van de Zuidvietnamese pre-

Generaal Tran Thien Khiem

sident Thieu. De diplomaat acht het onontbeerlijk dat Thieu de basis van zijn regering aanzienlijk verbreedt.

Om tot een oplossing van het conflict te komen moet het Nationale bevrijdingsfront deel krijgen aan de machtsuitoefening, aldus Harriman. Noord- en Zuid-Vietnam zouden dan geleidelijk herenigd moeten worden, en de VS zouden Hanoi op lange termijn steun moeten verlenen, zei hij.

Senator Mc Govern (een mogelijke Democratische presidentskandidaat voor 1972) beveelt in Progressive Magazine een terugtrekking van alle Amerikaanse troepen uit Vietnam in

de loop van het volgende jaar aan.

Intussen heeft de Amerikaanse minister van defensie, Laird, volgens het weekblad Time gezegd dat hij een „mogelijk scenario” bestudeert volgens hetwelk de Amerikaanse strijdkrachten in Vietnam vermindert kunnen worden tot een kwartmiljoen man (ruim de helft van de huidige sterkte) van uitsluitend vrijwilligers.

Op een dergelijk plan zouden de VS kunnen terugvallen als de communisten een overeenkomst blijven afwijzen, zei Laird.

Amerikaanse troepen in Thailand

De Verenigde Staten en Thailand harrewarren over tijdschema en omvang van de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Thailand, nadat Bangkok vrijdag op verrassende wijze om een algehele terugtrekking had gevraagd. Dit gebeurde door de minister van buitenlandse zaken, Thanat Khoman, die had voorgesteld dat alle 48.000 man Amerikaanse luchtmachtstroepen zouden worden teruggetrokken. De Amerikaanse reactie hierop luidde dat de Amerikaanse regering bereid was besprekingen over een geleidelijke terugtrekking te beginnen.

Politieke kringen in Washington zijn verrast door het onverwachte van Thailands verzoek om terugtrekking. Aangenomen wordt dat de reden hiervoor is het conflict tussen regering en Congres over een Amerikaans-Thailandse overeenkomst inzake militaire contingents. Verscheidene senatoren vrezen dat als dit plan zou worden aanvaard, de VS in een nieuwe oorlog à la Vietnam zouden kunnen worden gesleept. Dit zou ook de reden zijn dat Thailand zo snel mogelijk alle Amerikaanse troepen wil zien teruggetrokken zodat deze niet kunnen worden gebruikt in de strijd van de Thailandse regering tegen communistische guerrillatroepen. (Reuter)

Bernadette De Britse luchtmacht gepleit voor g

Woord

over

De leiders v de religieuze peringen in N ben elkaar di beschuldigd n gonnen te Z minister van viel zondag e die de vorige

Israël waarschuwt voor nieuwe executies in Irak

Vervolg van pag. 1

Eban wees erop dat Turkije en Perzië een objectieve houding ten aanzien

muren van de stad gesproken heb bleven erbij dat Israël verantwoordelijk was voor de brand in de moskee en in feite tot de brandstichting had aange-

Kritiek op de persvoorstellen van Papadopoulos

Het invloedrijke verbond van Atheense journalisten heeft de door de Griekse regering voorgestelde perswet onaanvaardbaar genoemd. „De wet is bedoeld om de journalisten onder het gezag van het ministerie

„Na Vietnam' niet meer geld voor Amerikaanse steden

26 Aug 69 AP

Maandag heeft de regering-Nixon de hoop dat na het beëindigen van de oorlog in Vietnam federale gelden ter beschikking zouden komen voor de dringende binnenlandse en sociale problemen (werkgelegenheid, woningbouw, onderwijs bijv.) krachtig de bodem ingeslagen.

De speciale adviseur van de Amerikaanse president voor de stedenproblemtiek, Moynihan, heeft na een bijeenkomst in San Clemente van Nixons adviseurs en ministers die werkzaam zijn op dit terrein, gezegd dat de inflatie, de noden van het departement van defensie en de toeneming van de kosten van de geplande of al vastgelegde uitgaven de vrijkomende fondsen vrijwel geheel zullen wegzuigen.

Eerder dit jaar had een ambtelijke commissie geschat dat 18 maanden na het beëindigen van de oorlog ongeveer 22,9 miljard dollar zouden vrijkomen voor andere uitgaven.

„Het nu vastgelegde regeringsprogramma en de voorstellen van presi-

dent Nixon met betrekking tot het openbaar vervoer, de gezinsbijstand en het doorgeven van federale gelden aan staten en steden, gaan de hele winst van het staken van de strijd opsouperen," aldus Moynihan.

De burgemeesters van verscheidene grote Amerikaanse steden hebben al hun teleurstelling over deze mededeling laten blijken. Burgemeester Lindsay van New York zelf bijvoorbeeld dat de noden van de steden de hoogste prioriteit van de regering behoren te hebben en dat het mogelijk was, als de politieke wil maar aanwezig was, om een groot deel van de nu voor Vietnam uitgetrokken gelden te gebruiken voor de behoeften van de grote steden.

Ook andere burgemeesters spraken hun vrees uit dat ook op lange termijn weinig zal kunnen veranderen aan de problematiek waar zij mee vechten.

Staatssecretaris VS: verdere terugtocht uit Vietnam mogelijk

De Amerikaanse staatssecretaris voor het leger, Resor, heeft vandaag gezegd dat de VS voor zijn op hun schema ter versterking van het Zuidvietnamese leger. Hij voegde daaraan toe dat hij optimistisch is over de mogelijkheid van verdere terugtrekking van Amerikaanse troepen uit Vietnam.

Maar, zei Resor, die sprak op een persconferentie in Saigon (hij heeft zojuist een week langs het front gereisd), de beslissingen in deze zaak zijn natuurlijk aan de president voorbehouden.

President Nixon schortte vorige week een besluit over verdere vermindering van de Amerikaanse strijdkrachten in Vietnam (boven het contingent van 25.000, waarvan de repatriatie donderdag werd voltooid) op, om eerst de „toegenomen gevechtsactiviteit” in het gebied te bestuderen. Een van de voorwaarden die de president voor verdere terugtrekking heeft gesteld, is de verhoging van de gevechtsbekwaamheid van het Zuidvietnamese leger.

Over een andere concitie, de vermindering van de Noordvietnamese infiltratie naar het zuiden, worden de afgelopen dagen verschillend luidende verklaringen afgegeven door het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken en het Pentagon. Het eerste departement noemt de vermindering van de infiltratie dit jaar „betekenis vol”, maar het ministerie van defensie wil niet verder gaan dan „aanzienlijk”.

Het Pentagon heeft voor het eerst gegevens verstrekt over de infiltratie: 100.000 man gedurende de eerste helft van dit jaar, wat de helft minder is dan in de eerste helft van 1968. Dit aantal is echter voldoende om de communistische verliezen te vervangen, zo werd gezegd, en bovendien zouden in Laos en Cambodja Noordvietnamese troepen gereed worden gehouden voor een inval in Zuid-Vietnam.

Een vertegenwoordiger van het Nationale bevrijdingsfront bij de vredesbesprekingen in Parijs — voortgang bij dit overleg is Nixons derde voorwaarde — vergeleek het geharrewar tussen State department en Pentagon met een ruzie over de saus over een vis. „Maar de vis laat zich niet opeten”, zei hij.

(AP-UPI-Reute

Pentagon: Infiltraties gaan gewoon door

20 augustus 1968

Het Amerikaanse ministerie van defensie heeft gisteren bekend gemaakt, dat Noord-Vietnam in de eerste zes maanden van dit jaar ongeveer 100.000 gewapende mannen naar het zuiden heeft gezonden, waardoor de daar geleden verliezen vrijwel geheel te niet zouden zijn gedaan. Het Pentagon schatte het aantal gesneuvelde Noordvietnamezen in die periode op 93.653. Daarbij kwamen dan nog de gewonden, de deserteurs en de krijgsgevangenen, van wie het precieze aantal nog niet was vastgesteld.

Het ministerie van buitenlandse zaken in Washington had een dag tevoren meegedeeld, dat de omvang van de infiltraties „aanzienlijk is verminderd”. In dit verband liet het Pentagon weten dat in het eerste halfjaar van 1969 ongeveer half zoveel Noordvietnamezen was geïnfiltreerd als in de dienovereenkomstige periode van 1968. In tegenstelling tot het State Department wilde het Pentagon deze vermindering niet „veelbetekenend” noemen. De woordvoerder zei, dat de statistieken niet betrouwbaar waren, omdat infiltraties afhankelijk zijn

van allerlei factoren, zoals het weer en de aanwezigheid van schuilplaatsen langs de grens.

Hoewel de woordvoerder van het State Department direct heeft ontkend, dat er een tegenstelling zou zijn tussen de opvattingen van zijn ministerie en het Pentagon, is het duidelijk dat het burgerlijke departement de situatie optimistischer inziet dan de militairen van het Pentagon.

Terwijl het State Department te kennen gaf, dat de geconstateerde vermindering van de infiltraties hetzelfde resultaat zou kunnen hebben als de door Amerika

voorgestelde terugtrekking van niet-Zuidvietnamese troepen, verklaarde de woordvoerder van het Pentagon, dat ook de verliezen van de communisten in Zuid-Vietnam lager zijn geworden, waardoor de Noordvietnamese troepensterkte op hetzelfde peil zou blijven.

Ook op een ander punt verschillen de burgers en de militairen van oordeel. Dit betreft de mate waarin in Zuid-Vietnam Amerikaanse eenheden worden vervangen door Zuidvietnamese troepen. Zo verklaarde de minister voor het leger, Stanley Resor, toen hij gisteren uit Saigon vertrok, dat de vervanging nog sneller verloopt dan was verwacht. Vorige week had ook minister van buitenlandse zaken Rogers zich optimistisch uitgelaten.

Pessimisme

De militaire leiders hebben zich daarentegen in hun schaarse commentaren veel minder optimistisch getoond. Verscheidene Congresleden, die twee weken geleden op een besloten bijeenkomst hebben gesproken met de voorzitter van het comité van stafchefs, generaal Earle Wheeler, hebben verklaard, dat deze generaal zeer pessimistisch was over het tempo van de Vietnamisering. Intussen publiceren alle Amerikaanse kranten berichten uit militaire bronnen in Saigon, dat er een nieuw communistisch offensief op handen zou zijn. Hevige gevechten van de laatste dagen zouden daarvan een voorbode zijn.

Inmiddels is er nog een derde controversie bijgekomen en wel over het geld, dat na beëindiging van de strijd in Vietnam al dan niet beschikbaar zou komen voor nieuwe programma's op sociaal gebied. Herbert Stein, een van de drie economische adviseurs van president Nixon, en zijn assistent voor sociale aangelegenheden

Daniel Moynihan hebben twee dagen geleden als hun mening te kennen gegeven, dat er straks niet op iets extra's moet worden gerekend. De „natuurlijke groei” van de militaire begroting en de al begonnen sociale projecten zouden alle fondsen vergen, die niet meer voor de strijd in Vietnam nodig zijn. De voornaamste economische raadsman van Nixon, Paul McCracken, en de Republikeinse fractieleider in het Huis van Afgevaardigden, Gerald Ford, hebben zich gisteren tegen deze opvatting verzet. McCracken betoogde dat er zeker „vredesdividenden” zullen zijn, maar dat de vrijkomende fondsen ongetwijfeld niet toereikend zijn om alle nieuwe sociale plannen die de regering wellicht heeft, te verwezenlijken. (AFP)

HOE LANG NOG VIETNAM?

door Flora Lewis

President Nixon wil duidelijk een eind maken aan de oorlog in Vietnam, maar dat eind is nog niet in zicht. Drie nieuwe ontwikkelingen schijnen de vooruitgang af te remmen. De eerste is Nixons beslissing geen besluit te nemen over verdere terugtrekking van de troepen voor Labour Day begin september. Dit was zijn antwoord op de recente intensivering van de gevechten. De tweede is de benoeming door president Thieu van generaal Tran Klieu als zijn nieuwe premier. Deze verandering was kennelijk bedoeld om Thieu's machtsbasis te verbreden als voorbereiding tot werkelijke onderhandelingen. Maar een tegenovergesteld resultaat is waarschijnlijker.

Klieu is een intieme bondgenoot van Thieu en een voorstander van de harde lijn. Zijn achterban bevindt zich in het leger, niet onder de burgers. Zijn benoeming kondigt de vorming van een nieuw kabinet aan, maar niet van een nieuw beleid.

De derde, nog niet aangekondigde maar wel vertrouwelijk ontwikkelings is, dat de Amerikaanse ambassadeur Ellsworth Bunker ernee heeft ingestemd voor onbepaalde tijd in Saigon te blijven, in plaats van deze herfst terug te keren, zoals hij had gewenst. Bunker is be-

kwam, hoffelijk en op een standvastige manier geduldig, een diplomaat die zijns gelijke niet kent, wanneer het erop aankomt vijandige partijen met elkaar te verzoenen en gekwetste gevoelens te kalmeren. Maar dat is niet het probleem in Saigon. Het probleem is Thieu's weigerachtige regering nu tot vredesonderhandelingen te bewegen en hem niet de hoop te gunnen om met behulp van militaire vooruitgang zijn onderhandelingspositie te versterken. Verschillende voormalige Amerikaanse autoriteiten met ervaring in de Vietnamese diplomatie uit de eerste hand zijn ervan overtuigd, dat Thieu nooit uit eigen beweging een stap zal doen en dat hij zulks in feite ook niet kan zonder daartoe zichtbaar door de VS gedwongen te worden omdat zijn Nationale Vergadering nog oorlogszuchtiger is dan hijzelf. Deze functionarissen zijn bovendien de mening toegedaan, dat Nixon één krachtige beslissing heeft genomen — niet op Thieu's manoeuvres vooruit te lopen. Nu Bunker voortgaat te sussen en Washington zich terughoudend toont, kunnen er geen verdere stappen naar vrede van Saigon verwacht worden.

Wat Hanoi en de NLF betreft zijn er geen aanwijzingen en geen redenen voor de hoop, dat zij concessies zullen doen, tenzij zij tenminste ervan overtuigd zijn, dat zij kunnen houden wat zij op het slagveld hebben gewonnen. Dat is waarom Cyrus Vance, de voormalige tweede man in de Amerikaanse delegatie bij de Parijse vredesbesprekingen, aandringt op een aanbod, tot een staakt-het-vu-

ren te komen als de enige manier om uit de impasse te geraken. En dat is waarom ambassadeur Averell Harriman, de voormalige leider van de Amerikaanse delegatie, er bij president Nixon op aandringt, dat hij een stopzetting van de B-52-raids en van de offensieve grondaanvallen zal aankondigen en terzelfder tijd zal eisen, dat Hanoi en de NLF hun aanvallen zullen stopzetten. Volgens Harriman zal dat tenminste duidelijk de verantwoordelijkheid voor het aan de gang houden van de oorlog bij Hanoi leggen. Hij meent, dat op die manier de wereldopinie zou worden gemobiliseerd en dat Hanoi de druk daarvan zou voelen. Tegelijkertijd zou een dergelijke regeling Hanoi iets geven, waarvoor het waard is de vijandelijkheden te doen ophouden — de status quo op het slagveld terwijl de besprekingen voortgaan. Zo lang dergelijke stappen, die er op gericht zijn de gevechten te stoppen of in ieder geval te verminderen, niet worden genomen, is er een ernstig gevaar, dat de tactiek van meer-van-het-zelfde zal worden voortgezet: meer levens, meer geld, meer onrust in de VS — het gevaar van afglijden naar een grotere oorlog.

Nixon wil geen grotere oorlog. Hij heeft het Pentagon bevolen plannen op te stellen voor een terugtrekking van nog eens 113.000 manschappen dit jaar, zodat de operatie snel kan worden uitgevoerd, wanneer de president daartoe besluit. Maar hij heeft niet definitief een hervatting van de bombardementen uitgesloten. Er zijn nog steeds militairen, die

beweren, dat onbeperkte lucht aanvallen op Noord-Vietnam de overwinning in de oorlog kunnen behalen. Het is een verbijstereerd argument, gezien de ervaringen. Toen de bombardementen begonnen, opereerden de vijandelijke strijdkrachten voornamelijk met buitgemaakte en zelfgemaakte wapens en er bevonden zich geïdentificeerde Noordvietnamese-eenheden in het zuiden. Bij de beëindiging van de bombardementen, die bedoeld waren „d-infiltratie te stoppen”, waren er vijf tot zes Noordvietnamese divisies in het zuiden en de Vietcong had zijn overvallen om wapens te bemachtigen opgegeven omdat zijn eenheden zo goed waren uitgerust.

Dit voorjaar begon Saigon grote schaal wapens te distribueren onder de plaatselijke militia. Dat zou twee jaar geleden nood zijn gebeurd, omdat men vreesde, dat alles door de Vietcong buitgemaakt zou worden. Thans, zo hebben de autoriteiten in Saigon mij gezegd, is er voer dergelijke vrees geen reden, omdat de Vietcong reeds heeft wat hij nodig acht. De bombardementen beperkten de gevechten in het zuiden niet en zij bevorderden ongetwijfeld het voortduren van de oorlog.

Er is duidelijk geen keus meer. De enige manier om vrede te bereiken is een aanbod de gevechten nu stop te zetten, — Thieu dat plezierig vindt of niet. Als het er om gaat wie de laugs-Adem heeft, heeft Hanoi een uithoudingsvermogen dat de Amerikanen. Dat moet zo langzamerhand duidelijk zijn geworden

24 aug 1974

CIA: met moord dubbelspion niets te maken

NEW YORK, 30 aug. (Reuter) — De CIA heeft ontkend dat ze op enigerlei wijze betrokken is bij de vermoedelijke moord op Thai Khac Chuyen, een Zuidvietnamees die zowel voor de speciale Amerikaanse troepen, genaamd Groene Baretten, als voor de Noordvietnamezen werkte.

Hoge ambtenaren van de CIA, die daarmee het sinds weken volgehouden absolute stilzwijgen verbraken, vertelden in persoonlijke gesprekken dat zij geen toestemming hadden gegeven de „dubbelspion” naar een „veilige plaats” over te brengen en dat ze de commandant van de Groene Baretten dringend hadden verzocht de man niet te vermoorden.

Muiterij bij Amerikanen in Vietnam

WASHINGTON, 1 sept. (AFP) — In de VS zijn de afgelopen week de gemoederen in beroering geweest door de zaak van de „Muiterij van de a-compagnie”.

Deze zaak heeft zich als volgt voorgedragen: zondagochtend 24 augustus gaf de pas in Vietnam gearriveerde 26-jarige luitenant Eugene Schurtz Jr. aan de alpha-compagnie waarover hij sedert drie weken het bevel voerde opdracht zich op te maken voor een aanval. De eenheid, die vijf dagen lang in moeilijk terrein ten zuidoosten van Danang in actie was geweest, was tot de helft gereduceerd en de uitputting nabij.

Het bevel van luitenant Schurtz werd niet opgevolgd en de radeloze luitenant belde zijn bataljonscommandant op en deelde hem mee, dat zijn mannen weigerden verder te gaan. De bataljonscommandant zond onmiddellijk een officier en een sergeant naar de compagnie.

De sergeant, een oud-gediende in de Vietnamese oorlog, wist de opstandige compagnie zodanig te inspireren, dat ditmaal wel besloten werd, weer aan de strijd deel te nemen. De mannen van compagnie Alpha werden door de sergeant aangevoerd. De zaak zal volgens genoemde bataljonscommandant niet voor de krijgsraad komen. Alleen luitenant Schurtz is van zijn commando ontheven.

Deskundigen in militaire zaken zijn van mening, dat ondanks het feit, dat het voorval veel stof in de VS heeft doen opwaaien, het incident niet uniek is en dat alle legers ter wereld wel eens iets dergelijks kan gebeuren. Zij schrijven de tijdelijke ongehoorzaamheid van de compagnie toe aan vergheldheid van de manschappen en niet geant drijfveren van morele aard. deskundigen waren jonge officier niet krijgen, kon een ser- brengen, aldus de

Nieuwe regering in Zuid-Vietnam

1) 1975
De nieuwe premier van Zuid-Vietnam, Tran Thien Khiem, heeft vandaag zijn — van 23 tot 31 leden vergrote — kabinet voorgedragen aan de Zuidvietnamese president Nguyen Van Thieu.

Thieu heeft daarna een verklaring uitgegeven, waarin hij zegt dat men onder meer geprobeerd had de basis van de regering te verbreden. De belangrijkste taak van het kabinet is volgens hem het verslaan van de communisten. Thieu zei dat de afgetreden premier Tran Van Huong hem zal blijven adviseren.

Waarnemers in Saigon zijn over het algemeen van mening dat Thieu de fundering van zijn bewind niet noemenswaard heeft verbreed. Het is volgens hen veeleer zo, dat het nieuwe kabinet een williger instrument zal zijn voor de president dan het vorige. In de nieuwe regering hebben geen personen zitting die het volk aanspreken.

Khiem zal naast de functie van premier, ook die van minister van binnenlands zaken uitoefenen, die hij reeds in het vorige kabinet bekleedde. Nguyen Van Vy blijft minister van defensie. Tran Van Lam, een vroegere Zuidvietnamese ambassadeur in Australië en voormalig voorzitter van de Nationale vergadering, wordt minister van buitenlandse zaken.

Tot de belangrijkste veranderingen behoort de volledige reorganisatie van de departementen van economie en financiën, waarop hevige kritiek was geoefend in de Nationale vergadering in verband met de snel toenemende inflatie van de laatste maanden. Beide ministeries komen onder leiding van „technici”, de enige niet-politici in de nieuwe regering.
(Reuter-UPI)

Zij willen heel naar huis

DE JONGENS van de A-Compagnie hadden er opeens genoeg van. Het gebeurde op 24 augustus in Zuid-Vietnam, ergens in de buurt van Nui Lon, waar dat ook mag wezen. De A-Compagnie, onderdeel van het derde bataljon van de 196ste Lichte Infanteriebrigade van het Amerikaanse leger, had al vijf dagen lang tegen de Noordvietnamezen gevochten. De jongens zaten onder de modder. Hun uniformen waren gescheurd. Zij hadden geen post gehad en geen warm eten. De zon stond bloedheet aan de hemel. Overdag waren er voortdurend gevechten, gevechten, gevechten, en 's nachts konden zij niet rustig slapen, omdat de vijand patrouilleerde. De angst, pure angst voor de dood, die elk ogenblik kon komen, vergezeld hen, vierentwintig uur per dag. De A-Compagnie was de strijd ingegaan met 120 man. Nu waren er nog maar zestig. De helft was gedood of gewond, enkelen verminkt voor het leven.

Sommige jongens van de A-Compagnie hadden hun tijd in Vietnam er bijna opzitten. Nog negentig dagen en zij zouden terugkeren naar huis. Zij voelden er niets voor op het laatste moment nog te sneuvelen. En toen op de zesde dag hun luitenant, Eugene Shurtz jr., het bevel gaf tot alweer een aanval op de bunkers en ondergrondse schuilplaatsen van de Noordvietnamezen, toen zeiden de jongens van de A-Compagnie plotseling alle zestig: „Doe het zelf maar”, althans woorden van gelijke strekking.

Luitenant Shurtz was commandant van de A-Compagnie geworden door het sneuvelen van de eigenlijke commandant, een kapitein. Hij was erg verbaasd over de dienstweigering van zijn ondergeschikten. Dat had hij nog nooit op de viool horen spelen. Soldaten doen wat hun wordt opgedragen, die traditie is erg oud. Waar *blijven* we met onze democratie en onze Heilige Idealen als jongens van achttien en negentien jaar (ouder waren de mannen van de A-Compagnie niet) zelf gaan uitmaken of zij zich al dan niet de dood laten injagen? Het antwoord is duidelijk: dan blijven wij *nergens*.

DE LUITENANT, kennelijk een laconiek persoon, begon te telefone-

ren. Hij belde de bataljonscommandant op, luitenant-kolonel Robert C. Bacon, die persoonlijk de operaties van het derde bataljon leidde en zich in zijn commandopost reeds enige tijd verbijstend zat af te vragen waar die vervloekte A-Compagnie uithing. Hij kreeg Shurtz aan de lijn en die zei hem: „Het spijt me erg, Sir, maar mijn mannen weigeren. Wij kunnen niet aanvallen.” De luitenant-kolonel kon het eerst niet geloven. Zoiets komt niet voor in een fatsoenlijk leger. „Herhaal het alsjeblieft”, zei hij. „Heb je ze verteld wat het betekent orders aan het front niet uit te voeren?”

Op dit punt moet ik even tussende komen. Die vraag van de luitenant-kolonel was beslist overbodig. De jongens van de A-Compagnie wisten precies wat ze deden.

bune): „They want to go home in one piece”, zij willen graag heel naar huis — en niet aan stukken geschoten in een loden kist, ziedaar wat Shurtz bedoelde.

PERSONOONLIJK mag ik hem wel, die Shurtz. Zijn antwoord was geniaal en van een onverbidde logica, maar met zijn militaire carrière is het gebeurd, dat eindigt met de kriegsraad. Hij doet mij denken aan het klassieke verhaal van Moos die, vechtend in een Israëliëse tank, door de Egyptenaren onder vuur wordt genomen. Moos draait woedend het luik open, steekt zijn kop naar buiten en roept driftig: „Kunnen jullie niet uitkijken, er zitten mensen in!” De waanzin van de oorlog in één zin: Ze willen heel naar huis. Op West Point, de mili-

VAN TIJD TOT TIJD

Het is het eerste wat je leert als je in militaire dienst komt: „Kop dicht, muil houden, laadklep sluiten en doe wat je gezegd wordt. Niet denken, stuk ongeluk, er wordt voor je gedacht. Doe de gordijnen dicht, Jansen. De gordijnen zijn al dicht, kapitein. Godhierengunter, tóch de gordijnen dicht doen, Jansen! Jawel kapitein. Je bent een druiler, een suikerbal, een zwangere huismus, een waardeloze burger, wat ben je nou, Jansen? Ik ben dienstplichtig soldaat Jansen, kapitein.” Zo gaat dat.

Luitenant Shurtz had dan ook geen moeite met de vraag van luitenant-kolonel Robert C. Bacon. Hij antwoordde, nog steeds door de telefoon: „Ik denk dat zij dat uitstekend begrijpen, overste. Maar sommige van de jongens hebben er doodgewoon genoeg van — zij zijn kapot. Er zijn er bij, die nog maar negentig dagen in Vietnam hoeven te dienen.” En toen sprak de luitenant de hartverscheurende, ik mag wel zeggen historische woorden (ik citeer de International Herald Tri-

taire academie, had Shurtz natuurlijk de definitie van strategie geleerd: „Doorgaan met schieten als de munitie op is”, maar wat moet je nou als de jongens op zijn?

Het verhaal van de A-Compagnie is verder snel verteld. Luitenant-kolonel Bacon stuurde majoor Richard Waite en sergeant Ogey Blakenship in een heliöpter naar de 18- en 19-jarige Amerikaanse jongens, die nu al sinds verleden week zondag de gemoederen in de Verenigde Staten bezighouden, omdat zij plotseling geen zin meer hadden zich ver weg in de Vietnamse jungle, tienduizenden kilometers van huis, door een stelletje onbekende Noordvietnamezen, aan wie zij verder geen boodschap hebben, voor hun donder te laten schieten. Dat is hun toch werkelijk niet kwalijk te nemen. Als er lezers zijn die daar anders over denken, moeten zij me maar een briefje schrijven.

De bemiddeling van Waite en Blakenship had snel succes. Toen zij bij de jongens kwamen lagen die,

bleek en uitgeput, ongeknipt en ongeschoren (langharig, werkschuwig) in het lange olifantsgras. „Een van hen huilde”, zei de sergeant later. Hij begon de jongens uit te schelden en vertelde een verhaal over een andere compagnie, waarvan er nog maar vijftien over waren („dat loog ik”), en die compagnie vocht wél door — nou dan!

Eén jongen van de A-Compagnie werd razend. Hij sprong overeind, met gebalde vuisten, en rende naar sergeant Blakenship toe, schreeuwend: „Noem ons geen lafaards, noem ons geen lafaards!” De sergeant draaide zich om en wandelde weg. Even later keek hij om. De A-Compagnie was in beweging gekomen. De jongens raapten hun geweren op, vormden een losse formatie en gingen op weg naar de Noordvietnamese stellingen, op ten aanval. Voor God, President en Vaderland.

Hoevelen van hen inmiddels zijn gesneuveld weet ik niet. Wel zag ik dezer dagen luitenant Shurtz op het TV-journaal. Hij stond al aardig om de zaak heen te draaien. Het ging maar om vijf man, die niet wilden vechten, zei hij. Shurtz moet nu verschijnen voor een of andere militaire commissie. Hij is van zijn commando ontheven. Zoals ik al zei, dat loopt verkeerd met hem af.

DE OORLOGSMOEHEID van de A-Compagnie heeft natuurlijk alles te maken met de politieke en militaire situatie in Zuid-Vietnam. De Amerikanen hebben de oorlog verloren. President Nixon weet dat. Hij heeft gezegd: „Ik wil er een eind aan maken, zo spoedig mogelijk.” Hij tobt alleen nog over het hoe. Als zo het dorre hout is, hoe moet dan niet het groene zijn?

Aangezien Amerikaanse jongens geen stommelingen zijn, weten zij heel goed dat hun land zich uit Zuid-Vietnam zal terugtrekken zonder dat het gestelde doel is bereikt. Dat ook het doel niet deugde, en in ieder geval niet de middelen, maakt het allemaal nog triester. Reeds zijn 35.000 Amerikaanse jongens in loden kisten thuisgekomen. De rest wil ook naar huis, maar héél. Mag het even?

ARIE KUIPER

Hanoi zendt delegatie naar Zweden

STOCKHOLM, 2 sept. (Reuter) — Een Noordvietnamese regeringsdelegatie, die vandaag in Stockholm wordt verwacht, zal Hanoi's eerste economische delegatie naar een Westers land zijn.

De chargé d'affaires van de onlangs geopende Noordvietnamese ambassade in Stockholm, Nguyen Dinh Thanh, zei dat de uit acht man bestaande delegatie onder leiding van Nguyen Van Kha, vice-president van de staatscommissie voor planning, ongeveer drie en een halve week in Scandinavië zou blijven.

Hanoi geïnteresseerd in onvolledige terugtocht VS

3 Sept 69 MR

President Ho Tsji Minh van Noord-Vietnam is ernstig ziek. Dit werd gisteravond gemeld door de Noordvietnamese onderhandelingsdelegatie bij de vredesbesprekingen te Parijs. Vanochtend deelde radio-Hanoi mee dat de toestand van de 79-jarige Ho nog verder achteruit was gegaan.

Er zijn verder geen bijzonderheden gegeven, alleen werd gezegd dat Ho al verscheidene weken

ziek was. De bekendmaking is echter zo ongebruikelijk dat zij geleid heeft tot speculaties dat de president stervende is.

Intussen verkennen in Parijs twee hoge Amerikaanse Vietnam-deskundigen opnieuw het politieke terrein van het conflict, terwijl het er gisteren op leek dat van communistische zijde een poging werd ondernomen om de impasse in de vredesbesprekingen te doorbreken.

Enkele uren nadte gisteren de Amerikaanse ambassadeur in Saigun, Bunker in de Franse hoofdstad was gearriveerd voor overleg met de delegatie-leider van de VS, Cabot Lodge, verklaarde de voornaamste Noordvietnamese onderhandelaar, Xuan Thuy, dat een snelle en aanzienlijke terugtrekking van de Amerikanen uit Vietnam, bijvoorbeeld van 100.000 man, van invloed zou kunnen zijn op de vredesbesprekingen.

Tot nu toe heeft Hanoi steeds op volledige en onvoorwaardelijke terugtrekking van de VS uit Vietnam gestaan.

Thuy, die sprak op een receptie ter gelegenheid van de 24ste verjaardag van de communistische machtsovername in Noord-Vietnam, zei verder dat de aanvallen van de B-52 bommenwerpers in Zuid-Vietnam, en de formatie van een nieuwe regering in Zuid-Vietnam onder leiding van generaal Khiem, iedere vooruitgang in het Parijse overleg belemmerde.

De huidige „druppelgewijze” terugtrekking van Amerikaanse troepen noemde Thuy zonder betekenis. Bovendien kan Noord-Vietnam bij

dit tempo van terugtrekking geen overzicht krijgen over de militaire situatie, zei hij.

„Als president Nixon zijn troepen snel en in grote getale terugtrekt zullen we de toestand in ogenschouw nemen”, zei Thuy. Toen hem gevraagd werd of een snelle terugtocht van honderdduizend man een stap in de richting van de vrede zou zijn, antwoordde de Noordvietnaams: „We zouden zo'n stap factor in onze overwegingen betrekken.”

„Eerst”, aldus Thuy, „moeten de Amerikanen het principe van troepenverminderingen aanvaarden, en daarna moeten ze het snel en effectief in praktijk brengen.” Op de vraag wat er zou gebeuren als de VS inderdaad zo zouden handelen, antwoordde Thuy „Dan zullen we praten.”

Dit was de eerste keer dat Noord-Vietnam liet doorschemeren in iets anders geïnteresseerd te zijn dan in de volledige en onvoorwaardelijke terugtrekking van de Amerikaanse troepen.

Maar Thuy zei dat hij niet verwachtte dat de Amerikanen zich snel zouden terugtrekken. De regering-Nixon wil het bewind in Saigun in het zadel houden. De Noordvietnaams noemde het voorstel van een wederzijdse erkenning van de status-quo te velde onrealistisch.

(Reuter - UPI).

„In Zuid-Vietnam ongeveer 250.000 burgers gedood”

Senator Edward Kennedy heeft dinsdag verklaard dat in Zuid-Vietnam ongeveer 250.000 burgers om het leven zijn gekomen, waarvan de grote meerderheid „gedood is door onze strijdkrachten”.

Volgens Kennedy heeft de slachting door Amerikaanse soldaten onder de burgerbevolking van het dorpje My Lai het lijden van de

Zuidvietnamese burgers als geheel gedramatiseerd. Volgens de senator — assistent Democratisch fractieleider en voorzitter van de senaatscommissie voor vluchtelingen zaken — zijn sinds 1965 ongeveer een miljoen personen in Zuid-Vietnam gewond of gedood.

Een deel daarvan kwam volgens Kennedy voor rekening van het Bevrijdingsfront, maar de grote meerderheid was gedood door Amerikaanse, Zuidvietnamese en de andere verbonden strijdkrachten, bij bombardementen en artilleriebeschietingen. Kennedy heeft, als scherp criticus van de oorlog, gepleit voor meer en betere faciliteiten voor huisvesting en medische behandeling voor de burgers die door de oorlog getroffen zijn.

Het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden heeft zijn overweldigende steun gegeven aan een resolutie die Nixons Vietnambeleid steunt. De resolutie is met 333 tegen 55 stemmen aangenomen, ondanks de kritiek van liberale leden die het stuk een blanco volmacht voor de president noemen.

In de resolutie wordt o.a. gezegd dat het Huis zijn steun bevestigt aan de president bij diens pogingen om door onderhandelingen een rechtvaardige vrede in Vietnam te bereiken.

Inmiddels gaat het onderzoek naar de slachting in My Lai door. Senator Tran Van Don, lid van de oppositie in Saigon, en enige andere politici stellen, onder zware bewaking, een onderzoek ter plaatse in. Gevechtshandelingen in de omgeving hadden hen bijna verhinderd My Lai te bereiken.

Don beschouwt het als een fout van de regering te Saigon dat zij in eerste instantie de slachting heeft ontkend. Don heeft met het provinciehoofd Khien gepraat, wiens eigen onderzoek de basis was voor de opvatting van Saigon. Khien had gezegd dat hij twijfelde aan de verhalen van de dorpelingen; hij gelooft dat ongeveer 20 burgers gedood zijn door bommen en artillerie.

De thans ernstig zieke president Ho Tsji Minh van Noord-Vietna noemt zich graag een vriend van de jeugd. Zowel in eigen land als in andere communistische landen trad hij op als onderwijzer van de jongeren. Op deze foto, die dateert uit 1965, ziet men hem in gesprek in Hanoi.

Hanoi in spanning

39 juni 65 AH

Ho Tsji Minh is ernstig ziek

Radio Hanoi onderbrak vannoggen zijn normale uitzending voor een mededeling over de toestand van de 79-jarige president Ho Tsji Minh. „De president wordt zwakker. Zijn ziekte verergert en wordt zeer verontrustend. Alle medici spannen zich in hem te redden.” Ho Tsji Minh is reeds enkele weken ziek. De radio verklaarde: „Onze partij en staat beschouwen de taak zijn ziekte te genezen op dit moment als een zeer belangrijke en dringende opdracht.”

Artsen waken dag en nacht bij hem. Het eerste medische bulletin was getekend door vertegenwoordigers van het centrale partijcomité, het permanente comité van de nationale vergadering en de raad van ministers. Waarnemers zien hierin een aanwijzing van de ernst van de gezondheidstoestand van de president. Een tweede communiqué — vier uur na het eerste — liet duidelijk uitkomen dat men zich ernstige zorgen maakt.

Drie maanden geleden, op 7 juni, is Ho Tsji Minh voor het laatst in het openbaar verschenen. Hij ontving toen de nieuwe Chinese ambassadeur.

Volgens functionarissen in Saigon duiden de bewoordingen van het communiqué erop dat Ho Tsji Minh zich aan de rand van de dood bevindt.

In Parijs zei een Noordvietnamese regeringsfunctionaris: „Ik kan alleen zeggen wat duidelijk is voor iedereen, de president is een oude man.” In 1945 doorstond de tengere maar taale Ho een bijna fatale tbc-aanval. Sinds twee jaar leed hij aan hart en long-complicaties die nog een gevolg zouden zijn van die tuberculose.

Het nieuws van de ziekte werd het eerst bekend in Parijs. (Ass Press)

(Zie verder pag. 5)

De thans ernstig zieke president Ho Tsji Minh van Noord-Vietnam noemt zich graag een vriend van de jeugd. Zowel in eigen land als in andere communistische landen trad hij op als onderwijzer van de jongeren. Op deze foto, die dateert uit 1965, ziet men hem in gesprek in Hanoi.

AM

Hanoi in spanning

3 Sept 65

Ho Tsji Minh is ernstig ziek

Radio Hanoi onderbrak vanmorgen zijn normale uitzending voor een mededeling over de toestand van de 79-jarige president Ho Tsji Minh. „De president wordt zwakker. Zijn ziekte verergert en wordt zeer verontrustend. Alle medici spannen zich in hem te redden.” Ho Tsji Minh is reeds enkele weken ziek. De radio verklaarde: „Onze partij en staat beschouwen de taak zijn ziekte te genezen op dit moment als een zeer belangrijke en dringende opdracht.”

Artsen waken dag en nacht bij hem. Het eerste medische bulletin was getekend door vertegenwoordigers van het centrale partijcomité, het permanente comité van de nationale vergadering en de raad van ministers. Waarnemers zien hierin een aanwijzing van de ernst van de gezondheidstoestand van de president. Een tweede communiqué — vier uur na het eerste — liet duidelijk uitkomen dat men zich ernstige zorgen maakt.

Drie maanden geleden, op 7 juni, is Ho Tsji Minh voor het laatst in het openbaar verschenen. Hij ontving toen de nieuwe Chinese ambassadeur.

Volgens functionarissen in Saigon duiden de bewoordingen van het communiqué erop dat Ho Tsji Minh zich aan de rand van de dood bevindt.

In Parijs zei een Noordvietnamese regeringsfunctionaris: „Ik kan alleen zeggen wat duidelijk is voor iedereen, de president is een oude man.” In 1945 doorstond de tengere maar taai Ho een bijna fatale tbc-aanval. Sinds twee jaar leed hij aan hart en long-complicaties die nog een gevolg zouden zijn van die tuberculose.

Het nieuws van de ziekte werd het eerst bekend in Parijs. (Ass Press)

(Zie verder pag. 5)

Hanoi soepeler

25 Sept 67 AM

Het hoofd van de Noordvietnamese onderhandelingsdelegatie in Parijs, Xoehan Thoey, heeft gisteren op een persconferentie gezegd, dat een snelle en aanzienlijke terugtrekking van Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam, b.v. 100.000 man, van invloed zou kunnen zijn op de vredesonderhandelingen. Als Amerika ertoe overgaat, aldus Thoey, zullen wij de toestand in dat licht opnieuw bezien. Tot nu toe heeft Hanoi steeds op volledige en onvoorwaardelijke terugtrekking van de Amerikanen gestaan. Autoriteiten van het ministerie van buitenlandse zaken in Washington hebben de berichten uit Parijs, dat na een terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam de impasse in de Parijse besprekingen zou opheffen, koel ontvangen. Amerikaanse autoriteiten, die de opmerkingen van Xoehan Thoey bestudeerden, zeiden dat zij er niet veel nieuws in konden vinden.

Tijdens de vredesbesprekingen van 18 augustus noemden de Noordvietnamezen het bevel van Nixon tot terugtrekking van 25.000 man „een komedie“. Zij zeiden toen dat Amerika „zich totaal, snel en onvoorwaardelijk moest terugtrekken“. Alles minder dan dat, zeiden zij, zou opgevat worden als een daad om tijd te winnen „om de marionettenregering in Zuid-Vietnam en het leger te consolideren...“ Op dezelfde persconferentie hebben andere leden van de delegatie van Hanoi verklaard, dat Noord-Vietnam niet bereid is iets te stellen tegenover een stopzetting van de bombardementen met Amerikaanse B-52 bommenwerpers in Zuid-Vietnam.

De Amerikaanse ambassadeur in Saigon, Ellsworth Bunker, heeft gisteren in Parijs verklaard, dat de benoeming van een nieuwe Zuidvietnamese regering nog geen verandering van het beleid inhoudt. Voor

Zweden zal Noord-Vietnam 300 miljoen kronen hulp schenken (ongeveer 225 miljoen gulden) zodra de oorlog voorbij is, aldus berichtte gisteren het dagblad „Arbetet“ in Malmoe, dat beschouwd wordt als een spreekbuis van de regering. Het grootste deel van de hulp zal bestaan uit ontwikkelingskredieten, die over een periode van drie jaar zullen worden gespreid aldus het blad.

Ho Tsji Minh

(Vervolg van pagina 1)

Vietnam-deskundigen menen dat wat ook de uitslag zal zijn van de ziekte van Ho, de machtsstrijd in Hanoi intensiever zal worden. Naar buiten zal daar echter waarschijnlijk voorlopig weinig van blijken. „Nu zal men de indruk willen wekken, dat men de rijen heeft gesloten,” aldus een Hanoi-kenner, die met persbureau Associated Press sprak. „Het wordt de dictatuur van de partij, niet van één man.”

De voornaamste figuren die nu nog in de schaduw van Ho Tsji Minh staan, zijn: Le Duan, Truong Chinh, partij-ideoloog Pham Van Don, premier en Giap, de belangrijkste militaire leider.

De meeste deskundigen verwachten geen directe wijzigingen in de oorlog en ook niet aan de conferentietafel in Parijs. Een Zuid-vietnamese regeringsfunctionaris zei dat als de interne strijd in Hanoi oplaait, de strijd in Zuid-Vietnam waarschijnlijk zal luwen, naar dat de onverzoenlijke houding der Noordvietnamese onderhandelaars in Parijs niet zal veranderen. In de afgelopen maanden is in de Noordvietnamese pers veel aandacht besteed aan redevoeringen van Giap, „de held van Dien Bien Phoe”, die

heeft aangedrongen op wijziging van de tactiek in de strijd in Zuid-Vietnam. Hij zou voorstander zijn van algehele terugkeer naar de guerrilla. Volgens sommigen is Giap met enkele anderen een tegenstander van de Parijse vredesonderhandelingen.

Op het eerste gezicht lijkt premier Pham Van Dong de natuurlijke opvolger van Ho. Hij is een bekwaam strateeg en organisator. Reeds maandenlang berust het dagelijkse landsbestuur bij hem en men neemt aan, dat de regering en het ambtenarenapparaat volledig achter hem staan. Maar in de ranglijst van het politbureau komt hij pas op de vierde plaats. Bij het uit negen leden bestaande politbureau berust de ware macht in het land. Nummer twee in het politbureau is Le Duan, een pragmaticus, wiens sympathie naar Moskou zou uitgaan.

Le Duans voornaamste rivaal is de spitse en sarcastische partij-ideoloog Truong Chinh. Zijn sympathieën gaan uit naar Peking. Men verwacht niet dat generaal Giap, serieus er naar zal streven Ho Tsji Minh op te volgen. Hij kan rekenen op de steun van Truong Chin.

Een eventuele interim-president na Ho zou de oude partij-organisator Ton Duc Thanh kunnen zijn. Met zijn 61 jaar is hij ouder dan Ho. (Ass. Press)

Ho Tsji

Minh

over-

leden

President Ho Tsji Minh van Noord-Vietnam is na een hartaanval overleden. Dit is vanochtend meegedeeld in een bulletin, dat door radio-Hanoi werd omgeroepen. Nadat eerder Amerikaanse luisterdiensten de Vietnamese uitzending van radio-Hanoi hadden onderschept en het nieuws wereldkundig hadden gemaakt, bevestigde de Noordvietnamese onderhandelingsdelegatie in Parijs, dat Ho Tsji Minh op 3 september om 9.47 uur plaatselijke tijd was overleden. Er is, aldus de delegatie, besloten tot een nationale rouw van 4 september tot 11 september. De Parijse delegatie hield direct na het bekend worden van de dood van de president een rouwbijeenkomst.

Het communiqué met het overlijdensbericht was getekend door het centrale comité van de Noordvietnamese Nationale Vergadering, de raad van ministers en het presidium van het centrale comité van het Vietnamese Vaderlandse Front. De radio deelde voorts mee dat de president een staatsbegrafenis zal krijgen.

In de uit 25 man bestaande commissie voor de begrafenis van president Ho Tsji Minh zijn o.a. de volgende personen opgenomen: Le Duan, eerste secretaris van Lao Dong (communistische) partij; Ton Doec Thang, vice-president van de Democratische Republiek en lid van het centrale partijcomité; Troeong Tsjinh, lid van het centrale comité; Pham Van Dong, premier en lid van het centrale comité; Pham Hoeng, vice-premier en lid van het centrale comité; Le Doec Tho, lid van het centrale comité; Vo Ngoeyn Giap, lid van het centrale comité en militaire commandant van Noord-Vietnam; Ngoeyen Doey Trinh, vice-premier.

De Noord-Vietnamese delegatie aan het Parijse overleg heeft vanmorgen uitstel van de voor vandaag voorgenomen vergadering verzocht tot volgende week naar aanleiding van de dood van president Ho Tsi Minh. De delegatie heeft bekend gemaakt, dat ambassadeur Oen Theo vandaag naar Hanoi vertrekt.

(Zie verder pagina 9)

Noord- vietnamese opvolging

DE DOOD van Ho Tsji Minh zal onvermijdelijk, na een afwachtingsperiode, gevolgd worden door de strijd om de macht tussen de personen en groeperingen die ondanks de formele eenheid van het politburo van de Noordvietnamese communistische partij, verschillende inzichten koesteren of accenten anders leggen.

Al was Ho Tsji Minh de laatste jaren steeds minder betrokken bij de dagelijkse gang van zaken, waardoor hij ook niet zo geïdentificeerd kon worden met welk van de touwtrekkers ook die het politieke leven vormen, als geëerbiedigde hoogste instantie had hij toch een remmende invloed op de strijd tussen de facties.

Met zeer grove onderscheidingen werkend, kan men zeggen, dat het Noordvietnamese politburo twee grote stromingen kent, waarvan de ene verbonden wordt met de naam van Truong Chinh, de andere o.a. gevormd wordt door generaal Vo Nguyen Giap en premier Pham Van Dong. Le Duan, de partijsecretaris, een van de machtigste mannen in de partij, schijnt tussen of misschien wel boven deze groepen te staan.

TRUONG CHINH vertegenwoordigt de zg. harde lijn. Hij is de voornaamste ideoloog van de partij en van hem is bekend, dat hij affiniteten heeft met de Chinese communistische denkwijze. Hij heeft in het

DE TOESTAND

midden van de jaren '50 een bijzonder forse landbouwcollectivisatie geleid, waarbij vele landeigenaren de dood vonden.

De stijgende ontevredenheid heeft Truong Chinh toen zijn positie als eerste partijsecretaris gekost, maar een onbelangrijk deel van de weg terug heeft hij sindsdien afgelegd. Voor Truong Chinh en zijn medestanders zijn ideologische zuiverheid en zo krachtig mogelijke partijdiscipline de voornaamste middelen om het land op de juiste weg te houden. Wat de oorlog in Zuid-Vietnam betreft, bepleit deze richting de in kleine groepen gevoerde guerrilla, wijzend op het geringe succes van de massale operaties zoals het Tet-

Ho Tsji Minh: Een leven voor een revolutie

14 SEPTEMBER 1964

President Ho Tsji Minh van Noord-Vietnam, die gisteren in Hanoi is overleden, heeft zijn leven lang een politieke en militaire strijd gevoerd voor het Aziatische communisme.

Toen hij op 19 mei 1890 geboren werd in midden-Vietnam, destijds een deel van Frans Indochina, heette hij Nguyen That Thanh.

Zijn vader was een nationalistische dorpsaristocraat, die de Franse overheersers uit de grond van zijn hart haatte. Zijn zoon verrichtte nog voor hij negen jaar was koeriersdiensten voor een antikoloniale organisatie.

Als onderdeel van een traditionele Chinees-Vietnamese opvoeding verdiepte Nguyen That Thanh zich in confucianisme, boeddhisme en christendom, onder meer op het lycée van Hue, de beste middelbare school van Vietnam. In 1910 moest hij de school verlaten in verband met zijn antikoloniale opvattingen. In 1911 reisde hij als hutjongen op een Frans schip naar Europa.

In 1914 werkte hij in de keukens van het chique Carlton hotel in Londen. Naast bordenwassen en banketbakken leerde hij geschiedenis, vreemde talen en de beginselen van het marxisme. Na enige tijd in Harlem (New York) en Boston, en in Duitsland te hebben doorgebracht vestigde hij zich in Parijs.

Daar werkte hij als tuinman, als kok, in een wasserij, en richtte hij een retouche - studio in. Spoedig kwam hij in contact met Franse socialistische partijen. Op hun congressen en sprak hij vooral over koloniale vraagstukken, en maakte hij grote indruk. In 1920 behoorde hij echter tot de oprichters van de Franse communistische partij, toen deze zich van de socialistische afscheidde.

Comintern

Drie jaar later begon zijn ideologische scholing in Moskou, waar hij verbleef als afgevaardigde naar het Comintern.

Vervolgens werkte hij als vertaler op de Russische ambassade in de Chinese stad Kanton. Hij zou de Russische generaal die Tsjiang kai-Sjek adviseerde, geassisteerd hebben. Toen Tsjiang in 1927 besloot de communis-

ten te vernietigen, belandde hij in de gevangenis maar hij wist toch naar Moskou terug te keren waar hij de opdracht kreeg een Indochinese communistische partij op te richten.

(Volgens sommigen heeft Ho gezegd dat hij deelgenomen heeft aan Mao's beroemde „lange mars“, een tocht van duizenden kilometers waarmee de Chinese communisten aan de greep van Tsjiang ontsnapten.)

De Fransen veroordeelden hem bij verstek ter dood. Hij wist echter aan hen te ontkomen en slaagde er in 1930 in Singapore in de Indochinese communistische partij te verenigen.

In 1931 werd hij anderhalf jaar door de Britse autoriteiten te Hongkong gevangen gehouden.

Bij zijn terugkeer in Indochina zetten de Fransen een prijs van vijftigduizend piaster op zijn hoofd. In deze tijd stichtte hij de Vietnamese onafhankelijkheidsbeweging, Vietminh.

In 1942 werd hij door de Chinezen gevangen genomen, maar het volgend jaar weer vrijgelaten op verzoek van de geallieerden, voor wie hij informatie inwon over de Japanners in Vietnam. Zijn Chinese bewaakers zouden hem bij wijze van grap Ho Tsji Minh, „hij die licht brengt“, genoemd hebben — een naam die zou blijven.

Na de strijd tegen de Japanners en de Franse collaborateurs trad Ho Tsji Minh in 1945 voor het Vietnamese volk in de openbaarheid en begon hij zijn eigenlijke actie voor een autonome regering. In augustus van dat jaar wist hij keizer Bao Dai (een stroman van de Fransen) tot aftreden te dwingen, en de Democratische republiek Vietnam te stichten, met hemzelf als president.

Bevrijdingsoorlog

Hij stelde zich openlijk ten doel volledige onafhankelijkheid te verwerven voor het volken die de Annamitische taal spreken: Annam (Centraal Vietnam), Tonkin (Noord-Vietnam), en Cochinchina (Zuid-Vietnam).

De Fransen erkenden de Republiek in 1946 op voorwaarde dat zij binnen een Franse unie zou blijven. Maar de overeenstemming was van korte duur. Ho kondigde een „nationale bevrijdingsoorlog“ af. Op profetische wijze voorspelde hij de Fransen: „J zult tien van ons doden en wij één van u, en u zult ten slotte de strijd moe worden.“

Aan de bloedige oorlog kwam pas in 1954 een eind met de historische nederlaag van het Franse koloniale leger bij Dien Bien Phoe. Bij de akkoorden van Genève werden zevenentwintig jaar Franse overheersing in Indochina afgesloten. Vietnam werd

langs de 17de breedtegraad gescheiden in een Noordelijke en een Zuidelijke staat, zodat Ho's doel lang niet volledig was bereikt.

In de vroege dagen van de Noordvietnamese republiek was Ho zowel president als premier. Maar in september 1955 deed hij de laatste functie over aan Pham Van Dong.

Bij de grondwet van 1960 kreeg Ho een vrijwel absolute macht. In september van dat jaar werd hij herkozen als president.

Vanaf 1959 begon een door Hanoi gesteunde guerrilla te opereren in Zuid-Vietnam: de Vietcong, met als politieke afdeling het Nationale bevrijdingsfront. Ho rechtvaardigde zijn steun met de beschuldiging dat de Zuidvietnamese regering van Ngo Dinh Diem de verkiezingen had tegengehouden waartoe in Genève was besloten om de hereniging van Vietnam tot stand te brengen.

De Verenigde Staten, die Saigon bijstand hadden beloofd, stuurde wapens en adviseurs om te helpen in de strijd, die zij beschouwde als een Noordvietnamese agressie. Zo raakte Amerika verwickeld in een oorlog die aan zijn eigen zijde alleen al tienduizenden levens en miljarden dollars heeft gekost.

Symbol

De nietige man met de traditionele puntbaard, de Aziatische asceet, de vrijgezel, dichter en confucianist, is over de hele wereld bekend geworden. In eigen land was hij enorm populair, waaraan zijn gave, de marxistische clichés te vermijden en de ideologie in gewone woorden uiteen te zetten, niet vreemd was. Kinderen noemden hem „oom Ho“.

Ho was zeker de meeste cosmopolitische van de invloedrijke communistische leiders van tegenwoordig. Hij was waarschijnlijk ook onovertroffen in zijn ervaring in de communistische beweging. Lenin, Stalin en Trotski heeft hij van nabij gekend. Ho was ook uitzonderlijk wat betreft de bescheidenheid van zijn optreden. Hij heeft de verheerlijking van zijn persoon nooit gepousseerd. Voor zover bekend heeft hij in zijn partij ook nooit omvangrijke zuiveringen doorgevoerd.

Ho Tsji Minh was het toonbeeld van de onafhankelijke communist, die in zeer moeilijke omstandigheden zowel de Russische als de Chinese invloed in zijn land binnen de perken wist te houden.

Ho is dan ook altijd een felle Vietnamese nationalist gebleven. Hij was een symbool voor de bevrijding guerrilla's in de „derde wereld.“ (Reuter - UPI - AP)

denstier van begin- wel dat offensief toch politiek de Amerikanen in beweging heeft gebracht, was het als grootscheepse veldslag een mislukking en dat heeft de positie van generaal Giap geen goed gedaan.

De herinnering aan zijn wel geslaagde grootscheepse operatie bij Dien Bien Phu in 1954 is hierdoor wat overschaduwd. Giap is en blijft uiteraard een goede communist, maar moet tot de rekkelijken gerekend worden die, de kracht van de omstandigheden beseffend, niet trachten deze al te hardnekkig in de ideologische vorm te persen. De rekkelijken zouden bv. bereid zijn de door de oorlog geschonden economie wat op te vijzelen door de vermoedelijk tijdelijke invoering van kapitalistische prikkels. De parallel met Lenins NEP, ofwel nieuwe economische politiek in het begin van de jaren '20 dringt zich hier op. Tot deze rekkelijke richting behoort ook premier Pham Van Dong.

Wie van hen ten slotte als overwinnaar uit de strijd zal komen, want strijd zal er komen, is niet duidelijk. Wellicht ligt secretaris Le Duan het best in de race, vooral wanneer Giap met het leger achter zich hem zou steunen tegen de ambities van Truong Chinh.

HO TSJI MINHS overlijden zal geen rechtstreekse invloed hebben op de loop van de oorlog en de doelstellingen ervan, want het lijkt niet waarschijnlijk, dat een van de leden van het politburo tot een compromis met te geringe inhoud bereid is.

Een vertragend element kan zijn, dat de Amerikaanse regering in afwachting van de uitslag van de opvolgingsstrijd de kat uit de boom zal willen kijken. Een dergelijke vertraging vreest men blijkbaar van Noordvietnamese kant. Want de suggestie, dat de terugtrekking van een 100.000 Amerikaanse soldaten de onderhandelingen uit de impasse zou kunnen helpen, lijkt niet alleen een lichte versoepeling van het Noordvietnamese standpunt, maar kan juist door het tijdsip waarop deze suggestie is gekomen, opgevat worden als een poging om te voorkomen, dat Nixon een afwachtender houding gaat aannemen.

Japans-Russische besprekingen gannuleerd

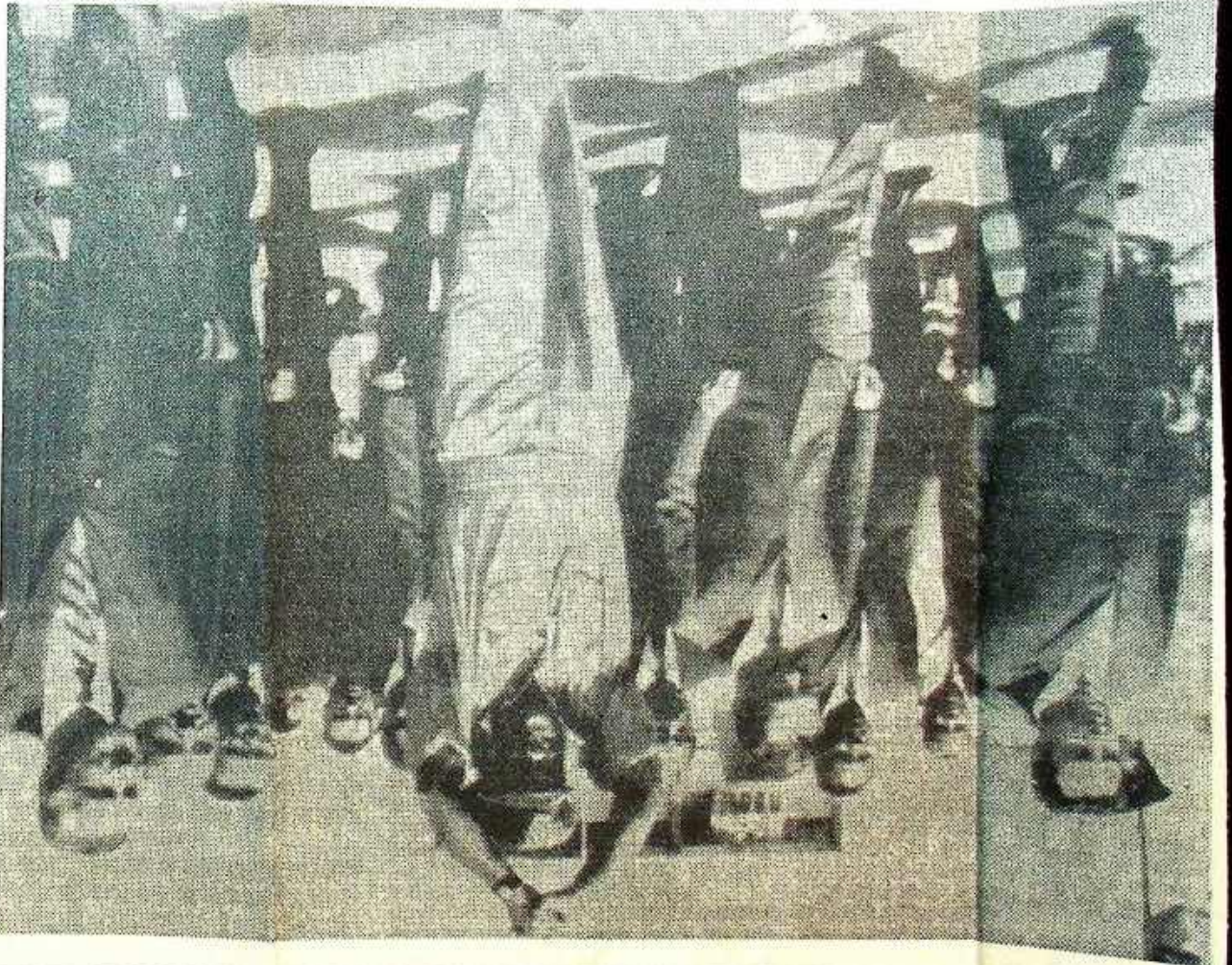
Paus waarschuwt voor scheuring kerk

Paus Paulus heeft in een toespraak tot bedevaartgangers op zijn zomerresidentie te Castelgandolfo een waarschuwing gegeven aan "katholieken die voortgaan met hun wildedringen aan het gezag van hun bisschoppen". De paus zei dat deze katholieken "zich wel eens buiten de kerk gesloten" zouden kunnen vinden. Orschoon de paus de rebellerende priesters en leken van de parochie met dat Nederland het verdere had

Arabische topconferentie roept op tot meer eenheid

Woensdag meldden wij abusievelijk dat Nederland het verdere had. Woensdag meldden wij abusievelijk dat Nederland het verdere had. Woensdag meldden wij abusievelijk dat Nederland het verdere had. Woensdag meldden wij abusievelijk dat Nederland het verdere had.

Toegejucht door een grote menigte vertalen enige deelnemers aan de kleine topconferentie het vlieg-veld van Kaïro. V.l.n.r. op de voorste rij de Syrische president Alassi, koning Hoesssein van Jordanië, generaal Nimairy, president van de revolutionaire raad van de Soedan, en president Nasser van Egypte.

OPENINGSTIJDEN ALLE BEURZEN: VAKBEURS VERLICHTING: maandag 1, dinsdag 2 en woensdag 3 sept. 9.18 uur, zaterdag 10.18 uur, zondag 31 aug. van 10-18 uur. * voordelige trein-toegangsbiljetten op de stations verkrijgbaar

VAKBEURZEN / VAKBEURZEN INTER DECOR BERNHARDHAL-MARIJKHAL VERLICHTING MARGRIETHAL

SEPTEMBER 5 VRIJDAG

SEPTEMBER DONDERDAG

SEPTEMBER

Voorlopig bewind in Hanoi verwacht na dood van Ho

Westelijke politieke kringen verwachten niet dat de dood van president Ho Tsj Minh van Noord-Vietnam, die gisteravond op 79-jarige leeftijd aan een hartaanval is overleden, onmiddellijke gevolgen zal hebben op de politiek van Hanoi met betrekking tot de Vietnamese oorlog.

Er zijn speculaties over een strijd om Ho's opvolging tussen pro-Chinese, pro-Russische en gematigde figuren in de Noord-Vietnamese communistische partij.

Vermoedelijk zal de opvolging tijdelijk worden geregeld door de benoeming van de huidige vice-president, de 81-jarige Ton Duc Thang, tot president. Hij zou als zodanig een louter representatieve functie krijgen, terwijl de werkelijke macht zou worden uitgeoefend door een viermanschap, waaruit vermoedelijk later de eigenlijke machthebber naar voren zal komen.

Deze vier mannen zijn: Le Duan, eerste-secretaris van de Lao-Dong-partij (de communistische partij), een in het zuiden geboren Vietna-

mees die bekend staat als een harde communist in Chinese stijl.

De tweede is Truong Chinh, 60 jaar, de partijtheoreticus. Als lid van het politbureau en voorzitter van de Nationale Vergadering nam hij tot dusverre de derde plaats in op de Noordvietnamese hiërarchie.

Nummer drie is premier Pham Van Dong, 61 jaar, die beschouwd wordt als een gematigde die wantrouwend staat tegenover de Chinezen.

De vierde van genoemde groep is de minister van defensie, Vo Nguyen Giap. Hij wordt niet als serieuze gegadigde voor het presidentschap gezien, maar hij kan een belangrijke rol spelen voor zover hij zijn prestige in de schaal werpt ten gunste van een van de andere kandidaten.

Het centrale partijcomité heeft een uit 26 leden bestaande commissie benoemd die de begrafenis van Ho Tsj Minh zal regelen. De begrafeniscommissie staat onder leiding van Le Duan.

Radio-Hanoi heeft bekendgemaakt dat Ho zal worden opgebaard in de Ba-Dinh-hal in Hanoi. De begrafenis, waarvoor nog geen datum is vastgesteld, zal plaatsvinden op het Ba-Dinhplein.

Op verzoek van de Noordvietnamese vredesconferentie, die vandaag zou worden gehouden, in verband met Ho's dood een week uitgesteld.

Van alle openbare gebouwen in Noord-Vietnam wapperen vandaag

zwarte vlaggen en alle Noordvietnamese ambtenaren dragen zwarte rouwbanden. Officieel is een rouwperiode van een week ingesteld.

In een communiqué wordt het Vietnamese volk opgeroepen de strijd om de verdrijving van de Amerikanen uit Zuid-Vietnam voort te zetten. Een overwinning zou de aspiraties bezegelen van president Ho Tsj Minh, die een „vreedzaam, verenigd, democratisch, welvarend en machtig Vietnam" wilde opbouwen, aldus het communiqué.

Vele mensen in Zuid-Vietnam die Ho Tsj Minh in de eerste plaats beschouwden als een Vietnamese patrioot, zijn diep bedroefd over zijn dood. Deze opvatting heerst vooral bij degenen die de oppositie vormen tegen het bewind in Zuid-Vietnam.

Officiële kringen menen, zoals president Nguyen Van Thieu heeft gedaan, dat Ho's dood het moreel van Noord-Vietnam zal aantasten.

Premier Kosigin van de Sowjetunie heeft zijn vakantie afgebroken en is naar Moskou teruggekeerd. Kosigin, die, naar wordt verwacht de begrafenis in Hanoi zal bijwonen, heeft een ontmoeting met de Japanse minister van buitenlandse zaken, Aichi, op 5 of 8 september afgelast.

Tot dusverre is er nog geen officiële reactie uit China.

Zie ook een portret van Ho Tsj Minh en De Toestand op pag. 3.

Na het overlijden van het Noordvietnamese staatshoofd Ho Tsj Minh wordt gespeculeerd over een mogelijke opvolger. V.l.n.r. de meest genoemde mogelijke opvolgers: Le Duan, secretaris-generaal van de Communistische Partij van Noord-Vietnam, Truong Chinh, voorzitter van de Nationale Vergadering Pham Van Dong, premier, Vo Nguyen Giap, minister van defensie, en Ton Duc Thang, vice-president.

Ho Tsji Minh ernstig ziek

HO TSJI MINH

LEIDER NOORD-VIETNAM

Van een correspondent

PARIJS, 4 sept. — De Noordvietnamese president Ho Tsji Minh is ernstig ziek en zijn toestand gaat nog steeds achteruit. Volgens sommige berichten is de 79-jarige communistenleider zelfs stervende. Uit mededelingen van de Noordvietnamese delegatie bij de Parijse vredesonderhandelingen blijkt dat Ho reeds enkele weken ziek is en dat een artsen-team dag en nacht bij hem waakt. Het is niet bekend aan welke ziekte het Noordvietnamese staatshoofd lijdt.

Alle festiviteiten, die op touw waren gezet ter gelegenheid van de herdenking van de stichting van de Noord-

vietnamese staat zijn afgelast. Ook de Noordvietnamese bevolking weet niet waaraan de president lijdt. In de straten van Hanoi staan groepjes mensen bij de overal aangebrachte luidsprekers te wachten op verder nieuws over de ziekte van Ho.

In een uitzending van radio-Hanoi werd meegedeeld: „President Ho Tsji Minh wordt zwakker. Zijn ziekte vererert en wordt zeer verontrustend. Een collectief van doctoren en professoren doet zijn uiterste best het leven van ons geliefde staatshoofd te redden. Onze partij en staat hebben alle hulpbronnen aanbeoordeld om hem te genezen. Zij achten dit de meest belangrijke en urgente taak, die zij momenteel hebben.”

Het feit, dat het eerste medische bulletin was getekend door vertegenwoordigers van het centrale partijcomité, het permanente comité van de Nationale Vergadering en de Raad van Ministers is een aanwijzing van de

ernst van de gezondheidstoestand van de president. Ook de zeer ongewone stap die de delegatie in Parijs ondernam door alle grote persbureaus op de hoogte te stellen wijst in die richting.

De gezondheidstoestand van Ho Tsji Minh was reeds maanden niet bevredigend. Ondanks het feit, dat de Noordvietnamese kranten bleven schrijven dat zijn gezondheidstoestand uitstekend was en dat hij er uitzag als een twintigjarige waren Westerse waarnemers, die met Ho in contact kwamen, een geheel andere mening toegedaan. Zij vonden dat hij er slecht en ziek uitzag en dat hij was teruggevallen tot een ceremonieel figuur, die geen kracht meer kon opbrengen om zich aan de dagelijkse bestuurstaken te wijden.

Marc Riboud, een Franse fotograaf die Ho nog niet zo lang geleden ontmoette, zei dat hij er „fragiel en sereen” uitzag en dat hij de ene sigaret na de andere opstak. Hij had soms moeite uit zijn woorden te komen. Toch scheen hij nog genoeg vitaliteit over te hebben om de leiding over de belangrijkste staatsaangelegenheden te blijven voeren.

HO TSJI MINH

„Verspreider van het Licht”

Van een bijzondere medewerker

HO TSJI MINH, hetgeen „Verspreider van het Licht” betekent, is de laatste van de minstens een half dozijn namen waaronder de thans op 79-jarige leeftijd overleden communistische leider van de Vietnamezen door het leven is gegaan. „Oom Ho”, zoals de Noordvietnamezen hun altijd vriendelijk, zij het soms wat ondoorgronde-lijk glimlachende voorman plachten te noemen, is steeds heel spaarzaam geweest met mededelingen over zichzelf en zijn familie.

Onzekerheid bestaat er daarom zelfs over zijn ware naam en leeftijd. Wat vast staat is, dat hij zichzelf „Verspreider van het Licht” is gaan noemen sinds hij als ongeveer 25-jarige tot de overtuiging kwam, dat het marxisme de enige oplossing bood om het lot van de mensheid en van zijn landgenoten in het bijzonder, te verlichten. In 1920, toen hij in Parijs als fotograaf werkte en een van de oprichters werd van de Franse communistische partij, noemde hij zich al Ho Tsji Minh.

Op 19 mei 1890 moet hij geboren zijn in een dorp nabij de stad Nnam in centraal-Vietnam. Zijn vader was een bestuursambtenaar, die door de Fransen wegens zijn steun aan de nationalistische beweging werd ontslagen. Daardoor raakte het gezin in grote armoede. De jonge Nguyen That Than, zoals zijn ware naam zou zijn, zag echter kans zichzelf verscheidene talen eigen te maken, Frans, Chinees, Engels en Russisch, terwijl hij ook als autodidact een diepgaande economische en filosofische kennis verwierf. Hij was een groot bewonderaar van Confucius.

Op ongeveer 15-jarige leeftijd monsterde hij aan op een Franse koopvaarder. Daarmee begon hij een zwerfend bestaan, dat tot het einde van de Tweede Wereldoorlog zou duren. In 1913 werkte hij als kok in een Londens restaurant. Een paar jaar later was hij bediende bij een Parijse fotograaf. Omstreeks 1925 ging Ho Tsji Minh naar Moskou. Hij was toen al, als 35-jarige, een man van aanzien in de communistische wereld. De Sovjetautoriteiten zonden hem uit naar Kanton, waar hij een functie kreeg op het Russische consulaat, die hem alle gelegenheid bood om een op marxistische leest geschooide bevrijdingsbeweging te organiseren voor Frans Indo-China.

In 1929 werd Ho Tsji Minh bij verstek ter dood veroordeeld door de Fransen wegens het veroorzaken van ongeregeldeheden in Indo-China. Een jaar later richtte hij in Hongkong de Indochinese communistische partij op. In 1931 werd hij door de Britten gearresteerd. Anderhalf jaar nadien deed het gerucht de ronde, dat hij in de gevangenis aan tbc zou zijn overleden. In werkelijkheid was hij ontsnapt en ergens ondergedoken, naar men aanneemt in Kanton.

NA HET UITBREKEN van de Tweede Wereldoorlog organiseerde Ho Tsji Minh het verzet tegen de Fransen in Indo-China. Hij weigerde echter te collaboreren met de Japanners, zoals destijds zovele nationalististen deden. Ho Tsji Minh was toen secretaris-generaal van de Vietminh, de uiterst-linkse bevrijdingsbeweging van Vietnam. In 1945 werd hij minister in een toenmalige Voorlopige Regering.

Twee jaar later werd hij premier van de toen uitgeroepen onafhankelijke staat Vietnam. In '46 erkenden de Fransen de Republiek Vietnam in het kader van de toen gevormde Franse Unie, die echter nog vele kolonialistische aspecten vertoonde. De Vietminh kon daarmee geen genoegen nemen.

Eind 1946 brak de Indochinese bevrijdingsoorlog uit, die acht jaar zou duren. Bij de val van Dien Bien Phou in 1954 werden de Fransen definitief verslagen en uit Vietnam verdreven door de Vietminh-legers onder generaal Giap. Veel steun kreeg deze van het sinds 1949 communistische China.

Ho Tsji Minh werd na de Geneefse Conferentie van 1954 president van het toen gevormde Noord-Vietnam. Volgens dit verdrag zouden er in 1956 verkiezingen over een hereniging van de beide Vietnams gehouden moeten worden. President Ngo Dinh Diem van Zuid-Vietnam hield zich echter niet aan die afspraak. Hij vreesde, dat verkiezingen in zijn nadeel zouden uitvallen omdat de communisten juist in Zuid-Vietnam veel aanhangers hadden. De meeste leiders van Noord-Vietnam, Ho Tsji Minh inbegrepen, zijn uit Zuid-Vietnam afkomstig. Een guerrilla tegen het bewind in Saigon brak uit, die in 1961 toen de Amerikanen rechtstreeks bij het

conflict betrokken raakten, een vrijwel formele oorlog werd.

DE AMERIKANEN beschuldigde Ho Tsji Minh ervan voorraden er troepen naar het zuiden te zenden. In 1964, na het Tonkin-incident begonnen de luchtaanvallen op Noord-Vietnam. Pas vorig jaar, na de gedeeltelijke staking van de Amerikaanse bombardementen, stemden de Noordvietnamezen in met vredesonderhandelingen, die zich thans nog moeizaam voortspelen in Parijs.

In het ideologische conflict Moskou-Peking koos Ho Tsji Minh geen partij. Dit had tot gevolg, dat zowel de Russen als de Chinezen hem steunden in de Vietnamese oorlog. Beide partijen in het ideologische conflict dongen naar de gunsten van de in dit opzicht sfynx-achtige leider in Hanoi, die vermoedelijk slechts de opvatting huldigde, dat Vietnam nog niet aan een stellingname toe was.

Vier leiders: de grote kanshebbers

Vrijmoedig
commentaar

Dit zijn de vier Noordvietnamese leiders, die ieder kans maken Ho Tsj Minh op te volgen als staatshoofd. Pham Van Dong is premier en derde man in de hiërarchie van Noord-Vietnam. Hij wordt beschouwd als voorstander van de lijn van Moskou in het ideologisch geschil Rusland-China. Generaal Le Duan is eerste secretaris van de communistische partij en voorstander van een „harde lijn” in de strijd met de Amerikanen. Truong Tsjinh is parlamentsvoorzitter. Zijn kansen worden beperkt door zijn slechte gezondheid. In maart is in Oost-Berlijn een „kwaadaardig gezwel” bij hem weggenomen. Generaal Vo Nguyen Giap, minister van defensie, geniet grote populariteit in heel Vietnam. Hij is de man, die in 1954 de Fransen bij Dien Bien Phou de verpletterende nederlaag toebrengt. Ook de strategie van de Noordvietnamezen in de oorlog wordt door hem bepaald.

LE DUAN

TRUONG TSJINH

PHAM VAN DONG

VO NGUYEN GIAP

Er loopt een tragische lijn door het leven van Ho Tsj Minh, de overleden president van Noord-Vietnam. Vooraanstaande Amerikanen zeiden van hem („Life”, 1 april 1968): „Hij heeft slechts één droom en dat is de vrijheid van Vietnam.” In de laatste jaren van de tweede wereldoorlog werkte hij samen met officieren van de Amerikaanse geheime dienst, toen nog het „Office of Strategic Services” genoemd. De strijd van Ho ging toen tegen de Japanners, later tegen de Fransen, nog later tegen de Amerikanen, die in de veertiger jaren zijn vrienden waren geweest.

Ho Tsj Minh was destijds een groot bewonderaar van de Verenigde Staten. Toen hij in 1945 de onafhankelijkheid van Vietnam uitriep, kwam daarin een passage voor, die hij letterlijk had overgenomen uit de Amerikaanse onafhankelijkheidsverklaring: „All men are created equal”, alle mensen zijn gelijk geschapen. Deze zin is afkomstig van de grote Amerikaan Thomas Jefferson. Voor Ho was het de belangrijkste uitspraak, die ooit door een mens is gedaan.

President Ho Tsj Minh was in zijn eigen land enorm populair. President Eisenhower schreef in zijn memoires dat Ho in geheel Vietnam, Noord en Zuid, tachtig procent van de stemmen zou hebben gekregen, als de vrije verkiezingen, die de Verdragen van Genève voorschrijven, werkelijk gehouden zouden zijn. Dat was na Dien Bien Phoe, maar de verkiezingen kwamen nooit. De Verenigde Staten wilden er niet aan om Zuid-Vietnam uit de handen van de communisten te houden.

Senator Fulbright heeft er op gewezen dat Amerikaanse regeringen het nationalisme in andere landen heus wel respecteren en stimuleren, maar in paniek raken zodra dit nationalisme zich mengt met communisme. Hier moet men het tragische misverstand zoeken, dat ten grondslag ligt aan de eindeloze en gruwelijke oorlog in Vietnam: Ho beschouwde zich als een nationalist, die zijn land wilde bevrijden van vreemde overheersing, koloniale uitbuiting en feodale machtskluiken. De Amerikanen echter zagen hem en zijn volgelingen op de eerste plaats als communisten, die agressie pleegden. Steeds meer Amerikanen komen tot de overtuiging dat hun beoordeeling fout was, een fout waarvoor het Vietnamese volk nog steeds een zware prijs betaalt.

STRIJD OM MACHT IN HANOI

Na dood van Ho Tsj Minh

Van een correspondent

SAIGON, 4 sept. — In Noord-Vietnam is naar het zich laat aanzien een strijd om de macht begonnen na het overlijden van president Ho Tsj Minh. Gevolgen op buitenlands gebied, met name wat betreft de vredesonderhandelingen in Parijs, zal deze machtsstrijd echter niet hebben. Vice-president Ton Duc Thang (81) heeft de leiding van de staat op zich genomen tot het moment, dat er een nieuwe president zal zijn gekozen. De kans, dat hijzelf dit zal worden lijkt echter uitgesloten.

Vier Noordvietnamese leiders maken ieder kans de opvolger te worden van Ho Tsj Minh: Le Duan (1), die eerste partijsecretaris is, Truong Tsjinh, voor-

zitter van het parlement, Pham Van Dong (61), die regeringsleider is en generaal Vo Nguyen Giap, minister van defensie. De drie eerstgenoemden staan samen met vice-president Ton Duc Thang aan het hoofd van een commissie van 26 man, die de begrafenis moet regelen.

Achter de schermen moet de onderlinge wedijver reeds aan de gang zijn zolang de ziekte van Ho Tsj Minh heeft geduurd. Men neemt aan, dat hij in voorkomende gevallen slechts als een soort scheidsrechter is opgetreden en wellicht ook de grote lijnen heeft aangegeven.

In Westerse politieke kringen acht men het waarschijnlijk, dat er geen wijzigingen zullen komen in de samenstelling van de Noordvietnamese delegatie naar de vredesonderhandelingen in Parijs. Of het standpunt van Noord-Vietnam en de Vietcong enige versoepeling zal ondergaan, kan echter afhangen van het verloop van de strijd om de opvolging van Ho Tsj Minh.

De mogelijkheid bestaat, dat een driemanschap de leiding zal overnemen, bestaande uit Le Duan, Truong Tsjinh en Pham Van Dong. Le Duan is als eerste partijsecretaris voorstander van een „harde lijn” in de oorlog met de Amerikanen. Zijn kansen zijn groot, ondanks zijn zuidelijke afkomst. De

kansen van Truong Tsjinh, parlamentsvoorzitter, worden iets minder hoog aangeslagen omdat zijn gezondheid te wensen zou overlaten. In maart is bij hem een „kwaadaardig gezwel” weggenomen in Oost-Berlijn. Derde man in de hiërarchie van Hanoi is premier Pham Van Dong, die beschouwd wordt als voorstander van Moskou in het ideologisch geschil tussen Rusland en China. Tenslotte geniet generaal Vo Nguyen Giap grote populariteit in heel Vietnam. Hij is de man, die in 1954 de Fransen de verpletterende nederlaag bij Dien Bien Phou toebrengt. Ook de strategie in de oorlog met de Amerikanen wordt door hem bepaald.

Radio-Hanoi meldde gisteravond laat het overlijden van Ho Tsj Minh. Vanaf vandag tot volgende week donderdag zal er nationale rouw zijn in Noord-Vietnam. De bijeenkomst van vandaag van de vredesonderhandelaars in Parijs is afgelast.

Leiders China en Rusland zien elkaar in Hanoi

Van onze correspondent

HONGKONG, 5 sept. — Leiders van de Sovjet-Unie en communistisch China zullen elkaar in Hanoi ontmoeten tijdens de begrafenis van president Ho Tsji Minh. De Chinese minister van buitenlandse zaken, Tsjoë En-lai, is reeds in de Noordvietnamese hoofdstad aangekomen. President Kosygin van de Sovjet-Unie vliegt vandaag of morgen naar Hanoi. Ho's begrafenis is op 10 september.

Het is vier jaar geleden dat Rusland en China elkaar op hoog niveau hebben ontmoet. In 1965 reisde premier Kosygin naar Noord-Vietnam. Zowel op de heen- als de terugreis deed hij toen Peking aan, waar hij besprekingen voerde met Mao Tse-toeng en Tsjoë En-lai. Waarnemers houden rekening met de mogelijkheid, dat Tsjoë en Kosygin van de gelegenheid gebruik zullen maken in Hanoi met elkaar te confereren.

De Vietcong heeft een staakt-het-vuren van drie dagen aangekondigd ten teken van rouw om de dood van Ho Tsji Minh. De maatregel gaat maandag om 00.00 uur plaatselijke tijd in en

eindigt op 11 september op dezelfde tijd. Het is de vierde oorlogspauze van de Vietcong in 1969. De laatste keer gebeurde dit op 30 mei ter gelegenheid van de verjaardag van Boeddha. Het is niet bekend of de Amerikanen en Zuidvietnamezen eveneens het vuren zullen staken.

De belangrijkste onderhandelaar van Hanoi in Parijs, Xuan Thuy, zei gisteren dat het overlijden van Ho geen verandering zal brengen in de binnen- en buitenlandse politiek van zijn land. Xuan zei dit voor zijn vertrek naar Hanoi, waar hij de begrafenis zal bijwonen. Ook de leidster van de Vietcong-delegatie, mevrouw Nguyen Thi Binh, is naar Hanoi vertrokken.

Het centrale comité van de Chinese communistische partij noemde het overlijden van Ho gisteren „een groot verlies voor de zaak van de tegen de Verenigde Staten gerichte strijd van het Chinese volk en alle andere volken ter wereld. Wij begrijpen de gevoelens van het Vietnamese volk op dit ogenblik, maar wij hopen toch vurig dat u de smart zult omsmeden tot kracht en het Amerikaanse imperialisme nóg zwaardere slagen zult toebrengen”.

Delegatieleider in Parijs:

Geen koersverandering van Hanoi

5 Sept 67 A17

„De dood van president Ho Tsjì Minh zal geen verandering brengen in het beleid van Noord-Vietnam. Op de vredesonderhandelingen in Parijs houdt de Noordvietnamese delegatie onverminderd vast aan het 10-puntenprogramma ter oplossing van het Vietnamese conflict.” Dit heeft delegatieleider Xocan Thoey vandaag verklaard op het vliegveld Le Bourget van Parijs, vóór zijn vertrek naar zijn vaderland ter bijwoning van de begrafenis van de president.

„De regering zal het door hem uitgestippelde pad blijven volgen. Om die reden zal het binnenlands of buitenlandse beleid van de Democratische Republiek Vietnam niet gewijzigd worden.” Aldus Thoey, die te kennen gaf dat hij spoedig naar Parijs zal terugkeren.

Het stoffelijk overschot van Ho zal in Hanoi vijf dagen opgebaard blijven. Hij wordt op 10 september begraven.

De Vietcong zal de militaire operaties gedurende drie dagen opschorten, van 8 tot 11 september, in verband met de begrafenis van Ho Tsjì Minh. Er zijn aanwijzingen dat ook de Amerikanen en Zuidvietnamese strijdkrachten gedurende die tijd het vuur zullen staken.

Pompidou:

De Franse president Pompidou heeft zijn medeleven betuigd met het overlijden. „Met onloering heb ik kennis genomen van het overlijden van president Ho Tsjì Minh. In naam van het Franse volk en ook namens mijzelf, betuig ik ons diep medeleven met

het bevriende volk van de Democratische Republiek van Noord-Vietnam,” aldus het telegram van Pompidou.

Frankrijk heeft een diplomatieke vertegenwoordiging in Hanoi. Jean Sainteny, ex-gedelegeerde van Frankrijk in Hanoi zal de begrafenis bijwonen.

Een Chinese delegatie, onder leiding van premier Tsjoe En-lai, is gisteren in Hanoi aangekomen om de begrafenis bij te wonen. Van de delegatie maken verder deel uit twee leden van het Centrale Comité van de Chinese communistische partij en de Chinese ambassadeur in Hanoi.

Het Centrale Comité van de Chinese communistische partij heeft in een boodschap aan het Noordvietnamese centrale partijcomité het overlijden van de president

„een groot verlies” genoemd „voor de zaak van de tegen de VS gerichte strijd van het Chinese volk en alle andere volkeren op de wereld.” Het vervolgt: „Wij begrijpen uw gevoelens op dit ogenblik, maar wij hopen toch vurig dat u de smart zult omsmeden tot kracht en het Amerikaanse imperialisme nog zwaardere slagen zult toebrengen.”

De samenstelling van de Russische delegatie is nu ook bekend. Aangezien premier Kosygin de delegatie leidt, is het mogelijk dat Russische en Chinese leiders elkaar — voor het eerst sinds 1965 — zullen ontmoeten.

Vele reacties

De Cubaanse radio heeft zeven dagen rouw afgekondigd.

Op last van de communistische regering van de Indische deelstaat Kerala werden gisteren alle scholen, overheidsbedrijven en fabrieken gesloten.

President Soeharto van Indonesië sprak van „een tragisch verlies”. Hij noemde Ho „een groot leider. Hij president Tito van Joegoslavië verklaarde dat het „verlies daarom zo zwaar te dragen is omdat het op een tijdstip komt dat de overwinning van het Vietnamese volk in zijn strijd voor vrijheid, onafhankelijkheid en socialisme nabij is.”

Vice-president Ky van Zuid-Vietnam zei dat Noord-Vietnam door het overlijden van Ho „een slang zonder kop” is geworden. Volgens hem zal er echter in de politiek van Noord-Vietnam geen verandering komen.

De Socialistische Duitse Studentenbond (SDS) heeft in een telegram aan de Noordvietnamese communistische partij verklaard dat Ho Tsjì Minh „net als Che Guevara een revolutionair voorbeeld is geweest voor de jeugd in de wereldsteden van het imperialisme.”

Secretaris-generaal Oe Thant van de VN heeft via zijn woordvoerder laten weten dat hij geen commentaar zal geven op de dood van de Noordvietnamese president en dat hij ook niet de bedoeling heeft zijn leedwezen te betuigen. De woordvoerder voegde daaraan toe dat Noord-Vietnam geen lid is van de VN.

Een van de twee in het Engel-verschijnende kranten in Saigon de Saigon Post, had de overhele verzocht om een foto van Ho te mogen publiceren. Dit werd niet toegestaan. De andere krant die in het Engels uitkomt, de Vietnam Guardian, had het echter wel aangedurfd om een foto van Ho af te drukken. In het begeledende artikel werd de overleden betiteld als „een legendarische figuur uit de geschiedenis van Vietnam.” (Reuter, AFP, As-Press)

KOSIGIN NAAR HANOI VERTROKKEN

Russisch-Chinese strijd om gunst van Ho's erven

Het overlijden van president Ho Tsji Minh van Noord-Vietnam heeft een verhevigde concurrentiestrijd tussen Moskou en Peking om de gunst van Ho's opvolgers tot gevolg gehad. Peking heeft in deze strijd een eerste punt gescoord door onmiddellijk na de bekendmaking van Ho's overlijden een topdelegatie onder leiding van premier Tsjoë En-lai naar Hanoi te sturen, die inmiddels reeds besprekingen heeft gevoerd met Noordvietnamese leiders, onder wie de vier mannen die het frequentst als kandidaten voor Ho's opvolging worden genoemd.

Moskou, dat wellicht door Pekings snelle actie verrast was, is vandaag gevolgd met de afvaardiging van een delegatie die onder leiding staat van premier Kosigin. Van de Russische delegatie maken deel uit: Katoesjew, de partijsecretaris die is belast met de betrekkingen met com-

unistische partijen die aan het bewind zijn, Jasnow, een van Ruslands vice-presidenten, en de Russische ambassadeur in Hanoi, Sjtsjerbakow.

Terwijl Kosigin zich naar Hanoi onderweg begaf, omschreef de Prawda de overleden Noordvietnamese president als een man die zorgvuldig aanstuurde op een neutrale koers tussen Moskou en Peking en die een krachtig voorstander was van vriendschap met de Sowjetunie.

De begrafenis van Ho Tsji Minh — waarvoor de datum nog niet officieel is vastgesteld — biedt een gelegenheid tot direct contact tussen Kosigin en Tsjoë En-lai, maar algemeen wordt verwacht dat beide mannen hiervan geen gebruik zullen maken, gezien de slechte staat van de Russisch-Chinese verhouding thans.

De laatste keer dat Kosigin een bezoek aan Hanoi bracht — in februari 1965 — was tevens de laatste keer dat de Russische premier met Chinese leiders sprak. Zowel op zijn heen- als op zijn terugreis onderbrak Kosigin destijds in Peking zijn reis, waar hij besprekingen voerde met premier Tsjoë En-lai en met partijleider Mao Tse-toeng.

De Sowjetunie heeft de laatste twee

jaar duidelijk laten blijken dat zij weinig verbetering verwacht in de betrekkingen met Peking zolang daar de huidige leiding aan het bewind is. Hieruit kan men opmaken dat de ontmoetingen tussen Kosigin en Tsjoë En-lai beperkt zullen blijven tot protocolaire beleefdheden en dat beide premiers elkaar zoveel mogelijk zullen mijden.

De aanwezigheid van hoge Chinese en Russische leiders in Hanoi heeft wel een andere betekenis omdat Moskou en Peking gebrand zijn op behoud, respectievelijk vergroting van hun invloed in Noord-Vietnam. De onzekerheid wie na Ho's dood in Hanoi als sterkste man naar voren zal komen, geeft aan deze bezoeken extra reliëf, aangezien in de leiding van de Noordvietnamese communistische partij zowel pro-Chinese als pro-Russische figuren vertegenwoordigd zijn.

De sterkste man, eerste-partijsecretaris Le Duan, geldt, hoewel hij de Chinese stijl bewondert, toch voornamelijk als een aanhanger van Moskou (hij heeft in het verleden in Moskou onderhandeld over wapenleveranties). De partij-ideoloog, Truong Chinch, die tevens voorzitter is van de Nationale Vergadering, wordt beschouwd als leider van de Chinese vleugel in de Noordvietnamese communistische partij.

Vietcong wil bestand

De Vietcong heeft inmiddels een driedaags bestand aangekondigd in verband met het overlijden van Ho Tsji Minh. Een Amerikaanse militaire woordvoerder heeft na deze aankondiging gezegd dat de Amerikaanse troepen wachten op een Zuidvietnaams besluit alvorens in te gaan op een dergelijk bestandsvoorstel. De Zuidvietnamezen zeggen dat zij officieel niets van een bestand weten.

Het Zuidvietnamese bevrijdingsfront heeft een uit 26 mensen bestaand comité opgericht dat in geheel Zuid-Vietnam herdenkingsdiensten wil organiseren.

Hanoi's voornaamste onderhandelaar bij de Parijse vredesconferentie Xuan Thuy, heeft gisteren bevestigd dat Ho's dood geen enkele wijziging zal brengen in Noord-Vietnams binnen- en buitenlandse politiek.

Ho en de paus

Naar in New York verluidt had Ho Tsji Minh vorig jaar in principe ingestemd met een bezoek aan Hanoi van paus Paulus VI. De paus had kort voor zijn bezoek aan Colombia in augustus 1968 laten pellen of een dergelijk bezoek, bedoeld om te trachten door besprekingen de impasse van het Parijse gesprek te doorbreken, welkom was. Ho zou gunstig hebben gereageerd, ofschoon hij geloofde dat de tijd voor zulk een bezoek toen nog niet opportuun was. (Reuter)

De secretaris-generaal van de communistische partij van de Sowjetunie, Brezjnev, tekent in de Noordvietnamese ambassade te Moskou het condoleance-register voor het overleden staatshoofd Ho Tsji Minh

Tsjoe uit Hanoi naar Peking teruggekeerd

E. Garby NMC

Vrijdagavond is de Chinese delegatie die onder leiding van premier Tsjoe En-lai naar Hanoi was gekomen, onmiddellijk na het overlijden van president Ho Tsji Minh van Noord-Vietnam, plotse-ling naar Peking teruggekeerd, terwijl een Russische delegatie onder leiding van premier Kosi-gin op weg was naar de Noord-vietnamese hoofdstad.

De terugreis geschiedde nadat de Chinezen hun rouwbeklag bij de dood van Ho Tsji Minh aan de Noordvietnamese leiders had- den betoond.

Met het besluit tot terugkeer naar Peking hebben de Chinezen duidelijk gemaakt dat zij op het ogenblik tot elke prijs een ontmoeting met Russische topleiders willen voorko- men. In het licht van de gespannen betrekkingen tussen Moskou en Pe- king is deze stap verklaarbaar, maar toch overwaght in Westelijke politie- ke kringen de opvatting dat de Chi- nese manoeuvre aantoont dat de be- trekkingen slechter zijn dan alge- meen werd aangenomen.

Het is niet waarschijnlijk dat Pe- king voor de begrafenis van Ho Tsji Minh nog een tweede delegatie zal afvaardigen.

Het vertrek van de Chinese leiders bespaart de Noordvietnamezen onge- twijfeld protocollaire moeilijkheden, aangezien Hanoi met beide grote communistische landen goede ver- houdingen wenst met het oog op de zo noodzakelijke wapenleveranties in verband met de Vietnamese oorlog.

Premier Kosigin reist naar Noord- Vietnam over de nieuwe luchtlijn Moskou-Hanoi via Pakistan en In- dia. Hierdoor vermijdt de Rus een vliegtocht over Chinees grondgebied. (Reuter-UPI)

Ho's overlijden beïnvloedt de Vietnamese oorlog niet

655: by MR

Het overlijden van president Ho Tsjì Minh van Noord-Vietnam roept twee vragen op: wat zal de invloed hiervan zijn op het verloop van de oorlog in Zuid-Vietnam en hoe zal de nu onvermijdelijk beginnende machtsstrijd in Hanoi aflopen.

De indruk bestaat dat de kansen op het beëindigen van de oorlog of juist het voortzetten daarvan door het heengaan van de zeer populaire nationalistische communist niet groter of kleiner zijn geworden.

Bij de strijd van de diadochen is het vooral van belang te weten of in Hanoi opnieuw een evenwicht tussen personen en opvattingen zal worden gecreëerd, of dat nu een bepaalde stroming zijn wil kan gaan opleggen aan de partij.

Hierbij moet ermee rekening worden gehouden dat de partij al lang van de ziekte van Ho op de hoogte was; Ho had al sinds geruime tijd vele bevoegdheden gedelegeerd en de partij bezint zich zeker niet voor de

BUITENLANDS WEEKOVERZICHT

eerste keer op de vraag van de opvolging. Buitenlands en binnenlands beleid werden daarom ook al, slechts onder oppertoezicht van de president, door de naaste medewerkers van Ho gepland en uitgevoerd.

De continuïteit van Hanoi's beleid is dus wel verzekerd. Wanneer delegatieleider Xuan Thuy op de Parijse vredesbesprekingen meedeelt dat Hanoi zich op zijn politiek zal bezinnen als de VS een groot contingent troepen, bijv. 100.000 man, ineens terugtrekken, is dit zeker niet het verbrassen van het erideel van de grote leider.

Deze versoepeling in het Noord-vietnamese standpunt houdt waarschijnlijk wel verband met het besluit van president Nixon om het reeds in gang gebrachte, langzame proces van retireren, in afwachting van de zg. Vietnamisering van de oorlog, beperking van de oorlogshandelingen en voortgang bij de Parijse besprekingen, voorlopig stop te zetten. Niemand twijfelt er overigens aan dat dit proces spoedig weer op gang gebracht zal worden.

Juist vanwege die continuïteit in Hanoi zullen de VS het overlijden van Ho niet kunnen aangrijpen een wat hardere houding aan het front of aan de onderhandelingstafel in te nemen: al sinds enige jaren hadden zij te maken met het beleid van dezelfde leiders die nu moeten trachten Ho's opvolging te regelen.

Daarbij gaat het niet zozeer om zijn eigenlijke functie — president — als wel om de vraag wie van de kandidaten de effectieve controle over alle organen, van partij en regering, in handen weet te krijgen. Algemeen wordt aangenomen dat de diadochen verdeeld zijn in een pro-Peking en een pro-Moskou factie, waar-tussen een of meer neutralere figuren staan.

Kans op vrede door bestand is niet benut

SAIGON, 8 sept. (AFP, Reuter, UPI) — Zuid-Vietnam en de Verenigde Staten zullen geen staakt-het-vuren in acht nemen tijdens het bestand, dat Noord-Vietnam en de Vietcong hebben afgekondigd als teken van rouw om de dood van president Ho Tsji Minh. Het is de regering in Saigon, die geen bestand wenst. Een Amerikaanse woordvoerder heeft meegedeeld, dat Amerika zich in dit soort zaken pleegt te richten naar Zuid-Vietnam, „en het ziet er niet naar uit dat dit thans anders zal zijn”.

Vele Amerikaanse senatoren en kranten hadden er bij president Nixon op aangedrongen het door de tegenpartij afgekondigde bestand (van maandag tot en met woensdag) aan te grijpen als een goede gelegenheid een doorbraak tot stand te brengen in het streven naar vrede. Een gebaar van goede wil, zo redeneerden de voorstanders, zou in de huidige fase van de oorlog zeer belangrijk kunnen zijn. Die kans is nu verkeken.

President Van Thieu van Zuid-Vietnam gaf zondag de volgende verklaring uit:

„De regering van de republiek Vietnam heeft geconstateerd, dat de communisten zich nooit aan enigerlei vorm van staakt-het-vuren hebben gehouden. Zij hebben daarentegen tijdens voorgaande bestandsperiodes hun sabotage-acties uitgebreid. Bovendien hebben zij sinds de dood van Ho Tsji Minh hun vijandelikheden nog geïntensiveerd. Om de veiligheid van de bevolking te waarborgen heeft de Zuidvietnamese regering daarom besloten geen staakt-het-vuren in acht te nemen”.

Spiro Agnew

Waarschijnlijk om de slechte indruk weg te nemen, die deze gang van zaken heeft veroorzaakt bij de Amerikaanse publieke opinie, verklaarde vice-president Spiro Agnew zondag in een vraaggesprek voor de tv: „Noord-Vietnam heeft een nieuw initiatief genomen in de vredesbesprekingen. De Verenigde Staten onderzoeken op het ogenblik of dit oprecht is”.

Agnew wilde geen bijzonderheden

geven, omdat het overleg in een „bij zonder delicaat stadium” verkeert. „E gebeuren nieuwe dingen, dingen die ons zeer hoopvol stemmen”. Agnew ze dat de verwerping van een bestand door president Van Thieu niet al te ernstig moet worden genomen. Van werkelijk optimisme kan overigens no geen sprake zijn, aldus Agnew, maa „er is beweging, een initiatief waa zolang geen initiatieven zijn genomen”.

De vroegere leider van de Amerikaanse delegatie bij het vredesoverleg in Parijs, Averell Harriman, uitscherpe kritiek op de houding van d Zuidvietnamese regering. De Verenigde Staten dienden ervoor te zorgen, zei hij dat Van Thieu het bestand aanvaardt

Collectief

HONGKONG — Het officiële partij- orgaan van Noord-Vietnam schreef zaterdag, dat wijlen president Ho Tsji Minh het land een collectief orgaan van leiders heeft nagelaten. De oorlog tegen Amerika zal worden voortgezet.

De namen van de nieuwe leiders werden niet genoemd. Gezegd werd dat Ho de collectieve leiding zorgvuldig heeft opgebouwd. Zij bestaat „uit zijn naaste wapenbroeders en vooraanstaande leerlingen, die in een lange revolutionaire strijd gehard zijn”.

Minachtend

Rusland heeft China ervan beschuldigd dat het een minachtende houding aanneemt ten opzichte van Noord-Vietnam. In een Chineesstalige uitzending van radio Moskou werd gezegd: „Zelfs al zou Peking nu nog een delegatie naar Hanoi sturen om de begrafenis van Ho Tsji Minh bij te wonen, dan nog zal het plotselinge vertrek van d delegatie onder leiding van Tsjoen En Lai worden beschouwd als een daa van oneerbiedigheid ten opzichte va het heldhaftige Vietnamese volk e zijn leider”.

De predikant van de hervormde ge- dienen gesteld te worden. misdadigers al dan niet in vrijheid moeten uitmaken of de drie oorlog- deel te nemen omdat anderen maar vrijlating maar wenst niet aan de actie hij, laat de zaak koud of is voor procent. De overgrote groep, zo meent naar schatting eveneens maar tien vrijlating zijn. Volgens pastoor Mars na te gaan hoeveel parochianen tegen onderleken. Daarom is niet precies werd gevraagd het verzoekschrift te Alleen de uitgesproken voorstanders pelingen onder de parochianen geen actie, pastoor F. Mars, zei gezien de Een van de initiatiefnemers van de kent: in totaal 340 katholieken. oortogsmisdadigers in Breda onder- van justitie tot vrijlating van de drie Stein heeft het verzoek aan de minister drie parochiekerken in het Limburgse van de bezoekers van de diensten in

Klein deel drie Limburgse kerken voor vrijlating

Van onze correspondent

STEIN 8 sept. — Slechts tien procent

Brown en vakbondslidder Godelt. houden van de journalist Stanley werkers op Curaçao, en het gevangen op staande voet van vijfhoender mijn- geprotesteerd wordt tegen het ontslag den, is een motie aangenomen, waarin in Krasnapolsky te Amsterdam gehou- tilijsanen in Nederland, zondagniddag van het landelijk actiecomité van An- Op een demonstratieve bijeenkomst treden. Mr. Beetra arriveert morgen op Maatschappij N.V. en de Umu, op te conflict tussen de Curacaosche Mijn heeft gesteld om als bemiddelaar in het Antilliaanse regering zich beschikbaar

Wreedste fase in het verschiet?

OORLOG IN VIETNAM KAN NOG LANG DUREN

8 SEPT 65 140

Van een speciale correspondent

SAIGON, september — Eind augustus vertrokken 250 Amerikaanse mariniers uit de basis Da- ang in het Noorden van Zuid- vietnam, op weg naar huis. Het

een verhoopte ineenstorting van het Zuidvietnamese regime.

Kortom, de oorlogsdoeleinden van de Vietcong en van Noord-Vietnam zijn onveranderd: de totale nederlaag en het vertrek van de Amerikanen, waarna de nederlaag van de Zuidvietnamese regering als een soort bonus haast automatisch zou moeten volgen.

slagplaatsen van de Vietcong met de B-52 bommenwerpers gaan door op dezelfde schaal als sinds begin juni. Deze grote bommenwerpers zijn nog steeds wat generaal Westmoreland, de vorige Amerikaanse commandant in Zuid-Vietnam, de „strategische reserve” placht te noemen, waarmee grote concentraties van Vietcong en Noordviet-

1965, kunnen de Amerikaanse autoriteiten geen afdoend antwoord geven. President Johnson verklaarde in juli 1965: „Wanneer wij met geweld uit Vietnam worden verdreven, kan geen natie ooit nog vertrouwen hebben in Amerikaanse beloften of Amerikaanse bescherming. Wij zullen standhouden”.

Niemand vernag te ver-

Ergerlijk is de halsstarrige houding van de Zuidvietnamese president, Van Thieu, die voortdurend de kansen op een regeling voor Vietnam bederft. Nu heeft hij de Amerikaanse regering gedwongen af te zien van een plan om een driedaags staakt het vuren in acht te nemen als antwoord op een bestand van de tegenpartij.

Volgens verscheidene vooraanstaande Amerikaanse staatslieden, onder wie de voormalige Vietnam-onderhandelaar in Parijs, Harriman, had Amerikaans-Zuidvietnamese medewerking aan een algemeen bestand mogelijk tot een doorbreken van de impasse kunnen leiden. Iedere vredeskans behoort aangegrepen te worden, zo wordt door Harriman en verscheidene senatoren terecht betoogd. De Amerikaanse regering komt nu met de zwakke verklaring dat de Verenigde Staten zich in dit soort zaken plegen te richten naar Zuid-Vietnam. Maar dat is nu juist een van kwalijke aspecten van het Vietnam-beleid in Washington. Op Van Thieu zou veel krachtiger druk moeten worden uitgeoefend.

De Amerikaanse vice-president, Agnew, tracht op het ogenblik de weigering tot medewerking door Van Thieu te bagatelliseren. Agnew leidt de aandacht van deze affaire af met de verklaring dat Hanoi een nieuw initiatief heeft genomen dat nu door Washington bestudeerd wordt. Maar de regering-Nixon zou zelf het initiatief moeten nemen voor een andere houding tegenover president Van Thieu. Deze man mag niet de gelegenheid krijgen het einde van de oorlog te vertragen en zo mede verantwoordelijk te zijn voor het sneuvelen van nog meer Amerikaanse soldaten en Zuid- en Noordvietna-
mezen.

VS, Saigon: even actief als Vietcong

Het Amerikaanse en het Zuidvietnamese opperbevel in Saigon hebben vandaag meegedeeld dat zij hun militaire operaties tot eenzelfde peil terugbrengen als de Vietcong, gedurende het door laatstgenoemde partij afgekondigde staat-het-vuren ter ere van de overleden Noordvietnamese president Ho Tsj Minh, dat gisteren is ingegaan.

Zondag had de Zuidvietnamese president, Thieu, bekendgemaakt dat hij de wapenstilstand niet in acht zou nemen. Bij vorige gelegenheden hebben de Amerikanen steeds de lijn van Saigon gevolgd. Vanochtend somde de woordvoerder van het Witte Huis de verliezen op die de Amerikanen en Zuidvietnamezen de laatste dagen hebben geleden. Deze zeer ongebruikelijke stap werd als een aanwijzing beschouwd dat de VS het bestand ook zouden afwijzen.

Er was overigens in de VS van vele zijden kritiek geleverd op het besluit van Saigon. De leider van de Democratische fractie in de Senaat, Mansfield, drong aan op aanvaarding van het staakt-het-vuren en op verlenging voor onbepaalde tijd ervan, op Ame-

rikaans initiatief. De vroegere leider van de Amerikaanse delegatie bij de vredesonderhandelingen in Parijs, Harriman, zei dat de VS Thieu hadden moeten dwingen het bestand te aanvaarden.

Zondag heeft de Amerikaanse vicepresident, Agnew, gezegd dat er bij de besprekingen in Parijs „nieuwe dingen gebeuren die ons zeer hoopvol stemmen”. Hij zei dat Noord-Vietnam een nieuw vredesoffensief begonnen is, maar wilde niet in details treden. Door sommigen werden Agnews opmerkingen beschouwd als een afleidingsmanoeuvre voor de afwijzing van het bestand door de Zuidvietnamezen.

De Vietcong heeft de negatieve reactie van Saigon een „bewijs van paniek” genoemd. Thieu en de zijnen waren geschrokken van de uitingen van sympathie voor Ho Tsj Minh in Zuid-Vietnam, aldus het Bevrijdingsfront.

Delegaties in Hanoi

Intussen is nog altijd niet met zekerheid bekend wanneer Ho begraven zal worden. Zo langzamerhand zijn alle belangrijke deelnemers aan de

uitvaartstoet in Hanoi aangekomen. Uit alle landen van het Warschaupact zijn delegaties gearriveerd. Prins Norodom Sihanouk, het staatshoofd van Cambodja is met zijn echtgenote aangekomen. Indonesië heeft zijn minister van voorlichting gestuurd, India zijn minister van buitenlandse zaken.

De Russische delegatie, onder leiding van premier Kosigin, heeft gisteravond besprekingen gevoerd met de Noordvietnamese leiders. Onderwerp daarvan was volgens radio-Hanoi „de agressie van de VS in Vietnam”.

De Chinese premier, Tsjoe en-Lai, leidde gisteren een groep functionarissen die de condoleantieregisters op de Noordvietnamese ambassade in Peking tekende. Tsjoe bezocht Hanoi onmiddellijk na de bekendmaking van de dood van Ho, maar keerde dezelfde dag terug, naar men aanneemt om een ontmoeting met de Russen te vermijden. Dit gedrag is in Chinese uitzendingen van radio-Moskou al on-eerbiedig jegens Ho genoemd.

(Reuter-UPI)

Zie ook De Toestand op pag. 3.

Gevechten ondanks bestand

VS en Saigon oneens

*E. S. Lee
Aug*

Tussen Amerikaanse en Zuidvietnamese autoriteiten is een scherpe controverse gerezen, welke houding moet worden aangenomen tegenover het bestand dat de communisten voor de komende dagen hebben afgekondigd in verband met de dood van Ho Tsji Minh. Officieel bestaat hierover geen meningsverschil in Saigon. Vorige week verklaarde een Amerikaanse woordvoerder dat „moeilijk een bestand kan worden geëerbiedigd ter ere van de leider van een beweging die verantwoordelijk is voor de instandhouding van een oorlog.” Toch waren vannorgen de Amerikanen „verbijsterd”, zo meldt Associated Press, toen Zuidvietnamezen meldden zich niet aan het bestand te zullen houden.

Amerikaanse B-52-bommenwerpers hadden sinds vannacht, toen het bestand inging, hun vluchten boven Zuid-Vietnam „tot het uiterste beperkt”, hetgeen in de praktijk een staking van de bombardementen betekent. Dit wijst er op dat de Amerikanen de facto het bestand erkennen. Maar kort na middernacht werd reeds melding gemaakt van verspreide botsingen en schietpartijen.

In de VS verklaarde vice-president Agnew tijdens een tv-interview: „Noord-Vietnam heeft een nieuw vredesinitiatief genomen en de VS onderzoeken thans of het oprecht is”. Hij wilde geen bijzonderheden geven omdat de kwestie zich in een „bijzonder delicaat stadium” bevindt. Averell Harriman, de vroegere Amerikaanse delegatieleider op de besprekingen in Parijs, zei: „De dood van Ho biedt de VS niet slechts de kans maar ook de verplichting een nieuwe poging te doen de oorlog te beëindigen”.

Humphrey, de voormalige vice-president, verklaarde: „De VS dienen hun troepen systematisch uit Vietnam terug te trekken”. Ho Tsji Minh zal worden opgevolgd door een collectieve leiding. Het partij-orgaan Nhan Dan verklaarde, zonder namen te noemen, dat Ho „de collectieve leiding zorgvuldig heeft opgebouwd. Zij bestaat uit „zijn naaste wapenbroeders en vooraanstaande leerlingen die in een lange revolutionaire strijd zijn gehard”.

Naar aanleiding van een Amerikaanse beschuldiging dat de gevangen Amerikaanse vliegers in Noord-Vietnam niet volgens de internationale regels behandeld worden, heeft de Noordvietnamese minister van buitenlandse zaken verklaard dat de boven het land neergeschoten Amerikaanse piloten „op heterdaad betrapt misdadigers” zijn, op wie de Geneefse conventie niet van toepassing is. Niettemin zijn zij volgens de minister steeds humanair behandeld. (Reuter/Ass. Press)

Liduíne Verlinden, een moderne Florence Nightingale

„Ik heb alleen gedaan wat ik moest doen, die medaille vind ik dan ook 'n twijfelachtige eer”

10. SEP 1968 by B. BLO

DEN HAAG — Wie met Liduíne Verlinden in gesprek raakt, wordt direct getroffen door de grote mate van bescheidenheid, die zij tentoonspreidt. In niets herinnert de 26-jarige Rode Kruis-verpleegster aan de vastberaden vrouw, die tien maanden lang in het roerige Vietnam als een moderne Florence Nightingale haar werk verrichtte. Haar ware doodsverachting ten tijde van het grootse Tête-offensief in februari 1968 sprak zó tot de verbeelding van de Rode Kruis-staf, dat men haar in Genève voordroeg voor de Florence Nightingale-medaille. Het Internationale Rode Kruis ging akkoord, zodat Hare Majesteit de Koningin, Liduíne Verlinden op vrijdag 26 september a.s. in de Rolzaal van het Haagse Binnenhof de hoogste onderscheiding van het Rode Kruis persoonlijk uit kan reiken. „Een twijfelachtige eer”, bekent ze openhartig. „Ik heb alleen maar gedaan, wat ik moest doen. Het is natuurlijk geweldig, dat ze je werk op die manier honoreren, maar aan de andere kant wordt het gauw een soort heldenverering. Toen het eenmaal bekend was, werd ik overstelpt met aanvragen voor interviews. Allerhande bladen hebben artikelen aan me gewijd, de een nog waanzinniger dan de ander. Het meest idiote was wel dat verhaal, waarin men schreef, dat ik me met de Vietnamese bergbewoners in de bamboe-wouden had teruggetrokken om de Vietcong te kunnen weerstaan. Moet je weten, dat er in Vietnam niet eens bamboewouden zijn!”

Liduíne Verlinden werd in 1943 in Schiedam geboren en bracht het grootste gedeelte van haar jeugd door op het Brabantse platteland. „In Vught om precies te zijn, samen met mijn tien broertjes en zusjes. Van jongs af aan wilde ik al verpleegster worden. Waarom? Ik weet het niet, het is een

Distributie

Eenmaal in Ban-Me-Thuot, daar kwamen we terecht, begonnen we direct de mensen vertrouwd te maken met de distributie van de verschillende goederen. Iuskietnetten, dekens, zwarte stoffen—daar maken ze rokken van—en peper en zout ging nog wel, maar van voedermelk moesten ze in het begin niets hebben. Dat was gelukkig gauw verholpen, toen we hen eenmaal uitgeleid hadden, dat je daar gewone, lopende melk van kon maken. Kostte de eerste distributie nogal wat tijd, de tweede keer hielpen we ruim driehonderd families in iets meer dan twintig minuten. Had je hun gezichten moeten zien. Alsof ze water zagen branden. Ineens wilden ze allemaal wat doen, vooral de jongeren waren wild enthousiast. Jongens en meisjes van 16 en 17 jaar, die overal behulpzaam wilden zijn. Om het geheel te coördineren, heb ik toen een plaatselijk Jeugd Rode Kruis opgericht. Samen met een leraar, die zowel Frans als Engels sprak. Dat was voor het persoonlijk contact veel beter.

Ik hield me vooral bezig met eerste hulp. Samen met een Vietnamese gids ging ik in een Volkswagen-busje de omliggende dorpen af. Vanzelfsprekend bleef ik dat ook tijdens dat Tête-offensief doen. Iedereen zou hetzelfde gedaan hebben. Dat ze mij daarvoor een onderscheiding geven, is op zijn zachtst gezegd een beetje vreemd.

„Met gevaar voor eigen leven kweet zij zich van haar taak”, staat er in het rapport. Kolder, iedereen liep toen gevaar, want de Vietcong zat overal. Persoonlijk heb ik ze nooit gezien, hoewel ik er eens middenin gezeten moet hebben. Tenminste, ze vertelden me, dat langs de hele weg, waar ik gereden heb, Vietcong-soldaten lagen. Natuurlijk was ik iedere keer, als ik er op uit moest, bang, maar dat liet je nooit blijken. Je had nauwelijks tijd om je je angst te realiseren en je leert er mee leven. Datzelfde geldt voor de Vietnamezen zelf. Die mensen zitten al zó lang in die verschrikkelijk oorlog, dat er een totale berusting over hen is gekomen.

Iedereen kijkt verlangend uit naar de dag, dat er eindelijk eens vrede komt. Ten koste waarvan, interesseert hun geen zier. Van politiek hebben ze geen verstand.

Malaria

Hoewel ik te maken heb gehad met de vreselijkste ziekten en de ergste

kom je alle kleuren van de regenboog tegen, in Sidney bijvoorbeeld mag je blij zijn als de mensen wat fleurige kleding dragen. Wat me ook opviel, waren die verdraaide berichten in de kranten. Alsof heel Vietnam tijdens het Tête-offensief met de grond gelijk gemaakt was. Geloof me, het grootste gedeelte is echt nog intact. In het Westen hebben ze gewoon een ver-

„We maakten de mensen vertrouwd met distributie van, ondermeer, dekens”.

Ik werk nu bij het Nederlands Jeugd Rode Kruis. Dat houdt in, dat wij de schoolkinderen daadwerkelijk laten helpen. Niet met geld, dat krijgen ze van hun ouders, maar met teken-acties of zo. Heerlijk werk, dat ik

„Het eerste dat me in Vietnam opviel was de warme regen”

keerde kijk op dat land. Als hier in Nederland de ene dag Amsterdam afbrandt, de dag erop Groningen en weer een dag later Maastricht, krijg je als buitenstaander onwillekeurig ook het idee, dat er van dat kleine landje aan de zee niet veel is overgebleven.

voorlopig wil blijven doen. Of ik ooit naar Vietnam terug zou gaan? Ik denk het wel. Maar dan als een onbekende zuster Verlinden en niet als degene, die onderscheiden werd met een Florence Nightingale-medaille. Er lopen er in Vietnam tientallen rond, die er meer recht op hebben.”

...spijng met dokters-romantiek
 it die damesromantiek heeft het
 iets te maken, want ik ben geen me-
 o-dramatisch type. Maar goed, ik
 aalde mijn verpleegstersdiploma, het
 Witte Kruis", in Amsterdam en ging
 aarna naar Helmond om kraamver-
 orgster te worden. Nog voor ik ge-
 laagd was, zocht ik al naar ander
 werk. Want het bevredigde me niet.
 k voelde, dat ik het niet voor de hon-
 erd procent kon waarmaken. Mis-
 chien stel ik te hoge eisen aan me-
 zelf, maar zo gauw ik zoiets bemerk,
 s het over. Ik liet me inschrijven
 oor een secretaresse-cursus bij
 choevers. In de hoop op die manier
 n mijn behoeften te kunnen voorzien."
 ok bij Liduine Verlinden bleek het
 loed echter te kruijen, waar het niet
 aan mocht. Zij probeerde het nog
 ven in een bejaardentehuis in Nij-
 tegen, maar toen een collega-ver-
 leegster haar in juni '67 opbelde met
 et verzoek mee te gaan naar Viet-
 am voor het Internationale Rode
 Kruis, greep zij de kans met beide
 anden aan. Nauwelijks twee maan-
 en later — de kalender wees 23
 ugustus — zat zij in het vliegtuig
 ar Saigon.

wonden, ben ik zelf maar een keer
 ziek geweest. Dat was toen ik een fik-
 se malaria-aanval kreeg. Tien dagen
 lang heb ik kinine geslikt, toen was
 het verdwenen. Ik was zo slap als een
 vaatdoek, maar buikloop kreeg ik ge-
 lukkig net niet. Ik schijn trouwens toch
 een ijzeren maag te hebben, want —
 in tegenstelling tot vele van mijn col-
 lega's — heb ik nooit enig last gehad
 van het Vietnamese eten. Qua samen-
 stelling lijkt het veel op Chinees, maar
 het is iets minder gevarieerd. Aftrek-
 sel van een aantal soorten zeevis, wat
 rijst en dat alles aangemaakt met
 behoorlijk wat peper en zout. Dat
 laatste om de transpiratie te beverde-
 ren. Persoonlijk vond ik het menu
 niet onaantrekkelijk, maar toen ik in
 Nederland terug was, moest ik wel
 wennen aan dat zware, vette eten.
 Vroeger was ik een echte lekkerbek,
 tegenwoordig krijg ik het maar mond-
 jesmaat naar binnen.

es 58
 nd fris
 -drin

fpingelen

„Het eerste, dat me in Vietnam op-
 el, was de warme regen. Een gekke
 ewaarwording als je er niet op be-
 acht bent. Daarnaast is de volksaard
 taal verschillend van de Europese.
 k bleef een paar weken in Saigon om
 e acclamiseren, dus ik heb tijd ge-
 oeg gehad de mensen een beetje te
 ren kennen. Zij hebben een typisch
 oesterse manier van spreken, ze kun-

Liduine Verlinden:
 „Er lopen er in Viet-Nam tientallen
 rond die er meer recht op hebben”.

In Genève had opgezet om te komen
 tot een volkomen onafhankelijke Viet-
 nameese afdeling van het Rode Kruis.
 In de Delta was men al vrij ver ge-
 vorderd, dus werd onze ploeg gesta-
 tioneerd in de hoogvlakte, waar voor
 het merendeel Montagnarden (bergbe-
 woners-red.) wonen. Een typisch volk-
 je, waar je eerst een goed persoonlijk
 contact mee moet hebben om ze wat
 te kunnen leren. Toen merkte ik, dat
 Vietnam in feite een mannenoord is.

„...Ik heb met de ergste ziekten en
 vreselijke wonden te maken gehad”.

nen eindeloos discussiëren over de
 meest onnozele onderwerpen. Probeer
 ze niet te haasten, want aan alles wat
 met vlug te maken heeft, hebben ze
 een broertje dood. En dan die taal!

Mijn God, hoe is het mogelijk, dat ze
 elkaar verstaan. In tegenstelling tot
 het Nederlands hebben ze namelijk
 een zeer beperkte woordenschat, wat
 ze proberen te ondervangen door
 meerdere intonaties van een en het-
 zelfde woord, dat daardoor iedere keer
 een andere betekenis krijgt. Ik heb
 wel even geprobeerd het Vietnamese
 meester te worden, maar dat is op een
 fiasco uitgelopen. Je kreeg de meest
 dwaze toestanden, omdat ik de intona-
 ties steevast verkeerd legde. Alleen
 het tellen, had ik vrij snel onder de
 knie. Dat kwam me goed van pas tij-
 dens het afpingelen op de markt. Mij
 hebben ze nooit kunnen oplichten met
 onbeschaamd hoge prijzen.

Ik was ingedeeld bij het zgn. „Li-
 cross-project”, dat de hoofdorganisatie

Florence Nightingale medaille

De eenvoudigste manier om deze men-
 sen te benaderen, is natuurlijk deel te
 nemen aan hun feesten. Als man kun
 je daar liters rijst-wijn naar binnen
 slaan. Maar als vrouw hoef je daar
 niet aan te denken. Ik zie me al slin-
 gerend van dronkenschap door de
 jungle lopen! Trouwens je moet steeds
 aan je plaats denken. Ze stonden toch
 al enigszins gereserveerd tegenover je,
 omdat je een vrouw was. Als je je dan
 ook nog eens als een volleerde Tem-
 pelier ging gedragen, namen ze na-
 tuurlijk helemaal niets meer van je
 aan.

Zolang de voorraad strekt!

U kunt nu uw wijnkel-
 der met een reeks voor-
 treffelijke wijnen aan-
 vullen. De prijzen lig-
 gen tot

Per 500 gram van 1,49 voor	1,35
Diepvries-braadkruiken.	
Per fles nu extra	1,59
aanbevelen voor kinderen.	
Per fles nu extra	1,95
voordelig van 1,95	
Karvan Cévitam. Speciaal	

Ongeregeldheden gevreesd

Herdenkingstocht

Ho Tsji Minh 105505

niet vanaf Dam 69
NCC

Naar aanleiding van het besluit van B en W van Amsterdam om de musea te sluiten en de organisatoren van de voor vanavond geplande stille herdenkingstocht ter nagedachtenis van Ho Tsji Minh geen toestemming te geven van de Dam te vertrekken heeft het bestuur van de Socialistische Jeugd in een vanmorgen gepubliceerde verklaring gezegd dat deze maatregelen de „kans op confrontaties” slechts vergroten.

Volgens de SJ hebben de acties van een aantal bij de BKK aangesloten kunstenaars wel bewezen dat kunstvoorwerpen in musea geen gevaar lopen. Over de beslissing om de herdenkingstocht ter nagedachtenis van Ho Tsji Minh alleen goed te keuren als die niet vanaf de Dam maar vanaf het Beursplein wordt begonnen merkt de SJ op dat de Dam in het verleden herhaaldelijk is gebruikt voor dergelijke herdenkingsmanifestaties (bijv. na de moordaanslagen op Martin Luther King en president Kennedy van de VS).

De SJ herinnert in dit verband aan „de kampanje die wordt gevoerd door groepen rechtse spitsburgers en sommige persmedia om het monument (op de Dam) te 'zuiveren' en de irritatie die dit bij grote groepen jongeren heeft veroorzaakt”. De SJ wijst de verantwoordelijkheid voor eventuele ongeregeldheden bij voorbaat van de hand en geeft alle eventuele deelnemers het advies zich „onder geen voorwaarde tot ongeregeldheden te laten provoceren”.

Het gemeentebestuur van Amsterdam heeft het besluit om de sluiting van de musea met een dag te continueren gemotiveerd met een verwijzing naar de risico's die voor de onvervangbare kunstwerken zouden kunnen ontstaan als gevolg van acties in de musea. B en W hadden een delegatie van de bij de BKK aangesloten kunstenaars vanmorgen uitgenodigd voor een gesprek. Van die uitnodiging is geen gebruik gemaakt.

105507 65 NAC

Nixon wil over Vietnam overleg met topadviseurs

President Nixon heeft dinsdag zijn voornaamste adviseurs laten weten dat hij vrijdag met hen de toestand wil bespreken. Opgeroepen zijn onder meer generaal Abrams, de Amerikaanse opperbevelhebber in Vietnam, de ambassadeur van de VS in Saigon, Bunker, minister van buitenlandse zaken Rogers, de speciale adviseur van de president, Kissinger, het hoofd van de CIA, Helms, en generaal Wheeler, voorzitter van de chefs van staven.

Volgens de woordvoerder van het Witte Huis was de vergadering al weken geleden gepland, en dus niet het gevolg van de laatste ontwikkelingen in Vietnam. De woordvoerder zei dat alle aspecten van het probleem onder ogen gezien zouden worden. Hij kon niet zeggen of een beslissing zou worden genomen over verdere terugtrekking van de Amerikaanse strijdkrachten uit Vietnam.

Besluit op ^{6y T 20}komst over beperking troepen Vietnam

WASHINGTON, 11 sept. (Reuter, UPI) — President Nixon neemt morgen tijdens een speciale bijeenkomst van de Amerikaanse nationale veiligheidsraad een beslissing over het al of niet terugtrekken van meer troepen uit Vietnam. De Amerikaanse bevelhebber in Vietnam, generaal

Creyghton Abrams, komt hiervoor over naar Washington, hetgeen er op duidt, dat er belangrijke besluiten te verwachten zijn.

Een Amerikaanse regeringswoordvoerder zei, dat hierbij rekening gehouden wordt met de omvang van de Vietcong-activiteiten na afloop van het door het noorden eenzijdig uitgeroepen rouwbestand voor president Ho Tsj Minh. Wanneer de strijd niet meer zou opflaaien in ernstige mate zouden de Amerikanen dit gebaar beantwoorden. De woordvoerder ontkende, dat er sprake is van een ernstig meningsverschil tussen Washington en Saigon.

De Amerikanen beperkten hun militaire activiteit tijdens het rouwbestand — Saigon daarentegen voerde deze op. Volgens de Amerikaanse woordvoerder is dit wel begrijpelijk. Ho was tenslotte al twintig jaar de vijand van het zuiden.

Amerikaanse B-52 bommenwerpers hebben nu het rouwbestand afgelopen is hun aanvallen hervat, vooral in de buurt van Danang.

De Amerikaanse senator J. William Fulbright heeft meegedeeld dat hij president Nixon het voorstel had gedaan een afgevaardigde te sturen naar de rouwplechtigheid voor Ho Tsj Minh. Nixon had hem geantwoord niet te geloven dat dit op zijn plaats zou zijn. De democraat Fulbright is voorzitter van de senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen en een fel tegenstander van het oorlogsbeleid van Washington in Vietnam.

Mausoleum voor Ho

10 sept 67 44

Strijd in Vietnam laat weer op

Ho Tsj Minh krijgt een mausoleum. Zijn lichaam is, net als indertijd dat van Lenin, gebalsemd. Wanneer het mausoleum gereed zal zijn, is niet bekendgemaakt, evenmin waar het lichaam van de overleden president voorlopig zal worden bewaard.

De hoop van de Amerikanen dat het Noordvietnamese bestand stilstaand zou worden verlengd, is al voortijdig de bodem ingeslagen. Lang voordat het bestand officieel was afgelopen, vuurden de Noordvietnamezen 100 granaten af op een Amerikaans kamp ten noorden van Saigon.

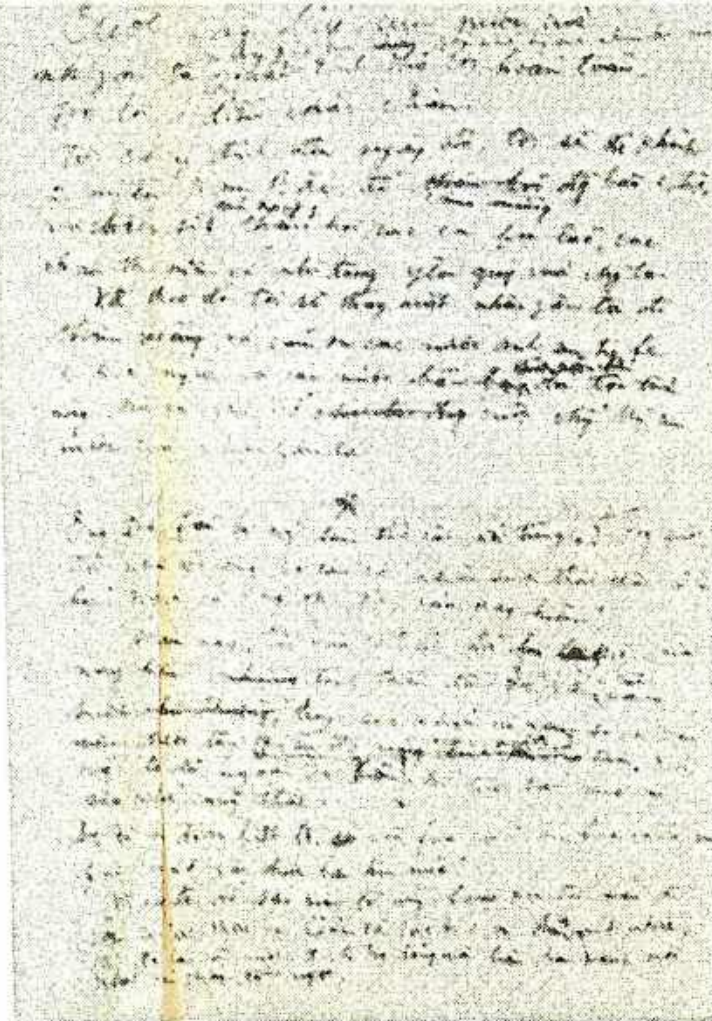
Vannacht beschoten zij 31 Amerikaanse en Zuidvietnamese posities met alle mogelijke wapens. De Amerikanen antwoordden vanmorgen met nieuwe luchtaanvallen ten zuidwesten van Da Nang waar de Noordvietnamezen tijdens het bestand troepen hebben geconcentreerd. Deze ontwikkeling is een teleurstelling voor Washington. Gisteren nog verklaarde de woordvoerder van het Witte Huis: „Blijven de activiteiten van de Vietcong gering, dan zal dat een belangrijke factor zijn voor Amerikaanse besluiten." In Saigon had president Thieu toen al voorspeld dat de Noordvietnamezen hun activitei-

ten zouden opvoeren om „hun door de dood van Ho Tsj Minh geschokte moreel te verbeteren." Met enige spanning wordt gewacht op het resultaat van de besprekingen die president Nixon morgen met zijn voornaamste adviseurs zal hebben. Volgens sommige berichten verzet de Amerikaanse opperbevelhebber in Zuid-Vietnam zich tegen verdere terugtrekking. Daarentegen verklaarde de Republikeinse Senator Javits dat de president nu plannen moet maken om tegen einde 1970 200.000 man te hebben teruggetrokken. „Brengt dat de Zuidvietnamezen niet tot politieke hervormingen, dan is het wel dui-

delijk dat onze pogingen om een levensvatbare anti-communistische regering in Saigon te doen ontstaan, nooit zijn geschraagd door werkelijkheidszin." Senator Fulbright zei dat hij er op aangedrongen had dat de VS een afgevaardigde zou sturen naar de rouwplechtigheden voor Ho Tsj Minh maar dat Nixon dit had afgewezen.

Sowjet-premier Kosygin, terug uit Hanoi, antwoordde op geruchten over een machtsstrijd in Hanoi dat er „volledige overeenstemming" bestaat tussen de Noordvietnamese leiders. Volgens het Noordvietnamese persbureau heeft hij Noord-Vietnam alle hulp aangeboden die het maar nodig heeft.

In Bangkok is verklaard dat slechts een beperkt aantal Amerikanen uit Thailand zal worden teruggetrokken, namelijk die welke „niet noodzakelijk behoeven te worden ingezet in Vietnam." Aldus de premier van Thailand. (Reuter/Ass. Press.)

Het testament van Ho Tsj Minh.

Le Doean, eerste secretaris van de Noordvietnamese communistische partij, in Hanoi toen hij een grafrede hield voor Ho Tsj Minh en diens politieke testament voorlas.

Rellen na stille tocht

11 SEPT 69 A4

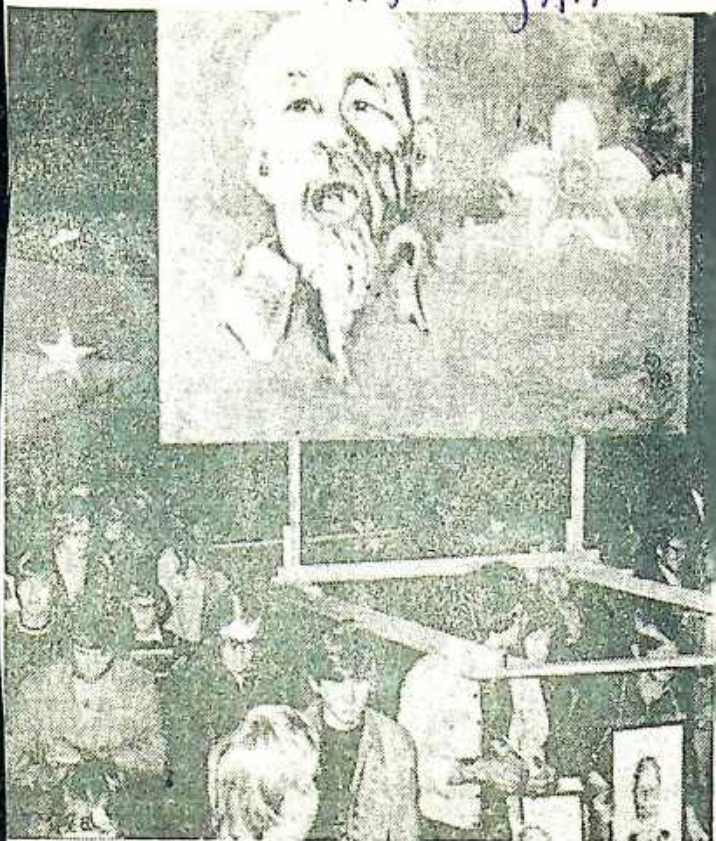

Foto Sabel & Daniels

Ruim zeshonderd personen namen gisteravond deel aan de stille herdenkingstocht ter herdenking van Ho Tsji Minh. Zij voerden enkele portretten mee van de overleden leider van Noord-Vietnam.

(Van een onzer verslaggevers)

Na de stille tocht die gisteravond vanaf het Beursplein vertrok naar het beeld De Dokwerker ter herdenking van de overleden leider van Noord-Vietnam Ho Tsji Minh, is het in de binnenstad van Amsterdam tot ongeregeldeheden gekomen. Op de Nieuwe Zijds Voorburgwal werden de betogers opgevangen door de mobiele eenheid van de politie.

Toen de demonstranten met fietsbellen en andere voorwerpen naar agenten begonnen te gooien werden zij met de wapenstok uiteengedreven. Bij het Telegraafgebouw werd een ruitje van een krantenvitrine ingegooid. Ook wierpen de opstandige jongelui met Molotov-cocktails en rookbommen. Deze projectielen richtten geen schade aan.

Op de Dam bij Peek en Cloppenburg werd een bak met bouw materiaal in de brand gestoken.

Het bleef op de Nieuwe Zijds Voorburgwal, in de Damstraat en op de Dam bij de Kaiverstraat tussen negen uur en half elf geruime tijd onrustig.

De stille tocht naar het Jonas Daniël Meijerplein verliep zonder incidenten. Bij het standbeeld luisterden de ongeveer zeshonderd deelnemers naar gedichten van Ho Tsji Min. Na afloop ging een deel van de demonstranten naar Frascati, waar enkele hoogleraren herdenkingstoespraken hielden.

Bij de Munt splitste zich een deel, meest jeugdige demonstranten, af, en ging moeilijkheden

Herdenking Ho Tsji Minh

11 SEPT by KRL

loopt uit op relletjes

De aanvankelijk betrekkelijk rustig begonnen bijeenkomst ter herdenking van Ho Tsji Minh, de overleden president van Noord-Vietnam, in Amsterdam is in de loop van de avond hier en daar uitgelopen in ongeregelheden.

Ongeveer 800 personen liepen mee in de stoet die van het Beursplein naar het Jonas Daniël Meijerplein trok, waar dr. J. M. Pluvier een korte levensschets van de overledene gaf en Annemarie Prins enige van zijn gedichten las.

Het was de bedoeling dat de deelnemers daarna voor een slotbijeenkomst naar gebouw Frascati in de Nes zouden gaan maar een aantal van de aanwezigen gaf daaraan geen gehoor en trok in de richting van het gebouw van de Telegraaf aan de Nieuwe Voorburgwal.

Op het ogenblik dat de ca 300 jongeren een aanval inzetten op de ruiten van het gebouw arriveerde de politie, voor het eerst gestoken in

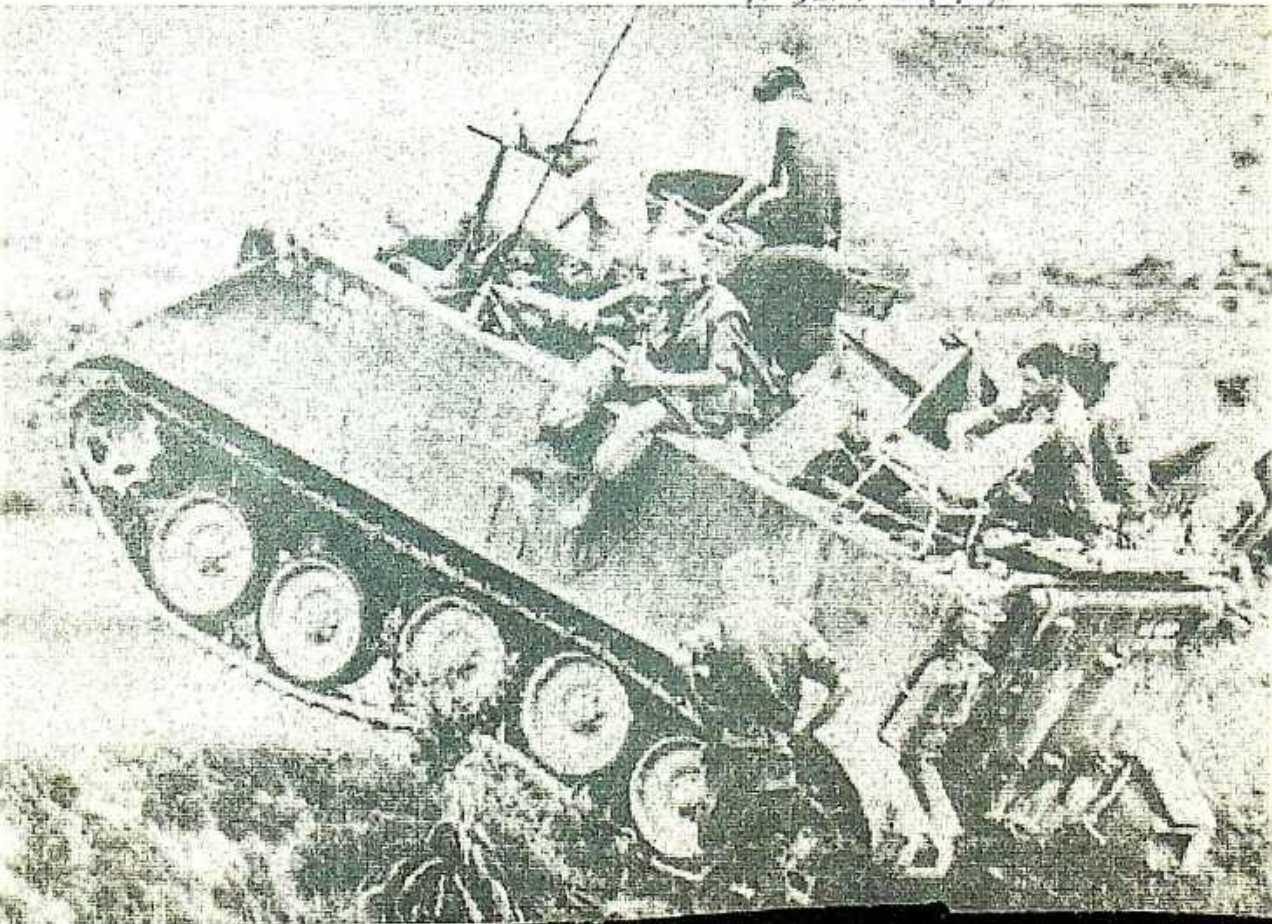
haar nieuwe uitrusting met witte helmen die voorzien zijn van doorzichtige plastic kappen en nekbescherming. Zij dreven de jongelui in de richting van de Dam waar deze een grote afvalbak van Peek en Cloppenburg in brand staken en met rookbommen en flesjes, gevuld met benzine, naar de politie begonnen te gooien.

Deze „projectielen” zouden afkomstig zijn van een groep van twintig jongelui die zich de Patriotistische exercitiegroep (PEG) noemt en speciaal schijnt te zijn opgeleid voor ordeverstoringen. Om half twaalf was de rust op de Dam teruggekeerd.

De groep die naar Frascati trok, waar prof. dr. M. Minnaert en prof. dr. W. F. Wertheim het woord voerden, heeft daar tot laat in de avond gediscussieerd. Gedurende de bijeenkomst is gecollecteerd en werd gelegenheid gegeven het condoleance-register te tekenen.

AMERIKANEN NEMEN EEN SAWA-DIJK

11 SEPT 69 TOP

zoals een schip de golven doorlieft, „neemt” een Amerikaans pantservoertuig een sawah-dijk in de buurt van Danang tijdens een actie tegen Vietcongeenheiden, die in weerwil van het rouwbestand voor Ho Tsj Minh de vijandelijkheden niet hadden gestaakt.

VS staken de B52- bombardementen in Vietnam

Het Amerikaanse opperbevel heeft sinds vanochtend de B52 bombardementen op doelen in Zuid-Vietnam gestaakt. Het betreft hier volgens militaire zegslieden een nieuw vredesinitiatief. „Het is een gebaar van inkrimping van de oorlogsinspanning, een politieke stap.” De B52 bombardementen werden van maandag tot en met woensdag gestaakt in verband met een bestand van 72 uur, dat door de Vletcong werd afgekondigd vanwege de begrafenis van president Ho Tsjì Minh van Noord-Vietnam.

Gisteren werden de bombardementen gedurende korte tijd her-
vat — op die dag vlogen de grote bommenwerpers naar vier doelen in Zuid-Vietnam. Het bevel om de bombardementen te staken is

kennelijk uit Washington gekomen, vermoedelijk van president Nixon zelf. Het is nog niet bekend of de regering te Saigon zich met het besluit heeft verenigd. De militaire autoriteiten

125 RP: 6-3 2321
hebben niet willen zeggen of het staken van de bombardementen ook geldt voor de aanvallen op de Ho Tsjì Minh-route door Laos. Deze aanvallen zijn nimmer bevestigd en zij worden nimmer genoemd in de dagelijkse oorlogscommuniqués, hoewel vaststaat dat zij van tijd tot tijd worden uitgevoerd.

Op de slagvelden wordt de situatie weer „normaal”. In de drie afgelopen dagen hadden de Amerikanen slechts gereageerd op vijandelijke acties, maar nu gaat zij weer offensief te werk. Op het ogenblik zijn de gevechten op de grond beperkt tot kleine niettemin felle schermutselingen onder meer ten Noordwesten van Saigon en ten Zuiden van Da Nang. (Ass. Press)

Een poging tot remmen

NADAT Tsjoe En-lai vorige week na het overlijden van president Ho Tsji Minh van Noord-Vietnam de wereld verraste door na zijn condoléances Hanoi snel te verlaten om een ontmoeting met de Russen te vermijden, is nu Kosigin, de Russische premier, op nog verrassender wijze via Peking naar Moskou teruggekeerd.

Het initiatief tot deze omweg, die een gesprek tussen Kosigin en Tsjoe En-lai mogelijk heeft gemaakt, is wel bijna zeker van Kosigin uitgegaan. Sommigen vermoeden een bemiddelende hand van de Roemenen, anderen, zoals de Japanse communistische leider Nosaka, menen, dat Kosigin het verzoek om ontvangen te worden heeft gedaan via de Chinese delegatie die de begrafenis van Ho heeft bijgewoond.

Hoe het zij, Kosigin heeft blijkbaar zoveel prijs gesteld op rechtstreeks contact met Tsjoe En-lai, dat hij Tsjoe, toen deze a.h.w. voor hem wegliep, achterna is gereisd. Het is wat schablone-achtig hieruit een verlies van gezicht voor Kosigin te willen construeren. De macht van Rusland laat niet toe op deze wijze winst- en verliespunten uit te delen, vooral niet wanneer het juist de kracht van de sterke is zich redelijk te tonen en al te grote vormelijkheid te vermijden. Dit klemmt te meer, omdat Moskou nog geen 24 uur tevoren door de waslijst van beschuldigingen aan het adres van Peking getoond had niet bereid te zijn zoete broodjes te bakken.

Over de inhoud van het gesprek is niets bekend geworden. Van dergelijke gesprekken hoort men nooit de inhoud, men ziet tenslotte slechts de gevolgen. Men zal dus geduld

DE TOESTAND

moeten oefenen, de tijd dodend met een opsomming van de mogelijke achtergronden.

HET geschil tussen Moskou en Peking doet zich in verschillende vermommingsvormen voor. Het is voor de buitenwereld begonnen als een ideologisch geschil, als een verschil van opvatting over de wijze waarop het communisme en de communistische wereld zich zouden moeten ontwikkelen. Het verschillende peil van

actor, evenals het vooral sinds de
lestalinisatie uiteenlopende inzicht
over de rol van de revolutie, in het
binnenland, maar ook tegenover de
vijandige, kapitalistische buitenwe-
eld.

Enige tijd stond bij dit debat de
al dan niet onvermijdelijkheid van
een grote oorlog met het kapitalis-
me centraal.

Maar het was niet alleen een
ideologische tegenstelling. Door
de gaten van het ideologische om-
hulsel kwam de rivaliteit tussen
Rusland en China als twee grote
mogendheden naar buiten. Ideolo-
gisch kon men in deze rivaliteit nog
de strijd om de titel van leidende
communistiche mogendheid noe-
men, maar sinds de grenzen tussen
beide landen in het geding zijn, is
onverbloemd de nationale staat als
zodanig in het geding.

* * *

HET LIJKT onwaarschijnlijk, dat
Kosigin en Tsjoe geprobeerd
zullen hebben op het ideologische
vlak wat nader tot elkaar te komen.
Zij hebben gesproken als de verte-
genwoordigers van de nationale sta-
ten in de traditionele zin.

Wanneer er een poging is ge-
waagd om de betrekkingen te ver-
beteren, dan zal dat zijn de be-
trekkingen tussen beide staten. In
dit geval betekent dat, dat de grens-
kwesties aan de orde komen, hoe-
wel in feite de ruimere Aziatische
politiek van groter belang is dan
de vierkante kilometers nagenoeg
onbewoond gebied die beide landen
elkaar niet gunnen.

Brezjnjew's voorstel voor een
Aziatisch pact, dat veel lijkt op een
afgrendelingspolitiek in de geest
van Foster Dulles in de jaren '50,
is belangrijker en boeiender stof.

Er is overigens nog geen enkele
aanwijzing, dat men zich aan op-
timisme kan overgeven, nu beide
landen door de militaire opbouw
langs de lange grens en door Rus-
lands omvangrijke militaire activi-
teit in Buiten-Mongolië zich als in
de verkenningsronde van een bok-
wedstrijd gedragen. Er zijn ge-
ruchten, dat Moskou zijn gedachten
zou laten gaan over een preven-
tieve klap tegen China's nucleaire
installaties. Dit duidt wel op een
gespannen atmosfeer.

Is Kosigin nu naar Peking ge-
gaan om door overleg met Tsjoe te
verhinderen, dat beide landen in de
escalatie komen, of is het, zoals
sommigen willen, een onderdeel van
propaganda om er bij een uit-
barsting op te kunnen wijzen, dat
Moskou zijn uiterste best heeft ge-
daan? De tijd zal het uit moeten
wijzen, maar in eerste instantie ge-
loven wij eerder aan een poging tot
remmen.

TIJDENS TOPOVERLEG IN WASHINGTON

1250-63 N/A

VS zetten in Vietnam bombardementen weer stop

De Verenigde Staten hebben hun aanvallen met B-25 bommenwerpers op communistische doelen in Vietnam vandaag stopgezet. Dit heeft het Amerikaanse opperbevel in Saigon meegedeeld.

De stopzetting van de bombardementen komt na een hervatting die maar één dag heeft geduurd, nadat de vluchten drie dagen waren onderbroken tijdens het door de Vietkong afgekondigde rouwbestand vanwege het overlijden van Ho Tsji Minh.

Bovendien valt de nieuwe pauze in de B-52 acties samen met het topoverleg over Vietnam in Washington, dat vandaag begint en waartoe president Nixon onder anderen zijn opperbevelhebber in Vietnam, generaal Abrams heeft uitgenodigd, evenals ambassadeur Bunker in Saigon.

De gesprekken zullen alle aspecten van de Vietnamese politiek behandelen: nieuwe troepenterugtrekkingen, het niveau van de militaire operaties, de vredesbesprekingen in Parijs en de politiek tegenover Hanoi na het overlijden van president Ho Tsji Minh.

Er wordt niet verwacht dat in de komende dagen al een communiqué over de resultaten van de besprekingen zal worden uitgegeven. In Washington wordt aangenomen dat tot nieuwe troepenreducties zal worden besloten, maar over de omvang daarvan kan absoluut niets gezegd worden.

Op 23 augustus besloot Nixon het terugtrekken van troepen in afwachting van dit overleg op te schorten, maar hij is door de binnenlandse publieke opinie steeds meer onder druk gezet om opnieuw de sterkte van de troepen te verkleinen.

Zijn militaire adviseurs waarschuwen hem echter voor dat het opnieuw terugtrekken van troepen, zonder dat bij de Parijse vredesbesprekingen voortgang wordt geboekt en zonder dat Hanoi garanties geeft dat het de nieuwe situatie niet zal uitbuiten, de Noordvietnamezen kan doen geloven dat de Amerikaanse publieke opinie Nixon tot een totale terugtrekking zal dwingen zonder van zijn kant concessies te hoeven doen.

VS hervatten in Vietnam

zware bombardementen

13 SEP 69 APC

President Nixon heeft vrijdag de hervatting gelast van de zware bombardementsaanvallen door Amerikaanse vliegtuigen van het type B-52 op vijandelijke stellingen en concentraties in Zuid-Vietnam, nadat bij een pauze van 36 uur in deze aanvallen geen enkele bereidheid van de tegenstander was gebleken om de gevechthandelingen te verminderen.

De perschef van het Witte Huis, Ziegler, zei dat besloten was tot hervatting van de bombardementen, omdat het peil van de vijandelijke activiteiten was teruggekeerd tot wat het was vóór het driedaagse Vietcong-bestand, in het begin van deze week. Dit bestand was door Hanoi uitgeroepen in verband met het overlijden van de Noordvietnamese president, Ho Tsji Minh. Direct na het bestand waren de bombardementen voor één dag hervat.

President Nixon had daarop de bombardementspauze afgekondigd om te weten te komen of er enige bijzondere betekenis school achter het vijandelijke bestand.

De bekendmaking van de hervatting van de bombardementen met de B-52 toestellen kwam op een ogenblik dat Nixons belangrijkste politieke en militaire raadgevers bijeen waren voor een grondige beschouwing van de Amerikaanse oorlogsstrategie en om te overwegen of er meer Amerikaanse troepen uit Vietnam teruggetrokken zouden kunnen worden.

De woordvoerder van het Witte Huis zei dat de regering-Nixon met de bombardementspauze had willen nagaan of het Vietcong-bestand een politieke betekenis had die verder ging dan de dood van het Noordvietnamese staatshoofd.

Bestand geschonden

Volgens Ziegler had de tegenstander het bestand geschonden dertien

uur voordat het was afgelopen. In de twaalf uur na het einde van het vijandelijke bestand was het noodzakelijk geweest de bombardementen te hervatten, omdat de Amerikaanse strijdkrachten aan vijandelijke aanvallen waren blootgesteld. Maar gedurende de twaalf uur was het aantal bombardementen van de superbommenwerpers met de helft verminderd, vergeleken met de vluchten die vóór het vijandelijke bestand gemaakt werden. Na het verstrijken van de twaalf uur had president Nixon een bombardementspauze van 36 uur afgekondigd.

Ziegler weigerde te zeggen of de pauze was ingegeven door aanwijzingen dat Noord-Vietnam gunstig zou reageren op een deëscalatiegebaar van de V.S.

Hij liet doorschemeren dat de VS de bombardementspauze zouden hebben voortgezet als de vijand de oorlog niet in alle hevigheid zou hebben hervat. De pauze, aldus Ziegler, was niet bedoeld als een sein voor de andere partij, maar om achter haar bedoelingen te komen en om duidelijk te maken dat de VS niet een opvoering van de militaire activiteit entamerden. (Reuter-AFP)

De Amerikaanse ambassadeur in Vietnam, Bunker, minister van buitenlandse zaken, Rogers, president Nixon en minister van defensie, Laird, bij het overleg in het Witte Huis

NA PAUZE VAN 48 UUR

Amerika hervat bomaanvallen op Vietnam

SAIGON, 13 sept. (AFP, UPI) - Na een onderbreking van twee maanden heeft Amerika de luchtaanvallen met B-52 bommenwerpers in Vietnam hervat. Volgens de perschef van het Witte Huis, Ronald Ziegler, is dit gebeurd omdat het peil van de vijandelijke acties teruggekeerd is tot dat van vóór het rouwbestand in verband met de dood van president Ho Tsj Minh. Nixon had tot en bommen-pauze besloten om te

achterhalen of er iets meer school achter dat bestand.

De bekendmaking van het hervatten van de luchtaanvallen kwam op een moment, dat Nixons voornaamste adviseurs bijeen waren voor een grondige beschouwing van de oorlog in Vietnam en de kwestie of er nog meer troepen teruggetrokken moeten worden. Volgens het Witte Huis heeft de Vietcong het bestand geschonden voordat het was afgelopen. Dertien uur daarvoor vielen de tegenstanders weer aan.

Geruchten, dat Amerika een massale aanval met B-52 bommenwerpers uitvoert of van plan is dat te doen, werden met kracht tegengesproken. Ook werd er op gewezen, dat Amerika duidelijk heeft gemaakt niet verantwoordelijk te zijn voor de hervatting van de vijandelijkheden.

Het besluit van Nixon om de bombardementspauze van B-52 bommenwerpers in de Vietnamese oorlog op te heffen, heeft Amerikaanse officieren in Saigon volkomen verrast. Kort na de bekendmaking van het Witte Huis, dat de strategische bommenwerpers de operaties boven Zuid-Vietnam zullen hervatten, verklaarde een Amerikaanse militaire woordvoerder in Saigon, dat de oorlogsactiviteit op de grond op een betrekkelijk laag peil was gebleven. Er was geen noemenswaardige verhoging van Vietcong-aanvallen geweest sinds een incidenteel geval van beschietingen op grote schaal aan het eind van het driedaags Vietcong-bestand op donderdag, aldus de woordvoerder.

In Washington werd verklaard, dat Nixons besluit om de bombardementen te hervatten na een pauze van 36 uur was genomen, omdat de „communisten” geen bereidheid hadden getoond de strijd te beperken.

„Vóór Kerstmis 40.000 Amerikanen uit Vietnam

President Nixon zou vandaag bekendmaken dat een nieuw contingent Amerikaanse troepen uit Vietnam zal worden teruggetrokken. Waarschijnlijk betreft dit ongeveer 40.500 man — het aantal dat gisteren in Saigon werd genoemd door de Zuidvietnamese vice-president, Nguyen Cao Ky.

Ky, die de uitgebreide consultaties had bijgewoond die de Zuidvietnamese president Thieu had belegd, nadat vrijdag in Washington een Amerikaans top-overleg over Vietnam was gehouden, zei volgens het Zuidvietnamese persbureau dat de nieuwe terugtrekkingen voor Kerstmis voltooid zouden zijn.

Het Witte Huis weigerde maandag nog het bericht van Ky te ontkennen of te bevestigen. Amerikaanse functionarissen zeiden echter, dat de Zuidvietnamese er niet ver naast was. Volgens sommigen zou Nixon het getal iets wijzigen, om te tonen dat hij toch het laatste woord heeft.

Als de nieuwe repatriatie inderdaad 40.500 man bedraagt brengt dit de totale Amerikaanse terugtrekkingen van dit jaar op 65.500 (eind augustus voltooide de VS de eerste

terugtocht, van 25.000 man). Er zullen dan tussen 470.000 en 475.000 Amerikaanse militairen in Vietnam overblijven.

Ky, die zijn mededeling terloops deed nadat hij een schilderijentoonstelling van de Alliance Francaise had geopend, zei verder dat voor eind 1970 waarschijnlijk nog 150.000 à 200.000 Amerikanen vervangen zouden zijn door Zuidvietnamese soldaten. Amerikaanse functionarissen wilden hier geen commentaar op geven; zij lieten blijken dat president Nixon niet van zins was zich op dit punt op lange termijn vast te leggen.

In Washington werd er de nadruk op gelegd dat de Amerikaanse terugtocht ordelijk zal geschieden, in overeenstemming met het toegenomen vermogen van de Zuidvietnamezen om de oorlogsinspanningen zelf te dragen (dit is een van de voorwaarden die Nixon gesteld heeft voor de repatriaties; de andere zijn: vermindering van communistische gevechtsactiviteit, en vooruitgang bij de Parijse vredesbesprekingen).

Ook Ky beklemtoonde deze „Vietnamisering“ van de oorlog. De tijd is gekomen, zei hij, om meer verantwoordelijkheid op ons te nemen. De vice-president zei voorts dat Zuid-Vietnam ook in economische zin zelfstandiger moet worden, zei het met materiële hulp van de VS. Het huidige economische stelsel leidde tot corruptie en onrechtvaardigheid, zei hij. (Reuter)

Amerika bevestigt terugtrekking van nog meer troepen

WASHINGTON, 16 sept. (AFP, Reuter) — Het Witte Huis heeft bevestigd dat besloten is nog meer Amerikaanse troepen uit Vietnam terug te trekken. Perschef Ziegler wilde de berichten uit Saigon over de terugtrekking vóór eind november van 40.500 man bevestigen noch tegenspreken, maar gaf te kennen dat de Zuidvietnamese vicepresident Ngoeyen Cao Ky — die dit cijfer noemde — er niet ver naast zit.

Het besluit over de omvang van de vermindering der troepensterkte is vorige week door Nixon genomen vóór hij vrijdag met zijn voornaamste adviseurs langdurig beraadslaagde over de Vietnam-strategie, aldus Ziegler. Vervolgens waren de Amerikaanse bondgenoten in de oorlog (Zuid-Vietnam, Zuid-Korea, Thailand, de Filipijnen, Australië en Nieuw-Zeeland) ingelicht.

President Ngoeyen Van Thieu heeft een reeks spoedbesprekingen gevoerd, o.a. met de Amerikaanse opperbevelhebber in Vietnam, generaal Creighton Abrams, de Amerikaanse plaatsvervangend ambassadeur Samuel Berger en leden van het kabinet. Waarnemers in de Vietnamese hoofdstad leiden hieruit af, dat de president een belangrijke verklaring over de oorlog in Vietnam aan het voorbereiden is.

Vice-president Ky heeft verklaard, dat voor Zuid-Vietnam het ogenblik is gekomen om meer verantwoordelijkheid te dragen. „Wij zijn nu in staat de Amerikaanse strijdkrachten te vervangen”. Hij zei verder, dat een voorstel

om het vuren te staken niet ter sprake is geweest. Dit in tegenstelling tot geruchten die al enige dagen in Saigon de ronde doen. „Wij hebben genoeg initiatieven genomen en concessies gedaan”. Gevraagd of hij verwachtte dat de aanvallen met B-52 bommenwerpers zullen worden opgeschort, antwoordde Ky, dat hier op het ogenblik geen sprake van is.

NIXON BEVESTIGT:

35.000 Amerikanen verlaten Vietnam *gisteren* Washington geërgerd over Ky

WASHINGTON, 17 sept. (Reuter, UPI) — President Nixon heeft gisteren officieel de terugtrekking van 35.000 militairen uit Zuid-Vietnam bekendgemaakt. Dertig minuten later kwam een soortgelijke mededeling uit Saigon. De terugtrekking moet vóór 15 december zijn voltooid.

Generaal Ky, de vice-president van Zuid-Vietnam, zei deze week dat de Verenigde Staten 40.500 man zouden terugtrekken. Het ergerde de Amerikaanse regering dat Ky voorbarig en op eigen houtje deze mededeling deed.

Waarschijnlijk heeft Nixon met opzet het aantal verlaagd tot 35.000 man om te laten zien dat hij het laatste woord heeft.

De Verenigde Staten hebben eerder al 25.000 man teruggetrokken. Op 15 december zal het aantal Amerikanen in Zuid-Vietnam zijn teruggebracht tot 484.000.

Verkiezingen

President Nixon pleitte gisteren opnieuw voor zinvolle onderhandelingen. „Het tijdstip is aangebroken om deze oorlog te beëindigen.” Nixon wees erop dat de Amerikaanse en Zuidvietnamese regering bereid zijn een politiek resultaat te aanvaarden, dat verkregen is via vrije verkiezingen.

„Wij zijn bereid het programma van tien punten met de tegenpartij te bespreken, samen met de plannen die door de andere partijen naar voren worden gebracht. Het enige punt, waarover niet te onderhandelen valt, is het recht van het Zuidvietnamese volk zonder inmenging van buiten zelf zijn toekomst te bepalen.”

Druppel

PARIJS (DPA) — Noord-Vietnam en de Vietcong hebben tot dusver niet laten blijken, dat zij de terugtrekking van 35.000 Amerikanen uit Vietnam zullen honoreren met gelijkwaardige tegenprestaties. De communistische onderhandelingsdelegaties in Parijs zeiden dat het aantal van 35.000 „min of meer een druppel op een gloeiende plaat is”. Een woordvoerder van de Noord-Vietnamese delegatie zei: „Wij eisen totale en onvoorwaardelijke terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam. Er is daarvoor geen alternatief”. De Vietcong uitte zich in dezelfde termen.

Gesprek

De Noordvietnamese delegatie is bereid te praten met de vrouwen van vier in Vietnam vermiste Amerikaanse vliegers. De vrouwen willen weten of hun mannen dood of nog in leven zijn. Een woordvoerder zei dat een afspraak is gemaakt voor een ontmoeting. Hij wilde echter geen datum noemen.

Vermogen van Saigon om VS te vervangen in debat

17 sept 69 j. rone

Op de bekendmaking van president Nixon, gisteren, dat hij voor 15 december een nieuw contingent Amerikaanse troepen van 35.000 man, uit Vietnam zal terugtrekken, zijn — uiteraard — zeer uiteenlopende reacties gekomen.

De interpretatie van de Zuidvietnamese president, Thieu (die in Saigon een soortgelijke verklaring aflegde), dat de Amerikaanse terugtrekking de vooruitgang aangaaf, die was bereikt met de versterking van het Zuidvietnamese leger, werd ook door Zuidvietnamese ministers gegeven.

Zo sprak de nieuwe premier in Saigon, generaal Khiem, in warme bewoordingen over het programma tot uitbreiding en modernisering van de Zuidvietnamese strijdkrachten. In zijn eerste toespraak tot het volk zei de fel anti-communistische generaal dat de geregelde troepen van dit leger 900.000 man bedragen, dat de lokale militie-eenheden 1.900.000 man tellen, en dat de nationale politie van 75.000 op 90.000 man gebracht zou worden. Hiermee is Zuid-Vietnam in staat om de verantwoordelijkheden van zijn geallieer-

den over te nemen, „het is sterker dan ooit“, zei Khiem.

Zijn minister van buitenlandse zaken voegde hieraan toe dat de nieuwe Amerikaanse repatriatie een teken van goede wil is, en dat de tegenstander nu moet antwoorden met een soortgelijk gebaar.

Maar verscheidene Amerikaanse officieren in Zuid-Vietnam staan sceptisch ten opzichte van de bewaamheden van de Zuidvietnamese militairen. Een van hen zei dat de Mekong-delta (bij Saigon) het proefterrein voor hen zou blijken te zijn. In deze omgeving is enkele dagen geleden voor het eerst een Noordvietnamese regiment gesignaleerd. Een andere Amerikaanse officier zei dat hij de maatregel haatte, „omdat we zo vervloekt dicht bij de overwinning zijn“.

De New York Times schrijft dat Nixon waarschijnlijk juist voor dit soort officieren, die nog altijd hopen op een militaire overwinning, is gezwich. Het blad betreurt dat de president slechts een zo bescheiden terugtrekking heeft aangekondigd, en meent dat hij daardoor opnieuw een vredeskans heeft laten glippen.

Communistische reactie

In Parijs hebben de delegaties van Noord-Vietnam en van de Viet-

cong het Amerikaanse besluit uitgelaten „een druppel op een gloeiende plaat“ genoemd. De afvaardigingen bleven bij hun eis van volledige en onvoorwaardelijke terugtrekking van de VS uit Vietnam (enige tijd geleden liet de Noordvietnamese diplomaat Xuan Thuy zich ontvallen, dat Hanoi in een grote en snelle Amerikaanse terugtrekking, van bijvoorbeeld 100.000 man, een reden zou zien om te gaan praten).

Leden van het Congres in Washington hebben intussen met de Amerikaanse regering gesproken over de nieuwe terugtrekking. Een van hen zei dat plannen voor verdere repatriaties in voorbereiding waren. Welingerichte zegslieden hebben bovendien meegedeeld dat Nixon de hoop op terugtrekking dit jaar nog, van 100.000 man niet had opgegeven. Maar dat zou afhangen van Hanoi's reactie op zijn voorgaande besluiten.

Nixon zei in zijn bekendmaking van gisteren dat het tijd werd voor zinvolle onderhandelingen. Hij somde de vredesinitiatieven van de VS op, en herhaalde dat Washington bereid was te praten over het „tien punten plan“ van de Vietcong.

Functionarissen van de VS hebben overigens tegengespoken dat Ky het getal van 150.000—200.000 Amerikanen, die volgens de Zuidvietnamees voor 1970 uit Vietnam zouden worden teruggetrokken, uit Amerikaanse bron heeft vernomen.

„Groene baretten” moeten terechtstaan

Het Amerikaanse leger heeft gisteravond in Saigon bekendgemaakt dat zes officieren van de Speciale eenheden (Special Forces, contraguerillia-instructeurs, „groene baretten”) voor een krijgsraad terecht moeten staan op beschuldiging van moord (en beramen van moord) op een Vietnamees burger.

De zaak zal niet worden behandeld als een misdrijf waar de doodstraf op staat, zo werd gezegd. Het leger noemde voor het eerst de, reeds lang officieus gemelde naam van het slachtoffer, Thai Khac Chuyen.

Onder de beklagden bevindt zich de commandant van de groene baretten ten tijde van het al dan niet vermeende misdrijf (20 juni), kolonel Rheault. Verder zullen twee majoors en drie kapiteins terechtstaan. De beschuldigingen tegen twee andere groene baretten, die met deze mannen in voorarrest gezeten hebben, zullen worden opgeschort in afwachting van het resultaat van de processen.

De drie kapiteins zullen eerst — over een week of drie — vooregleid worden, terwijl een datum voor het proces van de hogere officieren later zal worden vastgesteld, zo deelde het leger mee. Dit gaf direct aanleiding tot speculaties dat het tweede proces

wellicht niet zal doorgaan als de eerste drie verdachten worden vrijgesproken.

De beslissing om de „baretten” terecht te laten staan kwam voor velen als een verrassing. Twee van hun advocaten hadden steeds betoogd dat het leger geen bewijzen tegen de mannen had.

De militairen werden 21 juli gearresteerd. Naar verluidde hadden zij begin juni ontdekt dat Thai Chuyen Khac, die waarschijnlijk als tolk bij de Speciale eenheden in dienst was, voor de Noordvietnamese inlichtingendienst werkte. Zij zouden hem daarop, naar gezegd wordt: na overleg met de CIA (maar de Amerikaanse inlichtingendienst ontkent dit pertinent), uit de weg hebben geruimd.

De zaak verwekte heftige beroering in de Amerikaanse publieke opinie. Het Pentagon, de CIA en het Congres zijn erin gemengd. Toen het erop leek dat de „baretten” vrijuit zouden gaan, diende de vrouw, die vermoedt dat zij weduwe is van het slachtoffer, petitie in bij de Zuidvietnamese regering en de Amerikaanse ambassadeur in Saigon, waarin zij aandrang op berechting. Er deden geruchten ede ronde dat de Speciale eenheden wel driehonderd moorden begaan zouden hebben.

Gisteren deelde de Amerikaanse staatssecretaris voor het leger, Resor, mee dat de processen van de baretten voor zover er geen staatsgeheimen in aan de orde zouden komen, openbaar zouden zijn. (Reuter-UPI)

Nixon vraagt internationale druk op Hanoi

64570

NEW YORK, 19 sept. (Reuter)

— President Nixon heeft gisteren in de Algemene Vergadering van de VN gepleit voor internationale druk om Hanoi te bewegen tot serieuze besprekingen over beëindiging van de oorlog in Vietnam. „Als eenmaal bij de andere partij een oprechte bereidheid bestaat tot een akkoord, kunnen spoedig praktische regelingen worden getroffen”, aldus het Amerikaanse staatshoofd.

Nixon sprak ook over het Midden-Oosten en het beperken van de wapenening. Wat het Midden-Oosten betreft stelde hij een internationale afspraak voor om de wapenleveringen aan de landen in dat gebied te beperken. Hij zei dat een dergelijk voorstel aan de Sovjet-Unie tot dusver zonder resultaat was gebleven.

Redelijke stap

De president zei dat hij sinds zijn ambtsaanvaarding aan geen enkel kwestie zoveel tijd en energie had besteed als aan Vietnam. „Wij in de VN willen beëindiging van de oorlog en wij zijn bereid tot elke redelijke stap om dat te bereiken. Dat mag echter geen afbreuk doen aan het recht van de Zuidvietnamezen om over eigen toekomst te beslissen.”

Bijna een jaar

Velen hebben destijds gezegd, dat als Amerika de bombardementen op Noord-Vietnam zou staken, de vrede spoedig zou volgen. Inmiddels is bijna een jaar voorbijgegaan zonder dat er vrede is. In dit verband noemde de president de vermindering van de Amerikaanse roepensterkte met 60.000 man aanzienlijk. Daarom dient nu de tegenpartij hierop te reageren.

Vredesakkoord

Over het Midden-Oosten zei Nixon dat de gevechten van de laatste tijd nieuw hebben aangetoond dat een vredesakkoord noodzakelijk is. Kennedoelend op de door Israël bezette

gebieden, voegde hij hieraan toe, dat dit niet mogelijk zal zijn op basis van aanzienlijke wijzigingen in het verloop van de grenzen. Anderzijds moeten de Arabische staten leren in vrede te leven met Israël.

Samenwerking

Tenslotte noemde de Amerikaanse president vijf gebieden, waarop alle 126 lid-staten van de VN kunnen samenwerken: het bestrijden van luchtpiraterij, het bijeenbrengen van een internationaal korps vrijwilligers, ontwikkelingshulp en geboortebeperving, de strijd tegen de vervuiling van woongebieden en het verkennen van de ruimte.

Nixon vraagt wereld druk uit te oefenen op Hanoi

19 sept 69 MA

President Nixon heeft donderdag in een rede tot de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties gepleit voor een internationaal streven om Hanoi te bewegen tot serieuze besprekingen voor beëindiging van de oorlog in Vietnam. Als er eenmaal bij de andere partij een oprechte bereidheid bestaat tot een akkoord te komen kunnen spoedig praktische regelingen worden getroffen, aldus het Amerikaanse staatshoofd.

Wat het Midden-Oosten betreft stelde hij een internationale afspraak voor tot beperking van de wapenleveringen aan de landen in dat gebied.

Sprekend over communistisch China zei hij dat wanneer de Chinese leiders „verkozen hun zelf opgelegde isolering op te geven” de Verenigde Staten bereid zouden zijn op dezelfde „openhartige wijze” met hen te spreken als met de Russen.

In kringen van de VN wordt verwacht dat de Russische minister van buitenlandse zaken, Gromiko, in zijn rede van vandaag voor de Assemblee Nixons oproep tot een beperking van de wapenleveranties aan landen in het Midden-Oosten zal verwerpen. Men neemt aan dat Gromiko de Arabische landen zal verzekeren dat de Sowjetunie gekant is tegen elk wapenembargo totdat Israël zijn troepen uit de bezette Arabische gebieden heeft teruggetrokken.

Voorts wordt aangenomen dat Gromiko wat de kwestie-Vietnam betreft soortgelijke uitlatingen zal doen als radio-Moskou, dat in een verslag over Nixons rede in de Assemblee zei dat de president kennelijk van plan was de Amerikaanse agressie in Vietnam voort te zetten.

De woordvoerder van de Vietcong-gelegatie bij het Parijse vredesoverleg zei dat Nixons oproep tot de Verenigde Naties verband hield met de groeiende isolering van de Verenigde Staten op het wereldtoneel. Hij voegde eraan toe dat de Vietcong van mening blijft dat de Verenigde Naties niet het recht hebben in de Vietnamese kwestie tussenbeide te komen.

Naast Gromiko zal ook de Israëlische minister van buitenlandse zaken, Eban, vandaag de VN-Assemblee toespreken. Eban sprak don-

President Nixon begroet met een buiging de vergadering van de Verenigde Naties aan het begin van zijn toespraak. Boven hem secretaris-generaal Thant en voorzitter Angie Brooks.

derdag zijn waardering uit voor de „kalme en nuchtere houding” van Nixon tegenover de kwesties van het Midden-Oosten. De meeste Arabische diplomaten klaagden evenwel dat de president volledige steun had gegeven aan het Israëlische standpunt, en zeiden dat zij niets nieuws hadden ontdekt in zijn opmerkingen over het Midden-Oosten.

In diplomatieke kringen heerst aanzienlijke teleurstelling over het

feit dat Nixon geen duidelijke uitspraak heeft gedaan op het punt van eventuele erkenning van Peking en toelating van China tot de VN.

Vietnam

President Nixon verzekerde in zijn rede dat hij sinds zijn ambtsaanvaarding aan geen enkele kwestie zoveel tijd en energie had besteed als aan het streven naar vrede in Vietnam. „Wij in de VS willen beëindiging van de oorlog en wij zijn bereid elke redelijke stap te doen om dat te bereiken.” Dit zou echter geen afbreuk mogen doen aan het recht van de Zuidvietnamezen om over eigen toekomst te beslissen.

Nixon herinnerde eraan dat velen destijds hadden gezegd dat als Amerika de bombardementen op Noord-Vietnam zou staken, de vrede spoedig zou volgen. Inmiddels was er echter al bijna een jaar voorbijgegaan, zonder dat er vrede was. Op 2 september had bij het vredesoverleg in Parijs de Noordvietnamese onderhandelaar verklaard dat als de VS zich akkoord zouden verklaren met het beginsel van een totale terugtrekking van hun strijdkrachten en als zij een aanzienlijk deel ervan inderdaad zouden terugtrekken, Hanoi hiermee rekening zou houden. In dit verband noemde de president de vermindering van de Amerikaanse troepensterkte met in totaal 60.000 man aanzienlijk. Daarom was het nu tijd dat de tegenpartij hierop reageerde.

Midden-Oosten

Over het Midden-Oosten zei Nixon, dat de gevechten van de laatste tijd nog eens de noodzaak hebben aangevoeld van een vredesakkoord. Kennelijk doelend op de sinds juni 1967 door Israël bezette gebieden voegde hij hieraan toe dat dit niet mogelijk zal zijn op basis van aanzienlijke wijzigingen in het verloop van de grenzen. Anderzijds moesten de Arabische staten in vrede leren leven met Israël.

Een andere zeer belangrijke kwestie noemde de president het komende overleg met de Russen over een vermindering van de wapeningswedloop. Amerika zou daarbij serieus en zonder vooroordelen handelen.

Ten slotte somde de Amerikaanse president vijf gebieden op waarop alle 128 leden-staten van de VN naar zijn mening kunnen samenwerken — het bestrijden van het toenemend aantal gevallen van luchtpiraterij, het bijeenbrengen van een internationaal korps van vrijwilligers, het bevorderen van de economische ontwikkeling en de geboortebepijking, het beperken van de vervuiling van de woongebieden en het verkennen van de ruimte.

(Reuter-UPI)

25 Sept 69 MKC

Recrutenstop in VS; Thieu eist garanties

President Nixon heeft het oproepen van dienstplichtigen voor ten minste twee maanden laten opschorten, zodat ongeveer 50.000 jongemannen die in november en december onder de wapenen hadden moeten komen voorlopig vrijgesteld zijn.

De 29.000 dienstplichtigen die in oktober onder de wapenen zouden komen, zullen nu verspreid over de komende drie maanden worden opgeroepen.

De president heeft deze besluiten persoonlijk bekendgemaakt; hij zei dat deze beperking mogelijk was gemaakt door het terugtrekken van troepen uit Vietnam en door de andere bezuinigingen door het ministerie van defensie op het personeel.

In Washington wordt dit besluit van Nixon gezien als een teken aan Hanoi dat de V.S. nog steeds bereid zijn het niveau van de gevechten in Vietnam te verlagen; tevens is het een gebaar dat bestemd is voor binnenlands-politieke consumptie, om de anti-Vietnamdemonstranten — velen op universiteiten — en de ouders die zonen in Vietnam hebben tevreden te stellen.

In het begin van deze week heeft

Washington bekendgemaakt dat voor half december 35.000 militairen uit Vietnam zullen zijn teruggetrokken, waardoor het totaal aan troepen dat dit jaar Vietnam verlaten zal hebben op 60.000 is gekomen.

De Zuidvietnamese president, Thieu, heeft inmiddels in een televisie-interview verklaard ervan overtuigd te zijn dat volgend jaar nog meer Amerikaanse troepen het land zullen verlaten. Hij wijdde ook aandacht aan de mogelijkheid van een wapenstilstand; hij verwierp deze tenzij effectieve garanties waren verkregen en een overeenkomst was bereikt over het totale probleem van Vietnam.

Onze positie, aldus Thieu, is kristalhelder; de soevereiniteit, onafhankelijkheid, vrijheid en democratie van Zuid-Vietnam moeten ongeschonden blijven.

Thieu herhaalde nog eens van mening te zijn dat een oplossing voor Vietnam gevonden kan worden in zijn voorstellen van 11 juni, inzake het houden van algemene verkiezingen met deelneming van het Bevrijdingsfront. Pas daarna zou dan over een staakt het vuren gesproken kunnen worden. (Reuter-AFP)

23 SEPT 67 NPE

Noord-Vietnam in VN

De afgevaardigde van Laos, Panja, heeft maandag in de Algemene vergadering van de Verenigde Naties Noord-Vietnam ervan beschuldigd dat het meer dan 40.000 militairen op Laotiaans grondgebied heeft gestationeerd om de communistische (militaire en politieke) organisatie Pathet Lao te helpen bij haar pogingen zich van de macht in Laos meester te maken.

Panja zei dat in de Vergadering tien van de dertien landen zijn vertegenwoordigd die in 1954 bij de akkoorden van Genève (waarbij Indo-China definitief los kwam van Frankrijk, en onder meer ook tot de verdeling van Vietnam werd besloten) de onschendbaarheid en onafhankelijkheid van Laos hebben gewaarborgd.

Hij deed een beroep op deze staten hun verplichtingen na te komen. Tot dusver waren de oproepen van Laos tot de mogendheden van Genève (die werden voorgezeten door Engeland en de Sowjetunie) vergeefs geweest, en de Internationale controlecommissie (waarin India, Polen en Canada

zitting hebben) is volkomen ineffectief aldus Panja.

De afgevaardigde laakte de „Ho Tsjì Minh route” in het oosten van Laos, die door de Noordvietnam zen wordt gebruikt voor infiltraties naar Zuid-Vietnam, al of niet via Cambodja. Panja zei dat zijn land geen partij is in het Vietnamese geschil. Er zijn in Laos ook geen militaire bases, van waaruit Noord-Vietnam aangevallen zou kunnen worden, zei hij, dus er is geen motief voor schendingen van de Laotiaanse soevereiniteit.

Panja vervolgde dat het conflict „een vergeten oorlog” is, die al twintig jaar duurt. Honderdduizenden waren volgens hem voor de communisten gevlucht, en de ontwikkeling van het land wordt ernstig vertraagd door de strijd. De Pathet Lao is, zei Panja, een instrument van Noord-Vietnam. Niettemin worden voor de Laotiaanse communisten nog altijd zetels in de regering open gehouden. (De Pathet Lao heeft enkele jaren geleden de coalitieregering van de neutralisten die onder leiding staat van neutralen, rechtsen en communisten, onder leiding van de neutralistische prins Soevanna Phoema, verlaten.

Gisteren werd in welingelichte kringen in de hoofdstad van Laos, Vientiane, meegedeeld dat regeringstroepen in de strategische Kruiken-vlakte, in het noorden van het land, een enorme wapenopslagplaats van de communisten hebben ontdekt. Deze vondst bevestigt de berichten dat de Noordvietnamezen zich uit dit gebied hebben teruggetrokken en de bewaking ervan aan de minder goed uitgeruste Pathet Lao hebben overgelaten.

Ongerustheid in VN

Intussen groeit in de VS de ongerustheid over de rol van Amerika in Laos. Het is allang bekend dat Amerikaanse bommenwerpers de Laotiaanse regeringstroepen (soms versterkt met strijdkrachten uit Thailand) steunen.

Maar 500

Amerikanen in Laos

WASHINGTON — Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft dinsdag laten weten dat er maar ongeveer 500 man Amerikaans overheids personeel, onder wie een handjevol militairen, in Laos zijn. Het ministerie maakte dit cijfer bekend in verband met de kritiek in het Congres dat de VS betrokken raken bij de strijd in Laos, dat aan Zuid-Vietnam grenst.

Woordvoerder Carl Bartsch van het State Department zei op een persconferentie dat er geen Amerikaanse gevechtseenheden in Laos zijn, hoewel de VS de Laotiaanse regeringsstrijdkrachten wel van militair materieel voorzien. Eerder heeft het State Department echter toegegeven dat in Thailand gestationeerde eenheden van de Amerikaanse luchtmacht verkenningsvluchten maken voor de koninklijke Laotiaanse regering en daarbij vergezeld worden van jagers die terugmogen vuren als zij beschoten worden.

Washington: 500

Amerikanen in Laos

Het State Department heeft *26 Sept. 64 AP* dinsdag laten weten dat er maar ongeveer 500 man Amerikaans overheidspersoneel, onder wie een handjevol militairen, in Laos zijn.

Het ministerie maakte dit cijfer bekend in verband met de kritiek in het Congres dat de VS betrokken raken bij de strijd in Laos, dat aan Zuid-Vietnam grenst.

Woordvoerder Bartsch van het State Department zei op een persconferentie dat er geen Amerikaanse gevechtseenheden in Laos zijn, hoewel de VS de Laotische regeringsstrijdkrachten wel van militair materieel voorzien. Eerder had het State Department echter toegegeven dat in Thailand gestationeerde eenheden van de Amerikaanse luchtmacht verkeningsvluchten maken voor de koninklijke Laotische regering en daarbij vergezeld worden door jagers die terug mogen vuren als zij beschoten worden.

(Reuter)

Ton Duc Thang opvolger van Ho

28 sept 67 NRE

De Noordvietnamese Nationale Vergadering heeft Ton Duc Thang tot president van de democratische republiek Vietnam gekozen, zo meldt het Russische persbureau Tass uit Hanoi. Nguyen Luong Bang is tot vice-president gekozen.

Ton Duc Thang is 20 augustus 81 jaar geworden. Evenals zijn voorganger, Ho Tsji Minh, wordt Duc Thang door de bevolking aangesproken met bac (oom), hetgeen uitsluitend aan revolutionairen van het eerste uur is voorbehouden.

Ton Duc Thang was vice-president toen Ho Tsji Minh president was. De verkiezing had plaats in aanwezigheid van onder meer Le Duan, eerste partijsecretaris, Truong Tsjinh, voorzitter van het permanente bureau van de Nationale Vergadering, Pham Van Dong, premier, en Vo Nguyen Giap, minister van defensie.

(AFP)

Z.-Vietnam verzocht nooit formeel om troepen-zending VS

25 SEP 69 MKC

Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft gisteren toegegeven dat het geen bewijsmateriaal heeft kunnen vinden voor de stelling dat Zuid-Vietnam ooit formeel heeft verzocht om het zenden van Amerikaanse gevechtseenheden voordat de toenmalige president Johnson begon met de grootscheepse militaire opbouw van de VS in Vietnam, in 1965.

Dit heeft de waarnemend onderminister van buitenlandse zaken, Torbert, kortgeleden geschreven in een brief aan de voorzitter van de Senaatscommissie voor buitenlandse zaken, Fulbright.

De beslissingen, die leidden tot het Amerikaanse engagement werden genomen in nauw en voortdurend overleg met de regering van Vietnam, schrijft de bewindsman. "Het proces van analyse door de twee regeringen, en de raadpleging en de overeenstemming die daarop volgden, waren van dien aard dat zij onzerzijds beschouwd werden als een verzoek van de regering van Vietnam".

Senator Fulbright heeft gezegd geschokt te zijn door het feit dat „er geen speciale goedkeuring aan het Congres was gevraagd voor de troepen-zendingen, en dat in feite de Zuid-vietnamese regering zelf geen formeel, schriftelijk verzoek hiertoe had gedaan”, (Reuter)

Verpleegsters dwars door kogelregens heen

25 sept 69 Mv

Van een onzer redactrices

Lidwien Verlinden krijgt vrijdag uit handen van de Koningin de Florence Nightingale medaille van het Internationale Rode Kruis. Zij is de elfde Nederlandse verpleegster die met deze, in 1907 ingestelde onderscheiding wordt gehuldigd voor moedig optreden in tijd van oorlog of vrede.

Mejuffrouw Verlinden heeft aanpakken geleerd in het Schiedamsche gezin met tien broers en zusjes waarin ze is opgegroeid. Na de m.m.s. in Vught ging ze voor een jaar naar Parijs en volgde daarna in het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis in Amsterdam de verpleegstersopleiding. Haar diploma kraamverpleging behaalde ze in Helmond.

De verpleging bevredigde haar echter niet helemaal. Ze ging ondanks „witte kruis” en „colevaartje” een secretaresseskursus volgen. In 1967 daarmee klaar gekomen en in dubio wat ze nu zou gaan doen, werd Lidwien opgebeld door haar vriendin Josephine Melief uit Amsterdam die vroeg of zij zin had om samen als verpleegster in Vietnam te gaan werken.

Binnen een paar uur was de zaak bekeken. Nog geen maand later werden de beide meisjes door de Liga van Rode Kruisverenigingen uitgezonden. In Saigon volgden zij een stoomcursus waarna zij met Rode Kruiscollèga's uit o.a. Noorwegen, Finland, Canada en Frankrijk terecht kwamen in Ban-Mê-Thuot, een stadje met tachtigduizend inwoners op een hoogvlakte bij de Cambodjaanse grens. De twee vriendinnen hadden een contract voor vier maanden gesloten. Zuster Melief moest wegens een sterfgeval in haar familie na die periode terug naar Nederland, maar zuster Verlinden tekende bij en bleef in totaal tien maanden in Vietnam.

Over haar werk daar vertelt zij zelf:

„We moesten medisch-sociale hulp verlenen. Samen met plaatselijke comités richtten we melkstations en EHBO-posten in. Soms gingen we samen op pad, andere keren reed ik alleen met ons witte volkswagenbusje uit. In totaal hebben we ongeveer vijftig posten gevestigd. Het kostte veel moeite de bevolking melk te leren drinken. Ze vonden het niet lekker. Die melk maakten we zelf: tien bekers

Lidwina Verlinden

melkpoeder op veertig liter water, dat we eerst op kleine vuurtjes hadden gekookt. Op een bergschool deden we er de eerste keer vier uur over om alle zeshonderd kinderen melk te laten drinken, maar op den duur begonnen ze de smaak te pakken te krijgen en hadden we er geen moeite meer mee.

„Waar niemand anders hulp bood, daar gingen wij heen, geholpen door een Vietnamese tolk. We brachten kleding, zeep, rijst, zout, en ook babyvoedsel uit Nederland. Zweren en huidschilfers op de benen waren daar gewoon. Zeep kenden de mensen niet. We hebben met onze eerste hulp daar veel succes gehad”.

Dit relaas klinkt goed, maar nogal bekend. Waarom is juist Lidwien Verlinden onderscheiden? De Zweed Henrik Beer, secretaris-generaal van de Liga van Rode Kruisverenigingen, zegt daarover: „Veel andere verpleegsters hebben hetzelfde werk gedaan, maar zuster Verlinden ging met bijzondere moed door toen zij onder vuur lag. Anderen hadden overplaatsing gevraagd, maar zij wilde juist

graag in Ban-Mê-Thuot zijn. Z nam veel risico's door over ondermijnde wegen te rijden en onmiddellijk gewonden te gaan verzorgen als er gevochten werd.

„Eind januari 1969 bewees zij ha moed in het Tet-offensief. De sta was afwisselend geheel en gedeeltelijk in handen van het Bevrijdingsfront. Het was er levensgevaarlijk. Maar zuster Verlinden deed haar werk, bracht tusschen beschietingen door ernstig gewonden naar de hospitalen, verzorgde de andere gewonden ter plaatse en reed met haar busje dwars door de gevaarlijke zones heen”.

Commentaar van zuster Verlinden, nu in Den Haag werkzaam voor het Jeugd Rode Kruis: „Dit onderscheiding laat me eigenlijk koud. Het was fijn werk; je kon er wat doen”.

In de Rolzaal, waar zij de medaille met de beeltenis van haar grote voorgangster in ontvangst namen, zullen waarschijnlijk enkele Nederlandse verpleegsters aanwezig zijn die tien of twintig jaar geleden op dezelfde wijze werden onderscheiden.

Nieuwe president in Noord-Vietnam

27 september 1976

Het Noordvietnamese parlement heeft deze week vice-president Ton Duc Thang tot president gekozen, als opvolger van de onlangs overleden Ho Tsjj Minh. Alleen al zijn leeftijd — 81 jaar — duidt erop dat de nieuwe president slechts in naam leider van het land zal zijn. Een nieuwe „sterke man” is nog niet naar voren getreden; het werkelijke gezag in Hanoi blijft voorlopig berusten bij een collectief leiderschap.

Nixon wil geen datum voor aftocht uit Vietnam noemen

Van onze correspondent
WASHINGTON, 27 sept. — Zoals te verwachten was heeft president Nixon gisteren op zijn persconferentie het voorstel van de Republikeinse senator Goodell, om bij de wet terugtrekking van alle Amerikaanse troepen uit Vietnam per 1 december 1970 te gelasten, afgewezen als „goed bedoeld”, maar „defaitistisch”.

Het voorstel, dat uiteraard kansloos is, had tot doel de aandacht te vestigen op het beginnende offensief van de Vietnamcritici tegen Nixon.

De president antwoordde in eerste instantie op Doodells voorstel met een redenering die verheugend zou zijn indien zij geloofwaardig was: op die manier zou een vroeger eind aan de oorlog onmogelijk worden. „Het voorstel vernietigt de kansen voor het door mij nagestreefde doel om de oorlog nog voor einde 1970 of midden 1971 te beëindigen”. Omdat dit defaitisme uit het met de beste bedoelingen gedane voorstel zou blijken, verwelkomde Nixon een debat in de Senaat herover.

Overtuigender en dichter bij Washingtons officiële illusies bleef de president, toen hij verklaarde dat zulke voorstellen om data vast te

stellen de Amerikaanse onderhandelingspositie in Parijs ondermijnen. Er was daar geen voortgang gemaakt: „Maar iedere aanmoediging voor de vijand om te onderhandelen is vernietigd, wanneer hij van tevoren weet dat, indien hij achttien maanden wacht, we toch weg zijn.”

De vraag of Hanoi wél zal onderhandelen, wanneer het niet weet wanneer de Amerikanen vertrekken of indien het Washingtons visie aanvaardt dat Vietnamisering van de oorlog mogelijk is, wordt daarmee nog niet beantwoord.

Nixon pleitte overigens, net als zijn voorganger, weer voor het tonen van een „verenigd front” in de Verenigde Staten „achter onze zeer redelijke voorstellen”. De weigering van de vijand om in Parijs te praten is het enige missende element in de escalatie naar het eind van de oorlog. Alleen wanneer wij een verenigd front tonen zal de vijand beginnen te praten, aldus de president.

Op andere vragen gaf Nixon toe dat het einde van de oorlog niet zo snel kwam als hij hoopte. Maar, zo meende hij, we hebben zestigduizend man teruggetrokken en roepen zestigduizend minder op. Er is tweederde minder infiltratie uit het noorden en onze verliescijfers zijn eenderde lager dan vorig jaar.

Ook hebben we een vredesvoorstel gedaan: wederzijdse gecontroleerde terugtrekking, bestand en verkiezingen onder internationaal toezicht,

waarna Zuid-Vietnam en wij iedere regering aanvaarden, ook indien zij communistisch is. „Het was nu aan Hanoi om beweging te tonen. „Het enige wat wij vragen, is het Zuid-Vietnamese recht om de eigen leiders te mogen kiezen.”

Nixon voegde hieraan toe dat dit Amerikaanse voorstel de wereldopinie had doen keren en dat, toen hij voor de Verenigde Naties sprak, geen belangrijke kritiek meer bestond op de Verenigde Staten.

Tenslotte antwoordde hij op een vraag naar Amerikaanse steun voor het regime in Saigon, dat dit was gekozen en dat het de Verenigde Staten niet toekwam naar regeringsverandering daar te streven voor nieuwe verkiezingen. Critici zagen in deze uitspraak nog eens de onuitgesproken weigering van Nixon een datum voor Amerikaanse terugtrekking te noemen en misschien ook ongewilde aanmoedigingen aan de Zuid-Vietnamese regering om verder stappen naar een compromis te weigeren.

Betreffende het nu opkomende protest tegen zijn Vietnam-politiek toonde de president zich kort: Dit protest werd verwacht, maar hij zou er zich onder geen enkele omstandigheid door laten beïnvloeden.

Overigens kondigde de president voor oktober een grote rede aan over de Amerikaanse politiek in Latijns-Amerika, waarin de aanbevelingen van de missie-Rockefeller zullen zijn opgenomen.

Leger VS kritiseert Vietnam-reportage

24 SEPT 1964

De hoogste woordvoerder van het Amerikaanse leger in Zuid-Vietnam, kolonel James Campbell, heeft felle kritiek geleverd op een artikel van Associated Press, geschreven door twee Pulitzerprijs-winnaars Peter Arnett en Horst Faas. In dit artikel werd het voorval genoemd van een Amerikaanse compagnie in Zuid-Vietnam die op een bepaald moment weigerde, de strijd voort te zetten. Dit artikel werd in het Algemeen Handelsblad afgedrukt op 28 augustus jl.

Nog fellere kritiek leverde de kolonel op het Amerikaanse legerblad Pacific Stars and Stripes dat een oplage heeft van een kwart miljoen. Dit blad had dergelijke voorvallen beschreven. Campbell zei spottend dat men het legerblad beter de „Hanoi Herald“ kan noemen en sprak van „duidelijke onverantwoordelijkheid en regelrechte oneerlijkheid“. Volgens hem deed het er niet toe of de door het blad genoemde Amerikaanse verliescijfers juist zijn of niet. Hij noemde de verslaggeving „vernietigend voor het moreel van al onze „soldaten“.

Het blad had foto's van Amerikaanse gewonden gepubliceerd in de week dat de communisten 2.000 man verloren. „Ik heb geen foto's van de vijand gezien,“ zo zei hij. „Onze soldaten hebben in

augustus geweldig werk gedaan, maar hun prestaties zijn vrijwel verdoezeld door een man die kennelijk vergeten is dat hij moet schrijven over soldaten voor soldaten.“

Campbell beweerde ten slotte dat de gemeente verslaggevers van Pacific Stars and Stripes liever in het perskamp blijven, dat een mooi stand heeft“ en schrijven over gevechten die zij niet zelf hebben gezien. Associated Press wijst er in dit verband op dat la verscheidene verslaggevers van het blad werden gewond en dat een van hen in april jl. sneuvelde.

De huidige hoofdredacteur van het blad, een overste, heeft nog geen commentaar gegeven. Volgens sommige berichten zal hij worden vervangen door Campbell die de Europese editie van het blad heeft geleid. (Ass. Press)

GEEN PROCES GROENE BARETTEN

WASHINGTON, 30 sept. (Reuter) — Er komt geen proces tegen de zes officieren van de beroemde legerafdeling „Groene Baretten”, die ervan werden beschuldigd dat zij een Zuidvietnamese dubbelspion hebben vermoord. De Amerikaanse inlichtingendienst, de CIA, die bij de zaak betrokken was, weigert haar agenten in het proces te laten getuigen. Een eerlijk proces is derhalve niet mogelijk, zo zei gisteren de minister voor het leger in Washington, Stanley R. Resor.

De minister liet duidelijk doorschemeren dat de 6 „Groene Baretten” wel degelijk schuldig zijn aan de moord. De enige reden waarom er geen proces komt is het feit, dat de CIA geen medewerking wil verlenen, omdat zij dit niet in het belang acht van de veiligheid van de staat.

In eerste instantie waren acht „Groene Baretten” in staat van beschuldiging gesteld, maar de aanklacht tegen twee van hen werd later ingetrokken. De zes mannen hebben op 20 juni de Zuidvietnamees Thai Khac Tsjoe Jen vermoord. De man werd eerst verdoofd en daarna doodgeschoten. Zijn lichaam werd in een verzwaarde zak vanuit een helikopter in de Zuidchinese Zee geworpen.

Khac werkte als spion voor de CIA en ook voor de „Groene Baretten”. Men meende te hebben ontdekt dat hij ook werkte voor Hanoi. De „Groene Baretten” arresteerden hem. Men wist niet wat men met hem moest doen. Vrijlaten kon niet, zegt men, omdat hij de namen kende van vele Amerikaanse spionnen.

De „Groene Baretten” zeggen dat zij aan de CIA hebben gevraagd wat er met Khac moest gebeuren. Een agent van de CIA zou hen hebben aangeraden zich van de man te ontdoen. Dit gebeurde. Na de moord kwam er een nieuw advies van de CIA: niet vermoorden. Maar toen was het al te laat.

Kapitein Robert F. Marasco werd ervan beschuldigd dat hij Khac heeft doodgeschoten. Kapitein Leland J. Brumely en adjudant Edward M. Boyle zouden de ongelukkige Vietnamees naar de executieplaats hebben gebracht. De commandant van de „Groene Baretten” in Zuid-Vietnam, kolonel Robert B. Rheault, was volledig van de gang van zaken op de hoogte.

Deel Vietcong verlaat gebied rond Saigon

2-5-50564 A2

Vier divisies van de Vietcong en Noord-Vietnam, die een bedreiging voor Saigon vormden, zijn teruggetrokken naar hun bases langs de grens met Cambodja. Dit is meegedeeld door Amerikaanse militaire kringen in de Zuidvietnamese hoofdstad, die echter weigerden hierin een de-escalatie te zien. „Wij hebben aanwijzingen, dat de vijand nieuwe acties en een toeneming van de beschietingen voorbereidt in de eerste helft van oktober.”

Vandaag vertrekken de eerste Amerikaanse mariniers uit Vietnam. Zij maken deel uit van het contingent van 35.000 man die voor half december het land moet hebben verlaten. Een eerste contingent bestond uit 25.000. De meeste manschappen van de tweede groep zullen mariniers zijn. Op 25 september jl. bevonden zich nog 511.500 Amerikanen in Zuid-Vietnam. (AFP)

Thieu: „Ik heb geen vredesinitiatieven meer”

De Zuidvietnamese president, Thieu, heeft rondom het weekeinde in een toespraak tot dorpschoude, in een televisie-interview, en in het jongste nummer van het Amerikaanse tijdschrift Time, zijn mening gegeven over de oorlog in zijn land en over de rol die de VS daarin zouden moeten vervullen.

Thieu gaf toe dat Nixon onder grote druk van de Amerikaanse publieke opinie stond. Hij had geen bezwaar tegen terugtrekking van Amerikaanse troepen. Maar de volledige aftocht van de VS moest volgens hem een kwestie van jaren zijn. Niettemin achtte hij een terugtocht van 150.000 Amerikanen, vooral infanteristen, in 1970 mogelijk. De steun van de Amerikaanse luchtmacht en marine zou in ieder geval noodzakelijk blijven. Ook geldelijke en technische hulp kon niet gemist worden.

Thieu opperde zelfs de inschakeling van modernere wapens, waaronder kernwapens. Wat dit laatste betreft was het niet duidelijk of Thieu de oorlog met atomaire middelen wil voeren of slechts een „nucleaire paraplu” bedoelde die Zuid-Vietnam, bijvoorbeeld tegen China, zou moeten beschermen.

Thieu voorspelde een nieuwe communistisch offensief in 1970. Hanoi en de Vietcong zouden op die wijze druk willen uitoefenen tijdens de tussentijdse verkiezingen voor het Amerikaanse Congres, in november.

Thieu zei dat Zuid-Vietnam door zou vechten tot de overwinning, die volgens hem al bijna was behaald, of tot een nederlaag. Hij had geen vredesinitiatieven meer in petto. De communisten zouden toch alleen genoeg nemen met een volledige terugtocht van de Amerikanen en de vorming van een coalitieregering, aldus Thieu, en dit zijn onmogelijke eisen. Thieu wees ook een „wapenstilstand de facto” af. Nixon, zo zei de Zuidvietnamees, zou pas tot verdere terugtrekkingen besluiten na overleg met Saigon.

(President Nixon weigerde op zijn persconferentie, vrijdag, een datum te noemen voor de volledige aftocht uit Vietnam, en herhaalde steunbetuigingen aan Saigon. De Vietcong heeft deze verklaring al als perfide bestempeld. In het Congres lijkt een einde te zijn gekomen aan een stilzwijgend bestand in de kritiek op het Vietnam-beleid.) (Reuter-UPI)

Noord-Vietnam akkoord met coalitie

Voor het eerst heeft de Noord-vietnamese onderhandelingsdelegatie in Parijs zich bereid ver-

400064 A14
klaard een Zuidvietnamese coalitieregering te accepteren waarin o.m. leden van de huidige regering in Saigon zitting hebben. Wel blijft zij zich verzetten tegen deelname van Thien en Ky, de huidige president en vice-president van Zuid-Vietnam, aan deze coalitieregering. Bovendien gaat de delegatie thans akkoord met verkiezingen in Zuid-Vietnam nog voordat alle Amerikanen zijn vertrokken. Persbureau Re-
mee dit van een van
van de delegatie te hebben.
men.

Van om
do

NOORD-VIETNAM WIJZIGT STANDPUNT:

„Coalitie in Saigon kan vóór totale aftocht VS”

Een lid van de Noordvietnamese onderhandelingsdelegatie in Parijs heeft gezegd dat Hanoi en de Vietcong bereid zijn in te stemmen met een voorlopige coalitieregering in Zuid-Vietnam, waarin ook leden van de tegenwoordige Zuidvietnamese regering zitten. Zulk een regering zou het toezicht moeten houden op algemene verkiezingen.

In Zuid-Vietnam kunnen naar zijn mening verkiezingen worden gehouden voordat alle Amerikanen vertrokken zijn. President Thieu, Vice-president Ky en premier Khiem zouden echter geen deel van een coalitie-regering mogen uitmaken.

Een aanzienlijke terugtrekking van Amerikaanse troepen zou, in combinatie met het aanvaarden van het voorstel van de Vietcong voor een

40 mei 1968
voorlopige coalitieregering, de huidige impasse in het Parijse vredesoverleg kunnen doorbreken, zei de Noordvietnamees.

Deze opmerkingen duiden op een aanmerkelijke wijziging in de communistische onderhandelingspositie. Tot dusver was van die zijde steeds gezegd dat er in Zuid-Vietnam pas verkiezingen gehouden zouden kunnen worden na de aftocht van alle Amerikaanse strijdkrachten.

Een eerste vingerwijzing kwam vorige maand van de leider van de Noordvietnamese delegatie, Xuan Thuy, die toen opmerkte dat, indien de Amerikanen beloofden zich geheel te zullen terugtrekken, en alvast een flink aantal manschappen, bijvoorbeeld 100.000 man zouden terughalen, Noord-Vietnam dit „in zijn overwegingen zou betrekken”.

Maar Washington en Saigon hebben beide de eis van een neutralistische coalitie afgewezen. Een lid van de Amerikaanse delegatie in Parijs zei: „Hanoi en de Vietcong doen er beter aan niet op ons te rekenen wat betreft het tot val brengen van de regering te Saigon.”

GROENE BARETTEN

Het zou te gek zijn geweest om in de Vietnamese oorlog zes mannen van de speciale eenheid der Groene Baretten te berechten, terwijl die oorlog zelf — zonder recht en reden — gewoon doorgaat en terwijl de Amerikanen stilletjes grootscheepse bom-

Wacht bij NL
bardementen in Laos uitvoeren. Wat de zes Groene Baretten hebben gedaan: het zonder proces vermoorden van een van dubbele spionage verdachte Vietnamees, behoort tot het gewone „vuile” oorlogswerk. Het is echter duidelijk dat in dit geval niet van oorlogsnoodweer gesproken kan worden. Dat de zes toch niet berecht worden, komt voort uit de weigering van de CIA, de geheime dienst, om mee te werken. Geheim is geheim en de nationale veiligheid wordt als dekmantel voor een bijzonder onfrisse zaak gebruikt. Dit valt echter in het niet bij het onfrisse van het hele Amerikaanse oorlogsgeweld in Zuidoost-Azië. Maar oorlog heeft een eigen logica. Als Johnson en Nixon met tienduizenden slachtoffers geen oorlogsmisdadigers zijn, dan zeker zes Groene Baretten niet met één lijk op hun conto.

VAN THIEU TEGEN AFTOCHT VS-TROEPEN

beating NLF
SAIGON, maandag (Reuter/AFP). — President Nguyen Van Thieu van Zuid-Vietnam heeft zich een tegenstander verklaard van een spoedige algehele terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam. Bij de opening van het Zuidvietnamese parlement verklaarde hij vanmorgen dat de Amerikaanse troepen niet volledig uit het zuiden kunnen worden teruggetrokken zolang „de agressors uit het noorden zich op het grondgebied van de republiek bevinden.”

Van Thieu verklaarde ook „met de andere kant” te willen praten over een wapenstilstand. Een dergelijk gesprek zou echter niet kunnen beginnen alvorens een principe-akkoord bereikt was over de uitgangspunten voor een dergelijk gesprek. Thieu zei een onvoorwaardelijke wapenstilstand te verwerpen.

De Democratische senator Fulbright heeft voor 27 oktober de senaatscommissie voor buitenlandse zaken waarvan hij voorzitter is, bijeengeroepen om de toestand in Vietnam te bespreken. Hij deelde mee dat de debatten een week zullen duren en waarschijnlijk rechtstreeks door radio en tv zullen worden uitgezonden. Zijn voorneemen de debatten door de tv te laten uitzenden is het antwoord van Fulbright op de actie van de Republikeinse senator Hugh Scott die enige dagen geleden een parlementaire „wapenstilstand” van twee maanden had gevraagd voor kritiek op het Vietnambeleid van de Amerikaanregering, om president Nixon in staat te stellen in alle rust naar een oplossing van het Vietnamconflict te zoeken.

De Amerikaanse regering heeft, aldus een bekendmaking van het Amerikaanse hoofdkwartier in Saigon, de weduwe van de Vietnamees, die verdacht van dubbelspionage door de Groene Baretten geliquideerd zou zijn, een financiële schadevergoeding toegekend. De vrouw had bij de Amerikaanse ambassade een financiële uitkering gevraagd en ontving een bedrag van f 23.000.

Geheim beraad over Vietnam

65703

KEY BISCANE, 6 okt. (AFP) — Het Amerikaanse dagblad „Free Press” heeft een artikel gepubliceerd waarin wordt gezegd, dat de Amerikaanse regering in het geheim besprekingen voert met Hanoi teneinde een definitieve oplossing voor het Vietnamconflict te bespoedigen. Het Witte Huis heeft desgevraagd geweigerd commentaar op het gerucht te geven.

Woordvoerder Ronald Ziegler verklaarde: „Wij hebben alle ontwikkelingen in het Vietnam-conflict altijd aandachtig bestudeerd, en dat doen we nu ook nog. Op deze geruchten kunnen wij echter geen commentaar geven.”

In het artikel van „Free Press” wordt geen plaats van onderhandeling genoemd, maar het is volgens het bericht zeker dat het niet Parijs is.

Het hoofd van het Amerikaanse comité van stafchefs, generaal Earle Wheeler, is in Saigon aangekomen om „omvang en snelheid” van komende Amerikaanse troepenterugtrekkingen vast te helpen stellen. Hij zal daarbij uitgaan van twee van de drie door president Nixon genoemde criteria: de vorderingen van de „Vietnamisatie” en het niveau van de activiteit van de tegenstander.

De Filippijnen zullen waarschijnlijk na de presidentsverkiezingen van november hun tweeduizend man sterke contingent genesoldaten uit Zuid-Vietnam terugtrekken.

Premier Laos bij Nixon

200769 NR

De premier van Laos, Soevanna Phoema, is gisteren voor een vierdaags bezoek in Washington aangekomen. Hij zal president Nixon waarschijnlijk verzoeken om meer militaire steun in zijn confrontatie met de communistische Pathet Lao en diens Noordvietnamese bondgenoten.

Het aantal Noordvietnamese troepen in Laos, dat aan Vietnam grenst, wordt op vijftigduizend man geschat. Een gedeelte van hen neemt actief deel aan het conflict tussen de, officieel neutralistische, Laotische regering, en de Pathet Lao, die zich uit het kabinet heeft teruggetrokken, omdat dit door conservatieven overheerst zou worden. Andere Noordvietnamezen zijn ingeschakeld langs het zogenaamde Ho Tsji Minh pad, een route die door Laos, al of niet via het ten zuiden daarvan gelegen Cambodja, naar Zuid-Vietnam voert.

In de VS is de ongerustheid over

de Amerikaanse activiteit in Laos overigens groeiende. Sommige senatoren hebben de vrees geuit dat Washington er in een „tweede Vietnam” verwickeld zou raken.

President Nixon heeft vorige maand ontkend dat er Amerikaanse gevechtseenheden in Laos zijn. Maar het is allang bekend dat de Amerikaanse luchtmacht zeer zware bombardementen boven het land uitvoert. Ook zouden Amerikaanse „adviseurs” het Laotische regeringsleger (dat ook gesteund wordt door Thaise strijdkrachten) te velde vergezellen.

Volgende week zal een subcommissie van de Amerikaanse Senaat een „hoorzitting” houden over het engagement van de VS in Laos.

Vietnam

De Amerikaanse Senaat zal aan het einde van deze maand ook — voor

het eerst — een „hearing” houden over Nixons Vietnam-politiek, waarop de kritiek de laatste weken sterk toeneemt. Dit ondanks de pogingen van de Republikeinse fractieleider in de Senaat, Scott, om de regering nog twee maanden respijt te geven.

Een van Scotts argumenten voor het uitstel van kritiek; dat er geheime contacten tussen Washington en Vietnam zouden zijn, is intussen door de Noordvietnamese delegatie bij het vredesoverleg in Parijs tegengesproken. Dit soort berichten, zo werd daar gezegd, zijn slechts manoeuvres van Nixon om de Amerikaanse publieke opinie zoet te houden.

Scott heeft ook zijn landgenoten opgeroepen om, als blijk van steun voor de regering, op 15 oktober, op welke datum de studenten een massaal Vietnam-protest willen houden, de lichten van hun auto's te laten branden. (Reuter-UPI)

Ongeduld in Amerika

De aankondiging van de Democratische senator J. William Fulbright, dat hij op 27 oktober zal starten met een hearing over het Vietnam-beleid van de regering markeert het einde van de langdurige wittebroodsweken, die de oppositie Nixon heeft gegund. Fulbrights door de televisie uitgezonden Vietnam-hearings in 1966 vormden de eerste breuk tussen de regering-Johnson en haar binnen-parlementaire critici. Zijn nu aangekondigde onderzoek kan eenzelfde betekenis krijgen, temeer omdat de senator in zijn anti-oorlogsacties op de steun van een deel van Nixons partijgenoten in het Congres mag rekenen. (Het was bijvoorbeeld de Republikeinse senator Goodell, die onlangs een resolutie indiende, waarin de onmiddellijke en volledige terugtrekking van alle Amerikaanse troepen wordt geëist). Bovendien valt Fulbrights hearing samen met de anti-oorlogscampagne, die studenten, maar ook vele anderen, zelfs met instemming van sommige Congresleden, voor de maanden oktober en november hebben voorbereid. Het verwijt aan Nixon is niet, dat hij de oorlog wil voortzetten. De Democratische leider in de Senaat Mansfield: „Hij (Nixon) wil er liever vandaag uit dan morgen." Maar de kritiek richt zich erop, dat de president met zijn pogingen tijd te winnen voor een

zo eervol mogelijke regeling steeds verder in het moeras dreigt te raken. Met als logisch gevolg, dat „Johnson oorlog" straks „Nixons oorlog" zal zijn geworden. De beperkte terugtrekking van Amerikaanse soldaten en het uitstel van het oproepen van dienstplichtigen voor de rest van dit jaar worden gezien als nogal doorzichtige afleidingsmanoeuvres, die moeten verbergen, dat Nixons „vredesplan" wacht op een wonder. Het wonder van een totale meningsverandering in Hanoi.

De vicieuze cirkel, waarin de president zich thans bevindt, maakt een dergelijk wonder nogal onwaarschijnlijk. De politiek op lange termijn, die de president volgt, maakt de verontrusten in Amerika ongeduldig en hun acties zullen Hanoi niet aansporen tot grote haast bij het doen van concessies. Met als gevolg, dat Nixons aanpak voorlopig zonder resultaat blijft, hetgeen weer leidt tot meer protest in de Verenigde Staten. En niet alleen van de politiek geëngageerden. Nu Nixon eenmaal tot de terugtocht besloten heeft, wordt het ook voor de doorsnee-Amerikaan steeds moeilijker de offers, die de oorlog vergt, te aanvaarden. „Als we er toch uitgaan, laten we het dan nu doen," is volgens journalist John W. Finney de reactie van de gemiddelde Amerikaanse kiezer.

Congresleden steunen anti-Vietnam demonstratie

7 oktober 1968

Negen leden van het Amerikaanse congres — vier republikeinen en vijf democraten — hebben openlijk de oorlog in Vietnam „absurd” genoemd en hun steun toegezegd aan de organisatoren van de studentenbetogingen, die op 15 oktober zullen worden gehouden tegen het Vietnam-beleid van de Amerikaanse regering. De negen congresleden hebben even-

eens het presidentiële verzoek om een „wapenstilstand van de critici” gedurende 60 dagen van de hand gewezen.

Een groep van 90 afgevaardigden van beide partijen uit het Huis van Afgevaardigden heeft een resolutie voorgesteld waarin de terugtrekking van Amerikaanse troepen uit Vietnam op de

vroegste datum die mogelijk is wordt gesteund. Een tijdstip wordt daarin niet genoemd. De Republikein James Hasting gaf als commentaar dat president Nixon terecht meent, dat het vaststellen van een datum al hoop zou vernietigen dat Noord-Vietnam voor die datum instemt met vrede.

(AFP, Ass. Press)

Groeiende kritiek op het beleid van Nixon

Gorton handhaaft Australisch contingent

WASHINGTON, 9 okt. (Reuter en AFP) — Leden van het Amerikaanse congres hebben woensdag twee resoluties ingediend tegen het Vietnambeleid van president Nixon. De democratische senator Frank Church en zijn republikeinse collega Mark Hatfield vragen in hun resolutie om een snelle terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam.

Zij vrezen dat onder het huidige schema Amerika nog acht tot 10 jaar aan de oorlog vastzit en achten de tijd gekomen dat het Zuidvietnamese volk zijn lot in eigen handen neemt. De terugtrekking van Amerikaanse troepen moet volgens de resolutie „binnen redelijke tijd” geschieden.

In de tweede resolutie, die de democratische senatoren Harold Hughes en Thomas Eagleton hebben ingediend, wordt geëist, dat de regering-Nixon zich binnen twee maanden losmaakt van het bewind in Saigon, als het geen vergaande hervormingen invoert. De resolutie verlangt van de Zuidvietnamese regering, dat zij politieke gevangenen in vrijheid stelt, politieke partijen zonder regeringstoezicht laat werken en een plan indient voor de vorming van een voorlopige regering waarin de voornaamste politieke partijen en godsdienstige groeperingen zijn vertegenwoordigd.

De verwachting is, dat de resoluties niet voor 27 oktober aan de orde zullen komen, wanneer de senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen onder leiding van voorzitter Fulbright met de hoorzittingen over Vietnam begint. De debatten komen rechtstreeks op de televisie. Minister Rogers van buitenlandse zaken heeft al toegestemd om zich door de commissie aan de tand te laten voelen. De commissie heeft ook minister Laird van defensie uitgenodigd.

De resoluties, de hearings en de komende Vietnam-demonstraties, waarvan de eerste op 15 oktober is gepland, wijzen op een snel groeiende ontevredenheid in Amerika over het Vietnambeleid van president Nixon. De oproep van de republikeinse senator Scott om de president nog twee maanden de tijd te gunnen om in alle rust (dat wil zeggen zonder kritiek) aan een oplossing voor het Vietnamese conflict te werken is in de wind geslagen.

Zoethoudertje

De tegenstanders van het Vietnambeleid zijn van mening, dat Nixon nu lang genoeg (negen maanden) de tijd heeft gehad om zijn verkiezingsbelofte — een eind maken aan de oorlog in Vietnam — waar te maken. Zij beschouwen het huidige schema van de inkrimping van de Amerikaanse troepen (25.000 man, thans gevolgd door 35.000 man) als een „zoethoudertje”.

SYDNEY (UPI) — Australië zal zijn troepen niet terugtrekken uit Vietnam maar doorvechten aan de kant van Amerika en de andere bondgenoten. Dat zei premier Gorton gisteren ter gelegenheid van de opening van zijn verkiezingscampagne. De verkiezingen worden 25 oktober gehouden.

Gorton keerde zich daarmee tegen de belofte van de socialistische oppositieleider Whitlan die heeft beloofd dat hij, als hij wordt gekozen, voor juni van het volgend jaar de 8.000 man Australische troepen uit Vietnam zal terugtrekken.

Debat over Vietnam

laait op

in de VS

gouty

door dr. VIKTOR MEIER

PRESIDENT NIXON vergroot zijn inspanningen om een sterkere nationale eenheid te bewerkstelligen voor zijn streven het Vietnamconflict zonder het toegeven van een nederlaag te beëindigen. De leuze „verenigd front achter redelijke voorstellen” vormt daarvoor de grondslag. Het lijkt er voorlopig echter op dat Nixon hiermee slechts het Vietnam-debat eerst recht weer heeft doen opvlammen.

Op grond van zorgvuldige politieke analyse is Nixon kennelijk tot de conclusie gekomen dat het Vietnamprobleem voor hem in verschillende opzichten gecompliceerder en moeilijker is geworden. Ten eerste bestaat er geen twijfel aan dat de emotionele en vaak demagogische aanvallen van de tegenstanders van de oorlog — vooral van de „duiven” in de senaat — de bereidheid van de Noordvietnamezen om te onderhandelen niet vergroot, aangezien daardoor de indruk wordt gewekt dat de Verenigde Staten over de oorlog verdeeld zijn en in een nederlaag zouden willen berusten.

Ten tweede wordt de Vietnamoorlog, die Nixon van de vorige regering erfde, door de massa steeds meer gezien als een oorlog van de tegenwoordige regering, nu deze een eigen beleid, dat van de „Vietnamisering” heeft ontwikkeld en deze politiek poogt te realiseren. Het prestige van Nixon in de VS zal er zodoende steeds meer van afhankelijk worden of deze politiek succesvol is. Dat wil zeggen of zij leidt naar vrede en terugtrekking van de Amerikanen. Volgend jaar worden er verkiezingen voor het Congres gehouden, waarbij de Republikeinen hopen te winnen zodat zij eindelijk zullen kunnen regeren zoals zij wensen. Vietnam zal daarbij een grote rol spelen.

Risico

De huidige politiek van vietnamisering met periodieke troepenverminderingen is niet zonder risico. Allereerst

in rol te vervullen zoals Nixon
ginst. Ten tweede wordt door deze
politiek, die praktisch gesproken het
Amerikaanse ingrijpen in Vietnam als
het herroept en waarbij er slechts
doel gestreefd wordt de VS hier weer
positief te maken, in het openbaar de
rol te versterkt dat de hele oorlog
positief is geworden. Dat kan nauwe-
zonder invloed blijven op de in
Vietnam vechtende Amerikaanse troe-
pschepen de VS kan het slechts het on-
verschillen van de tegenstanders van de
troepen versterken in plaats van, zoals
men hoopt, afzwakken.

Republikeinse fractie in de Se-
nat hun nieuwe leider, senator
Scott uit Pennsylvania, die
bij de liberalen staat, heeft de
vorige week in een emotioneel debat
gepleegd de „duiven“ tot een twee-
den durende „wapenstilstand“ in
Vietnamdebat over te halen om
speelruimte te geven en het
aan een verenigde natie te pre-
senteren. Dit voorstel werd echter
niet de belangrijkste vertegenwoordig-
ing van de „duiven“, dat zijn Ful-
bright, Gore, Church, McGovern en
McCarthy, Goodell en Edward
Bryce met verontwaardiging afge-
weerd. Fulbright eiste „stopzetting
van het doden“. De dag daarop eiste
de Democratische meerderheidsleider
Walter Mondale dat president Nixon een
tijdelijke wapenstilstand in Vietnam
afkondigen.

Studenten

De radicale studenten zijn van pla-
n 15 oktober een grote Vietnamsta-
king op alle universiteiten te houden.
Nixon heeft op zijn laatste persconfe-
rentie wel gezegd dat hij zich niet on-
der druk laat zetten en de studenten
eenvoudig zal negeren, maar dat kan
onder bepaalde omstandigheden moei-
lijk zijn. De president zag zich al ge-
noopt de studenten tegemoet te komen
door veranderingen in het militaire
recruteringsysteem en verschuivingen
van oproepen.

In ieder geval komt er nu een nieu-
we factor in de Vietnamdebatten, na-
melijk de conservatieve rechtervleugel
die tot nog toe weinig van zich heeft
laten horen, maar in overeenstemming
met de algemene tendens tot conser-
vatisme in toenemende mate invloed
kreeg.

Het is bekend dat het massen zijn
die onder geen voorwaarde een toege-
ven van een Amerikaanse nederlaag
zouden accepteren en men mag de
kracht van deze lieden niet onder-
schatten. De senatoren Goldwater uit
Arizona en Towers uit Texas vroegen
onmiddellijk waarom eigenlijk de mo-
gelijkheid van een militaire oplossing
was gemist.

Als deze vraag algemeen gesteld zou
worden, dan kan dat grote gevolgen
hebben voor de binnenlandse politiek
en voor de liberalen zeer onaange-
naam worden. Het zoeken naar zonde-
bokken voor een nederlaag ligt in de
menselijke natuur, ook in die van de
Amerikaanse

een vergissing
den die hier-
n woord com-
met poffiel
ndsdagverkie-
a de uitstas
stualiteitenu-
nderbussche:

se Volksam-
tussen onze
gehoorheden
er Vander-
lijk niets
overenig-
ken tussen
produkties.

den voor
Nederland
omst van
ig reml.
dat de
rim een half uur voor de
spijtig; maar de vraag werd
koffie geschonken. Het was erg
en staat
teer van
p landen
Vander-
ver dan
die als eerste met de meest
landse journalisten zouden zijn
ik „Wij
waard dat het niet de Neder-
dat zel
gramma
van de
aammerking te komen voor die
de Nederlandse journalisten om in
pleegd. Het verzoek van een van
als een
in best
vloten.
omroe-
sen de

regge-
a vall
week
met
journalisten, in een vage mist
er, met name bij de Nederlandse
kieu-
En
ng te houden met de vragen die
pppe-
sche wenst kennelijk geen reke-
in-
ten einde. De heer Vanderbus-
n de
op
uit-

Voor ons waren er drie partijen
te lastig?
gen verzoeken, als studiedit niet al
met de vragen en als wij u mo-
ren alsbubbel, u niet als eerste
persconferentie herhaald: „He-
rim een half uur voor de
spijtig; maar de vraag werd
koffie geschonken. Het was erg
en staat
teer van
p landen
Vander-
ver dan
die als eerste met de meest
landse journalisten zouden zijn
ik „Wij
waard dat het niet de Neder-
dat zel
gramma
van de
aammerking te komen voor die
de Nederlandse journalisten om in
pleegd. Het verzoek van een van
als een
in best
vloten.
omroe-
sen de

Ex-minister van buitenlandse zaken Acheson:
„Ratjetoe-beleid in Vietnam

160161 by MR

stuit
et koop

door John M. Hightower van Associated Press

De gewezen Amerikaanse minister van buitenlandse zaken Dean Acheson schrijft in zijn memoires, dat de Amerikaanse hulp aan anti-communistische krachten in Vietnam 19 jaar geleden ala gevolg van een „ratjetoe“ beleid is begonnen en dat van het eerste begin af de mogelijkheid van een nederlaag werd voorzien. In een nieuw boek over zijn officiële loopbaan en de vier kritieke jaren 1949-'53 gedurende welke hij president Harry S. Trumans minister was, zegt Acheson, dat de hulpverlening aan Frankrijk en aan de van dit land afhankelijke regering onder prins Bao Dai in 1950 wegens het gevaar van mishukking met tegenzin werd ondernomen. Ook maakt hij melding van de waarschuwing, die de Amerikaanse gezamenlijke stafchefs een jaar later lieten horen tegen „elke verklaring, waarbij gewapende strijdkrachten van de Verenigde Staten aan Indo-China zouden worden gebonden.“ Op dat tijdstip waren nog weinig vorderingen gemaakt tegen de opstandige krachten van Ho Tsji Minh, die door de Russen en Chinezen gesteund werden. Acheson's verhaal over die dagen uit het begin van de interventie door middel van economische en militaire hulp weerspiegelt vele van de problemen, onzekerheden en mislukkingen, welke tot vandaag in de oorlog zijn blijven bestaan. Acheson stond toen reeds achter de beperkte steun die president Truman aan de Fransen verleende. In latere jaren was hij bekend als een „hu-

vik“ wat Vietnam betref. Maar in 1968 was hij ook een dergenen, die meehelpen president Lyndon B. Johnson er toe te bewegen een einde te maken aan de bombardementen op het noorden en vredesonderhandelingen te beginnen. Thans bepleit hij de politiek van president Nixon van de Amerikaanse terugtrekking.

Het boek van Acheson heet „Present at the creation: my years in the State Department“ en wordt uitgegeven door W. W. Norton and Co. Inc., New York. In de lente van 1950, schrijft Acheson, hadden wij op het State Department na enige aarzeling hulpverlening voor Frankrijk en de geassocieerde staten (Vietnam, Laos en Cambodja) aanbevolen ter bestrijding van Ho's opstand, die door de Chinezen en Russen werd gesteund. De hulp zou beperkt blijven tot economische en militaire bevoorrading en geen Amerikaanse militaire interventie inhouden. Zouden de Chinese of Russische troepen rechtstreeks interveniëren, dan zou de situatie opnieuw worden bezien. Die aarzeling, aldus Acheson, sproot voort uit de opvatting van sommige collega's, dat, zelfs met onze materiële en financiële hulp, het bewind van Bao Dai te velde zou worden verslagen door de Vietminh. Wij allen erkenden de grote waarschijnlijkheid van deze ontwikkeling, tenzij Frankrijk snel zijn gezag aan de geassocieerde staten zou overdragen en met Amerikaanse hulp belangrijke inheemse troepen zou organiseren, opleiden en uitrusten om aan deze de hoofddlast van de strijd over te dragen.

(Het doel van Nixons program voor vietnamisering is nog steeds om de nu veel grotere anti-communistische troepenmacht in Zuid-Vietnam zo uit te rusten en op te leiden dat zij het leeuwedeel van de strijd op zich kan nemen en de Amerikaanse troepen teruggetrokken kunnen worden. Truman keurde de economische en militaire steun voor Indo-China, zoals het gebied toen bekend stond, in 1950 goed. Dat was vier jaar voordat de Fransen

door Ho werden verslagen en gedwongen werden weg te trekken. Daarna rukten de Verenigde Staten, die in een periode van vrees voor Chinees expansionisme probeerden te verhinderen dat de communisten de macht overnamen, er steeds sneller bij betrokken. Amerikaanse troepen kwamen in 1965 naar Vietnam).

De manier

Maar in 1950 volgden de Verenigde Staten een tegenstrijdige politiek: de Fransen werden geholpen om de communistische opstand in Indo-China te bestrijden maar tegelijk werden de inheemse besturen gesteund in hun streven naar onafhankelijkheid. Zowel gedurende als na deze periode, aldus Acheson, is ons gedrag gekritiseerd als een ratjetoe-beleid, dat er evenmin op was gericht de Fransen af te brengen van pogingen om hun koloniale rol te herstellen, waartoe ze niet

bij machte waren, als om hen voldoende te helpen dit te bereiken, of liever nog, Ho te verslaan en zich dan elegant terug te trekken.

Maar de reden voor die warboel was, zegt Acheson, dat Frankrijk als koloniale mogendheid in Indo-China nog steeds een bondgenoot in Europa was en hij, Acheson, was in zijn ambtsperiode of later nooit in staat geweest een betere koers te bedenken dan de koers die gevolgd werd. In de beginjaren van de hulp aan Frans-Indo-China verstrekten de Verenigde Staten eerst 400 miljoen dollar en later 385 miljoen, het begin van uitgaven die later in de miljarden zouden lopen.

Achesons individuele helden zijn wijlen generaal George C. Marshall, onder wie hij als onderminister van buitenlandse zaken diende, en Harry S. Truman, aan wie Acheson zijn boek heeft opgedragen en die hij „de aanvoerder met het machtige hart“ noemt. Aan de antagonist in Achesons controverse jaren geeft hij de meeste ruimte en een aantal van zijn scherpste woorden gaan naar wijlen generaal Douglas MacArthur, die na een historisch geschil over de oorlogvoering door Truman in 1951 van zijn commando's in het Verre Oosten en de Koreaanse oorlog werd ontheven.

Toen in november 1950 Chinese troepen aan de Koreaanse oorlog gingen deelnemen, nadat MacArthur tot de Chinese grens was opgerukt, dook de generaal „van hemelhoog optimisme naar de bodem van zijn depressie.“ Op een ander ogenblik in dezelfde crisis, werd die depressie bijna tot paniek. Acheson zegt dat terugblikkend het onmogelijk is om de schade te overschatten die generaal MacArthur's eigenzinnige insubordinatie en ongelooflijk slecht oordeelsvermogen de Verenigde Staten en de wereld en de regering van Truman hebben berokkend. Wat MacArthur eigenlijk wilde, was Korea gewapenderhand verenigen en bovendien was hij „bereid, zo niet begerig om het (in Azië) uit te vechten“ met de Sowjet-Unie en China. Acheson was een van de belangrijke doelwitten van wijlen senator Joseph R. McCarthy in diens

kruistocht van 1950-'54 tegen „communisten in de regering“ McCarthy werd ten slotte in 1954 door de Senaat veroordeeld. Acheson verwerpt de theorie dat McCarthy veel invloed heeft gehad op de buitenlandse politiek. Zijn invloed was hoofdzakelijk binnenlands. Ook beweert Acheson dat McCarthy de geschriften van Adolf Hitler las.

Tegenstrijdig

McCarthy, schrijft Acheson, werd dikwijls verkeerdelijk vergeleken met Hitler. Hem ontbraken de ambitie, de hardheid, de demonische drang om een schurk op grote schaal te worden. Wel las hij Hitler. Mijn vrouw hield vol, dat dit zo moest zijn wegens zijn methoden, maar ik betwijfelde het. Op een avond vroeg ze het aan president Nathan M. Pusey van Harvard, die in Wisconsin had gewoond, toen ook McCarthy daar woonde. Pusey antwoordde bevestigend en vertelde dat mensen die in hetzelfde pension als McCarthy hadden gewoond en klanten van dezelfde kapper waren, hadden verteld, dat McCarthy de gewoonte had Mein Kampf te voorschijn te halen, er grinnikend uit voor te lezen en dan zei: „Dat is de manier om het te doen.“

Acheson prees generaal Marshall die minister van buitenlandse zaken is geweest en minister van defensie en die in de tweede wereldoorlog chef-staf was. Hij schrijft hem in vele crises moed, wijsheid en leiderschap toe. Marshall wist precies waar de gezagslijn moest worden getrokken. Acheson haalt een incident aan uit de oorlogsjaren, waarbij president Franklin D. Roosevelt was betrokken. Toen een tijdschrift een bittere aanval op Roosevelt had gedaan, aldus Acheson, kwam iemand van het Witte Huis bij de stafchef om de wens van de president over te brengen, dat het blad niet onder de troepen zou worden verspreid. Generaal Marshall antwoordde, dat bij ontvangst van een geschreven bevel dit onmiddellijk gehoorzaamd zou worden en dat dan zijn eigen ontslagnameing als chef staf naar het Witte Huis zou gaan. Nooit is de zaak meer ter sprake gekomen.

Laotische premier vraagt VS verdere militaire steun

De Laotische premier, prins Soevanna Phoema, heeft president Nixon woensdag verzocht om verdere militaire steun in de strijd van zijn regering tegen de communistische Pathet Lao en diens Noordvietnamese hulptroepen. Soevanna Phoema wilde op een lunch voor de pers niet zeggen of hij om handhaving of om uitbreiding van de militaire hulp had verzocht. Hij zei dat hij erop vertrouwde dat aan zijn wensen gehoor gegeven zou worden, omdat „president Nixon de verantwoordelijkheid van de VS voor de bescherming van de territoriale integriteit van Laos begrijpt”.

De prins dringt er in een „witboek over de Noordvietnamese agressie” op aan dat er een einde wordt gemaakt aan de strijd in Laos nog voordat de Vietnamese oorlog beëindigd wordt. Noord-Vietnam wil, aldus de premier, van Laos een satellietstaat maken.

Amerikaanse functionarissen hebben gezegd dat er nog geen beslissing is genomen over de Laotische aanvragen. In het Congres is de laatste tijd herhaaldelijk uiting gegeven aan ongerustheid over de Amerikaanse rol in Laos, waar de VS volgens sommigen in een „tweede Vietnam” verwickeld dreigen te raken. De VS voeren voor de Laotische regering uitgebreide bombardementen uit, en hebben ook „adviseurs” te velde in het land. (UPI)

Zweden verliest order uit V.S.

Byggh
FALUN, 10 okt. (Reuter) — Het Zweedse mijnbedrijf Stora Kopparberg heeft een order van ruim 120 miljoen gulden van een Amerikaanse onderneming verloren, omdat Zweden hulp verleent aan Noord-Vietnam. De naam van de Amerikaanse onderneming is niet meegedeeld, evenmin om welke goederen het ging.

age verliescijfers duiden op bestand

Nieuwe hoop in Vietnam

door onze correspondent E. G. Lachman

Washington, 10 oktober

Hoop president Nixon nog twee weken geleden zei, dat zich „onder geen enkele omstandigheid op welke manier” zou laten beïnvloeden door protesten, tracht het Witte Huis nu te elfder ure de grote demonstraties van volgende week voor onmiddellijke terugtrekking uit Vietnam de de zeilen te nemen. Dat was hier gisteren de inhoud van de aankondiging dat de onderhandelaar in Parijs, George Cabot Lodge, door de president is ontboden voor „nieuwe instructies” alsmede van een aantal andere regere-

lijk is het aantal Amerikaanse doden vorige week het laagst geweest in de oorlog — 95 plaats van anders gemiddeld 100.

Het blijkt nu dat dit cijfer de laatste maanden zo regelmatig is gedaald, dat men van een feitelijk bestand kan spreken. Het moedigt hier de hoop aan te velen, die al sinds jaren menen, dat de oorlog tenslotte als een nachtkars uit zal gaan door een stiltzwijgende onderlinge afspraak en dat dus Nixon's gestes ter verzoening van de eigen publieke opinie een feitelijke achtergrond hebben.

De aankondiging dat Lodge en zijn plaatsvervanger, Habib Tanzi, maandag of dinsdag hier nieuwe instructies zullen krijgen, wordt in verband gebracht met de door

de Zuidvietnamese president Thieu onlangs uitgesproken bereidheid om over een bestand te onderhandelen zolang dit niet unilateraal is. Eerder was een bestand door Zuid-Vietnam en de VS slechts aangeboden als onderdeel van een vredespakket. Hanol antwoordde nooit op deze voorstellen.

Het bezoek van Lodge volgt op een publieke verdediging van de Vietnam-politiek zondag op de televisie door minister van buitenlandse zaken Rogers en een rapport aan Nixon zaterdag van de chef-staf Wheeler, die juist een inspectieris door Vietnam maakte. Bovendien hield minister van defensie Laird gisteren een persconferentie van twintig minuten, waarin hij eenentwintig keer

zei, dat de door Washington'beoogde Vietnamisatie van de oorlog op weg was te slagen. Deze overdracht van de gevechtstaken aan de Zuidvietnamezen was een van de drie criteria waarvan Nixon dit voorjaar terugtrekking van de Amerikaanse troepen afhankelijk maakte. De andere twee waren: voortgang in Parijs in vermindering van de gevechtsactiviteiten.

Lodge gaf toe, dat de gevechten sinds maanden verminderen. Laird, net als andere regelmatige woordvoerders de laatste maanden, zei dat nu minder belangrijk is, dan de Noordvietnamse aanval in Parijs, door een seintje van de Amerikaanse regering. Maar hij bevestigde, dat die verzoening inderdaad een opzettelijk doel was. Dit leek in strijd met wat minister Rogers deze zomer zei, toen hij verklaarde, dat er geen vermindering van de gevechtsactiviteit de Amerikaanse troepen uiteraard zou doen verplannen. Laird's opvatting nu is anders. Hij stap terug. Maar wellicht hoopt Washington, door erkenning van de verminderde activiteit, aan voorwaarden te binden, die Hanol toch nog tot een gesprek te dwingen. Overigens gaf Laird indirect toe dat het feitelijke bestand te velds een gevolg kon zijn van de in juni gegeven bevelen aan de Amerikaanse troepen betreffende „beschermende reac-

tie” in plaats van het bevel tot „maximum druk” dat nog door de regering-Johnson was geformuleerd. Ten slotte wees Laird ter verdediging van Nixon's politiek natuurlijk op de terugtrekking van troepen, de vermindering van het aantal militaire oproepen, de voorgestelde verandering in de dienstplicht alsmede Nixon's plan om tot een vrijwilligerstegter te komen en tenslotte op de besnoeiing van de defensiebegroting met vier miljard.

Dit alles moest tonen, dat zij die nu kritiek willen oefenen op de regeringspolitiek, zich eerst maar eens op de hoogte moeten stellen van haar inhoud. Als om aan al deze gestes nog wat reliëf te verlenen riep de president gisteren bovendien tijdens een ceremonie uit, dat „wij ons op nieuw tot doel stellen de vrede tot stand te brengen die wij allen wensen”. De criticus doet dit alles natuurlijk af met de opmerking dat de regering hoopt de demonstraties volgende woensdag onder het motto „Vietnam moratorium” de wind uit de zeilen te nemen. Intussen blijft echter de spectaculaire vermindering van de gevechtsactiviteiten een feit. Het zou op den duur de klauwen kunnen ontzenuwen, dat de regering de weg van Johnsons regim blijft volgen.

10 over by AH

Nixon wil betogers tegen Vietnam de loef ^{65 NRC} afsteken

Van onze correspondent

WASHINGTON, 10 okt. — Ofschoon president Nixon nog twee weken geleden zei dat hij zich, onder geen enkele omstandigheid op welke manier ook" zou laten beïnvloeden door protesten, tracht het Witte Huis nu te eldfer ure de grote demonstraties, volgende week, voor onmiddellijke terugtrekking uit Vietnam, de wind uit de zeilen te nemen.

Dat was hier gisteren de interpretatie van de aankondiging dat de onderhandelaar in Parijs, Cabot Lodge, door de president is ontboden voor „consultaties en nieuwe instructies", alsmede van een aantal andere regerings-handelingen. Maar tegelijk is het aantal Amerikaanse doden vorige week zó laag geweest — 95 in plaats van anders gemiddeld 200 — en blijkt dat dit cijfer vooral de laatste maanden zó regelmatig is gedaald, dat men van een feitelijk bestand kan spreken.

Dat moedigt hier de hoop aan van velen die al sinds jaren menen dat de oorlog ten slotte als een nachtkars uit zal gaan door een stilzwijgende onderlinge afspraak en dat dus Nixons gestes ter verzoening van de eigen publieke opinie een feitelijke achtergrond hebben.

De aankondiging dat Lodge en zijn plaatsvervanger Habib maandag of

dinsdag hier nieuwe instructies zullen krijgen, wordt in verband gebracht met de door de Zuidvietnamese president Thieu, onlangs uitgesproken bereidheid over een bestand te onderhandelen, zolang dit niet unilateraal is. Eerder was een bestand door Zuid Vietnam en de VS slechts aangeboden als onderdeel van een vredespakket. Hanoi antwoordde nooit op deze voorstellen.

Persconferentie Laird

Het bezoek van Lodge zal volgen op een openbare verdediging van de Vietnampolitiek, zondag, op de televisie door minister Rogers en een rapport aan Nixon, zaterdag, van de chef-staf, Wheeler, die juist een inspectiereis door Vietnam maakte. Bovendien hield minister Laird gisteren een persconferentie van twintig minuten, waarin hij ééneentwintig keer zei dat de door Washington beoogde „Vietnamisatie" van de oorlog goede voortgang maakte. Deze overdracht van gevechtstaken aan de Zuidvietnamezen was een van de drie criteria waarvan Nixon dit voorjaar terugtrekking van de Amerikaanse troepen afhankelijk maakte. De andere twee waren: voortgang in Parijs en vermindering van de gevechtsactiviteiten.

Laird gaf toe dat de gevechten al sinds maanden verminderen. Maar net als andere regeringswoordvoerders de laatste tijd, hechtte hij daar nu minder belang aan, tenzij de Noordvietnamezen in Parijs door een seintje zouden bevestigen dat die vermindering inderdaad een opzettelijke stap was.

Dit leek in strijd met wat minister Rogers deze zomer zei, toen hij verklaarde dat een vermindering van de

gevechtsactiviteit de Amerikaanse plannen uiteraard zou doen veranderen-Lairds opvatting nu leek een stap terug.

Overigens gaf Laird indirect toe dat het feitelijke bestand een gevolg kon zijn van de in juni gegeven bevelen aan de Amerikaanse troepen betreffende „beschermende reactie", in plaats van het bevel tot „maximum druk" dat nog door de regering-Johnson was geformuleerd

Inhoud regeringsbeleid

Ten slotte wees Laird ter verdediging van Nixons politiek natuurlijk op de terugtrekking van troepen, de afneming van het aantal militaire oproepen, de voorgestelde verandering in de dienstplicht, alsmede op Nixons plan om tot een vrijwilligersleger te komen, en ten slotte op de besnoeiing van de defensiebegroting met vier miljard dollar. Dit alles moest tonen dat zij die nu kritiek willen oefenen op de regeringspolitiek, zich eerst maar eens op de hoogte moeten stellen van haar inhoud.

Als om aan al deze gestes nog meer reliëf te verlenen, riep de president gisteren bovendien tijdens een ceremonie uit dat „wij ons opnieuw tot doel stellen de vrede tot stand te brengen die wij allen wensen".

De critici doen dit alles natuurlijk af met de opmerking dat de regering hoopt de demonstraties volgende woensdag onder het motto „Vietnam-moratorium", de wind uit de zeilen te nemen.

Intussen blijft echter de spectaculaire vermindering van de gevechtsactiviteiten een feit. Het zou op den duur de klacht kunnen ontzenuwen dat de regering de weg van Johnsons regime blijft volgen.

Nationale garde in Chicago in het geweer

1000 AM

De nationale garde van de Amerikaanse staat Illinois is gisteren gemobiliseerd in verband met nieuwe botsingen tussen politie en groepen betogers tegen de oorlog in Vietnam. Bij dergelijke gevechten zijn woensdag 35 mensen gewond geraakt, van wie het merendeel politiemannen, en werden 83 arrestaties verricht.

De voor volgende week aangekondigde landelijke protestactie in de VS tegen de oorlog in Vietnam — met massabijeenkomsten, marsen en gebedsdiensten — krijgt steeds meer steun. Een lid van het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden, de democraat Benjamin Rosenthal uit New York, deelde gisteren mee dat geprobeerd zal worden het Huis de hele nacht van 14 op 15 oktober in zitting te houden: „Wij zijn met genoeg mensen om de hele nacht een anti-oorlogsdebat te houden,” zei hij op een persconferentie. De lichten van het congresgebouw zouden een „dramatisch symbool” vormen.

De organisatoren van „moratorium-dag”, zoals de 15de oktober zal worden betiteld, hebben meegedeeld dat een van de hoogtepunten een optocht met brandende kaarsen om het Witte Huis wordt. (Reuter, AFP)

Hanoi ontkent geheim contact

Het Noordvietnamese persbureau heeft officieel het bestaan van geheime contacten tussen de VS en Noord-Vietnam ontkend.

Naar aanleiding van berichten uit Amerikaanse bron zei het persbureau: „Het verspreiden van valse berichten heeft ten doel de huidige plannen der VS te dienen, die gericht zijn op misleiding van de openbare mening. Het bewind-Nixon heeft in feite niet de bedoeling, zijn troepen snel en volledig uit Zuid-Vietnam terug te trekken.”

De Noordvietnamese delegatie heeft in Parijs verklaard, dat de regering Nixon „niet alleen haar rug heeft toegekeerd aan haar vredebeloften, maar de agressie in Vietnam nog heeft geïntensiveerd.” (AFP/Ass. Press)

VS willen Saigon meer betrekken bij strijd Vietnam

WASHINGTON, 10 okt. (Reuter) — Amerika wil het leger van Zuid-Vietnam in toenemende mate gaan betrekken bij de oorlog in Vietnam, die daarmee „gevietnameerd” moet worden, zoals de Amerikaanse minister van defensie, Melvin Laird, het noemt.

De Amerikaanse regering vraagt zich af, wat Hanoi bedoelt met de minder grote militaire activiteit van het ogenblik. Een reden om voorzichtig te zijn, aldus het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken, is dat de vijand voorbereidingen zou kunnen treffen voor een nieuw offensief op grote schaal.

Noord-Vietnam heeft officieel het bestaan van „geheime contacten” met Washington ontkend. „Het verspreiden van valse berichten”, aldus een verklaring van Hanoi, heeft tot doel de plannen van Amerika te dienen, die gericht zijn op misleiding van de openbare mening. Nixon is niet van plan zijn troepen snel en volledig uit Vietnam terug te trekken.”

Volgende week woensdag wordt in de Verenigde Staten een landelijke protestactie gehouden tegen de oorlog

in Vietnam. De actie, die massale bijeenkomsten, marsen en gebedsdiensten omvat, krijgt steeds meer steun. De Democraten in het Huis van Afgevaardigden willen pogen de kamer de hele nacht van dinsdag op woensdag in zitting bijeen te houden voor een anti-oorlogsdebat. De lichten van Amerika's congresgebouw zullen voor de betogers een „dramatisch symbool” vormen. Een van de hoogtepunten van „Moratorium-day”, zoals 15 oktober genoemd wordt, zal een optocht met brandende kaarsen rond het Witte Huis zijn.

President Nixon heeft Henry Cabot Lodge, de leider van de Amerikaanse onderhandelaars bij het vredesoverleg in Parijs, naar Washington ontboden voor „overleg en instructies”. Minister Laird van defensie verklaarde te hopen op enige politieke vooruitgang wat Vietnam betreft. De kwestie van de terugtrekking van Amerikaanse troepen en de „vietnamisatie” van de oorlog staan daarmee in verband.

TWEDE LIJST ONDERTEKENAARS STOCKHOLM

naam	plaats	beroep			
J. M. A. Ackermans	Maastricht	student HTS	J. W. Kuiperij	Delfzijl	chem. operator
A. Aldenhuysen	Tilburg	student	J. P. Kuiperij-Lafeber	Delfzijl	huisvrouw
A. M. Barneveld	Amsterdam	gepens. verpleegster	Dr. Kwee Swan-Liat	Leiden	wet. hoofdmedew.
Petrus Barnouw	Den Haag	scholier			Univ. v. Leiden
P. H. S. Batelaan	Hilversum	leraar	Drs. J. Lamberts	Glimmen	gepens. leraar
Ir. H. G. Beljers	Nuuenen	natuurkundige	W. F. Lash	Leiden	student
D. van Benthem	Amsterdam	leerl. verpleger	A. Leenhouts	Hilversum	scholier
E. van Bergen	Amerongen	ex-leraar	H. Levy	Amsterdam	huisarts
W. Bergmans	Amsterdam	student biologie	M. Luinge	Spijkensisse	werkvoorb. elektr. techn.
W. Bisman	Amsterdam	ass.-accountant	M. J. Luinge-Eijbersen	Spijkensisse	huisvrouw
S. van Blaaderen	Amsterdam	studente	M. J. Luijpen	Amsterdam	cult. werker
J. H. M. Blanken	Rotterdam	onderwijzer	D. Mantel	Haarlem	leraar
J. Boek	Rotterdam	werkstudent	Th. J. Mantel-Poeleman	Haarlem	onderwijzeres
E. J. Bomhoff	Leiden	student	Anne Marinus	Brussel	dir. secretaresse
Mechteld de Bondt	Leiden	stud. Soc. Academie	Lidy v. Marissing	Amsterdam	journaliste
J. P. Boot	Amstelveen	leraar	G. H. Mastwijk	Den Bosch	telef. monteur
Henk Branderhorst	Amsterdam	dir. J. J. C. Ruimte	A. E. Mildren-Spoorenling	Weert	huismoeder
W. van Breemen	Waddinxveen	hoofd pers. afd. lid PB PSP	Aleks Minkjan	Wierden (O)	arbeider
Ir. A. Breeuwsma	Ede	wetensch. medew. L. H. Wageningen	Drs. C. H. Moen	Leidschendam	bedrijfseconoom
		opz. Weg en Waterb.	L. C. B. v. d. Molen	Breda	student
			Drs. W. Mooijman	Velp (G)	leraar Ned. ambtenaar
			C. M. van Neerven	Utrecht	
			Drs. G. L. Nieuwenhuijsen-Smid	Koeweit	arts
M. Breggeman	Krommenie	student	Ir. G. Nieuwenhuijsen	Koeweit	civiel ingenieur
C. F. Bremer	Nietap (Dr)	student	Drs. P. Offermans	Nijmegen	leraar
K. W. C. Breunissen	Amsterdam	student	A. M. Olof	Leiden	student
C. Bruin	IJmuiden	ambt. prov. N. H.	W. J. van Ommeren	Arnhem	scholier HTS
John T. S. Brouwer de Koning	Amsterdam	stud. godgeleerdh.	F. Palmboom	Dordrecht	Remonstr. pred.
M. A. Cabrera s. j.	Amsterdam	student	G. Piques	Amsterdam	journalist
J. H. Capelle	Brussel	wet. medew. N. U.	F. Th. M. Peeters	Den Bosch	journalist
Drs. A. R. Cools	Nijmegen	publiciteitschef	J. W. Perdeck	Amersfoort	leraar
J. C. Datthijn	Krommenie	maatsch. werkster	P. Th. J. Ploeger	Amsterdam	ambtenaar
S. van Dam	Zutphen		W. Postma	Delft	student wiskunde
J. M. Deinzer-Hoogerhuis	Hoogland (U)	huisvrouw	Drs. W. A. de Pree	Assen	N. H. predikant
C. Dirkmaat	Ouderkerk	student	Sonja Prins	Amsterdam	schrijfster
I. M. A. Donker-Rutgers	Rotterdam	voorl. functionaris	Prof. Dr. A. W. Reimink	Wassenaar	
Drs. A. van Duin	Zoeterwoude	leraar	Drs. A. W. Rietmeijer	Loenen	leraar
P. F. Duinker	Den Haag	prov. ambtenaar	L. Romijn	Delft	hoofd basisschool
F. M. M. van Dijk	Tilburg	student rechten	Prof. Dr. C. J. Ruijgh	Amsterdam	hoogleraar
H. F. van Dijk	Hoek v. Holl.	leraar	Selma Schepel	Haarlem	leerl. verpleegster
J. van Eck	Zutphen	lerares	H. J. Schuurman	Driebergen	
H. Eisma	Zoeterwoude	student sociologie	J. Seidel	Amsterdam	student
Drs. H. van den Enden	Wondelgem (België)	ass. wijsbegeerte	J. Slofstra	Amsterdam	
		R. U. G.	R. C. J. Smeenk	Amsterdam	med. student
D. J. Farjon	Laren	AOW	M. P. Sparenburg Vadder		
A. van Frankenhuisen	Rotterdam	econoom	A. Sparenburg	Hilversum	
M. van Frankenhuisen	Rotterdam	arts	M. H. v. Steenderen	Hilversum	gepensioneerd
R. Furler	Amsterdam	student	A. ter Stege	Amsterdam	technicus
W. Goudriaan	Amsterdam	studente	J. M. Stekelenburg	Amsterdam	ambtenaar
J. A. Groenink	Amsterdam	internist	H. Stiekema	Den Bosch	monteur
L. Groenink-te Riele	Amsterdam		M. Stiekema-de Ree	Deventer	med. student
Drs. S. J. M. M. de Haas	Bolsward	leraar	B. Struik	Deventer	stud. sociologie
J. S. Halbertsma	Amsterdam	cellist	Z. G. Swijtink	Bennekom	
Drs. B. C. J. Hamel	Nijmegen	co-assistent	J. O. Timmer	Amsterdam	stud. wijsbegeerte
T. J. van Heesch	Amsterdam	student economie	G. Timmer-v. d. Eide	Amsterdam (G)	bankwerker
John Heise	Utrecht	wet. medew. RU	F. R. Tijdink	Losdorp	
Drs. W. Hilckmann	Udenhout	leraar	S. Verschuuren	Amsterdam	leerl. verpleger
C. P. M. Hilckmann-Linssen	Udenhout		Dr. Victor van Vriesland	Leiden	stud. theologie
M. Hofstede	Garrealseveer	mag. bediende	J. D. van der Toorn	Delft	student
Peter Hol	Geleen	chem. analist	M. van Vulpen	Scheveningen	letterkundige
C. J. Honig	Rotterdam	geref. predikant	A. A. J. van Veen	Doorn	student
A. A. Honig-Vonkenberg	Rotterdam		P. J. Veenboer	Amsterdam	kleuterleidster
Mr. H. M. v. d. Hoofdakker	Berg en Terblijt	cursusleider	Y. Veenboer-Weers	Amsterdam	stud. Soc. Academie
H. P. v. d. Hoofdakker-v. d. Vlugt	Berg en Terblijt		T. Visser	Amsterdam	boekhouder
T. Hoogenkamp	Amsterdam	huisvrouw	A. F. Visser-Holl	Amsterdam	huisvrouw
B. W. v. d. Hoven	Haarlem	stud. Soc. Academie	Drs. C. E. Waardenburg	Breda	mach. monteur
Dr. J. N. M. Huijbregts	Eindhoven	bouwk. uitvoerder	P. G. de Wal	Breda	huisvrouw
M. Huijbregts-Kruse	Eindhoven	leraar geschied.	S. Waterreus	Zutphen	lerares
Wim Huyskens	Amsterdam	lerares Ned. (b. d.)	Ds. M. v. d. Werfhorst	Amsterdam	studente
H. Janssen	Amsterdam	leraar	Sj. Wiegiersma	Den Haag	cult. werker
Dr. E. de Jong-Keesing	Amsterdam	kantoorbediende	G. B. M. Witten	Utrecht	predikant
M. Jurriëns	Ellecom	schrijfster	T. Witten-Struik	Utrecht	psych. student
M. G. Klein	Delft	student civiel	W. L. Wiersema	Wageningen	leraar MAVO
W. Klute	Rotterdam	kantoorbediende	Ton Wolf	Wageningen	secretaresse
J. B. D. Knotnerus	Amsterdam	onderwijzer	H. R. Wolff	Utrecht	stud. psychologie
H. A. J. Koekenbier	Amsterdam	socioloog	H. W. F. Wollring	Westervoort	bankemployé
M. J. L. E. Koekenbier-Wijnen	Nijmegen	studente	Drs. B. Wouters	Den Heider	gepens. ambt. BB
Mr. W. Konijnenbelt	Amsterdam	wet. ambt. VU	D. P. Wijlhuizen	Amsterdam	onderwijzer
M. G. Konijnenbelt-Boll	Amsterdam		Frans Zvar	Eindhoven	kl. psycholoog
			C. S. A. M. Zvar-de Bruin	Nijmegen	journalist
				Mechelen a/d Maas (België)	mijnwerker

VIETNAM OPROEP

Stockholm

Conferentie

We hebben onze lezers gevraagd iets te doen met de Vietnam Oproep van de Stockholm Conferentie. Dit is al gedaan:

- In Groningen heeft men een advertentie geplaatst in een plaatselijk blad, met de tekst van de oproep en een opwekking om deze te ondertekenen en op te sturen naar het Vietnam Bulletin.
- Eveneens in Groningen heeft men affiches laten drukken met de tekst van de oproep (verkrijgbaar bij Vietnam Bulletin, p/a Weesperstraat 51, Amsterdam).
- Tijdens een onderwijsseminaar aan de Nederlandse Economische Hogeschool zijn handtekeningen verzameld op zelfgemaakte lijsten.
- In Delft en Groningen hebben mensen de Oproep gestencild en uitgedeeld.
- De afdeling Rotterdam van het Nationale Comité Vietnam (secr. Sparrenstraat 16, Spijkenisse) maakte een stencil en stuurde dat rond.
- In verschillende plaatsen heeft men fotokopieën van de Oproep gemaakt.
- Er is bijna f 2000,- binnengekomen (zie verantwoording).

Dit kan nog gedaan worden:

1. Als u de oproep nog niet ondertekend hebt, tekent u dan nu.
2. De pagina's hiernaast bevatten een handtekeningenlijst met de tekst van de Oproep en een samenvatting van de tien punten van het Bevrijdingsfront. Probeert u hiermee nog zoveel mogelijk handtekeningen bijeen te krijgen.
3. U kunt geld storten op postgiro 1281198 tnv Vietnam Bulletin, Amsterdam, onder vermelding 'Oproep Stockholm'.
4. U kunt extra Stockholmnummers van het Vietnam Bulletin bestellen en die verkopen, verspreiden of bespreken in een groep gelijkgezinden in uw omgeving.

Wij willen graag alle handtekeningen, lijsten en het geld binnen hebben op 25 november a.s. om de eerste fase van deze actie af te sluiten op 1 december met een advertentie in een Nederlandse krant.

De oorlog is nog niet beëindigd, de oorlog wordt nog niet beëindigd. Zolang de oorlog verdergaat, moeten we actie blijven voeren.

Red. VB

BIJDRAGEN OPROEP STOCKHOLM

E.A.R.te U. f 5,-; J.H.te W. f 10,-; W.S.te D.H. f 10,-; R.H.te U. f 10,-; F.P.J.W.te Z. f 10,-; J.P.te Z. f 7,-; W.L.W.te U. f 10,-; K.E.d.H.te H. f 5,-; C.P.M.W.te M. f 5,-; T.H.te B. f 2,50; L.S.G.te L. f 25,-; E.C.A.M.te A. f 10,-; J.H.te A. f 20,-; W.de W.te A. f 10,-; M.C.v.V.te A. f 10,-; M.C.S.te A. f 5,-; De Z.te R. f 25,-; J.C.B.te R. f 10,-; P.F.S.te U. f 1,-; F.H.C.te H. f 2,50; F.P.J.te K. f 5,-; A.G.te H. f 10,-; C.J.de B.te Z. f 1,-; J.J.de V.te D.H. f 5,-; A.C.G.te H. f 10,-; J.K.te R. f 10,-; H.K.te W. f 15,-; J.v.D.te N. f 25,-; H.H.C.te Z. f 12,50; A.E.v.B.te H. f 10,-; A.B.D.te A. f 25,-; F.E.v.A.te T. f 5,-; J.de R.te A. f 5,-; G.H.J.v.d.L.te A. f 10,-; B.J.R.te H. f 10,-; F.L.A.M.v.G.te H. f 10,-; R.H.te L. f 5,-; E.Ph.E.te L. f 5,-; J.L.D.te A. f 5,-; I.O.-L.te W. f 10,-; A.H.te D. f 10,-; D.H.te S. f 10,-; W.B.te A. f 3,-; S.M.I.B.te A. f 1,-; G.v.W.te D. f 5,-; S.S.-H.te B. f 10,-; A.V.Z.te L. f 5,-; PSP.te W. f 5,-; M.K.L.v.d.L.-W.te A. f 5,-; P.W.S.-H.te H. f 20,-; R.N.E.te A. f 5,-; J.D.te A. f 10,-; N.J.v.R.te B. f 10,-; H.L.Ph.L.te H. f 9,-; M.de B.te L. f 50,-; G.G.J.K.te R. f 5,-; C.A.v.d.H.te A. f 10,-; M.A.te A. f 5,-; H.R.W.te D.H. f 50,-; V.J.M.V.te D. f 5,-; M.H.te G. f 10,-; A.v.F.te R. f 25,-; W.M.te V. f 10,-; J.H.te U. f 25,-; H.M.te A. f 10,-; J.M.B.te M. f 10,-; F.P.te D. f 5,-; D.B.te A. f 100,-; W.J.E.K.te A. f 100,-; J.v.E.te Z. f 25,-; C.E.W.te Z. f 100,-; J.W.P.te A. f 200,-; E.D.-J.te A. f 5,-; L.M.I.v.M.te A. f 25,-; A.M.O.te D.H. f 5,-; J.N.A.M.H.te E. f 10,-; P.B.te V. f 25,-; J.T.S.B.de K.te A. f 2,12; H.+O.S.te D.H. f 10,-; D.v.B.te A. f 10,-; W.A.C.M.H.te A. f 10,-; M.M.de B.te L. f 5,-; P.F.D.te D.H. f 100,-; J.v.D.te N. f 25,-; J.v.d.K.te S. f 10,-; E.E.T.-K.te E. f 10,-; J.H.H.te A. f 10,-; L.R.te D. f 5,-; E.S.te N. f 15,-; W.de B.te A. f 25,-; A.W.R.te W. f 100,-; P.J.V.te A. f 5,-; J.N.v.d.M.te L. f 5,-; B.G.te G. f 10,-; W.G.te H. f 10,-; H.F.v.D.te H.v.H. f 10,-; B.S.te B. f 10,-; J.J.T.te M. f 25,-; M.H.V.te U. f 10,-; K.E.de H.te H. f 10,-; H.S.te A. f 25,-; J.J.de V.-S. f 10,-; J.C.B.te R. f 35,-; L.E.J.M.M.te A. f 2,50; A.I.M.B.te N. f 10,-; C.S.-K.te G. f 10,-; C.P.te A. f 10,-; F.G.B.te G. f 1,-; R.K.te N.R. f 5,-; S.W.K.te D. f 10,-; G.K.te Z. f 7,50; A.J.W.t.W.te B. f 5,-; M.C.S.te A. f 10,-; W.T.te H. f 25,-; W.M.te B. f 10,-; C.J.R.te A. f 10,-; D.de J.te Z. f 10,-; K.V.te A. f 10,-; M.C.-K.te A. f 50,-; G.B.B.te E. f 2,-.

TOTAAL ONTVANGEN f 1.999,62.

Order verloren door hulp aan Vietnam

11 Oct Eij. N. 2

Het Zweedse mijnbedrijf Stora Kopparberg heeft een order tot een bedrag van ruim 120 miljoen gulden van een Amerikaanse onderneming verloren doordat Zweden hulp verleent aan Noord-Vietnam.

De naam van de Amerikaanse onderneming is niet meegedeeld, evenmin om welke goederen het ging.

Tweederde van Amerikanen tegen Nixon

Van een correspondent

WASHINGTON, 13 okt. — President Richard Nixon is in ernstige moeilijkheden. Woensdag zullen in het gehele land massale demonstraties worden gehouden tegen zijn Vietnam-beleid. De actie gaat, zoals gebruikelijk, uit van de studenten, maar heeft inmiddels steun gekregen van vele Congresleden, zakenlieden, vakbonden, religieuze organisaties, universitaire leiders en een groot deel van de publieke opinie. In hoofdartikelen in kranten, in TV-discussies en openbare debatten wordt felle kritiek geuit op de president. De laatste „poll” heeft uitgewezen, dat slechts één derde deel van het Amerikaanse volk het eens is met de manier, waarop hij het Vietnamese vraagstuk behandelt.

De betogers van woensdag zullen eisen dat de Amerikaanse troepen in snel tempo uit Zuid-Vietnam worden teruggetrokken. Het publiek heeft geen vertrouwen meer in een beleid, dat er op is gericht de oorlog te „Vietnamiseren” (vervanging van Amerikaanse troepen door Zuidvietnamese) en de vorming van een coalitieregering met deelname van het Nationale Bevrijdingsfront. Het is algemeen bekend dat de regering in Saigon van zo'n coalitie niet wil weten, hetgeen in de Verenigde Staten tot de overtuiging heeft geleid, dat Nixons politiek uitzichtloos

Ironisch genoeg is een deel van het verzet te danken aan de president zelf, die heeft gezegd dat hij een eind wil maken aan de oorlog. „Zo spoedig mogelijk”. Vele Amerikanen, die in principe niet tegen de oorlog waren, menen dat het zinloos is Amerikaanse jongens op te offeren in een oorlog, die de regering hoe dan ook wil beëindigen.

Woensdag 15 oktober zal één dag van protest zijn, maar als de regering niet toegeeft zullen in november twee protestdagen worden georganiseerd. Heeft ook dat geen resultaat, dan zal in december drie dagen worden betoogd.

Op zijn laatste persconferentie zei Nixon met stemverheffing, dat hij zich niet onder druk zal laten zetten. Er zijn niettemin aanwijzingen dat hij de betogers de wind uit de zeilen wil nemen door bekend te maken, dat méér Amerikaanse troepen zullen worden teruggetrokken. De president heeft zijn onderhandelaar in Parijs, Cabot Lodge, naar Washington ontboden voor overleg.

De-escalatie

De minister van buitenlandse zaken, William P. Rogers, zei zaterdag dat ook Noord-Vietnam zijn troepenmacht in het zuiden heeft teruggebracht. Hij zei dat de laatste zes, zeven maanden 25.000 tot 30.000 Noordvietnamese militairen niet zijn vervangen. De oorlog bevindt zich duidelijk in een stadium van de-escalatie, aldus Rogers. Hij zei dat het heel goed mogelijk is dat de oorlog langzaam geheel afloopt.

De minister zei dat de regering niets oelt voor het terugtrekken van alle Amerikanen en een eenzijdig staakt-het-vuren, zoals de critici wensen. Hij wees er op dat bij het vredesoverleg in Parijs geen enkele vordering is gemaakt. Als Hanoi tot het inzicht komt dat de

president niet de steun heeft van het Amerikaanse volk, zal dit niet gebeuren ook, aldus Rogers.

De secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Ge Thant, zei zaterdag dat hij over de toestand in Vietnam nog nooit zo optimistisch is geweest als thans. De kans van het Vietnamese volk om zonder inmenging van buitenland over zijn eigen lot te beslissen is nog nooit zo groot geweest, zei hij.

Volgens waarnemers is het duidelijk dat de mening van de publieke opinie grote invloed heeft op het beleid van de president. Nixon weet dat een opstand dreigt in het Congres, zowel in de Senaat als het Huis van Afgevaardigden, en dat niet alleen vele Democraten tegen hem zijn, maar ook vele Republikeinen.

„Hearings”

De Senaatscommissie van buitenlandse betrekkingen, die onder leiding staat van de machtige en geduchte William Fulbright, zal binnenkort een nieuwe serie „hearings” beginnen over Vietnam. Onder president Johnson hebben deze „hearings”, die door de TV rechtstreeks werden uitgezonden, grote

invloed gehad. Nixon wil de „hearings” niet, maar kan zich er niet tegen verzetten.

De hoofden van 79 Amerikaanse universiteiten deden zaterdag een beroep op Nixon „een korter tijdschema op te stellen voor de terugtrekking van onze troepen”. De universitaire leiders zeggen dat de oorlogvoering in Vietnam in strijd is „met veel wat tot het beste van onze maatschappij behoort”. Er moet een eind aan de oorlog komen, opdat Amerika doeltreffender kan werken voor vreedzame zaken.

Democratisch

Verwacht wordt dat miljoenen Amerikanen zich woensdag bij de acties zullen aansluiten. In ieder geval zal John Laird meedoen, de 21-jarige zoon van de minister van defensie. Laird jr., student in Wisconsin, zei dat hij een en ander met zijn vader had besproken. Die had hem gezegd dat „iedereen het recht heeft zijn mening kenbaar te maken, zolang het gebeurt met kennis van zaken en langs vreedzame en egale weg”. Dit bewijst in ieder geval dat de Amerikaanse ministers hun democratisch instinct nimmer zullen verliezen.

Rogers in Washington:

Ook Noordvietnamezen trekken terug

13 november
A 21

Volgens de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Rogers, heeft ook Noord-Vietnam zijn troepensterkte verminderd. In een televisie-uitzending noemde Rogers het aantal van 25.000 tot 30.000 Noordvietnamese militairen die in de afgelopen zes à zeven maanden niet zijn vervangen. De minister onderstreepte de opvatting van zijn regering, dat de oorlog in Vietnam zich op het ogenblik in een fase van de-escalatie bevindt. Volgens hem was er enige voortgang gemaakt naar een einde van de oorlog in Vietnam en het zou volgens hem heel goed mogelijk zijn dat de oorlog geleidelijk zou aflopen. Hij wees er echter op, dat bij het vredesgesprek in Parijs geen enkele vordering is gemaakt en hij betwijfelde of dit ook wel zal gebeuren als het Hanoi niet duidelijk wordt, dat president Nixon de steun heeft van het Amerikaanse volk voor zijn Vietnampolitiek. Rogers maakte duidelijk, dat de Amerikaanse regering weinig voelt voor een terugtrekken van alle troepen en een eenzijdig staakt-het-vuren.

De leider van de Amerikaanse delegatie bij het vredesgesprek over Vietnam in Parijs, Cabot Lodge, zou zich uit de overheidsdienst willen terugtrekken als dat zou kunnen zonder president Nixon in moeilijkheden te bren-

gen. Dit is meegedeeld door het Amerikaanse weekblad Time. Nixon heeft Lodge naar Washington ontboden voor overleg over de Vietnam-politiek. De hoofden van 79 Amerikaanse universiteiten hebben „als partij-

culleren" een beroep op Nixon en het Congres gedaan om een „korter tijdschema op te stellen voor de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam".

„Onze militaire verplichtingen in Vietnam", zo gaat de verklaring verder, „zijn in strijd met veel wat tot het beste van onze maatschappij behoort. Als er een einde komt aan de oorlog zullen wij, Amerikanen, doeltreffender kunnen werken voor zaken met een vreedzaam karakter".

Premier Pham Van Dong van Noord-Vietnam zal spoedig een bezoek brengen aan de Sowjet-Unie. Hij zal een regeringsdelegatie leiden, die door het centrale partijcomité is uitgenodigd.

Secretaris-generaal Oe Thant heeft gezegd „optimistischer te zijn dan ooit over de vooruitzichten op een vreedzame regeling in Vietnam."

Op de laatste dag van de internationale Vietnamconferentie in

Stockholm is opgeroepen tot massademonstraties over de gehele wereld op 15 november tegen de Amerikaanse inmenging in Vietnam. Deze dag moet samenvallen met de grote anti-Vietnamdemonstraties in Washington en San Francisco op 13, 14 en 15 november. De demonstratie in Washington zal op 13 november beginnen met een „mars tegen de dood", waaraan wordt deelgenomen door 45.000 mensen, die borden zullen dragen met de namen van alle Amerikaanse gesneuvelden in Vietnam.

Weinig gevechten

De betrekkelijke rust aan de fronten in Vietnam duurt ook vandaag voort. De acties stonden volkomen op zichzelf en waren typerend voor de geringe schaal waarop op het ogenblik in heel Vietnam wordt gevochten. Ook de raket- en mortieraanvallen van de Vietcong die tijdens het weekeinde nogal eens fel zijn, hadden dit keer weinig te betekenen. Bij het vliegveld van Saigon is een Amerikaans militair vrachtvliegtuig op twee huizen neergestort. De zes inzittenden van het toestel en tien Zuidvietnamese burgers die zich in de huizen bevonden, kwamen om het leven. De Vietcong heeft vier helikopters neergeschoten.

(DPA/Reuter/Ass. Press)

Vietnam-, moratorium"

in VS rustig begonnen

De afgelopen nacht is op initiatief van Congresleden die het massale Vietnam-protest, het „moratorium”, dat vandaag in de VS gehouden wordt, ondersteunen, in het Amerikaanse Huis van afgevaardigden een levendig en grondig debat gehouden over de Vietnamese oorlog. Maar de afgevaardigden slaagden er niet in de zitting tot vanochtend te laten voortduren, zoals oorspronkelijk hun plan geweest was. Na twee uur werd met 112-110 stemmen besloten de zitting te verdragen.

Over het algemeen sprak men zich uit voor een snellere terugtrekking uit Vietnam. Aanhangers van de regeringspolitiek zeiden ook dat de oorlog in de naaste toekomst moest eindigen, maar dat men de president de gelegenheid moest geven dit op een ordelijke wijze te realiseren.

Eerder dinsdag hadden de senatoren Javits en Pell voorgesteld de „Golf van Tonkin”-resolutie in te trekken waarmee president Johnson destijds de weg liet vrijmaken voor het massale Amerikaanse engagement in Vietnam), en hadden zij opgeroepen tot een terugtrekking van alle troepen voor eind '70.

Vrijwel direct nadat het Huis uiteengegaan was hield een duizendtal jongeren een rustige anti-oorlog betoging op de trappen van het Kapitol.

De Republikeinse Senaatsleider, Scott, zei gisteren dat Nixon de „smart” van de demonstranten deelt. De president zelf zou zondag, tijdens een diner op het Witte Huis, gezegd hebben dat de oorlog in Vietnam binnen drie jaar zal zijn beëindigd.

Brief Pham Van Dong

Van regeringszijde kwam echter wel een felle reactie op de open brief van de Noordvietnamese premier Pham Van Dong aan de betogers, waarin van zijn waardering getuigt voor hun actie. Vice-president Agnew noemde dit een ongehoorde inmenging in de binnenlandse aangelegenheden van de VS, en eiste van de organisatoren van het moratorium dat zij zich ervan zouden distantiëren.

Dezen hebben dit geweigerd. Overigens sprak een van hun aanhangers in het Huis, Mikva, zijn bevreemding uit over de brief van Dong. De Noordvietnamezen weten toch wel, zei hij, dat zij het moratorium het best zwijgend hadden kunnen steunen. Misschien zijn zij, aldus Mikva, evenals de extreme linkervleugel in de VS, eigenlijk niet ingenomen met het protest omdat het moratorium de verdeeldheid in de VS wellicht zal verminderen.

Natuurlijk worden de organisatoren van het moratorium (vooral studenten

die destijds campagne voerden voor presidentskandidaat McCarthy) door verscheidenen, onder anderen door burgemeester Yorty van Los Angeles, van communisme beticht. En de Republikeinse senator Allott beweerde dat het idee voor het protest van vandaag voor het eerst geopperd was op de door communisten gedomineerde „vredesconferentie” te Oost-Berlijn, in juni.

In New York hebben de bonden van de lagere politie- en brandweerambtenaren zich verzet tegen de oproep van burgemeester Lindsay om de vlaggen halfstok te hangen.

Saigon

In Saigon, waar door het tijdsverschil de moratorium-dag 12 uur eerder begon, nam een groep pacifisten een minuut stilte in acht voor de gesneuvelde Amerikanen. De Amerikaanse ambassadeur, Bunker, sloot zich daarbij aan, en aanvaardde een brief van de pacifisten voor president Nixon, waarin onmiddellijke terugtrekking geëist wordt.

Eerder had Bunker, evenals de Zuidvietnamese president, Thieu, gezegd dat het moratorium de vredeskansen niet zou verbeteren. Thieu nodigde de Amerikaanse demonstranten uit tot een bezoek aan zijn land.

Amerikaanse militairen in Saigon hadden weinig goede woorden over voor het moratorium. „President Nixon is begonnen grote aantallen troepen terug te trekken. Wat kan hij meer doen?”, zei men. „Het protest kan alleen de vijand ten goede komen.”

Bij „Moratorium-day”

New York woensdag in rouw

1; 007 by AH

Van alle gemeentegebouwen in New York zullen woensdag de vlaggen halfstok hangen en ieder uur zullen de klokken van alle kerken luiden om de doden van de oorlog in Vietnam te herdenken. Burgemeester John Lindsay van New York heeft besloten dat woensdag „een herdenkingsdag” voor iedereen in New York zal zijn. Woensdag is door grote groepen studenten in geheel

Amerika aangekondigd als „moratorium-day”, de dag waarop een grote protestactie tegen de oorlog in Vietnam zal worden gehouden.

„Ik vraag iedereen”, aldus Lindsay gisteren in een televisie-uitzending, „de vijftiende oktober als een herdenkingsdag te beschouwen, als een dag van rouw voor hen die gestorven zijn.” Hij bepaalde dat 's middags van alle

gemeente-gebouwen de vlag halfstok zal hangen en hij vroeg om de kerken ieder uur hun klokken willen luiden. Zijn oproep kwam enkele uren na het bekend worden van een Gallup opinie-onderzoek. Volgens dit onderzoek wil 57 procent van de Amerikanen dat voor het einde van het volgende jaar alle Amerikaanse troepen uit Vietnam worden teruggetrokken. (Reuter)

Manilla wil gesprek over VS-bases

President Marcos heeft om „onverwijfde” besprekingen met de VS aangevraagd voor een herziening van het verdrag „inzake de Amerikaanse bases in de Filippijnen”.

Volgens hem moeten „de onvolkomenheden en de onbillijkheden” in dat verdrag uit de weg worden geruimd. De Filippijnse regering meent dat zij dezelfde rechten moet krijgen als de andere landen waar zich Amerikaanse militaire bases bevinden, zoals Japan en Spanje. (AFP)

Chicago - na vier

dagen van rellen -

weer rustig

NAC
130mbg

Na vier dagen van demonstraties en rellen, waarbij 300 protesterenden en 50 politiemannen zijn verwond, is het in Chicago weer rustig geworden.

De eenheden van de Nationale garde van de staat Illinois, die zaterdag het stadscentrum waren binnenge-rukt om de politie in de gevechten met de Vietnambetogers bij te staan, zijn alweer teruggetrokken.

Volgens de stedelijke autoriteiten is een voldoende aantal demonst-rantenleiders opgepakt, om nieuwe uit-barstingen te voorkomen, maar men blijft desalniettemin bevreesd voor aanstaande woensdag, wanneer in het kader van de landelijke Vietnam-betogingen — het zg. Vietnammorato-rium — nieuwe demonstraties wor-den verwacht.

De meeste gearresteerden behoren tot de vereniging Students for a de-mocratic society (SDS). De rellen wa-ren begonnen naar aanleiding van een proces dat tegen een aantal SDS-leiders in Chicago wordt gehou-den, in verband met hun aandeel in de onlusten van vorig jaar in deze stad rondom de Democratische partij-conventie.

Nixons oorlog?

14 out by RAC

AMERIKAANSE STRIJDKRACHTEN raakten via besluiten van president Kennedy betrokken bij de Vietnamese oorlog. President Johnson breidde dit engagement enorm uit, waardoor, bleek later, de retraite zo moeilijk werd, dat hij afzag van een tweede ambtstermijn.

Nixon erfde „Johnson's war“. Dit nam ook de Vietnam-oppositie in de VS in aanmerking. Zij liet de nieuwe president een maand of acht met rust, om hem de gelegenheid te geven te tonen dat hij, zoals hij in de verkiezingsstrijd had beloofd, een oplossing had voor de Vietnamese kwestie.

Dit „bestand“ is voorbij. In het Congres werd de afgelopen weken in moties, die ook door Republikenen (Nixons partijgenoten) werden ingediend, aangedrongen op sneller terugtrekken uit Vietnam, en op het uitoefenen van druk op de Zuidvietnamese regering opdat deze zich hetzij inschikkelijk bij het vredesoverleg toont, hetzij de strijd geheel overneemt.

Vele Congresleden schaarden zich (soms met het oog op de tussentijdse verkiezingen in '70) voor het eerst achter een actie van de

een plan heeft om hem te beëindigen. Zij hebben ook genoeg van de reeksen tegenstrijdige uitspraken van de president en zijn adviseur Kissinger.

DEZE retoriek is ook aangrijpingspunt voor een tweede groep critici, die meent dat Nixon de oorlog veel handiger presenteert dan Johnson, maar hem op dezelfde manier voert. De president zou slechts van de politieke verantwoordelijkheid van de oorlog afwillen — zonder toe te geven dat de VS er ten onrechte aan deelnemen, en zonder verplichtingen te verzaken —, en het liefst zien dat de Vietcong en Saigon onderling tot een vergelijk komen. Maar Saigon streeft nog steeds een militaire overwinning na, die volgens Washington van de baan is.

Nixon zou, zo variëren anderen dit thema, „door modderen“, evenals zijn voorganger „maximale druk“ op zijn vijand blijven uitoefenen (Washington zegt echter dat het minder offensieve richtlijnen heeft uitgegeven) in de hoop dat de communisten het nog begeven. Wat, zo wordt toegegeven, niet onmogelijk is, omdat de Vietcong bij zijn — psychologisch succesvolle — offensief van begin '68 misschien te veel van zijn krachten heeft geëist, en toen door brutaal optreden veel Zuidvietnamezen van zich heeft vervreemd.

Maar een militaire zege in een politiek conflict beklijft niet, zeggen de critici, en daarom moet Nixon ingaan op recente ouvertures van Hanoi. (De Noordvietnamezen zouden via tussenpersonen stappen bij Kissinger gedaan hebben, en hun delegatieleider in Parijs liet vorige maand doorschemeren dat een snelle, omvangrijke — maar onvolledige — Amerikaanse terugtocht het vredesoverleg zou bevorderen.)

Hij zou soepeler moeten zijn jegens twee kernvoorwaarden van de tegenpartij: principiële aanvaarding van de terugtocht van de VS (Nixon wil geen tijdschema bekendmaken), en vorming van een voorlopige coalitieregering in Saigon, met deelneming van de Vietcong, ter voorbereiding van verkiezingen (Nixon zou niet pogen het Zuidvietnamese bewind ertoe te dwingen dit te accepteren).

PRESIDENT NIXON heeft gezegd dat hij zijn beleid door geen enkel protest zal laten beïnvloeden. Er lijkt meer nodig dan ferme woorden, meer dan plotseling actievertoon (als het gesprek met Lodge gisteren), meer dan kleine concessies (als het ontslag van de chef van de recrutingsdienst) om te voorkomen wat de toezegging dat voor 15 december 60.000 man gereïtreerd zullen zijn al niet kon verhinderen: dat de Vietnamese oorlog alsnog „Nixon's war“ wordt.

DE TOESTAND

buitenparlementaire oppositie, het massale, morgen te houden „Vietnam-moratorium“. Bovendien houdt de geduchte Senaatscommissie voor buitenlandse zaken eind deze maand haar eerste hoorzittingen over Nixons Vietnam-beleid.

En sommige leden van een „denk-tank“ van de luchtmacht (de Rand Corporation) adviseren eenzijdig Amerikaans terugtrekken!

DE ORGANISATOREN van het moratorium zijn grotendeels dezelfde (bijv. militante studenten), die Johnsons abdicatie vrijwel hebben afgedwongen, en die later actief waren in de presidentiële campagne van senator McCarthy. Zij willen fysieke botsingen met de autoriteiten vermijden, en met massavergaderingen, huis-aan-huis-bezoeken, oproepen om het werk neer te leggen, etc., tonen dat de oppositie niet beperkt is tot pacifisten, inkse studenten en enkele „liberals“.

En inderdaad zijn er, naast deze noreel verontwaardigde veteranen van het Vietnamprotest in de VS thans op z'n minst twee groepen die om andere redenen protesteren. In de eerste plaats zijn er velen die de oorlog eeuwigdurend moe zijn, en die er nu aan wijfelen of Nixon eigenlijk wel

VS overwegen maatregelen tegen Zweden

Terwijl in de Senaat maandag de Democratische „duif“ Stephen Young druk uitoefende op president Nixon nu spoedig een ambassadeur in Stockholm te benoemen, maakte een woordvoerder van het State Department bekend dat plannen worden bestudeerd om de exportkredieten ten gunste van Zweden stop te zetten. Dit als reactie op het recente besluit van de Zweedse regering de komende drie jaar 140 miljoen gulden als ontwikkelingshulpbijdrage ter beschikking van Noord-Vietnam te stellen.

De woordvoerder wees erop dat de Amerikaanse export-Importbank geen kredieten kan verstrekken aan een land waarvan de regering goederen, voorraden, mankracht of adviseurs verschaft aan een land dat tegen de Amerikaanse strijdkrachten vecht.

Eind 1968 had Zweden in het totaal 74 miljoen dollar aan krediet uitstaan bij de export-importbank. Ongeveer 50 miljoen dollar was in de vorm van een lening gekregen voor de aankoop van vliegtuigen door de Zweedse luchtvaartmaatschappij SAS.

Wat het uitstel van de benoeming van een ambassadeur in Stockholm betreft, senator Young achtte dit een „ongerechtvaardigde en grove belediging“ aan het adres van Zweden. Volgens hem zou Amerika hier de nadelige gevolgen nog wel van ondervinden.

Intussen heeft Olof Palme, die vandaag Erlander opvolgt als premier van Zweden, een drietal wijzigingen in zijn kabinet bekendgemaakt. Hijzelf wordt als minister van onderwijs opgevolgd door staatssecretaris Ingvar Carlsson, terwijl de minister zonder portefeuille Geijer het ministerie van justitie overneemt van Herman Kling. Geijer op zijn beurt wordt opgevolgd door Carl Lidbom, voormalig hoofd van de afdeling-wetgeving van het ministerie van justitie. (Reuter-UPI).

Nixons distantie wakkert protest nog aan

14 uur bij MRC

Van onze correspondent

WASHINGTON, 14 okt. — Een etmaal voor het begin van M-(oratorium)dag tegen de oorlog in Vietnam, staat hier vrijwel vast dat deze demonstratie de grootste wordt in de geschiedenis van de Verenigde Staten, de burgerrechtsmarsen daarbij inbegrepen.

Nixons uitspraak dat hij zich op geen enkele manier erdoor zou laten beïnvloeden en alle verzekeringen dat de „Vietnamisering“ van de oorlog goed verloopt, hebben het protest slechts aangewakkerd. Trouwens, na alle manoeuvres van de laatste dagen waaruit de zorg van de regering bleek, heeft de president ook gisteren getoond dat hij onder de indruk is. Tegen de gewoonte in kondigde hij nu al een televisierede aan over Vietnam voor over drie weken.

Dit en de ongewone zwijgzzaamheid van de Parijse onderhandelaar Lodge na zijn bezoek aan het Witte Huis, gisteren, moedigde natuurlijk weer geruchten aan over een proefbestand en/of nieuwe en snellere troeppenterugtrekkingen.

Een ander teken dat Nixon toch wel onder de indruk is was dat hij juist gisteren een brief aan een student liet publiceren waarin hij zijn weigering zich te laten beïnvloeden uitlegde. Het zou onverantwoordelijk zijn een door het staatshoofd uitgestippelde politiek voor de vrede te veranderen wegens demonstraties. Wanneer de straat de politiek gaat maken is dat het eind van het democratisch proces, schrijft hij.

Maar voor zover de 15de oktober een dag wordt waarop de wil tot spoedige vrede werd geuit kon de president er geheel achter staan.

Verbreding

Daarmee en met de enorme uitbreiding van de demonstratie tot alle lagen van de bevolking en alle delen van het land, is dan wel de vraag gesteld naar de ware betekenis van het moratorium. Door deze verbreding is de door studenten georganiseerde golf al meteen ietwat gebroken.

De oorspronkelijke eis, onmiddellijke terugtrekking, wordt immers door velen niet in alle ernst gesteld. Zij weten dat een overhaaste aftocht chaos in Vietnam en later politieke repercussies zou hebben waarvoor geen enkele president de verantwoordelijkheid op zich kan nemen. Zelfs de Washington Post en Newsweek wijzen erop dat de demonstranten geen politiek alternatief bieden. De Jonge organisatoren van het moratorium lopen dan ook het ge-

vaar dat, als alles afgelopen is, de regering de conclusies naar zich toe gaat trekken door te zeggen dat deze manifestatie van vredeswil geheel in overeenstemming is met Nixons politieke doelen. Dichter bij de waarheid is het indien men stelt dat de strijd tussen organisatoren en regering alleen de snelheid van de terugtrekking betreft.

Verzet

Er is trouwens ook verzet tegen het moratorium. Enerzijds verklaarde een woordvoerder van de radicale studentenbeweging SDS dat „Alle McCarthy - idioten hun onanistische impulsen weer eens willen uitleven“....

Deze veroordeling van de goedwillende idealisten maakt het de politici en eerbare burgers juist gemakkelijker om mee te doen. Voor vele Congresleden was trouwens pas het besef dat het moratorium geen hippie of studentenstunt is, aanleiding om — wat laat — op deze handwagon te springen en aldus zonder risico bij de tijd te blijven.

Anderzijds zijn de haviken in en buiten de regering gelitteerd. Vice-president Agnew noemde vorige week het moratorium „absurd“. Minister Laird zei toen dat de betogers proberen Nixon te dwingen tot capitulatie op Hanoi voorwaarden. De Verenigde vakverenigingen onder Meany keurden met bijna algemene stemmen Nixons beleid goed.

Minister Rogers meende zondag

dat het protest het tot stand komen van onderhandelingen met Hanoi in de komende maanden onmogelijk had gemaakt.

Witte Huis bitter

Het bitterst is de stemming in het Witte Huis. Sommige adviseurs daar beschouwen het protest in de geest van Johnsons „nervous Nellies“ en Rusks „who's side are you on?“ Zij weigeren nog steeds in het moratorium een nationale beweging te zien. Dit ofschoon zij zelf in januari oorspelden dat Nixon betreffende Vietnam maar negen maanden de tijd had.

Zij schijnen nu te vergeten dat Nixon door deze voorspelling en door in mei een militaire overwinning uit te sluiten zelf het Amerikaans ongeduld aanmoedigde. Dat op onderhandelingswil van Hanoi gewacht moet worden en dat deze niet door binnenlandse protesten mag worden verzwakt gaat er hier niet meer in.

Van tevoren staat nu toch vast dat een Amerikaans succes is uitgesloten. Dat inzicht maakt ook menig havik tot duif.

In ieder geval worden op dit ogenblik de doelen van het moratorium gedekt door een meerderheid. Volgens Gallup sprak 57 procent van de ondervraagden zich uit voor senator Goodells voorstel om alle troepen voor eind 1970 terug te trekken.

De Republikeinse burgemeester van New York, Lindsay, die op het ogenblik voor zijn politieke leven

vecht, heeft het goed gevoeld. Hij kondigde een dag van rouw en inkeer af met alle vlaggen halfstok en tekenen van rouw op de officiële gebouwen. Bij verschillende manifestaties gaat hij zelf spreken. Hij vroeg de kerkklokken op ieder uur te laten luiden. Honderden kerken in het hele land zullen zijn voorbeeld volgen. Honderdduizenden zwarte armbanden, 150 duizend blauwwitte knopen en honderdduizenden witte armbanden met rode verf beklad zijn al uitverkocht.

„Ivy eague“

Studenten in Harvard zullen 185.000 briefkaarten aan Nixon verzenden. Presidenten van 79 universiteiten, onder wie die van de „Ivy League“ en van de beroemdste meisjes - colleges, vragen in een brief aan Nixon een versneld tijdschema voor terugtrekking. op de grote dag zelf worden bijeenkomsten in en buiten de universiteiten toegesproken door vooraanstaande „liberalen“ onder wie de senatoren McCarthy, Kennedy, McGovern en Muskie, die het hele land door vliegen. Verder zijn er natuurlijk overal marsen bij kaarslicht, in Washgton geleid door de weduwe King.

Zie ook De Toestand op pag. 5

Voor meer nieuws uit het buitenland zie men pag. 4.

Cambodja verzoekt opheffing I.C.C.

15.5.1954

Cambodja heeft Engeland om opheffing gevraagd van de internationale controlecommissie, aan het eind van dit jaar. De commissie is door de Geneefse conferentie van 1954 ingesteld na de zevenjarige oorlog in Vietnam, Laos en Cambodja, staten in het toenmalige Franse Indochina.

Engeland en Rusland bekleeden samen het voorzitterschap van de Geneefse conferentie. Leden van de controlecommissie voor Cambodja zijn India, Canada en Polen.

Een van de redenen waarom Cambodja opheffing wenst is het feit dat enkele leden van de Geneefse conferentie in gebreke zijn gebleven in hun financiële bijdrage aan het werk van de commissie. (Reuter).

Meer Sovjethulp aan N.-Vietnam

Handwritten signature
MOSKOU, donderda

In Moskou is gisteren een verdrag getekend voor meer Russische hulp op economisch en militair gebied aan Noord-Vietnam.

Amerika betoogt ^{lijst} tegen oorlog Vietnam

WASHINGTON, 15 okt. (Reuter, UPI) — Overall in de Verenigde Staten betogen vandaag miljoenen Amerikanen voor vrede in Vietnam en tegen het beleid van president Nixon. „Moratorium-day” noemen de organisatoren deze massale betoging, die tot in het Amerikaanse parlement wordt gehouden. Ongeveer de helft van de 435 leden van het Huis van Afgevaardigden zijn vannacht in buitengewone vergadering bijeengekomen. Een motie deze bijzondere zitting te verdagen werd met 210 tegen 99 stemmen verworpen. Tweeëntwintig tegenstanders van het Vietnambeleid en twee voorstanders willen de hele dag aan het woord blijven.

President Nixon heeft al aangekondigd zijn beleid niet door massale betogingen als deze te kunnen en te willen laten ombuigen. Hij verzekerde de Amerikanen, dat zijn politiek berust op een diepgaande studie van alle feiten. „Wij zijn op weg naar de vrede” aldus de Amerikaanse president. „Binnen drie jaar kan de oorlog in Vietnam geëindigd zijn. Dan zal er een duurzame vrede heersen in het gebied van de Stille Oceaan”.

Vice-president Spiro T. Agnew heeft een Open Brief van premier Pham Van Dong van Noord-Vietnam een „ontoeleatbare inmenging” genoemd in de binnenlandse aangelegenheden van Amerika. Hij hoopt, dat de organisatoren van Moratorium-day de steun zullen afwijzen „van een vreemde mogendheid, die verantwoordelijk is voor de dood van 45.000 Amerikaanse soldaten.”

Met spanning wacht men af hoe groot de deelneming aan de massale betogingen op straat zal zijn in de verschillende grote steden. Een handicap voor de organisatoren kan een belangrijke baseballwedstrijd in New York zijn, die vanmiddag wordt gespeeld en die gewoonlijk miljoenen Amerikanen aan hun T.v.-toestel gekluisterd houdt.

Belangrijke steun van Moskou voor N.-Vietnam

Nieuwsdienst Le Monde/NRC

MOSKOU, 16 okt. — Er zijn gisteren in het Kremlin belangrijke akkoorden voor hulpverlening en samenwerking tussen de Sowjetunie en Noord-Vietnam ondertekend door de premiers Kosigin en Pham Van Dong.

Zij gaan over economische en militaire hulp in het komende jaar. De Sowjetunie zal o.a. voedsel, aardolieproducten, transportmiddelen, metalen, textiel, geneesmiddelen en kunstmest leveren en verder wapens en ander materiaal „dat nodig is voor de versterking van de verdedigingscapaciteit van de Democratische republiek Vietnam”. Er zullen voorts langlopende kredieten worden verstrekt.

De Pravda publiceert vanmorgen de volledige tekst van de rede die Kosigin bij de ondertekening heeft uitgesproken en waarin hij o.m. zei dat Vietnam geen behoefte heeft aan

een „vietnamisering van de oorlog” (het Amerikaanse streven), maar aan een eerlijke vrede.

De Sowjetunie streeft er vastberaden en consequent naar dat deze vrede in het belang zal zijn van heel het Vietnamese volk. Zolang er geen vreedzame regeling is, aldus Kosigin, zal de Sowjetunie, trouw aan zijn internationale verplichtingen, steun en hulp in allerlei vormen geven aan het Vietnamese volk om de imperialistische agressie af te slaan.

Hoewel de Sowjetpers zeer veel publiciteit geeft aan het verblijf van de Noordvietnamese delegatie, komt men niets te weten over de inhoud van de besprekingen met Pham Van Dong, die in twee opzichten van uitzonderlijk belang worden geacht.

In de eerste plaats moeten de besprekingen tussen Moskou en Hanoi worden verduidelijkt in de nieuwe situatie die is ontstaan door de dood van Ho Tsj Minh. Het is een feit dat de Russen, hoewel zij een grote steun geven aan Noord-Vietnam, slechts een beperkte invloed hebben op zijn leiders doordat er een nogal delicaat evenwicht bestaat binnen de Noordvietnamese partij, die even goede betrekkingen wil hebben met Peking als met Moskou.

Volgens geloofwaardige inlichtin-

gen zouden de besprekingen van Pham Van Dong ook zijn gegaan over de betrekkingen tussen China en de Sowjetunie. Dit tweede aspect is van des te meer belang, omdat het gesprek hierover meer is geweest dan een eenvoudige gedachtenwisseling.

Men meent te weten dat de Russen de Noordvietnamese eerste-minister nadrukkelijk gevraagd hebben over de bedoelingen van de Chinese leiders zijn mening te geven, waaraan de Russen een beslissende betekenis geven.

Men aarzelt namelijk in Moskou over de wijze waarop de jongste Chinese boodschappen moeten worden geïnterpreteerd, met name de op 8 oktober gepubliceerde boodschap waarin het idee wordt geopperd van een „nieuw verdrag” over de grenzen ter vervanging van de oude „ongelijke verdragen”.

Dat Koeznetsow naar Peking zal gaan staat vast, en men zegt zelfs dat hij al morgen zal vertrekken in gezelschap van vertegenwoordigers van de militaire veiligheidsdienst, die de grenzen bewaakt. Het is daarentegen nog niet zeker waarover de onderhandelingen nu zullen gaan. Daarover wilden de Sowjetleiders naar het schijnt van Pham Van Dong opheldering hebben.

Moratoriumdag in VS slechts gedeeltelijk succes

16.11.69 NRC

Vervolg van pag. 1

Maar zelfs de liberale New York Times, die vooral in Europa te vaak nog wordt gezien als een weerspiegeling van wat hier leeft en die sinds jaren consequent, tot in haar berichtgeving toe, strijd voert tegen de oorlog, krabbelde iets terug: men moest Nixon niet verwijten dat hij geen uitweg zoekt uit de impasse door een overgave zonder voorwaarden. Een antwoord was niet de Amerikaanse aftocht maar een bestand. Het Moratorium symboliseerde, aldus deze krant, de nationale wil om een weg naar vrede te zoeken.

Opvallend was dat in New York ook jonge, pas uit Vietnam teruggekeerde soldaten, de brandweer en de politie, scherp protesteerden tegen de door burgemeester Lindsay voor de stad afgekondigde dag van inkeer en rouw met de vlag halfstok. Dit zou hem bij de aanstaande verkiezingen kunnen schaden.

Op het stadion waar de New York Metz in de wereldkampioenschappen honkbal voor de derde maal de Baltimore Orioles versloegen, werden de vlaggen in top gehesen. Voor miljoenen Amerikanen was trouwens deze wedstrijd heel wat belangrijker dan al het andere op deze dag die in de meeste steden het beeld bood van "business as usual".

Nixon kan pleit wel winnen

Vandaar waarschijnlijk dat ook een zeer veel beluisterde commentator gisteren twijfelde of nu in november twee, in december drie en

ten slotte volgend jaar veertien dagen in de maand geprotesteerd kon worden. Een snelle aftocht zo meende hij, was onmogelijk, omdat Hanoi kennelijk geen compromis wil. Indien Nixon een afloop in uitzicht stelt waarbij ten slotte over twee of drie jaar nog slechts honderd— of honderdvijftigduizend Amerikaanse vrijwilligers in Zuid-Vietnam vechten, dan kon hij het pleit bij het Amerikaanse volk wel winnen.

Al met al zijn dit tekenen dat Moratoriumdag nog niet het bewijs leverde van een "algemene ineenstorting van het vertrouwen in Nixon", die de correspondent van de Londense Times al meende te kunnen constateren. De Verenigde Staten zijn groter dan de journalistieke broeikas in Washington die zich vooral richt op de opinies van liberale journalisten in de New York Times, de Washington Post en op de televisie.

(Naar Reuter meldt zijn ook elders in de wereld door Amerikanen acties gehouden ter ondersteuning aan het Moratorium. Deze hadden o.m. plaats in Parijs, Londen, Tokio, Wenen en Sydney. De demonstraties waren overal gering van omvang.)

Moratorium wordt les voor Nixon

Kenly TEL

WASHINGTON, oktober
De massale anti-Vietnamdemonstraties (Vietnam-Moratorium), die gisteren bijna overal in de Verenigde Staten plaatsvonden zonder dat zich grootscheepse ongeregelheden voordeden, zullen zonder enige twijfel de politiek van de regering-Nixon beïnvloeden. Ondanks de verklaring van de president, dat hij zich van het massale protest niets zal aantrekken, omdat hij van mening is dat de „straat” de politiek niet mag beheersen.

Een van de voornaamste doelstellingen van de organisatoren van het Moratorium was nl. juist het het aan extreme elementen ontnemen van het monopolie op de Vietnam-protesten. De extreme acties hebben in het verleden altijd geleid tot geweldpleging en vernieling, iets waarvan de grote middengroep van de Amerikaanse bevolking die eveneens tegen de oorlog gekant is, niets moet hebben.

Daarom is het Moratorium zo breed mogelijk opgezet en geniet de actieve steun van maar liefst 64 leden van het Congres, waaronder 17 senatoren.

Het was de bedoeling om in de beste Amerikaanse traditie van vrije meningsuiting op vreedzame wijze de president duidelijk te maken, dat grote groepen van de bevolking, waarvan hij blijkbaar aannam dat zij zijn Vietnam-politiek steunden ten minste toelreerden, niets meer van deze oorlog moeten hebben.

Opzet

In hoeverre deze opzet gelukt is moet worden afgewacht. Nadat Nixon eerst getracht had de organisatoren van het protest als communis-tenvrienden in discreditie te brengen, heeft hij nu zijn tactiek gewijzigd. Hij kondigde aan op 3 november a.s. zijn Vietnam-politiek via radio en televisie aan het Amerikaanse volk uiteen te zetten.

De 3de november ligt ongeveer halverwege de betoging van gisteren en de tweede etappe van het Moratorium op 15 november, wanneer er een massale mars op Washington zal worden gehouden. De regering heeft haar tegenactie nu blijkbaar geconcentreerd op de 15de november, omdat men eerst wilde afwachten hoe de eerste etappe van het

WASHINGTON, oktober

PRESIDENT NIXON

Moratorium zou verlopen. Uit dit verloop zullen ongetwijfeld conclusies worden getrokken.

Of deze conclusies echter tot een radicale wijziging van Nixon's Vietnambeleid zullen leiden mag worden betwijfeld. Dit impliceert dat de protestdemonstraties zullen doorgaan, en als het aan de organisatoren ligt, nog aanzienlijk in omvang zullen toenemen. Het Moratorium is nl. opgezet in meer etappen.

Op 15 november zal bv. in plaats van één dag twee dagen worden gedemonstreerd. En met iedere maand dat de Vietnam-politiek van Nixon niet verandert, zal er een dag bijkomen. Een simpel rekensommetje leert dat drie jaar van nu, in oktober 1972, de betogingen iedere dag van de maand zouden moeten worden gehouden, waardoor het hele leven in Amerika tot stilstand zou komen.

Gezien Nixon's uitspraak van deze week, dat de oorlog in oktober 1972 „ten einde zal zijn”, is het vooruitzicht van constante demonstraties een

dreiging die donker boven de Amerikaanse samenleving hangt. Uit Nixon's uitspraak werd niet duidelijk, of hij bedoelde dat in oktober '72 geen Amerikaan meer in Zuid-Vietnam zou zijn, of dat hij rekent met de aanwezigheid van ruim 200.000 militairen (zoals president Thieu wil), die in de dan grotendeels door Vietnamezen gevoerde oorlog moeten helpen de grote steden te beveiligen tegen communistische aanvallen, zonder zelfs aan aanvalsacties deel te nemen.

Eisen

Wat Nixon met die uitspraak ook beoogt, het is zeker niet hetgeen de steeds talrijker wordende tegenstanders van de oorlog in Amerika willen. Zij eisen dat aan het einde van 1970 alle Amerikaanse troepen uit Vietnam zijn weggetrokken.

De aanhangers van het Moratorium willen dat Nixon een definitieve datum bekendmaakt voor de terugtrekking en dat Washington het regime in Saigon dwingt een regering op bredere basis te vormen, die als onderhandelingspartner voor Hanoi aanvaardbaar is.

Volgens vele vooraanstaande Amerikaanse politici is het nl. niet zozeer het massale anti-oorlogsprotest in Amerika, dat de communisten doet doorvechten in de hoop dat Nixon onder druk van het thuisfront zal opgeven, maar het tegenwoordige regime in Saigon dat voor Hanoi totaal onaanvaardbaar is, omdat het alleen op de bajonetten van de Amerikaanse troepen zou steunen.

In Washington verwacht men vrij algemeen dat Nixon op 3 november een verdere inkrimping van de Amerikaanse troepen in Vietnam zal aankondigen, maar deze geleidelijk zal laten verlopen, zodat het totale aantal troepen dat zal worden teruggetrokken weliswaar groot lijkt (waarmee de oorlogsmoede bevolking kan worden gerustgesteld), maar waarbij per maand weinig meer dan het tegenwoordige aantal van 10.000 soldaten naar huis kan gaan.

Moratoriumdag in VS slechts gedeeltelijk succes

Van onze correspondent

WASHINGTON, 16 okt. — De dag van protest tegen de oorlog in Vietnam onder het motto „Moratorium against business of usual” is, gemeten aan de oorspronkelijke opzet van de studenten, een succes geworden: een record aantal van honderduizenden en misschien zelfs een miljoen van de in totaal zeven miljoen Amerikaanse studenten hebben, over het algemeen zonder incidenten, eraan deelgenomen in het hele land door te participeren in teach-ins, vergaderingen en marsen.

Maar de dag beantwoordde niet aan de door de massacommunicatiemiddelen gesuggereerde verwachtingen van een grootse deelneming uit alle delen van het volk. Het bleef bij protest door jonge mensen van wie een groot deel in middelbare schoolleeftijd. Noch ook bracht deze dag de door de organisatoren gestelde priefe eis duidelijk naar voren van onmiddellijk terugtrekking uit Vietnam.

Integendeel: naarmate meer verantwoordelijke politici de optochten en vergaderingen overal in den lande toespraken werden de eisen teruggebracht tot die voor spoedige vrede in Vietnam en spoedige terugtrekking van de troepen. Daarmee kan de president, die officieel deze doelen nastreeft, dus wel vrede hebben.

Massale opeenhopingen van kantoorpakken bleken slechts de bijeenkomsten rond het middaguur in New York, Boston en Chicago. In New York kwam in Wall Street een recordmenigte samen terwijl de kerk daar de klokken luidde, de namen der Amerikaanse gesneuvelden werden opgelezen en burgemeester Lindsay alsmede Bill Moyers, oudpersesecretaris van Johnson, toespraken hielden. Op het Boston Common sprak senator McGovern een grote menigte toe. In Chicago stroomden in

het lunchuur meer dan vijftuizend mensen bijeen.

Maar de nadruk lag op bijeenkomsten in universiteiten. Senator McCarthy riep tot studenten in Rutgers dat deze dag toonde dat het volk het niet erg vindt indien Nixon de eerste president wordt die tijdens een Amerikaanse nederlaag regeert. Hij wees echter priefe tijdsimieten voor troepenterugtrekking af. Senator Kennedy vroeg gevechtseenheden op de grond binnen een jaar en de luchtmacht en andere steungroepen binnen twee jaar terug te trekken. Dit voorstel was niet bedoeld als kritiek op Nixon.

In Washington bevestigde ons bezoek aan bijeenkomsten en happenings rond de zes universiteiten hier de indruk dat alleen studenten en scholieren, en dan nog slechts een klein deel ervan kwam opdagen. Radicale sprekers als de bekende kinderarts Spock en Ruskin eisten wel onmiddellijk terugtrekking, maar spraken veel langer over andere klachten van nieuw-links tegen de minister van defensie, Clifford die juist door de tegenstanders van maatschappij. Een criticus als ex-Nixons politiek nu veel wordt geciteerd, noemde het maken van een tijdschema voor terugtrekking „niet realistisch en niet praktisch”.

Hij wees op morele Amerikaanse verplichtingen aan Vietnam. Juist eergisteren hadden kranten hier foto's gepubliceerd van president Thieu aan een massagraf in Hué waar tijdens de communistische verovering vorig jaar meer dan vierduizend burgers uit wraak werden vermoord.

Verkeerde indruk

Pas in de avond bleek hoe gevaarlijk de indruk is die de massacommunicatiemiddelen zoals radio en televisie scheppen, door hun zoeken naar sprekende beelden of geluiden, een indruk die dan door honderden buitenlandse correspondenten hier — die ook niet overal tegelijk kunnen zijn — wordt samengevat: ter voorbereiding van een door weduwe King geleide mars met kaarsen rond het Witte Huis werd een door sprekers en rockmuziek opgeluisterde massabijeenkomst gehouden achter het Washington-monument.

Drie daar elkaar toevallig tegenkomende buitenlandse verslaggevers

meenden de menigte te kunnen schatten op amper tienduizend. Ze waren het erover eens dat 99 procent bestond uit het gewone deel van de eerste- en tweedejaars studenten. Het verwonderde hen dat op deze enige massavergadering in dit deel van het land zelfs de burgerlijke jonge echtparen uit het liberale Amerika ontbraken die men uit de marsen voor burgerrechten en op het Pentagon kende.

Desondanks verzekerde de televisieverslaggever van NBC zijn miljoenenpubliek met bijpassende beelden even later dat hier tienduizenden en vooral voor het eerst ook „gemiddelde Amerikaanse burger was komen protesteren”.

Opvallend was gisteren dat vooral in het zuiden en westen van de Verenigde Staten zeer veel protesten waren tegen het Moratorium. Daar reden dan de auto's overdag met lichten aan en werden de vlaggen in top gehesen.

Hanoi's gelukwensen

De door de Noordvietnamese regering gepubliceerde gelukwensen aan de protesterenden in de Verenigde Staten voor hun „herfstoffensief” en hun weigering deze steun af te wijzen ondanks het daartoe via vice-president Agnew door president Nixon gedane verzoek, droeg zeker bij tot deze averechtsse werking.

De, anders vrij liberaal-republikeinse Washington Star concludeerde dan ook dat het Moratorium Hanoi aanmoedigt en de oorlog verlengt. Ook Goldwater en gouverneur Teagan riepen dat de demonstranten de vijand aanmoedigen.

Zie verder pag. 3

NIXON

Vervolg van pagina 1

16 c. 10-1-71

De betogingen werden niet alleen in de open lucht gehouden, maar strekten zich uit van de universiteiten tot het congres en de kerken. Miljoenen Amerikanen liepen gisteren met een zwarte rouwband om hun onbehagen te demonstreren. In New York had burgemeester John Lindsay hiertoe opgeroepen, maar dit is slechts in geringe mate opgevolgd. Des te massaler was het protest in Washington en in de grote steden aan de westkust. Een tegenbetoging werd gehouden op Kaap Kennedy, waar duizenden personeelsleden bij wijze van demonstratie vóór Nixon de lichten van hun auto's lieten branden. Ook in Washington waren er op kleine schaal tegenbetogingen met spandoeken, die onder meer „De communisten steunen het moratorium“ te lezen gaven.

Ook in Vietnam

Ook in Vietnam zelf hebben, volgens een mededeling van het Amerikaanse opperbevel, militairen met zwarte banden gelopen ter gelegenheid van Moratorium-dag. Over de omvang van het protest wilde men niets zeggen.

Het enige noemenswaardige incident vond gistermiddag bij het Witte Huis plaats, waar de versterkte wachtposten een groep betogers moest tegenhouden, die verboden terrein wilden betreden. Amerikanen in Parijs, Londen, Wenen, Tokio en andere steden hebben bij hun ambassades betogingen gehouden of schriftelijke protesten ingediend ter gelegenheid van Moratoriumdag.

Vietnam-

protest

verdeelt

Amerika

Vervolg van pag. 1

streng. Om het Witte Huis werd een kordon gelegd.

Afgezien van het in brand steken van een recruteringscentrum in Pittsfield (Pennsylvania) bleef het in het hele land rustig.

In de omgeving van enkele steden, o.a. in Boston, werden legerseenheden, speciaal getraind in het bestrijden van onlusten, in gereedheid gehouden, maar dit werd aangekondigd als een voorzorgsmaatregel.

De verdeeldheid over dit protest kwam in New York het duidelijkst tot uiting. Burgemeester Lindsay, een groot tegenstander van de oorlog in Vietnam, had opdracht gegeven op alle openbare gebouwen de vlag halfstok te hangen.

Maar de vakbonden van de politie en brandweer besloten op hun kazernes de vlag in top te hijsen. Terwijl boven de stad een vliegtuigje het woord „vrede” in de lucht schreef, trokken karavanen politie- en brandweerwagens, bussen en personenauto's met groot licht door de stad. Tegenstanders van de protestbeweging hadden hun aanhangers verzocht op deze wijze te ageren.

Elders in de stad organiseerden jongeren, met zwarte armbanden, discussies met forensen in de stations. In een station werd spontaan een kerkdienst gehouden. Veel bioscopen gaven gratis voorstellingen van de Britse satirische oorlogsfilm „Oh, what a lovely war”.

Voor het gebouw van de UNO hadden betogers een enorme banier ontold waarop stond: „Stop de oorlogsmachine”.

In de concertzaal van de UNO amuseerden de spelers van de beroemde musical „Hair” de toehoorders met anti-oorlogsliederen.

Spontaan

Op de trappen van het Congresgebouw in Washington hebben gisternacht honderden jongeren de hele nacht gezongen voor de vrede.

In het gebouw werd een poging verijdeld van enkele Congresleden om de hele nacht te vergaderen uit sympathie voor de actie. Gisteren overdag verzamelden zich duizenden studenten en employés in dienst van het Congres op de trappen van het Congresgebouw en brachten op vocale wijze hun afkeer van de oorlog tot uiting.

Veel mensen op straat droegen zwarte banden om de arm.

sen branden.

Dr. Benjamin Spock, de bekende kinderarts, zei in een toespraak dat de grote Amerikaanse problemen als armoede, hongersnood en gezondheid worden genegeerd omdat de oorlog al het geld opslokt.

Ook in de senaat kwam de verdeeldheid tot uiting. Terwijl de conservatieve senator Goldwater de actie als steun aan de vijand beschouwde, zag senator McGovern hierin een uiting van het hoogste patriotisme.

Senator Edward Kennedy heeft verklaard dat Amerika onherroepelijk moet aankondigen binnen een jaar alle grondtroepen terug te trekken, terwijl de luchtmacht en overige troepen voor het eind van 1972 Vietnam moeten verlaten. Deze aankondiging zou Saigon dwingen de nodige maatregelen te treffen voor de toekomst. „Bovendien zou dit Hanoi duidelijk maken dat wij ons serieus bezighouden met de vrede in Vietnam”.

Ook de voormalige ambassadeur bij de UNO, Arthur Goldberg, die de Vietnampolitiek van Johnson in de UNO heeft verdedigd, uitte zich in deze richting. Hij wil een eenzijdige Amerikaanse wapenstilstand en een in principe directe terugtrekking van alle Amerikaanse troepen.

In de hoofdstad Atlanta van de staat Georgia ontstond de vreemde situatie, dat, terwijl op het gemeentehuis de vlag halfstok hing, enkele huizenblokken verder de vlag op het gebouw van het staatsparlement hoog van de mast wapperde.

Gouverneur Maddox had hiertoe opdracht gegeven omdat hij in de demonstraties alleen een versterking van het communisme zag.

Op Kaap Kennedy reden duizenden medewerkers aan het ruimteprogramma met ontstoken lichten naar hun werk om hun steun aan president Nixon te betuigen.

Maar het aantal demonstranten was beduidend groter dan het aantal tegenstanders. Wel was het opvallend dat de demonstraties en acties meer spontaan leken dan georganiseerd.

Klok

De actie imponeerde niet zozeer door de omvang als wel door de veelheid van uitingen. Zo besloot een kleine hogeschool in Newton (Kansas) elke vier seconden de klok te luiden voor een gesneuvelde in Vietnam. Dit gebaar van protest zal, omdat 40.000 Amerikanen in Vietnam tot nu toe het leven verloren, vier dagen duren.

Ook in het buitenland waren de Amerikanen actief. Zelfs in Vietnam roerden tegenstanders van de oorlog zich. In enkele legeronderdelen trokken soldaten met een zwarte band om de arm — het nationale teken van protest — ten strijde.

In Londen, Parijs, Brussel, Rome en Dublin lieten duizenden Amerikanen zich niet onbetuigd. Voor de ambassade in Londen paradeerden honderden Amerikanen en Britten en dienden bij de ambassadeur petitie in.

Moratorium-dag verloopt rustig

NIXON: onbewogen onder massa-protest

WASHINGTON, 16 okt. (Reuter, UPI) — President Nixon heeft op geen enkele wijze gereageerd op de massale protestmanifestaties tegen zijn Vietnambeleid, die gisteren overal in de Verenigde Staten en elders in de wereld werden gehouden. Voor de Amerikaanse president was Moratorium-dag ogenschijnlijk een routine-werkdag. Voor miljoenen Amerikanen echter was het een aanleiding op vreedzame wijze te demonstreren, dat ze genoeg hebben van de oorlog in Vietnam.

Dat de Amerikanen het onderling niet eens zijn over Nixons Vietnambeleid bleek overigens uit tegenbetogingen van voorstanders van de president en uit perscommentaren. De grote bladen aan Amerika's oostkust zijn in grote meerderheid tegen het huidige Vietnambeleid. Elders in de VS lopen de meningen uiteen. Over één ding is men het echter eens: Nixon heeft zichzelf geen goede dienst bewezen door aan de vooravond van Moratorium-dag openlijk te verklaren, dat hij zich „onder geen beding door betogers zal laten beïnvloeden”.

Ter afsluiting van de protestbetogingen, die vrijwel overal zonder incidenten verliepen, trokken gisteravond ongeveer 35.000 mensen na een bijeenkomst vlak bij het Witte Huis naar de ambtswoning van de Amerikaanse president. De weduwe van ds. Martin Luther King, de vermoorde negerpredikant, leidde de betogers. De oorlog heeft, zo verklaarde zij, de structuur van de Amerikaanse samenleving aangetast en de hoop van miljoenen in armoede levende Amerikanen op een beter bestaan vernietigd.

Rouwbanden

Als prominente woordvoerders op Moratorium-dag eisten ook de democratische senatoren George McGovern, Eugene McCarthy en Edward Kennedy een zo snel mogelijke terugtrekking van alle Amerikaanse troepen uit Vietnam. Een poging het Huis van Afgevaardigden een maratonzitting te laten houden, die tot gistermiddag had moeten duren, faalde echter door toedoen van voorstanders van het regeringsbeleid.

BETOOGINGEN IN HEEL AMERIKA

Vietnam-protest

zaait tweedracht

1600 by
TE 2

Vechtpartij bij Witte Huis

VAN ONZE CORRESPONDENT

NEW YORK, donderdag

EEN verdeeld Amerika was gisteren het toneel van de grootste protestbeweging uit zijn geschiedenis.

In kerken, op scholen en universiteiten, in parken en stations, op de trappen van het Congres en voor de ambassades in het buitenland gaven duizenden uiting aan hun verlangen naar vrede in Vietnam.

Terwijl president Nixon in het Witte Huis zijn gebruikelijke werkzaamheden afwikkelde, luidden in Amerika duizenden kerkklokken en werden op vele plaatsen, terwijl het verkeer voorbijraasde, uren achtereen de namen van de gesneuvelde Amerikanen in Vietnam voorgelezen.

Voor het Witte Huis kwam het tot een kleine schermutseling toen militante negers trachtten het terrein van de presidentiële woning te betreden. Onder het uitroepen van de kreet „De dag van de revolutie is aangebroken“ en zwaaiend met de vlag van de Vietkong, raakten zij slaags met veiligheidsofficieren. Met behulp van de politie werden zij snel teruggedreven. Niemand werd gewond. Enkele negers werden gearresteerd.

De bewaking, die vóór het incident slechts weinig was versterkt, werd nu uiterst

Zie verder pag. 11, kol. 8

Dr. Clark Kerr, de voormalige president van de universiteit van Californië, kreeg custardvla in zijn gezicht gegooid toen hij sprak voor een groep studenten van de universiteit van Indiana. Dit gebeurde aan de vooravond van de betogingen tegen de oorlog in Vietnam, die gisteren in heel Amerika gehouden zijn.

Kerr maakte zijn gezicht schoon en vervolgde zijn redevoering...

MET MINDER DAN 55.000 MILITAIRE ADVISEURS

Laird: ^{VS} blijven ook na oorlog in Z.-Vietnam

Van onze correspondent

WASHINGTON, 17 okt. —

Een dag na de jeugdige massademonstraties hier tegen de oorlog in Vietnam heeft de regering-Nixon bij monde van minister Laird aangekondigd dat ook na afloop van de oorlog Amerikaanse troepen daar als adviseurs, onder meer voor logistiek, zullen blijven.

Het gisteren door Noord-Vietnam herhaalde aanbod voor aparte onderhandelingen tussen Amerikanen en Vietcong, wat op uitschakeling van de Zuidvietnamese regering meer zou komen, werd hier gezien als een actische manoeuvre van de vijand om, speculerend op het verzet in de VS, een wig te drijven tussen Amerikanen en Zuidvietnamezen. Vandaar dat dit oude aanbod weer voorzichtig werd afgewezen en, zoals al sinds acht maanden, privégesprekken tussen alle vier partijen in Parijs werden voorgesteld.

Op een persconferentie verklaarde Laird dat ook na afloop van de oorlog een aantal Amerikaanse militairen ter opleiding en bevoorrading van Zuidvietnamezen nodig zullen zijn. Het hoefden er niet zoveel te zijn als in Korea (55.000) maar het zouden er meer zijn dan het oorspronkelijke aantal Amerikaanse adviseurs (7000).

De mededeling van Laird was de eerste officiële bevestiging van een regeringsplan waarover al veel gesproken is: terugtrekking van alle gevechtstroepen op de grond binnen één of twee jaar, alsmede van het grootste deel van de ondersteunende onderdelen en van de lucht-

macht, maar ook daarna nog militaire hulp.

Laird's opmerkingen vielen in het kader van een uiteenzetting over de volgende defensiebegroting. Hij had de stafchefs opgedragen ervan uit te gaan dat de VS wel een grote oorlog en een lokale schermutseling tegelijk moeten aankunnen maar zich niet op twee grote oorlogen in Europa en in Azië moeten voorbereiden. Van Laird is bekend dat hij binnen de regering het hardst heeft gevochten voor snelle „vietnamisering” van de strijd en zo spoedig mogelijke terugtrekking van het gros van de troepen.

Dubbele betekenis

De mededeling over de „residual force” heeft volgens velen hier een dubbele betekenis. Omdat zij een dag na de demonstraties kwam was de mededeling in de eerste plaats een waarschuwing aan Hanoi dat Nixon zich niet van zijn koers laat afbrengen, en een geruststelling voor Saigon. (De president verzekerde al zijn bezoekers de laatste dagen dat hij geen ontorende nederlaag zal aanvaarden. Het Witte Huis liet gisteren ook ter attentie van Hanoi weten dat de buitenlandse politiek niet op de Amerikaanse straat wordt gemaakt maar in laatste instantie via de stembussen die een jaar geleden zijn gebruikt.)

In de tweede plaats betekende de mededeling, zo meent men, dat het Witte Huis weinig hoop meer heeft op de een of andere coalitieregering in Saigon en op een „intern compromis”.

Een Amerikaanse „residual force” zou immers onmogelijk zijn indien in Saigon een neutraal of procommunistisch regime regert.

Of dit bijna openbare opgeven van hoop op onderhandelingen een feit is of slechts tactiek tegenover Hanoi is, is nog niet duidelijk. Evenmin is duidelijk hoe snel de hoofdmacht van de VS teruggetrokken zal worden. Eén of twee jaar is een wijde marge, en saigon heeft al vaak laten weten dat

het ook daarna aanwezigheid van 200.000 Amerikaanse infanteristen noodzakelijk acht.

Er blijft dus voor betogingen op de veertiende en vijftiende november, waarop de organisatoren van het moratorium en het minder geweldolze „nieuwe mobilisatie comité” zich sinds gisteren voorbereiden nog genoeg over om te protesteren.

Nixon als tweede Johnson

70.11.68

Het aanzien van president Nixon bij zijn eigen burgerij heeft de laatste weken ernstig geleden. De opiniepeilingen wijzen uit dat zijn aanhang is gedaald van in de vijftig tot in de dertig, cijfers die ook Johnson indertijd haalde. En de voornaamste oorzaak is de manier waarop hij de kwestie-Viëtnam behandelt.

Wat daarbij onaangener valt dan iets anders is dat men de indruk krijgt of Nixon eigenlijk niets uitvoert. Men leest sarcastische uittalingen over zijn tweede Witte Huis aan de westkust, zijn, herhaalde uitstapjes naar Florida — niet helemaal faire verwijten, want ook al reist de president, dan kan hij toch echt nog wel wat uitvoeren.

De reactie van de president is geweest zijn parlementariërs in gebreke te stellen; het congres laat de wetten maar onafgehandeld liggen, wat voor een deel wel waar is maar dan niet op Viëtnam slaat en dat is toch wat de mensen in grote meerderheid interesseert. Vandaar dat de moratorium-groep kans zag zo'n grote demonstratie te houden in Washington. Dat zijn de mensen die verlangen dat de V.S. zeer, zeer snel hun biezen pakken in Viëtnam, om het aan de Viëtnamezen over te laten hun boontjes te doppen.

Het heeft bij velen kwaad bloed gezet dat Nixon een oproep heeft gedaan om enige tijd alle kritiek

op zijn Viëtnambeleid te staken. Redenering: als de Noordviëtnamezen zien dat de hele natie eensgezind achter zijn president staat zullen ze wel inzien dat we toch nooit opgeven en dan doen ze wel concessies aan de Parijse onderhandelingsstafel.

Grote rede

Het is moeilijk te geloven dat de keiharde onderhandelaars van Hanoi in Parijs zo snel door de knieën zullen gaan van wat — als het zou lukken — toch in alle opzichten de tekenen draagt van een actie die weinig meer beoogt dan de buitenwereld te bedriegen over de eensgezindheid van de Amerikanen. Daar trapt niemand in, zeggen de moratorium-demonstranten en ze bewijzen het met hun betoging.

Buitenlands overzicht

Nixon krijgt merkwaardigerwijs de zelfde moeilijkheden die Johnson aan het eind van zijn regeertermijn had: gehannes over de benoeming van een wellicht niet integere jurist tot opperrechter, het proberen onaangename zaken voor de natie verborgen te houden, zoals de groene-barettenaffaire, kortom allerlei zaken, die zijn geloofwaardigheid aantasten. Daarom heeft zijn jongste uitspraak dat hij weet op de goede weg te zijn inzake Viëtnam zo weinig effect. Hij zegt het en men moet het maar geloven. Maar waarom? Nixon zal er in november een grote rede over houden, maar niemand gelooft dat hij dan echt wat te zeggen zal hebben. Het vermoeden ligt voor de hand dat het alleen maar een poging is om de anti-Viëtnamdemonstranten de wind uit de zeilen te nemen. Dat hij dit poogt is zijn goed recht, vindt iedereen. Maar men is er niet mee ingenomen dat hij het doet met tevens een poging de Amerikanen met een kluitje in het riet te sturen.

Nieuwe betogingen in VS voor vrede

WASHINGTON, 17 okt. (Reuter, UPI) — De organisatoren van Moratorium-dag hebben aangekondigd, dat op 14 en 15 november nieuwe, nog grootser opgezette betogingen tegen de oorlog in Vietnam zullen worden gehouden. Een andere groep, het Nieuw Mobilisatie Comité wil 13 november een Mars tegen de dood houden vanaf de erebegraafplaats Arlington naar het Witte Huis.

De meningen over de betekenis van Moratorium-dag zijn verdeeld in Amerika. Men wijst er op, dat er ook tegenbetogingen ten gunste van het beleid van Nixon waren en dat het dagelijks leven niet tot stilstand is gekomen. De betogingen zijn tot dusver rustig verlopen. Een radicale studentengroepering heeft echter al laten weten ervoor te zullen zorgen dat dit anders wordt tijdens de „november-acties”.

Het vredesoverleg in Parijs is al met

al geen stap verder gekomen. De Vietcong had de Amerikanen laten weten bereid te zijn tot rechtstreekse onderhandelingen. De Amerikaanse delegatieleider Henry Cabot Lodge heeft dit verworpen omdat het voorstel betekende dat de Zuid-Vietnamese regering daarbij gepasseerd zou worden. En zelfs volgens de Amerikanen „de rechtmatige regering zonder welke er in Zuid-Vietnam niets concreets kan gebeuren.”

Amerika is echter, aldus Lodge, altijd bereid tot privé-onderhandelingen, ook met de Vietcong, maar daarbij mag niet de indruk worden gewekt, dat zoiets ten koste van de regering in Saigon gaat.

GENÈVE — De Wereldraad van Kerken heeft zijn leden opgeroepen bij hun regeringen er op aan te dringen mee te helpen bij het bereiken van een bestand in Vietnam. Een commissie van de Wereldraad heeft de raad geadviseerd in Vietnam te helpen bij vernieuwing van de structuur van de gemeenschap en „herbouw van de sterk verstoorde economie”. Aanbevolen wordt met de boeddhisten en andere geloofsgemeenschappen in Vietnam samen te werken.

Russisch „spionageschip” bij Dan Nang beschoten

Het Zuidvietnamese opperbevel in Saigon heeft vrijdagavond een verklaring uitgegeven naar aanleiding van een incident in de Zuidvietnamese territoriale wateren waarbij, volgens eerdere berichten uit militaire kringen, een Russisch „spionageschip” in brand was geschoten.

„Om 14.20 (07.20 Ned. tijd vrijdagochtend) is een schip van een vreemde mogendheid bij Da Nang de territoriale wateren binnengedrongen. De Vietnamese marine kreeg opdracht het schip uit de territoriale wateren te verjagen”, aldus het Zuidvietnamese opperbevel, dat zei dat nadere bijzonderheden ontbraken.

Volgens militaire kringen had een Zuidvietnamese patrouilleboot het Russische schip, een trawler, binnen de 12-mijlszone waargenomen. Het Zuidvietnamese marinevaartuig vuurde schoten voor de boeg van het inlichtingschip en toen dit niet stopte werd geschoten om te raken waarna op het Russische schip brand ontstond en dit koers zette naar open zee.

Het Amerikaanse opperbevel gaf een voorzichtig gestelde verklaring uit waarin stond dat de Amerikanen van een mogelijk incident hadden gehoord en dat door de Zuidvietname-

zen een onderzoek wordt ingesteld. Geen Amerikaanse schepen waren bij het incident betrokken.

Het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft vrijdag bekendgemaakt dat maandag in Vietnam 10 Noordvietnamese vissers zullen worden vrijgelaten die in juli in de Golf van Tonkin tijdens storm door Amerikaanse duikbootjagers waren opgepikt.

Zij zullen in een jonk ter hoogte van de Noordvietnamese kust worden gezet en worden begeleid door Amerikaanse marinevaartuigen tot de territoriale wateren. De regeling hiervoor is door Amerikaanse en Noordvietnamese onderhandelaars op de Parijse vredesbesprekingen getroffen.

Woordvoerder McCloskey zei dat bij de onderhandelingen niet is aangedrongen op vrijlating van gevangenen genomen Amerikanen in ruil voor de vissers, omdat de Verenigde Staten hen slechts beschouwen als vissers die tijdens stormweer in moeilijkheden waren geraakt. Natuurlijk hoopt Amerika wel dat de vrijlating Hanoi te een gebaar van goede wil zal bewegen en dat ook Amerikanen hun vrijheid zullen herkrijgen. (Reuter)

op een terras aan saigons tu do

100 wavy Nke

Van onze correspondent te Hongkong

SAIGON, zomer 1969 — Op het terras van hotel Continental, dat nog Frans eigendom is, zitten diplomaten, journalisten, leden van de internationale controlecommissie voor Vietnam, Amerikaanse militairen, avonturiers die de oorlog hierheen getrokken heeft, en een paar lichte meisjes die bij het etablissement horen.

De eerste keer zat ik hier vóór de Tweede Wereldoorlog, toen de Fransen nog in Saigon regeerden. Enkelen van de nu meer bejaarde kelners serveerden al in 1938 de ijsgekoelde dranken. En nog altijd bieden straatventers in dikke mappen kitschige Vietnamese plaatjes aan, waaronder pornografie verstopt zit.

Destijds zat men tijdens het aperitief op straat om naar de beau monde te kijken, die over de Rue Catinat — tegenwoordig Tu Do gethen — paradeerde.

Madame Raimond reed er in een cabriolet met de Parijse schone uit haar bedrijf, en de schrijver Claude Farrère kwam met zijn jongens voorbij in een taxi. Er woonden toen zo'n veertigduizend Fransen in Saigon, nu zijn het er nog maar een paar honderd.

Uit de Franse tijd dateren nog de oude huizen en bomen aan de Tu Do, al zijn de laatste wat gehavend door de oorlog.

Tijdens de „eerste“ oorlog in Indochina domineerden de Duitse leden van het vreemdelingenlegioen in Saigon. Het was de grote tijd van het legioen. Overal hoorde men Duitse klanken, boven in de bar van hotel Majestic schalden Duitse soldatenliederen.

De Fransen hadden Saigon vast in handen en men kon in alle rust op straat een Pernod of een Amer Picon drinken. Destijds waren er in Saigon nog geen tien bars. Aan de rand van de stad stond, omringd door hoge muren, een soldatenbordeel.

De legionairs leefden met Vietnamese vrouwen, op Vietnamese wijze, en spraken Vietnamese. Zij bleven gedurende de gehele oorlog in het land. Enkele deserteurs uit het legioen zijn in Vietnam blijven hangen. Sommigen van hen zijn door de nieuwe oorlog, die posten in Amerikaanse dienst biedt, weer aan de oppervlakte gekomen.

diems ijzeren vuist

De Fransen trokken zich terug, en de eerste jaren van president Diem braken aan, tijdens welke de Franse steer in Saigon bleef domineren.

In 1956 vielen in de Zuidvietnamese hoofdstad de eerste schoten, toen Diem de militante boeddhistische Bien-Xuyensekte, die de overhand had in de politie, neersloeg. Met ijzeren vuist herstelde de dictator de orde in Saigon.

De stad was schoon, en mevrouw Nhu, de schoonzuster van Diem, trok de barmeisjes witte uniformen aan. Grote, doorzichtige staketsels werden over de straten gehangen, en er werden bonte optochten gehouden. Diem mobiliseerde de massa's.

Toen kwam, in 1963, de boeddhistische crisis. De tafeltjes en stoeltjes van de restaurants verdwenen voorgoed van de straat. Boeddhistische monniken verbrandden zich midden in de stad. Geruchten deden de ronde. De Amerikanen hielpen mee Diem te ontronen, om democratie naar Vietnam te brengen.

Daarna raakte Saigon langzaam in verval. Het vuilnis stapelde zich op in de straten. Ratten woelden in het afval. De onzekerheid nam toe. De ene putsch op de andere, en de ene regering loste de andere af.

In mei 1965 kwamen de eerste Amerikaanse strijdkrachten naar Zuid-Vietnam. Het beeld van Saigon veranderde op slag. Honderden bars en amusementsbedrijven schoten uit de grond. Op de menu's verschenen Hamburgers, Cheeseburgers en hot dogs. De Engelse taal verving de Franse. De boeddhisten, tegen wie het Zuidvietnamese leger in 1966 met steun van de Amerikaanse tanks inzette, trokken zich teleurgesteld in hun pagoden terug en zwegen.

De gedachten keren weer naar de huidige tijd. Op het terras van Continental zitten nu Amerikaanse soldaten. Alleen aan een tafel zit, dronken als steeds, de gepensioneerde generaal Duc, die zijn luide monologen voert in een mengelmoes van Vietnamese en Frans. Hij had na de val van Diem in een alcoholroes nog een putsch geprobeerd, die geen succes had, en ten gevolge daarvan is hij nu „in ruste“.

„een glas thee“

Uit het hotel klinkt luide dansmuziek, die het gedonder van de kanonnen uit de verte en het lawaai van overkomende vliegtuigen overstemt. Een Vietnamese gezelschap viert feest. Buiten op straat lopen kinderen met kleurige luchtballonetjes.

Ononderbroken rolt op de Tu Do de keten van auto's en scooters voorbij. Saigon telt 800.000 scooters, die

met hun stank de lucht verpesten.

Saigon zelf heeft nooit deelgenomen aan de oorlog. Het Tet-offensief van de Vietcong is vergeten, en de raketten die hier en daar in de stad vallen, richten minder schade aan dan de verkeersongelukken.

De winkels zijn volgestouwd met luxe-artikelen en 's middags al dringen de menigten de bioscopen binnen. Alleen de vele soldaten, de afgedeling van de regeringsgebouwen en die van de Amerikanen en de ijzeren hekken voor de bars waarin Vietnamese meisjes de GI's tien tot twintig gulden voor „een glas thee“ laten betalen, herinneren aan de oorlog.

Om de al te grote buitenlandse invloed tegen te gaan hebben de hotels, restaurants en bars kortgeleden Vietnamese namen gekregen. Zo werd de Palace Bar de Ba San Bar, wat „Bar van honderd genoegens“ betekent.

De welstand in Saigon staat echter in geen verhouding tot de realiteit. Tijdens en na het Tet-offensief werd de stad met vluchtelingen overstromd. Velen zijn er gebleven. Om de daklozen en bedelaars bekommert niemand zich. De criminaliteit is toegenomen, en de moraal heeft een dieptepunt bereikt. Op klaarlichte dag worden tegenwoordig in het centrum van Saigon de zakken gerold. De misdaad is uitstekend georganiseerd.

Een jongen met één been bijvoorbeeld laat zich voor Amerikaanse soldaten op de grond vallen, en leegt, als zij hem overeind helpen, op handige wijze hun zakken.

Wat denken de Vietnamezen van dit alles? Niemand weet wat er in hen omgaat. Op de Tu Do werd zojuist een elegante kleermakerszaak ontmaskerd als spionagecentrum voor de Vietcong. Hoge ambtenaren en officieren, naar men zegt ook uit de omgeving van de president, zouden ertoe hebben behoord.

Er heerst ook onzekerheid over de terugtocht van de Amerikanen. Sommigen in Saigon trekken al lange gezichten. Toch houdt niemand van de Amerikanen, en is niemand hun dankbaar. Een zakenman in de hoofdstad zegt: „Ik zou mijn hele vermogen ervoor over hebben als de vreemdelingen Vietnam verlieten.“

Voor de deur van Royal staat meneer Otavy, de 75-jarige, door de opium getekende Corsicaan, die evenals de huizen en de bomen een stukje oud Saigon is. Otavy, die tijdens het Tet-offensief als enige zijn restaurant openhield, glimlacht over het gejaag en gedoe in zijn stad, en zijn enige commentaar is: „Monsieur, c'est la guerre.“

„Pentagon wil eenzijdig bestand”

Volgens het tijdschrift Newsweek dringen functionarissen van het Pentagon er bij president Nixon op aan een eenzijdig bestand in Vietnam af te kondigen. Dit zou geen ernstige bedreiging voor de Amerikaanse troepen betekenen, en de schuld voor aanhoudende gevechtsactiviteit op de communisten afwentelen. (Vele Amerikaanse generaals zouden vorige maand, na het overlijden van de Noordvietnamese president Ho Tsji Minh, een unillaterraal bestand hebben voorgestaan.) Het Witte Huis wilde deze berichten ontkennen noch bevestigen.

Evenmin wilde men in de omgeving van de president commentaar geven op het onderwerp van de besprekingen tussen de president en zijn civiele topadviseurs over Vietnam, gisteren te

Camp David. Een woordvoerder ontkende echter het bericht van het blad Newsday, dat Nixon het Pentagon verzocht zou hebben de terugtrekking uit Vietnam voor te bereiden van 300.000 militairen in de loop van volgend jaar. Er zouden dan nog 150.000 tot 200.000 Amerikanen in Vietnam blijven, voornamelijk behorende tot de logistieke eenheden en de luchtmacht. De president zou al tien dagen geleden hiertoe hebben besloten en dit tijdschema op zijn aangekondigde Vietnam-toespraak, op 3 november, bekendmaken.

In Washington is zaterdag vernomen dat de Amerikaanse strijdkrachten, indien er met de beëindiging van de Vietnamese oorlog vorderingen gemaakt zullen worden, in de komende drie à vier jaar zullen worden inge-

krompen met een miljoen man (waar door hun mansterkte ongeveer op tweeëneenhalf miljoen zou komen).

Laos

Leden van de Amerikaanse Senaatscommissie voor buitenlandse zaken beginnen vandaag, in hoorzittingen achter gesloten deuren, een onderzoek naar de mate waarin de VS betrokken zijn geraakt bij de guerilla in Laos. Dit als onderdeel van een poging van de commissie van om een constitutionele taak van de Senaat — het geven van advies en goedkeuring aan de buitenlandse politiek van de president — te herwaarderen.

De voorzitter van de commissie, Fulbright, en andere „duiven” in het college (als senator Symington, die bij herhaling verklaard heeft dat het voor hem vaststaat dat de VS aan de gevechten in Laos deelnemen), zijn bevreesd dat de VS in een „tweede Vietnam” verwickeld zullen raken, tengevolge van een netwerk van overzeese bases en militaire overeenkomsten. Vele van deze verplichtingen zijn aangegaan zonder dat de Senaat een verdrag ter ratificatie kreeg aangevraagd. (Reuter - UPI - AFP)

Mansfield steunt Nixon

21-11-69

De leider van de Democratische fractie in de Amerikaanse Senaat, Mansfield, heeft gisteren met grote nadruk om steun aan de Vietnam-politiek van president Nixon gevraagd. (Mansfield heeft zich in het verleden bij herhaling kritisch over dit beleid uitgelaten.)

Nixon heeft de oorlog wel degelijk gedeëscaleerd, aldus Mansfield. De Amerikaanse troepen treden veel minder offensief op. „Als eenmaal een vergelijk zal zijn bereikt,” zei de senator, „hoop ik dat de VS zich geheel uit Vietnam terugtrekken en via overeenkomsten met andere mogelijkheden de neutraliteit van Zuid-oost-Azië veiligstellen.”

In Washington houden de geruchten aan over verstrekkende beslissingen die president Nixon in zijn toespraak over Vietnam, op 3 november, bekend zou maken. Maar de woordvoerder van het Witte Huis, Ziegler, waarschuwde tegen deze speculaties, die onder meer inhouden dat de president een eenzijdig bestand zou afkondigen en dat hij volgend jaar 300.000 man zou terugtrekken. Ziegler wilde geen verder commentaar geven. Hij herinnerde alleen aan de vorige grote Vietnam-rede van Nixon, in mei, waarin de president een wederzijds bestand onder internationale controle, een terugtrekking

van alle buitenlandse (ook Noordvietnamese) strijdkrachten, en vrije verkiezingen in Zuid-Vietnam had voorgesteld.

Ook de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, Rogers, drong gisteren weer aan op steun voor het regeringsbeleid. De Noordvietnamese infiltratie is met twee derden verminderd en de Amerikaanse richtlijnen zijn gewijzigd, zei hij. Rogers distantieerde zich van de scherpe kritiek die vice-president Agnew zondag had geuit op de grote Vietnam-betoging van vorige week. De minister sprak van een waardemonstratie. (Reuter-DPA-J)

Naar bestand in Vietnam?

WASHINGTON, 21 okt. (Reu-

ter, UPI) — In de Amerikaanse hoofdstad worden de aanwijzingen steeds sterker, dat president

Nixon op 3 november een eenzijdig staakt-het-vuren in Zuid-Vietnam zal afkondigen. Voorts zou hij het terugtrekken van meer troepen willen bekendmaken. De bedoeling van het eenzijdige bestand zou zijn dat de Amerikaanse strijdkrachten alleen tot actie overgaan als zij worden aangevallen.

De woordvoerder van het Witte Huis, Ronald Ziegler, weigerde gisteren commentaar te geven op deze berichten. Hij noemde ze „speculaties” waar hij niet op in kon gaan. Het Britse persbureau Reuter geeft als bron voor zijn informatie „goedingelichte kringen in Washington”, hetgeen in ieder geval betekent dat het persbureau geen geruchten verspreidt, maar informatie heeft gekregen van betrouwbare zijde.

Weinig doden

De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, William Rogers, zei gisteren dat de infiltratie van Noord-Vietnamezen in Zuid-Vietnam tot een derde is verminderd. Daarom waren de instructies aan de Amerikaanse commandanten gewijzigd, aldus Rogers. Hij gaf hiermee te kennen dat ook de Amerikaanse militaire activiteiten geleidelijk aan het verminderen zijn. Het aantal doden aan Amerikaanse kant is de laatste weken zeer laag: ongeveer tachtig tot honderd. Het gemiddelde heeft lang tussen tweehonderd en driehonderd gelegen.

Opvallend was dat Rogers in het openbaar zei dat hij het niet eens was met vice-president Spiro Agnew, die de massale demonstraties van verleden week tegen de oorlog in Vietnam een „uitbarsting van masochisme” heeft genoemd. Agnew had ook gezegd dat de betogingen waren aangemoedigd door „een steriel korps van schaamteloze snobs, die zich intellectuelen noemen.”

Rogers liet Agnew vallen als een baksteen. Er waren enkele onplezierige aspecten geweest aan de betogingen, zei hij, zoals het meedragen van Vietcong-vlaggen, maar uit het geheel had hij toch de indruk gekregen dat vele demonstranten op waardige wijze uiting wilden geven aan hun grote bezorgdheid over de oorlog in Vietnam. „De Amerikaanse regering luistert met eerbied naar deze stemmen, omdat zij ook zelf bezorgd is”, aldus Rogers.

De leider van de Democratische fractie in de Senaat, Mike Mansfield, al jarenlang een fel tegenstander van het Amerikaanse optreden in Vietnam, heeft gisteren gevraagd om steun aan de Vietnam-politiek van Nixon. „Ik wil er als Democraat de nadruk op leggen dat ik de bedoelingen van de president wil steunen”, aldus Mansfield.

Deze onverwachte steun van Mansfield aan Nixon zou er eveneens op kunnen wijzen, dat in Vietnam grote veranderingen op komst zijn.

IEDEREEN ZWIJGT NOG

Veel spanning ^{Stop} rond Vietnam

PARIJS, 22 okt. (AFP) — De Amerikanen en de Noordvietnamezen bij het inleidend vredesoverleg in Parijs bewaarden ook gisteren het stilzwijgen over het — mogelijk staken van de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam. De Noordvietnamese woordvoerder Nguyen Thanh Le, gelaste zijn wettelijke persconferentie af, drie uur voordat die zou worden gehouden. De Amerikaanse woordvoerder, William Jordan, wilde eveneens de pers niet te woord staan. Hij zei dat hij het „te druk” had met werkzaamheden op de ambassade.

Waarnemers zien in het feit dat niemand iets wil zeggen, een aanwijzing dat het geheime overleg tussen de Verenigde Staten en Noord-Vietnam wordt voortgezet en dat mogelijk een

belangrijke wending is te verwachten.

De vrijlating van Noordvietnamese krijgsgevangenen het feit dat de Amerikaanse marineluchtmacht zondag geen aanvallen op Noord-Vietnam uitvoerde en het vertrek van het slagschip „New Jersey” van de Noordvietnamese wateren naar de Zuidvietnamese kust, worden door talloze waarnemers in de Zuidvietnamese hoofdstad gezien als zichtbare bewijzen van een Amerikaanse de-escalatie. Men verwacht nu spoedig de bekendmaking, dat de aanvallen op Noord-Vietnam worden gestaakt.

Als het om een daadwerkelijke de-escalatie gaat, zou dat een antwoord zijn op een Noordvietnamese stap van vorige week, zegt men, toen werd geconstateerd dat de Noordvietnamezen zich vooral in de omgeving van de gedemilitariseerde zone hadden teruggetrokken. Ook de gevechtsactivi-

teit is sterk afgenomen. Vrijwel nergens worden gevechten van enig belang geleverd. Van officiële Amerikaanse zijde kunnen echter geen bevestigingen worden verkregen.

In Amerikaanse militaire kringen zelden dat de „New Jersey” zowel

opdrachten moet uitvoeren bij de Noord- als bij de Zuidvietnamese kust zodat de verplaatsing van het slagschip geen de-escalatie behoeft te betekenen. Gisteren zijn weer 110 aanvalsevluchten op Noord-Vietnam uitgevoerd, nadat het weer was verbeter-

nav. de dood van Ho Tsjih Minh werd in september in Amsterdam een demonstratie gehouden. op de bijeenkomst na falooop hiervan werd verteld hoe de vietnam-beweging in Zweden funktioneert - vooral welke ideeën er daar aan ten grondslag liggen. mensen die door dit verhaal sterk gemotiveerd werden om te gaan bekijken wat voor vietnamakties op dit moment noodzakelijk zijn, hebben sindsdien veel gediskussieerd. oa. over de 24 tien punten van het zuidvietnamese bevrijdingsfront (zie Vietnam Bulletin van 7 - 21 juni 1969) en over de volgende onderwerpen:

1. over imperialisme
2. waarom zijn de vietnambewegingen in het slop geraakt ?
3. waarom onvoorwaardelijke steun aan het bevrijdingsfront ?
4. over misleiding, w.b. het overleg in Parijs
5. en over de combinatie van ideologie en actie (nog geen rapport).

+ + + + +

RAPPORT WERKGROEP IMPERIALISME

verantwoording:

De leden van de FNL zoeken naar argumenten die het publiek moeten overtuigen van de misdadigheid van de Amerikaanse oorlogsvoering in Vietnam, van de noodzaak om het Nationale Bevrijdingsfront onvoorwaardelijk te steunen in zijn politiek programma en in zijn militaire strijd. Het FNL moedigt dus zijn leden aan de geschiedenis van het konflikt Vietnam en speciaal de stellingname van het nat. bevrijd.fr. te bestuderen en de vergaarde kennis over te dragen op het publiek, om een grotere en duurzame materiele steun aan het bevrijdingsfront, en een zwaardere druk op Amerika uit te oefenen dan in vroegere acties mogelijk was. Voor de studie van deze argumenten zijn verschillende werkgroepen ingericht. Naast deze specifiek op Vietnam gerichte argumenten, heeft de werkgroep Imperialisme naar een historisch kader gezocht waarin de Amerikaanse interventie in Vietnam begrijpelijk wordt voor het publiek, en bovendien verbonden met de economische belangen van Amerika in de Derde Wereld. De werkgroep heeft zich afgevraagd of dit een bruikbaar begrip is het begrip imperialisme als uitgangspunt genomen voor een onderzoek van de Amerikaanse politiek en economische invloed in de Derde Wereld. De werkgroep heeft zich afgevraagd of dit een bruikbaar begrip is, dus verstaanbaar of verstaanbaar te maken, voor het publiek. De konklusie van de werkgroep is bevestigend. We hopen met dit begrip het publiek te overtuigen dat er een systeem van economische uitbuiting en politieke, militaire onderdrukking bestaat (door Amerika ontwikkeld en gehandhaafd in Asia, Afrika en Latijns-Amerika) dat het begrip imperialisme een konkrete inhoud geeft en inspireert tot solidariteit met de opstand van de uitgebuite en onderdrukte volkeren.

Om deze vraag te beantwoorden moeten we eerst naar gisteren kijken. Onder gisteren verstaan we de laatste helft van de 19e eeuw en de eerste helft van de 20e. We zien dan dat hooggeïndustrialiseerde landen van west-europa op grote schaal mijn-industrieën, plantages voor velerlei gewassen, han elsondernemingen vestigen in hun koloniën uit de 17e en 18e eeuw. Bovendien wordt er een ware jacht op nieuwe koloniën geopend in Azië en Afrika. Het enige kontinent waar de bevrijdingsstrijd al volop aan de gang is, is Latijns-Amerika. Voor zijn vroege politieke onafhankelijkheid zal dit gebied echter in de twintigste eeuw zwaar moeten boeten met economische slavernij tov. Noord-Amerika.

De jacht op koloniën is de jacht op goedkope grondstoffen, goedkope arbeidskrachten, en winstgevend afzetgebieden voor de industriële producten die vervaardigd zijn voor een lage prijs uit de grondstoffen van de koloniën en tegen een hoge prijs aan de inlandse bevolking worden verkocht. Dat, in het kort, is de vicieuze cirkel van het koloniaal economisch systeem: een toenemende verarming van de gekleurde bevolking die gedwongen wordt slavenarbeid te verrichten voor de koloniale meesters en afstand te doen van zijn natuurlijke rijkdommen, en een toenemende verrijking van de meesters. Maar het koloniale systeem zou niet volledig zijn als er niet in de politieke en militaire middelen was voorzien om deze plundering met geweld te handhaven tegenover mogelijk verzet van de gekleurde bevolking: naast de uitbuiting staat de onderdrukking. Vandaar de politieke onmondigheid, de ongeletterdheid van de bevolking, die welbewust ~~zijn~~ⁱⁿ stand worden gehouden. Vandaar de regelmatige slachtpartijen die de bevolking moeten intimideren. Binnen dit koloniaal systeem bestaan nationale variaties maar de essentie is altijd hetzelfde; economische uitbuiting en politiek/militaire onderdrukking.

De twee wereldoorlogen, de toenemende concurrentie tussen de koloniale mogendheden, het groeiend verzet van de gekleurde bevolking maken een koloniaal systeem onmogelijk en te kostbaar. De periode van de koloniale imperia is geëindigd. Het tijdperk van de de-kolonisatie zet in en daarmee het tijdperk van de vrije markt imperia. Amerika, na de 2e wereldoorlog het hoogst geïndustrialiseerde land, met een groot aantal snel groeiende ondernemingen, was bereid de jonge landen te helpen met de opbouw van hun nationale economie tegen voorwaarden die uiteindelijk bewerkten dat de nieuwe industrieën dat leverden wat Amerika nodig had. We spreken gemakshalve over Amerika en over west-Europa, maar in deze tijd zijn het gigantische ondernemingen, zoals Shell, United Fruit Company ed., die de economische scepter zwaaien in de Derde Wereld. Maar de regeringen van de v.s. en in west-Europa steunden deze politiek. Het was de politiek van de vrije onderneming die onder het

motto werd gevoerd: ieder land moet openstaan voor westerse investeringen, anders is het kommunisties. De westerse investeringen kwamen het westen ten goede en een kleine geprivilegieerde klasse in de jonge landen. Onder de dekmantel van economische hulp en vaak militaire bescherming werden de jonge landen armer en afhankelijker en de rijke landen rijker. Het verschil in opzet met het koloniale systeem was dat het initiatief aan particuliere ondernemingen werd overgelaten. Maar dat de politici zich geheel achter dit systeem stelden, was overduidelijk wanneer er gens in de wereld economische belangen van Amerikaanse ondernemingen in gevaar waren, wanneer nationalisatie of vrije vertiezingen dreigden: dan werd het landsbelang gelijk gesteld met dat van Shell, en werd met economische chantage bedreigd of, als het serieus werd, met militair ingrijpen. En, zoals Guatemala, Congo en de Dominicaanse Republiek mogen bewijzen, bij bedreigingen is het niet gebleven. Het imperialistische kenmerk is niet verdwenen: uitbuiting en onderdrukking is nog steeds de officiële politiek van het westen tegenover de Derde Wereld.

In dit imperialistisch systeem speelt Vietnam een lugubere rol. De Amerikaanse investeringen in Vietnam zijn niet bijzonder groot, volgens logiese redenering zijn zij de oorlogsinspanningen van Amerika absoluut niet waard. Maarom vechten de Amerikanen dan in Vietnam? Er zijn twee redenen te geven die ook wel zijn uitgesproken door officiële Amerikaanse woordvoerders: ten eerste wil Amerika laten zien aan de Derde Wereld wat een land te wachten staat als het een zelfstandige economische politiek gaat voeren, ten tweede dit land ligt zeer dicht bij het grote staatkundige voorbeeld voor hen die de Derde Wereld willen bevrijden van het Amerikaanse imperialisme, nl. China. Intimidatie dus van de derde wereld en van China. Het is niet aan de Amerikanen te danken dat Vietnam niet zo'n goed afschrikwekkend voorbeeld is geworden, maar aan de dappere strijd van het Vietnamese volk.

Conclusie: wij geloven dat de term imperialisme niet een verouderd begrip is uit een voorbij koloniaal tijdperk maar dat de centrale inhoud van dit begrip, nl. de economische uitbuiting en de daarmee gepaard gaande politieke onderdrukking voor bijna twee-derde van van wereld nog zeer concreet is, en de werkelijkheid van alle dag. Door de verfijning van het principe van de vrije wereldmarkt, met al zijn mogelijkheden van economische chantage en pressie, is de druk alleen maar zwaarder geworden op de arme landen. Van de weergalose onderdrukking door het westen is Vietnam het voorbeeld. Maar ook van het onstuitbare verzet daartegen.

WAAROM ZIJN VIETNAM-AKTIES (vooral hier in nederland) IN HET SLOP GERAAKT ?

welke akties zijn er geweest, welke mogelijke zwakheden hebben die gehad in het verleden, en hoe komt dat ?

I. het onderscheid politiek en niet-politiek
het verzet tegen de Amerikaanse oorlog in Vietnam heeft een tweeledig karakter:

1. politiek: de 'radikalen'. hun eis: v.s. uit Vietnam
2. humanitair: de 'liberals'. hun eis is meestal niet dat de v.s. zich volledig en onvoorwaardelijk moeten terugtrekken.
w.b. de steun voor Vietnam zijn de liberals meer geneigd die aan beide Vietnams aan te bieden (bv. via het Rode Kruis), terwijl de andere groep misschien meer aan Kanoi of FNL geeft.

welke akties zijn er geweest? ruwweg 3 soorten van akties: a. informatie-verschaffing (VD, Vietnamweek, Vietnamkrant en tentoonstellingen) b. akties om de aandacht op Vietnam te richten (allerlei demonstraties, legal en illegaal) en c. steunpogingen (geldinzamelingen of boeken).

in de motivatie voor deze akties (deze is in doelstellingen en middelen te vinden) vinden we het onderscheid politiek en niet-politiek terug.

II. a. het humanitaire protest
twee aspecten:

- a. verzet tegen de door de v.s. gebruikte middelen (bombardementen op Noord-Vietnam, napalm, fragmentatiebommen, chemische wapens, B-52).
- b. pacifistisch verzet tegen elke oorlog, dus de v.s. moeten bereid zijn te gaan praten. een voorbeeld: een aktie gericht op het Nederlandse parlement, waarin de erkenning van het Zuid-Vietnamese FNL door Amerika en door de Zuid-Vietnamese regering gevraagd wordt. in vorm is dit een politieke eis - inhoudelijk echter niet doorgeredeneerd omdat dan de eis moet zijn: erkenning van het FNL door de Nederlandse regering.

b. het radikale protest

twee aspecten, meestal niet gescheiden:

- a. de v.s. hebben zich schuldig gemaakt aan schending van multi-laterale en internationale verdragen. één van de konklusies is dan ook dat de v.s. zich schuldig maakt aan oorlogsmisdaden. (akties als Johnson moordenaar en j. oorlogsmisdadiger).
- b. de v.s. voeren een kapitalistische, imperialistische en neo-kolonialistische oorlog. konklusie uit politieke discussies en analyses (oa. Vietnam-tribunaal).

III a. ontoereikendheid van uitsluitend humanitaire protesten

1. door op enkele punten toe te geven (stoppen van de bombardementen zoals geëist was; onderhandelingen in Parijs) heeft de v.s. politiek de Vietnam-beweging hier verdeeld, (bv. wel of niet meelopen in de Viet-Nak-demonstratie). de doelstelling was op korte termijn, en daardoor niet meer politiek.

2. onvoldoende aandacht voor en interpretatie van de politieke situatie maakt deze oppositie gevoelig voor misleiding (Nixon belooft 50.000 man minder soldaten op te roepen in nov. en dec., maar hij heeft er gedurende de maanden juni-oktober reeds 56.000 meer opgeroepen dan Johnson in juni-okt. 1968).

3. werkelijke humanitaire hulp is niet het gene en van gewonden, maar het voorkomen (!) ervan.

viele Vietnam-akties in het verleden waren teveel humanitair, en te weinig politiek gemotiveerd. wat ontbreekt is een (politieke) discussie over de opzet van de organisatie, vooral en met name over de doelstellingen. (wat wil je er mee bereiken ?).

- b. tekort komingen van het politieke protest
- sondige punten hiervan gel' en evenzeer voor humanitair protest, maar onder IIIa ging het om de ontoereikendheid daarvan.
1. ook bij het politieke protest ontbreekt het w.b. de gedegenheid van de organisatie aan een motivatie op lange termijn, en aan een voldoende ver doorgediskussieerde doelstelling.
 2. er is te weinig aandacht besteed aan voortdurende analyse en interpretatie van de feiten, wat bv. ontbreekt is een grondige kennis van ontstaan, samenstelling, ontwikkeling en doelstellingen van het FNL, er wordt wel informatie verschaft, maar te passief, er wordt wel naar de ideeën gekken, maar niet naar wat wijselijk van die ideeën kunnen leren.
 3. pogingen een breed front te vormen leiden tot koalities: geharrewar over politieke leuzen, besteding van gelden, een gevolg is onderlinge ruzies en rivaliteiten, waarbij vietnam opzijgezet wordt, deze koalities leiden tot compromissen in de doelstellingen.
 4. er is een gebrek aan duidelijke uitgangspunten die lange tijd meekunnen, daardoor is men vaak reactief op het buitenland, of wordt actie gevoerd op aanleidingen ipv. uit konklusies, ook zijn aanrijpingspunten buiten de vietnamese kwestie onduidelijk (imperialisme elders bv.).
 5. ook de kontinuiteit van de akties laat te wensen over, zelfs bij een elke-derde-zaterdag-van-de-maand-demonstratie is het vervallen van de kontinuiteit terug te brengen tot een diskussie over de doelstellingen, in elk geval is daarna weinig actie meer gevoerd om politiek bewustzijn w.b. vietnam bij te brengen.

na de konklusie dat vietnam geen 'vergissing' was, maar een logies gevolg van een systeem (kapitalisties, imperialisties, neo-kolonialisties) hebben velen zich gericht op de struktuur van hun eigen samenleving (universiteit, onderneming) en is vietnam op de achtergrond geraakt, de vietnam-beweging is er niet of onvoldoende in geslaagd verbanden te leggen tussen vietnam en de nederlandse samenleving, een suggestie: een italiaanse film over stakende arbeiders en hun verbiterde strijd met de politie liep daartussen beelden zien van de strijd in vietnam, idem maagdenhuisfilm.

6. de vietnam-akties hadden vaak een defensieve mentaliteit, en werden teveel gevoerd vanuit de positie van de underdog, de volgende konklusie, nl. georganiseerd verzet (waarom kunnen bv. een tiental agenten een demonstratie van veel meer mensen tegenhouden - afgezien van punt 5, waarom treedt de nederlandse politie op als wij tegen de amerikaanse vietnampolitiek protestoren ?) is niet getrokken.

7. aan de evaluatie achteraf zal ook wel wat ontbroken hebben, maar vooral vooraf is te weinig gesteld bij een actie: wat willen we ermee bereiken, en wanneer is een actie geslaagd ?

8. een te grote afhankelijkheid van de burgerlijke pers, die wel veel aandacht aan de rellen besteedt, maar niet aan de inhoud van het protest, vergelijk de persoverzichten van de werkgroep krant over het vietnam-tribunaal en het tet-offensief.

bovendien worden juist een aantal akties op die pers gericht, de zgn. ludieke - daardoor vaak te weinig politieke - akties.

9. de vietnambeweging is te verdeeld in kleine incidentele actie en studiegroepen.

10. de vietnam-beweging steunde teveel op enkele leiders. (bv. figuren die voor velen aanvaardbaar waren; zij voerden de diskussies). niet iedereen was voldoende geïnformeerd (†), maar vooral onvoldoende gemotiveerd.

de vietnam-aktivisten zijn altijd overtuigd geweest van de juistheid van hun visie, maar hebben te weinig aandacht besteed aan het geduldig uitleggen waarom die juist was, en de andere onjuist, daardoor is het ook niet gelukt anderen dan de kleine vietnam-groep voor vietnam te aktiveren.

11. bij akties moet het voornaamste doel zijn mensen te winnen, Burchett (vietnam wint !) beschrijft dat het FNL als motto geeft; eerst moet men mensen winnen, om een oorlog te kunnen winnen.

IV konklusies

1. het gaat om politiek protest, verzet en stou, en

2. om gemotiveerd georganiseerd verzet met geformuleerde doelstellingen.

WAAROM ONVOORWAARDELIJK STEUN AAN HET BEVRIJDINGSFRONT ?

1. waarom het bevrijding front?

- regering Thieu: onze konklusie Amerika nen uit Vietnam valt niet te rijmen met deze regering, die duidelijk van Amerika afhankelijk is.
- alliantie voor nationale ,demokratische en vredeskrachten:(stads-intellectuelen, Boeddhisten e.d.) heeft een niet-kommunisties program dat veel overeenkomt met dat van de FNL, werkt samen met de akties van de FNL, en ook in de v orlopige revolutionaire regering van z id-vietnam.
- FNL de revolutionaire regering: we kiezen de FNL n.a.v. de 10 resp. 12 punten van het FNL en de revolutionaire regering. FNL heeft de steun van het vietnamese volk, is zelf een front van groeperingen uit alle lagen van de bevolking: deze groep steunen opdat het volk van Vietnam bestist. het alternatief dat de FNL in de bevrijde gebieden realiseert de democratische, gedecentraliseerde opbouw van het front waarbij de FNL de centrale overkoepeling vormt.

2. wat houdt steun aan het FNL in?

- in het algemeen zijn er twee mogelijkheden om van hieruit steun te verlenen:
- humanitair- maar daar dit een algemeen menselijke zaak is, gaat het niet uit van specifiek de keuze steun aan het bevrijdingsfront(geld voor medische hulp en dergelijke)
 - politiek/moreel- akties voor informatie in Nederland, voor bewustwording over Vietnam en de Nederlandse parallellen
 - akties tegen al die aspecten van de Nederlandse samenleving die meewerken aan de oorlog (regering die achter de Amerikaanse politiek staat, bedrijven, universiteiten ed.).
 - akties tegen alle vertegenwoordigers van het Amerikaanse systeem dat deze oorlog voert
 - akties voor de FNL, bv. geld inzamelen specifiek voor de FNL
 - onvoorwaardelijk geld sturen aan de FNL betekent dat zij dat aanwendt zoals zij het op dat moment het meest nuttig acht. met de mogelijke kans op de ontdekking dat er wapens voor gebocht worden. In dit geval wordt geld geven tot een sterk politiek-morele daad van vertrouwen (en steun) in de FNL - zie punt 3.

3. waarom al dan niet deze steun onvoorwaardelijk geven?

een minderheidsstandpunt in de werkgroep verwiert deze onvoorwaardelijkheid:

uitgangspunt: geweld lokt geweld uit. Het gaat erom een mentaliteit (levenshouding) te veranderen die gewelddadig is. Als de FNL het wapen overneemt, overneemt de FNL niet dat geweld (want geweld lokt geweld uit); wapens zouden overwonnen hebben, daarmee het eigen doel tegenverloren: er verandert geen mentaliteit. Er moeten mogelijkheden zijn (ook in Vietnam) juist dezelfde doelstellingen te verwezenlijken zonder wapens (door een massale mentaliteit van geweldloosheid van een kant) of in ieder geval dáárvoor te werken, zonder in passiviteit te vervallen, die een nog erger kwaad is dan gewelddadige aktiviteit. Slechts dankzij deze massaal gepraktiseerde levenshouding kan een gewelddadig systeem werkelijk overwonnen worden.

Het aartegenoverstende standpunt stelt dat wel onvoorwaardelijke steun mag en moet worden gegeven.

Uitgangspunt: we steunen het doel van de FNL én de middelen (guerilla-oorlogvoering) die zij gebruikt om dat doel te bereiken; dit alles gegeven de omstandigheden en op dit moment. (wapens zijn middel, niet doel)

I. we steunen de middelen omdat we niet geloven dat er, gegeven de situatie andere middelen mogelijk zijn om het gestelde doel te bereiken,

die het gebruikte geweld overbodig of niet absoluut noodzakelijk maken.

- A. politieke pressie op de publieke opinie van Amerika alleen, om terugtrekking van haar troepen te bewerkstelligen is niet doelmatig.
- a. zij die de oorlog in Vietnam voeren hebben grote invloed op de publieke opinie (vervulde informatie via persorganen). De publieke opinie is pas te veranderen als de Amerikaanse burgers per oonlijk geld en mensenlevens moeten geven, doordat de FNL vecht en wint(!)
- b. de publieke opinie heeft geen of slechts zeer indirekt invloed op de militaire en industriële belangen die zeer nauw betrokken zijn bij deze oorlog en grote macht hebben
- c. in de tijd dat geprobeerd wordt pressie op Amerika uit te oefenen zich terug te trekken zijn alle opposanten uitgesloerd, en wordt het doel van de FNL onbereikbaar gemaakt.

B. strijd zonder (de) wapens die de FNL gebruikt, is evenmin doelmatig

a. historisch gezien: '54 - '60 was er nog geen bevrijdingsfront georganiseerd en velen zijn gelidwilerd; da rna pas is besloten tot oprichting van het FNL: strijd ar verzet zag het prompt als enige mogelijkheid.

b. het feit dat de Amerikanen de agressor waren ken het gebruik van wapens door de FNL rechtvaardigen.

c. als FNL niet gestreden had had het Militair-imp talisme gewonnen. gevolgen; de vietnamese bevolking bleef uitgebuit en onderdrukt. het doel van de FNL, een alternatief uit te werken (oals in de bevrijde gebieden) was nooit beriekt.

je kunt niet door een mentaliteit te kweken een systeem fundamenteel veranderen, slechts door een nieuw systeem te organiseren kun je een andere mentaliteit waarmaken.

een ander gevolg is dat het winnen van de FNL ook bijzonder belangrijk is in verband met de strijd in de gehele derde wereld.

II. we stellen dat het vietnamese volk vertegenwoordigd door de FNL moet beslissen over doel en middelen, en vertrouwen dat het deze middelen op de best mogelijke wijze gebruikt omdat doel te bereiken, oa.

naar aanleiding van:

- juist die inhoud van het idee (doel) van de FNL
- de opbouw van de FNL
- steun van de bevolking
- verslagen van journalisten (bv. Durchett) over wijze van gebruik van die middelen.

WERKGROEP MISLEIDING (onvolledig)

De beste manier om de misleiding van de v.s. te analyseren, leek ons om enkele van de belangrijkste slogans van de Amerikanen zelf nader te bekijken, en via tegenargumenten de onwaarheid van die slogans te bewijzen.

slogan: 'de v.s. voeren een rechtvaardige oorlog in vietnam' wordt verdedigd met het volgende argument: zij bestrijden de kommunistiese infiltratie vanuit noord-vietnam en china. het bevrijdingsfront bestaat uit marionetten van noord-vietnam en china.

daartegenover stellen we:

1. het FNL ontstond uit zelfverdediging tegen Diem, die probeerde alles wat er van de viet minh in het zuid was overgebleven systematisch uit te roeien, hetgeen in strijd was met de geneefse akkoorden.
2. het FNL ontstond niet onder druk van Hanoi:
 - a. Hanoi was bezig met wederopbouw
 - b. Rusland en China probeerden Hanoi Vietnam ervan te weerhouden het zuid en tot militaire acties aan te sporen (Rusland deed pogingen tot een relatie van vrede en consistentie met de VS te bouwen).

- .. Het FNL bestaat niet alleen uit communisten, maar is een front van vele verschillende groeperingen. Welke namen men het vindt in Zuid Vietnam o.l.v. mag geven, het is ontstaan als gevolg van het ophoffen van de door de Vietminh ingevoerde landheroveringen door Dien, onder de boeren, en van de vervolgingen van politiek-religieuze secten.
4. De Democratische had betrekking op de DRV en de Fransen. Hoop de Fransen onder druk van de VS hun volle verantwoordelijkheid om het verzet na te voldoen, lieten vallen, vervielen hierna ook de verantwoordelijkheden van de D.V. Ook erkennen de Geneefse afgevaardigden de eenheid van Vietnam, zodat het gaan van noord-vietnam naar het zuiden, nu is een infiltratie is van een proces de openheid, zoals die van de Amerikanen dat wel is.

Slogan: "De VS winnen"

Vervolg: statistiek en cijfers, oorlogverloop etc.

Bijv.: Wanneer men de door de VS gepubliceerde dodencijfers van het FNL bij elkaar telt, is het aantal doden Vietnamans hoger dan het bevolking aantal.

- Wanneer men de Amerikaanse cijfers voor naar lancant, zo kan tot eind 1967 10,3 van de 17,7 miljoen plattelandsbewoners volledig onder controle van de FNL staan.
- Het feit dat er grote verschillen bestaan tussen de aantallen buitgemaakte wapens en genoemde vietnamese dodentallen doet vermoeden dat vele niet soldaten, maar burgers gedood worden.
- Wanneer de v.o. door de inflatie van de dollar worden gelwone te de-escalieren, wordt dit uitgelegd als vredeswil, terwijl deescalatie van het front of betekent dat het verzwakt is, of dat het nieuwe offensieven voorbereidt.

Slogan: "U.S. stoppen de bombardementen"

het aantal bombardementen op het zuiden en op Laos zijn sterk verhoogd.

een andere slogan is nog: vietcong terreur.

ZONDAGHOEDAG 19 oktober 1969

FNL - BIJENKOMST 13.45 uur (wart voor twee middags)

IN DE PAUZE FONDELSTRAAT 39 amsterdam
tel 020 - 388300

MANSFIELD:

Staakt het vuren in Vietnam is al ^{gisteren} een feit

WASHINGTON, 22 okt. (UPI) — Senator Mike Mansfield, de voorzitter van de Democratische fractie in de Amerikaanse senaat, heeft gisteren gezegd dat een staakt-het-vuren in Zuid-Vietnam grotendeels al een feit is.

Mansfield prees de tactiek van „beschermende reactie”, die op last van president Nixon in Zuid-Vietnam is doorgevoerd. Deze tactiek houdt in dat de Amerikaanse strijdkrachten uitsluitend in actie komen als zij worden aangevallen. Zij is in de plaats gekomen van de tactiek van „maximale druk”, die inhield dat de Amerikaanse troepen het initiatief namen tot acties tegen de vijand.

Mansfield zei dat de tactiek van „beschermende reactie” neerkomt op een de-dacto staakt-het-vuren. Een van de verslaggevers vroeg hem: „Meent u dat er nu al sprake is van een staakt-het-vuren?”. Mansfield knikte en zei: „Ja”.

Senator Gorge Aken, de belangrijkste Republikein in de senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen, zei dat alle Amerikaanse grondstrijdkrachten binnen een jaar iot Zuid-Vietnam zullen worden teruggetrokken. Hij zei dat hem dit door het Witte Huis was verteld.

De ssenaatscommissie heeft een serie publieke „hearings” over de oorlog in Vietnam, die zeker zouden hebben geleid tot felle kritiek op Nixons beleid, uitgesteld. De leden van de commissie zijn momenteel zeer optimistisch ten aanzien van de toekomstige gebeurtenissen in Vietnam. Op 3 november zal president Nixon de natie toespreken. Verwacht wordt dat hij dan vérgaande besluiten zal bekendmaken.

De oorlog blijft nog in Vietnam

WASHINGTON, 23 okt. (AFP, Reuter) — De Amerikaanse president en zijn regering zijn niet van plan een éenzijdig bestand in Zuid-Vietnam af te kondigen. De minister van defensie, Melvin Laird, zei gisteren dat een bestand niet aanvaardbaar is, tenzij Noord-Vietnam eveneens de verzekering geeft dat er niet meer zal worden gevuurd. Een éenzijdig bestand is geen middel om tot een eind van de oorlog in Vietnam te komen, aldus Laird, die met zijn woorden vele optimistische verwachtingen van de laatste dagen de bodem heeft ingeslagen.

De verklaring van Laird werd aanvankelijk aan de wereld gepresenteerd als afkomstig van „een hoge functionaris van het ministerie van defensie”. Later werd meegedeeld dat die hoge functionaris de minister zelf was. Nog later liet het Witte Huis weten, dat Laird namens de gehele regering had gesproken.

Zware druk

De laatste dagen wordt door voor-aanstaande leden van het Congres zware druk op president Nixon uitgeoefend om over te gaan tot een staakt-het-vuren, ongeacht de vraag wat de vijand doet. De Amerikaanse troepen zouden alleen moeten terugschieten als zij werden aangevallen.

De tactiek van de Amerikaanse strijdkrachten in Vietnam is de laatste weken reeds veranderd. Zij zoeken de vijand niet meer op om slag met hem te leveren, doch komen pas in actie als zij worden aangevallen. Zij beperken zich dan niet tot terugschieten, maar gaan ook over tot de achtervolging. Dit leidt nog herhaaldelijk tot forse veldslagen. Niettemin is door de invoering van de nieuwe tactiek, die bekend staat als „beschermende actie”, het aantal Amerikaanse doden aanzienlijk teruggelopen. Het bedraagt nu minder dan honderd per week.

Republikeinen

Senator Mike Mansfield, de voorzitter van de Democratische fractie in de Senaat, zei dinsdag dat een staakt-het-vuren eigenlijk al een feit is. Die opvatting is echter veel te optimistisch. Wel wordt de druk op Nixon om het vuren te staken steeds sterker. Niet alleen Mansfield wil het, maar óók senator Hugh Scott, de voorzitter van de Republikeinse fractie.

Senator Scott stelde voor dat de Amerikanen en hun bondgenoten in Vietnam het vuren op een gegeven moment staken. Als de vijand hetzelfde doet ontstaat een de facto-bestand. Een internationale organisatie zou moeten deelnemen aan het organiseren ervan. Toen een verslaggever hem vroeg of president Nixon het met zijn denkbeelden eens was, antwoordde Scott: „De president weet dat ik hem in sommige gebeurtenissen vóór ben.”

Scott is onlangs tot fractievoorzitter van de Republikeinen gekozen als opvolger van de overleden Everett Dirksen. Hij was destijds een van de eerste Republikeinen, die pleitte voor terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam.

De druk van de laatste dagen om een éenzijdig bestand door te voeren is de laatste week zó groot geweest, dat de regering en het Pentagon het kennelijk noodzakelijk hebben geoordeeld een tegenverklaring uit te geven. De verwachtingen voor de rede, die president Nixon op 3 november over Vietnam zal houden, waren zeer hoog gespannen.

Kennelijk wil de regering voorkomen dat het Amerikaanse volk ernstig zal worden teleurgesteld. Overigens deelde het Pentagon wél mee, dat de rede van de president „zeer belangrijk” zal zijn.

Noord-Vietnam heeft de Verenigde Staten ervan beschuldigd dat zij op 14, 17 en 20 oktober bombardementen en beschietingen hebben uitgevoerd op Noord-Vietnamees gebied. Het Pentagon heeft deze beschuldiging als „propaganda” van de hand gewezen en verzekert dat Amerika geen bombardementen uitvoert op Noord-Vietnam.

PRESIDENT NIXON

27 juni 1973

„Oorlog der robots”, schrijft De GROENE boven een commentaar op enkele mededelingen van generaal Westmoreland, de vroegere Amerikaanse opperbevelhebber in Zuid-Vietnam:

„De lessen en met name de nieuwe technieken van de Vietnamese oorlog zullen het slagveld van de toekomst op revolutionaire wijze veranderen. Dat is op de jaarvergadering van de Association of the United States Army voorspeld door iemand, die met kennis van zaken en met een zeker gezag spreken kan, te weten generaal William C. Westmoreland. Lag tot dusver het accent op sneller bewegen, nauwkeuriger richten, efficiënter contact-houden, in Vietnam is men zich gaan concentreren op nieuwe opsporings-systemen (waar zit de vijand?) en op nieuwe tactieken om er gebruik van te maken. In de toekomst — zo voorspelde Westmoreland — zullen gevechts-gebieden 24 uur van de dag worden afgespeurd; vrijwel terstond nadat iets is waargenomen zal het kunnen worden gerapporteerd en vernietigd; er zullen totaal nieuwe technieken worden ontwikkeld — zoals door vliegtuigen uitgezonden drooide luister-apparaatjes — technieken die thans in Laos en Cambodja „in de kinderschoenen staan” en over tien jaar al zullen er geen grote legerafdelingen meer nodig zijn, want dan zal het slagveld zijn geautomatiseerd.

Een vraag ligt voor de hand. Voltrekt zich die ontwikkeling eenzijdig of doet zij zich ook voor bij de eventuele tegenpartij? En als dat laatste het geval is, hoe moet men zich zo'n oorlog der robots dan voorstellen?”

Laird tegen eenzijdig bestand in Vietnam

De Amerikaanse minister van defensie, Laird, heeft zich gisteren, aanvankelijk officieus, uitgesproken tegen het afkondigen van een eenzijdig bestand in Vietnam door de VS. Dit was in tegenspraak met de berichten die rondom het weekeinde in de Amerikaanse pers verschenen als zou het Pentagon een dergelijke stap juist voorstaan. Lairds opmerking gaat ook in tegen de aanbevelingen die verscheidene vooraanstaande senatoren de afgelopen dagen hebben gedaan.

Laird zag geen heil in een staakt-het-vuren als Hanoi niet ook vooraf te kennen geeft hieraan mee te zullen doen. Hij verwees naar de rede van president Nixon van 14 mei, waarin gezegd was dat de VS bereid zijn te streven naar een (wederzijds) wapenstilstand onder internationaal toezicht. De plaats om deze zaken te behandelen is het vredesoverleg te Parijs, aldus Laird.

De minister zei dat de overdracht van gevechtstaken aan het Zuidvietnamese leger goed vlotte. Hij deelde ook mee dat de regering ernaar streeft de kosten van de oorlog het komend jaar vrijwel te halveren tot ongeveer 65 miljard gulden per jaar.

De Amerikaanse defensiebezuinigingen — waaronder ook een verkleining van de manstrekke is begrepen — zal niet ten koste gaan van de verplichtingen jegens Zuid-Korea of de NAVO, zei Laird.

De woordvoerder van het Witte Huis, Ziegler, plaatste Lairds opmerkingen in een officiëler daglicht door te zeggen dat de minister als lid van de reering had gesproken. Ook hij verwees naar de reden van Nixon in mei. (Vandaag heeft de Zuidvietnamese president Thieu gezegd dat zijn land geen enkel eenzijdig bestand zal accepteren.)

De door het Witte Huis ondersteunde uitspraken van Laird bevestigen de woorden van de Republikeinse fractieleider in de Senaat, Scott, die gisteren weliswaar gepleit heeft voor een unilateraal staakt-het-vuren, maar er de nadruk op legde dat hij voor eigen rekening sprak. (Omdat hij in zijn functie frequent in verbinding staat met de president, was er gespeculeerd dat Scott een „proefballon” op liet voor Nixons voor 3 november aangekondigde toespraak over Vietnam.)

Scott zei dat men een datum zou moeten aankondigen waarop de reeds defensieve rechtlijn voor het Ameri-

kaanse leger — de „beschermend reactie”, die in augustus in de plaats kwam van het bevel tot „opsporin en vernietiging” — in een eenzijdig bestand zou worden omgezet, waar aan ook de Zuidvietnamezen zouden moeten deelnemen. Ook al zou Hanoi hier niet officieel op reageren — al de Noordvietnamezen evenmin zouden schieten, dan zou er toch een bestand tot stand gebracht zijn.

Tempering optimisme?

De aanbeveling van Scott was één van een reeks tekenen van optimisme in het Amerikaanse Congres (dat Laird misschien getracht heeft te temteleurstellend wordt). De Republikeren, opdat Nixons toespraak niet keinsse leider in het Huis van afgevaardigden, Ford, had gezegd dat de komende maanden zo gunstig zullen verlopen dat men volgend jaar een afschaffing van de recruitering zou kunnen overwegen.

De Democratische Senaatsleider Mansfield prees Nixon maandag verrassenderwijs voor zijn Vietnam-beleid, en stelde toen al een eenzijdig bestand voor. De zeer kritische senator Fulbright stelde de hoorzittingen over Vietnam van de Senaatscommissie van buitenlandse zaken, waarvan hij voorzitter is, uit tot na de aangekondigde rede van Nixon. De vooraanstaande Republikeinse senator Aiken sprak als zijn verwachting uit dat de VS vóór 1970 al hun grondstrijdkrachten zouden kunnen hebben teruggetrokken.

Intussen dringt senator Muskie, die wellicht de Democratische kandidaat zal zijn bij de volgende presidentsverkiezingen, aan op bemiddeling van de secretaris-generaal van de VN, Thant, in het Vietnamese conflict.

((Reuter-UPI)

Zie ook het artikel van onze Washingtonse corresponderende elders op deze pagina

Nixon tracht rechts en links tevreden te stellen

23 okt 69 MRL

Van onze correspondent

WASHINGTON, 23 okt. — How did de Gaulle do it? Dat is de verbazende vraag die hier nu wel eens wordt gesteld. De vraagstellers menen dat in de Gaulles weg van Algérie française en „Je vous ai compris” via „paix des braves” en „de geweren in de vestibule” tot Algerijnse onafhankelijkheid, een les ligt voor de onthechting van de Verenigde Staten uit Vietnam.

Zelfs het anders nationalistische weekblad Time constaateert deze week dat Vietnam een „nationale nachtmerrie” is geworden. Ook de actuele decors voor de twee drama's vertonen overeenkomsten.

In Frankrijk: de algehele ontredding door na-oorlogse armoede en Dien Bien Phoe, gesymboliseerd in de stoelendans van de regeringen van de Vierde Republiek. Hier: een diepe geestelijke en politieke crisis van de „affluent society” (overvloedsmaatschappij), waarin een ontevredenheidspsychose is gegroeid.

Zelfs de feitelijke omstandigheden lijken enigszins op elkaar. In beide gevallen is de president een gevangene met vele ketenen. Enerzijds van de publieke opinie thuis, die is verdeeld tussen hen die een „nederlaag” met beschuldiging van „verraad” zullen beantwoorden en hen die „vrede om elke prijs” roepen omdat, nu een militaire overwinning officieel als doel is afgewezen, voortzetting van de strijd niet alleen immoreel lijkt maar ook tot een politieke gezags- dus bestaans-crisis van de Verenigde Staten zelf kan leiden.

Anderzijds is de president gevangene tussen de eisen van de vijand die geen politiek compromis wenst: Hanoi (resp. Algerijnse Nationalisten) en de eisen van hen om wier „vrijheid” alles is begonnen: Zuid-Vietnam, Saigon (resp. de pro-Franse Algerijnen en de Franse kolonisten daar).

Zij zien in ieder compromis verraad en dreigen daarom van zulk een compromis een nederlaag te maken voor de beschermheer. Tussen deze

strijdigheden in moet de regeerder dan nog zijn verantwoordelijkheid handhaven en, zoals Nixon vorige week aan een student schreef —, bij het bepalen van een koers „rekening houden met de menselijke en wereldpolitieke gevolgen”.

Nixons fouten

Nixon is geen De Gaulle en daarom houdt de parallel hier op en zijn ook hun fouten niet vergelijkbaar. Als De Gaulle het spel foutloos had gespeeld, dan was er geen revolutie van de generaals en dreiging van parachutisten op Parijs gekomen, evenmin als een OAS. Zo ver komt het hier vast niet.

Toch kan men nu al een paar foutjes aanwijzen die Nixon maakte. Het uitstel van de aankondiging in augustus van nieuwe troepenertrekkingen droeg zeker bij tot de golf van protest nu. Bovendien is hij er niet in geslaagd om het Moratorium van de jeugd naar zich toe te trekken en aldus te ontwapenen.

Zijn verzekeringen dat hij er zich niets van zal aantrekken en dat hij niet de eerste president zal zijn die regeert tijdens een Amerikaanse nederlaag, kon de demonstranten alleen aanmoedigen. Het lijkt een stommit, aangezien toch waarschijnlijk de helft van de deelnemers om dezelfde vrede vroegen die Nixon nastreeft en geenszins om een snelle en volledige nederlaag die een „onmiddellijke” aftocht met zich mee zal brengen.

Dat laatste lijkt slechts de — overigens onbewuste — wens van hen voor wie Vietnam alleen aanleiding en voorwendsel tegelijk is om de algemene Amerikaanse geloofs-crisis in de richting van een soort Wagneriaanse Götterdämmerung te stimuleren en te exploiteren.

Agnew over Moratorium

Nog dommer lijkt op het eerste gezicht wat de regering zondag vice-president Agnew liet zeggen die van begin af aan de rol speelde van enfant terrible. Onder toejuichingen van zijn Republikeins gehoor in New Orleans noemde hij het Moratorium: „Een emotioneel purgeermiddel voor hen die hun onmacht om een constructieve oplossing aan te bieden willen wegwassen.”

Hij sprak over: „Een geest van nationaal masochisme, aangemoedigd door een steriel korps van brutale snobs die zichzelf als intellectuelen aanduiden.” De grote patriotten uit het verleden zouden het moeilijk ge-

vonden hebben te geloven dat „Amerikanen ooit aan de geldigheid van Amerika's besluit zouden twifelen om vrije mensen van totalitaire aanvallen te vrijwaren.”

Toch zien we vandaag, aldus Agnew, onder ons lieden die liever aan de kant van een vijandelijke aanval-der staan dan aan de kant van deze vrije natie.”

Deze uitbarstingen tegen de demonstranten die Vietcong-vlaggen meedroegen en die nauwelijks in het beperkte brein van Agnew zelf kunnen zijn geformuleerd, maar alleen door de woordsmeden van een Wallace, wekten natuurlijk in de pers een storm van protest. Maar het Witte Huis liet in het midden of Nixon het ermee eens was en maakte duidelijk dat ieder lid van Nixons club een eigen lied kan zingen.

Wel werden de veel gematigder bewoordingen van minister Rogers dezelfde dag en een waslijstje van feiten dat in het Congres werd verspreid en het verschil tussen Nixons en Johnsons politiek moet bewijzen, uitdrukkelijk door het Witte Huis gesigneerd.

Nixon op dubbel spoor

Uit deze storm kan men allereerst opmaken dat Nixon, onder leiding van dr. Kissinger — die De Gaulle zeer bewondert — ten aanzien van de eigen publieke opinie op een dubbel spoor wil rijden. Nu al vrijwaart hij zich van de beschuldiging van verraad die rechtse Republikeinen ongetwijfeld zullen willen uitspreken straks. Tegelijk tracht hij het midden en links te bevredigen door te tonen dat hij redelijkerwijs alles deed waarom nu wordt gevraagd.

Belangrijker is dat Agnew, die een raspoliticus is, blijkens zijn uitlatingen vermoedde dat er inderdaad voedingsbodem is voor zijn giftig zaad. Deze omstandigheid wordt nu ook door Kissinger gebruikt als argument tegen een overhaaste aftocht. Zelfs de critici in het Congres blijken dat nu aan te voelen. Vandaar dat zij zich deze week, in afwachting van Nixons rede op 3 november, plotseling zeer soepel en zelfs vergevingsgezind tonen.

Zij willen zowel iedere identificatie voorkomen met Nieuw Links, dat de crisis rond Vietnam gebruikt als wapen tegen de Amerikaanse politieke structuur, als tegen de toekomstige beschuldiging, analoog aan die van Joe McCarthy in de jaren '50 over China, dat zij Vietnam aan de communisten uitleveren.

De oude Republikeinse senator Aiken, die drie jaar geleden proclamatie van de overwinning en Amerikaanse afdocht voorstelde, voorspelt nu dat alle gevechtstroepen eind volgend jaar toch teruggetrokken zullen zijn. De criticus Fulbright stelde zijn nieuwe Vietnamverhoren uit tot na Nixons rede. De Democratische leider Mansfield gaf plotseling toe dat Nixon blijkens zijn politieke daden inderdaad naar vrede streeft en door het veranderen van de bevelen aan het leger al voor een stilzwijgend bestand had gezorgd.

Hij meende dat Nixon „alles doet wat hij kan om een uitweg uit de tragedie te vinden” en hij hoopte dat „de natie achter de president zal gaan staan”.

Ex-vice-president Humphrey drukte waarschijnlijk uit wat de politiek bewoog in een brief waarin hij zijn bezoek aan Nixon uitlegde evenals zijn onverwachte steun toen aan diens koers, twee dagen voor het Moratorium.

„Tegelijk geloof ik dat we excessen bij protest en onenigheid moeten voorkomen, omdat deze niet alleen onze democratische instellingen — die van het presidentsschap daarbij inbegrepen — kunnen beschadigen, maar ook kunnen leiden tot een nieuwe periode van hersenloze reactie van het type-Joe McCarthy. Vooral moeten wij ons vrijwaren tegen het verschijnsel van protest-dronkenschap, de opwinding die iemand tot steeds nieuwe protesten brengt, zelfs nadat de oorspronkelijke eisen al bevredigd zijn.”

Nieuwe analyses

Uit alles blijkt dat na het Moratorium van de jeugd, en nu op 15 november een mars op Washington dreigt die door radicalere studenten wordt georganiseerd, de verantwoordelijke critici nieuwe analyses hebben gemaakt.

Sommigen van hen geven toe dat het langzaam toegeven aan de kritiek van de laatste jaren door Johnson en Nixon Washington in een uitzichtloze dwangpositie bracht zonder dat de door de kritische raadgevers beloofde onderhandelingen tot stand kwamen.

Velen zijn ook gaan nadenken over de betekenis van snelle of langzame aftocht uit Vietnam. Voor dat land zelf, voor de mogelijke politieke gevolgen in de Verenigde Staten in de komende jaren, en tenslotte voor de Amerikaanse verantwoordelijkheid in de rest van de wereld.

De konsekwenties van M-day

24 05 63 NRC

Moratorium day, de grote Amerikaanse betoging tegen voortzetting van de oorlog in Vietnam, is voorbij en de vraag is nu wat het zal uithalen dat bijvoorbeeld een dertig- tot veertigduizend jonge Amerikanen met kaarsen rond het Witte Huis paradeerden waarbinnen hun president zat die beweert zich niet door de straat te laten voorschrijven wat hij moet doen.

Zoiets zeggen is één ding, maar zo handelen is punt twee. Naar schatting een twee miljoen Amerikanen zijn op de een of andere manier betrokken geweest bij M-day en dat is geen gering aantal. Waarbij komt dat men wel mag aannemen dat de demonstratie ook duidelijk de weerslag is van iets dat zeer intens leeft: zo'n protest te uiten zonder rellen en geweld uit te lokken wil wel iets zeggen. Dat hij uitgerekend de dag tevoren generaal Lewis Hershey naar huis zond, de man die het recruiteringssysteem leidt en als zodanig gezien wordt als de onmiddellijke veroorzaker van veel misère in Amerikaanse huishoudens, kan slecht anders uitgelegd worden dan als een concessie aan de weerzin tegen de Vietnamese oorlog.

Interne verdeeldheid

Juist de kalmte en waardigheid van het protest maken het voor Nixon onmogelijk eraan voorbij te zien. Daarin ligt het bewijs hoe-

zeer deze vredesbeweging in het teken staat van een vergaande en algemene oorlogsmoeheid, een factor die uiteraard zeker in Hanoi niet over het hoofd wordt gezien. Als Nixon beweert dat zijn onderhandelingspositie erdoor wordt verzwakt spreekt hij de waarheid - betogingen als deze maken iedere poging zijnerzijds om een vuist te maken belachelijk. En Nixon is te veel een politicus om daarmee geen rekening te houden. Veel hangt er van af hoe het verder gaat.

Op het programma slaat voor november weer een massale betoging onder leiding van Coretta, de weduwe van Martin Luther King, waaraan als het goed is zoveel mensen zullen deelnemen

een oorlog verloren, voor het eerst in hun bestaan. Een nieuwe broer van interne verdeeldheid die bij de vele andere best gemist kan worden.

als er reeds Amerikanen in Vietnam zijn gesneuveld: een kleine veertigduizend.

Blijken deze betogingen aan te slaan dan kan Nixon zich eenvoudig niet permitteren er geen acht op te slaan. De mogelijkheid bestaat ook dat de beweging verloopt omdat meer en meer mensen weliswaar sympathie hebben voor het doel, maar het op deze manier niet te verwezenlijken achten. In dat laatste geval, waarop de president kennelijk hoopt, kan hij de moratorium-beweging negeren, maar het lijkt of de gedachte erachter te diep wortelt in de Amerikaanse gemeenschap dan dat deze presidentiële gok opgaat.

Maar veel minder plezierig is de andere uitkomst — als Nixon inderdaad de zin van de moratorium jongeren zal moeten doen en zonder uitvluchten de Vietnamkwestie moet likwideren. Dat zal er op neerkomen dat vele Amerikanen dan verwijtend naar deze jongeren gaan wijzen als de veroorzakers van het feit dat de V.S.

Lodge zwijgt op vredesoverleg in Parijs

20 april 1973

De leider van de Amerikaanse onderhandelingsdelegatie in Parijs, Cabot Lodge, heeft vandaag op de 39ste bijeenkomst van de onderhandelingen zijn voorbereide toespraak ingetrokken en gevraagd de vergadering te schorsen tot volgende week donderdag.

Lodge zei tegen verslaggevers dat hij „week na week na week“ had geluisterd naar de eisen van Hanoi en de Vietcong voor eenzijdige terugtrekking van Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam.

Hij verklaarde zijn optreden door te zeggen dat hij „de aandacht wilde vestigen op de volkomen negatieve instelling van de andere zijde“.

De leidster van de Vietcong-delegatie (officieel: delegatie van de voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam), mevrouw Ngyuyen Thi Binh, zei dat Lodge zijn verklaring verschoven heeft om „te vermijden een antwoord te moeten geven op onze redelijke eisen“. De hoofdonderhandelaar van Hanoi, Xuan Thuy, liet zich in dezelfde zin uit. (Reuter)

Economische maatregelen in Zuid-Vietnam

De Zuidvietnamese autoriteiten hebben vrijdag de prijs van benzine verdubbeld en die van andere olieproducten verhoogd met 7 tot 10 procent. Volgens kringen van het ministerie van economische zaken is de regering van plan voor 2.000 artikelen de invoer- en de omzetbelasting te verhogen als verdere maatregel om de economie weer op de been te helpen.

Intussen heeft een van de zes Zuidvietnamese politieke partijen die samen president Thieu's politieke alliantie vormen, zich uit de groep teruggetrokken. Trinh Quoc Khanh, leider van de Vietnamese sociaal-democratische partij en een belangrijke figuur in de religieuze Hoa-Hao-sekte, heeft de president geschreven te menen dat de alliantie, het Nationaal sociaal-democratisch front, geen nuttig doel in de nationale politiek dient. Khanhs partij zal niet langer de vergaderingen bijwonen, die „nergens toe leiden”.

President Thieu vormde in mei van dit jaar het front om een hechte politieke steun voor de regering te krijgen. Het is nooit duidelijk geworden welke rol het front speelde en hoeveel macht het had. (Reuter).

Vietcong zal spoedig Amerikanen vrijlaten

De Vietcong zal „spoedig” drie Amerikaanse krijgsgevangenen vrijlaten. Dit werd gisteren bekendgemaakt door de clandestiene radiozender van de guerrillastrijders. Het zou een gebaar van „grootmoedigheid en menselijkheid” zijn.

In de omgeving van de Amerikaanse delegatie bij het vredesoverleg in Parijs werd deze mededeling in verband gebracht met het bezoek dat een advocaat van twee leden van de Amerikaanse anti-oorlogsbeweging, Kunstler, dit weekend bracht aan de delegaties van de Vietcong en van Noord-Vietnam in Parijs.

De jurist was naar de Franse hoofdstad gereisd omdat de Noordvietnamezen zijn cliënten, Dellinger en Davis, die in Chicago in voorarrest zitten omdat zij terecht zullen staan op beschuldiging van het beramen van oproer, per brief hadden laten weten dat zij met hen wilden spreken over de kwestie van de Amerikaanse krijgsgevangenen.

Toen de Noordvietnamezen ter gelegenheid van de Amerikaanse nationale feestdag, 4 juli, drie gevangenen vrijlieten, traden Dellinger en Davis op als tussenpersonen.

Kunstler zei bij zijn vertrek uit Parijs dat hij geen mededelingen kon doen over zijn gesprekken met de communisten. Maar, zei hij, „er valt binnen tien dagen een belangrijke bekendmaking te verwachten in de VS, die verstrekkender zal zijn dan de identificatie en de status van krijgsgevangenen, en niettemin voor vele Amerikanen een opluchting zal betekenen.” (Reuter - UPI)

MOE VAN DE OORLOG TERUG NAAR AMERIKA

Een groep van drieduizend Amerikaanse mariniers kwam gisteren terug uit Vietnam, kennelijk moe van de oorlog. Op hun troepentransportschip maakten ze het teken van de vrede. Boven het teken is een zelfgeschilderd 'ban-de-bom'

Politieke strijd in VS over engagement in Laos

De Noordvietnamezen hebben in Zuid-Laos hun droge-moesson-offensief ingezet met een aanval op een militair kamp, 48 kilometer van de aan de Mekong gelegen stad Savanakhet, aldus verluidt in Vientiane. Twee Noordvietnamese bataljons vielen het kamp Ban Bungxang aan en dwongen twee compagnieën regeringstroepen zich terug te trekken.

Ban Bungxang ligt aan een strategische weg van Savannakhet naar het belangrijke centrum Muong Phin, 136 kilometer naar het oosten. De Laotische regering heeft het gebied van Muong Phin twee bataljons gestationeerd en de operaties van de Noordvietnamezen worden gezien als een poging de wegverbindingen af te snijden als een voorbereiding voor een aanval op hen.

De kwestie-Laos dreigt in de Verenigde Staten een politieke zaak te worden. Senator Fulbright (Dem., Arkansas), de voorzitter van de senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen, zei in een besloten zitting van de commissie dat de VS in Laos verwickeld dreigt te raken in een oorlog zonder dat daarvoor toestemming is verkregen van het Congres, hetgeen een schending van de constitutie is.

De minister van buitenlandse zaken, Rogers, gaf uiting aan de toenemende bezorgdheid van de regering over de dreiging verwickeld te raken in een oorlog in Laos, maar hij ontkende dat er sprake is van een wijziging voor de Amerikaanse politiek.

Volgens Fulbright gaven de VS ten

minste 150 miljoen dollar uit aan directe steun voor de Laotische regering in haar strijd tegen de communistische rebellen van de Pathet Lao.

Deze ontwikkeling kan ertoe leiden, aldus Fulbright, dat de VS verwickeld raken in een oorlog zonder dat daartoe toestemming door het Congres gegeven is.

Senator Cooper (Rep., Kentucky) zei dat hij zou zien te voorkomen dat het Congres toewijzingen doet voor het deelnemen aan de strijd in Laos door Amerikaanse troepen.

Senator Cooper zei niet te willen dat de VS stap voor stap betrokken wordt bij een oorlog in Laos of Thailand, als het geval geweest is in Vietnam.

Naar minister Rogers na afloop van de zitting meedeelde zijn er 45.000 Amerikanen in Laos, maar geen grondtroepen. Hij betwijfelde of de Amerikaanse operaties in Laos, waarvan, naar hij dacht, het Congres op de hoogte was, in strijd zijn met de constitutie. (UPI-Reuter)

on heeft het niet moelijk met zijn critici

Van onze correspondent

WASHINGTON, 30 okt. — Bijna niemand buiten het Witte Huis weet precies wat president Nixon maandagavond zal zeggen over Vietnam. Vrij zeker echter lijkt dat hij noch een massief vertrek van het grootste deel van de Amerikaanse troepen binnen een jaar zal aankondigen, noch ook een duidelijke dienstregeling voor een minder snelle terugtrekking.

Wel zou hij weer eens een periodieke „aflossing” kunnen bekendmaken van een 40.000 man, waardoor hij dan zijn hoop in vervulling laat gaan dat hij het schema van ex-minister van defensie Clifford kan verbeteren, die terugkeer van 100.000 man nog dit jaar vroeg.

Vast staat dat ook na zijn rede het z.g. numbersgame (aantallenspel) hier rustig doorgespeeld kan worden. De betekenis van de genoemde en nog te noemen getallen blijft immers vaag. Al in juni verklaarde de president dat hij hoopte dat alle gevechtstroepen op de grond tegen eind 1970 teruggetrokken zouden zijn. Een groot aantal van de critici heeft dit nu vergeten en stelt het als een eigen minimum eis.

Neemt men aan dat van de totaal 400.000 man 200.000 tot de „combat troops” worden gerekend — hetgeen veel zou zijn — en de helft daarvan tot luchtmacht, marine en speciale troepen behoort, dan zou Nixon slechts terugkeer van een 100.000 man gevechtstroepen tegen eind volgend jaar hoeven aan te kondigen. Dan zijn er begin 1971 nog een 250.000 man over aan steuntroepen.

Nog aardiger wordt het spel indien men niet over gevechtstroepen spreekt. Zonder meer kunnen namelijk 100.000 man technisch en administratief personeel worden gemist. Totaal zouden dan 200.000 man tot eind 1970 worden teruggetrokken hetgeen nog altijd de andere helft van 200.000 man overlaat.

Het merkwaardige van dit „numbersgame” is dat terugtrekking van totaal 200.000 man tot eind volgend jaar — de al aangekondigde terugtrekking van 60.000 inbegrepen — tot de oorspronkelijke plannen van het Pentagon behoort. Het zou slechts betekenen dat het vertrek sinds juni van ongeveer 10.000 man per maand normaal wordt voortgezet.

Open deuren

Velen van de politieke en journalistieke critici van Nixon hier hebben de laatste weken begrepen dat hun eisen via dit numbersgame vrij ge-

makkelijk kunnen worden ingewilligd. Zij laten daarom weten dat Nixon op de goede weg is. Zij ontdekten dat zij met hun eisen die het politiek wel aardig doen — vooral indien zij deze in een geïrriteerde branciesaus serveren — niet veel verder kunnen gaan dan de regeringsplannen. Maar zij moeten vrezen dat ook het grote publiek doorkrijgt dat zij eigenlijk slechts open deuren intrappen.

Desondanks bereiden zij zich er nu al op voor om volgende week enthousiast te roepen dat Nixon naar hen en naar „de stem van de protesterende jeugd” heeft geluisterd.

Maar er zijn nog andere factoren die sommige critici doen aarzelen. Zij zouden het Nixon dan vrij gemakkelijk maken maandagavond een wig te drijven tussen verantwoordelijke critici en hen die hun oppositie alleen gebruiken om te tonen dat zij bij de tijd of nieuw-links zijn, zonder zelf realistische alternatieven te bieden.

„Opzienbarende besluiten”

Een van de slagwoorden hier is dat de publieke opinie opzienbarende besluiten eist.

Bij nader inzien is de publieke opinie heel wat verdeelder dan wordt aangenomen. Zeker: zestig procent van de ondervraagden vindt de Vietnamese onderneming nu een fout, de helft wenst Amerikaanse terugtrekking, ook indien daardoor Saigon communistisch wordt, ruim vier op de vijf heeft meer dan genoeg van de oorlog.

Maar een onmiddellijke terugtrekking wordt door de meerderheid van 57 tegen 36 procent afgewezen, 61 procent wil de Amerikaanse aftocht afhankelijk maken van de Vietnamisering, een meerderheid eist dat Zuid-Vietnam niet-communistisch zal blijven en de helft acht nog altijd plotselinge escalatie van het conflict ten behoeve van een Amerikaanse overwinning een realistische koers.

De demograaf Scammon waarschuwde lang voor de verkiezing van Nixon dat de meerderheid hier „niet zacht, niet arm en niet jong” is. Hij meent nu dat „middle”-Amerika weliswaar niet van de oorlog houdt, maar dat het (85 procent van de ondervraagden) twee dingen nog meer verafschuwt: de protesten van de studenten en militante zwarten.

Directe terugtrekking

Ten slotte heeft ook de roep om onmiddellijke en totale terugtrekking van de Amerikanen uit Vietnam binnen een jaar in het Witte Huis een antwoord uitgelokt dat hier en daar indruk maakt. De Republikein Goodell, die het voorstel deed, werd er ineens heel beroemd door. Maar prof. Kissinger, Nixons assistent, heeft er het volgende niet ongeloofwaardige scenario aan vastgeknoopt:

In Zuid-Vietnam zou een dergelijk

plan volledige anarchie brengen. De len van de Zuidvietnamese troepen zouden rechtsomkeert maken om hevege lijf te redden. Al spoedig zou het plan van het Pentagon uitgevoerd moeten worden volgens welk 400.000 Amerikanen zich al vechtend tegen Zuidvietnamese facties een weg moeten banen naar de havens. Gemeten aan wat na 1954 in Noord-Vietnam en vorig jaar in Hue gebeurde, wordt het aantal Zuidvietnamese slachtoffers bij een dan waarschijnlijk snelle machtsverandering van de communisten geschat op tussen 500.000 en een miljoen.

Weliswaar noemde ex-ondertminister Ball de domino-theorie eens een „cliché dat het denken verhindert”. Maar een dergelijk débacle in Zuid-Vietnam zou toch wel enige gevolgen voor de Amerikaanse positie in Azië, Afrika en Europa met zich meebrengen.

Op zijn minst zou daarna in een sterk gedesillusioneerd Amerika de mentaliteit van een „fortress America” weer ontstaan. Hetgeen na enige tijd de Russische lust tot actie aanmoedigt.

Bovendien, aldus dit scenario, hoe onberekenbaar naties worden na een periode van frustratie en onrust, bleek toen overwinnaars die ontdekten dat zij verliezers waren — zoals Frankrijk en Engeland — tot de Suez-actie besloten.

Ten slotte zijn ook de gevolgen van een dergelijke afloop voor de Amerikaanse binnenlandse politiek niet te overzien. Wanneer iedere politicus kapitaal kan slaan uit „het offer van 40.000 Amerikaanse doden, 200.000 gewonden en 100 miljard dollar, dat voor niets werd gebracht”, behoort opkomst van een Goldwater-achtig figuur zeker tot de mogelijkheden.

Verkiezingsonderzoek

Dit alles mag opzettelijk pessimistisch klinken. Maar althans het laatste deel ervan en de daarin impliciete onevenwichtigheid van de kiezers, wordt gesteund door een wetenschappelijk onderzoek van de universiteit van Michigan naar de vorige verkiezingen. In tegenstelling tot wat alle journalisten — ook ik — vorig jaar schreven, blijkt dat meer dan de helft van de kiezers die bij de voor-verkiezingen in New Hampshire senator McCarthy steunden, wat betreft Vietnam haviken waren en dat een meerderheid in het hele land van hen die propaganda voor McCarthy voerden tenslotte op Wallace stemden.

Onder deze omstandigheden, zo meent men in het Witte Huis, zal het voor president Nixon maandagavond niet al te moeilijk zijn om althans een scheiding aan te brengen tussen verantwoordelijke critici die al mokkend de regeringskoers steunen en hen die daarna door de regering kunnen worden beschouwd als niet realistisch, alleen destructief of zelfs „alleen uit op een Amerikaanse nederlaag”.

Voorstel VS tot besloten Vietnam-overleg afgewezen

Noord-Vietnam en het zuidvietnamese bevrijdingsfront hebben donderdag op het Parijse vredesoverleg een voorstel van de Amerikaanse delegatieleider, Cabot Lodge, verworpen om dinsdag — daags nadat president Nixon een rede over Vietnam zal houden — in besloten vergadering bijeen te komen.

Lodge, die ook namens de Zuidvietnamese regering sprak, had voorgesteld dat alle vier partijen met ten hoogste vier afgevaardigden bijeen zouden komen, dat elk onderwerp ter sprake gebracht zou kunnen worden, en dat na afloop geen openbare verklaringen zouden worden afgelegd.

De Noordvietnamese delegatieleider, Xuan Thuy, verwierp het voorstel, en zei dat hij het voorstel van de voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam (het Bevrijdingsfront) steunde voor zo spoedige mogelijke besprekingen tussen haar en de VS. De Amerikanen hebben eerder gezegd dat Saigon bij elk overleg aanwezig moet zijn.

De secretaris-generaal van de VN, Thant, heeft Hanoi verzocht om een internationale humanitaire instelling als het Rode kruis toestemming te geven de Amerikaanse krijgsgevangenen in Noord-Vietnam te bezoeken.

Een uitwisseling van sommigen

van deze gevangenen schijnt overigens in voorbereiding te zijn. Vandaag werd door het hoofd van de onafhankelijkheidsbeweging van het Caribische eiland Portorico, dat onder Amerikaans bestuur staat, meegedeeld dat Hanoi in het kader van deze uitwisseling de vrijlating eist van vijf Portoricaanse nationalistenvan die al jaren in de VS gevangen zitten voor hun aandeel in aanslagen op oud-president Truman of op het Amerikaanse congres.

Intussen heeft de Zuidvietnamese president, Thieu, gisteren bijna vierhonderd politieke gevangenen vrijgelaten, waaronder Vietcongstrijders, ter gelegenheid van de nationale feestdag van zijn land, zaterdag.

Onder de vrijgelatenen bevindt zich Thich Thien Minh, een vooraanstaande boeddhistische leider, die acht maanden gevangen heeft gezeten omdat hij Vietcongliden gehuisvest zou hebben en in het bezit van wapens geweest zou zijn.

De berichten over martelingen in de Zuidvietnamese gevangenis houden aan. Gisteren maakte een Labourafgevaardigde in het Britse Lagerhuis bekend dat zij een gesmokkelde brief had ontvangen waarin ettelijke gevallen, sommige met dodelijke afloop, werden vermeld. (Reuter--UPI-AP)

Hier en nu vanavond: Joris Ivens in Laos

3. over 6jnu

De belangrijkste filmpremière deze week komt vanavond op de beeldbuis: 21.35 uur, Nederland 1, Hier en nu, de actualiteitenrubriek van de NCRV.

De film heet Het volk en zijn geweren en is verleden jaar in Laos opgenomen door Joris Ivens, Marceline Loridan en Jean-Pierre Sergent. Het is Ivens' meermalen aangekondigde film over Laos, die hier met bijzonder veel belangstelling werd verwacht; het werk van een collectief, de naam van Ivens staat midden tussen de zeven andere namen. Maar wie zijn zijn vorige film uit Oost-Azië, De zeventiende breedtegraad over de oorlog in Vietnam, heeft gezien, zal Ivens' signatuur vrijwel onmiddellijk herkennen.

Zoals dinsdag jl. werd bericht heeft de NCRV de film die voor vanavond in de omroepgidsen stond geannonceerd, op verzoek van de Russische ambassade in Nederland vervangen. Dit was een Russische documentaire over de ideologische verschillen tussen Rusland en China. Beide landen hebben nu echter afgesproken om tijdens hun onderhandelingen geen polemisch materiaal over elkaar te verspreiden. Vandaar het verzoek van de Russische ambassade. Omdat de gidsen zeer vroeg ter perse gaan kon de NCRV het gewijzigde programma niet meer laten drukken. Het zou erg jammer zijn als juist de film over Laos waaraan Ivens de laatste anderhalf jaar heeft gewerkt, hierdoor potentiële kijkers zou ontgaan.

Te meer omdat Joris Ivens zich extra heeft ingespannen om met de Nederlandse uitzending zoveel mogelijk mensen te bereiken. De oorspronkelijke lengte van de film, bijna anderhalf uur, is tot ongeveer

drie kwartier bekort. Volgens NCRV-redacteur René Eijbersen vond Ivens zelf dat de film in zijn oorspronkelijke vorm misschien te veel geduld van een televisiepubliek zou vergen en dat men dan naar het andere net zou overschakelen.

Eijbersen was enige dagen in Parijs, waar Het volk en zijn geweren door en onder toezicht van Ivens werd verkort door mensen van zijn collectieve equipe. De verkorting betekende een gewijzigde montage. Want Het volk en zijn geweren moest ook in de Nederlandse televisieversie een complete film blijven. Dat is hoogstwaarschijnlijk gelukt. Het oorspronkelijke beeldmateriaal bleef grotendeels behouden.

Wat Ivens liet vervallen is het leeswerk: zeer vele, zeer lange (op „cartons" geschilderde) teksten die voor een huiskamerprojectie misschien werkelijk minder geschikt zijn. De Laotiaanse dialogen zijn gedeeltelijk in Nederlandse ondertitels vertaald. De Franse commentaren worden gedeeltelijk door René Eijbersen in het Nederlands ingesproken.

In plaats van de oorspronkelijke proloog, die hoofdzakelijk bestaat uit „cartons" en commentaren, wordt een interview met Joris Ivens uitgezonden waarin ook de voornaamste punten van de proloog zijn verwerkt: zijn visie op wat de mensen Amerikaans imperialisme, neokolonialisme en marionettenregeringen noemen in het Verre Oosten; waar, aldus Ivens, de oorlog zich nu van Vietnam naar Laos verplaatst.

Daarom ging hij daar filmen, uiteraard in door de Pathet Lao veroverd gebied. Zoals vaak op een brandpunt van politieke strijd: Spanje 1937, China 1939 en 1958, Cuba 1960, Vietnam 1965 en 1967, toen hij zich onvoorwaardelijk plaatste aan de zijde van de armen, de verdrukten, de misbruikten, de verdedigers van aanvankelijk zwakke posities tegen ogenschijnlijk oppermachtig geweld van technisch en economisch superieure wapenen. De drijfkraft van Ivens' filmen was en bleef zijn humaniteit. Dat zullen

zelfs zijn politieke tegenstanders moeten toegeven. Men zal die humaniteit van Ivens vanavond al in de eerste televisiebeelden van aandachtig luiserende Laotiaanse soldaten terugvinden.

Twee films

Bij Het volk en zijn geweren denk ik eigenlijk aan twee verschillende films. De lange oorspronkelijke versie, die in Frankrijk na keuring in bioscopen — cinémas d'art et d'essai — zal rouleren; en de televisieversie voor Hier en nu. De lange versie ken ik alleen in de vorm van het Franse scenario, meeslepende lectuur, vooral wanneer men de beelden heeft gezien. De drie soorten teksten — de „cartons", de commentaren en de uit het Laotiaans vertaalde dialogen — vormen een sterke en lenige, om zo te lezen feilloze structuur voor een dialectisch filmbetog, dat me vaak deed denken aan een exemplarisch „Lehrstück" van Brecht. Dit structurele aspect moet men natuurlijk in de televisieversie missen. En daarmee misschien een deel van de impact die de recensent van Le Monde ondervond als een door de camera geregistreerde culturele revolutie, „pas un défilé d'images, mais une lente maturation d'idées".

Voor René Eijbersen is de film „vooral belangrijk als document hoe een politiek indifferente bevolking tot politieke actie wordt geïndoctrineerd". Ik ben ervan overtuigd dat de film zelf als politiek leermiddel met dit doel zou kunnen worden gebruikt, tenminste voor Laotianen die het analfabetisme al hebben overwonnen en al zover zijn geschoold dat ze de argumentaties van commentaren en „cartons" kunnen meedenken. Het is een strijdbare film, waarvan de makers (om nog eens Jacques Decornoy in Le Monde te citeren) „zich volledig wegcijferen achter een gemeenschap in actie".

We zien van de oorlog zelf niet veel meer dan gevechtsoefeningen of een voorraad buitgemaakte Amerikaanse wapens. Er zijn overeenkom-

sten met Ivens' Vietnamfilms, vooral met De zeventiende breedtegraad, in beelden van de grotten waarin hele dorpen zijn ondergebracht na zware bombardementen, of om voor toekomstige bombardementen beschermd te zijn. We zien ook, evenals in de Vietnamfilms, hoe de strijd tegen de vijand en de strijd voor het leven van het Laotiaanse volk hand in hand gaan: twee rijstooftogen in plaats van één per jaar zijn een agrarische én een strategische overwinning; paarden dragen de rijst naar het front, de soldaten die van het front terugkomen, blijven de mensen in de dorpen eraan herinneren dat goede soldaten geen honger mogen lijden.

Bewustmaking

De strijd voor de nationale identiteit is niet minder belangrijk. Men kan Een volk en zijn geweren zien als een film over de bewustmaking en bewustwording van het Laotiaanse volk, een proces dat men inderdaad door politieke indoctrinatie ziet en hoort stimuleren, en waarbij politiek niet te scheiden is van persoonlijke vorming en maatschappelijke groei.

Een groot verschil met Ivens' Vietnamfilms is dat we in de Laosfilm het prille begin van een nationale en persoonlijke emancipatie kunnen meemaken. Dit begin van een eigen leven komt in de vorm van marxistisch-leninistische leerstellingen over de eigen situatie van de Laotianen, steeds weer herhaalde en vaak beaamde bevattelijke zinnen, die ten slotte een deel van de bloedstroom van dit volk lijken te worden. Politieke abstracta gebracht en geabsorbeerd als concrete realiteiten: over de landbouw, lezen en schrijven en medische verzorging, waarvan men de grondbeginselen onderwijst en leert, medewerking van vrouwen die zich voor het eerst partners leren voelen in wat de mannen ondernemen, dans en spel en rondtrekkende artiesten die oorlog en overwinning improviseren als grotten- of veldtoneel, een jongen die van het soldatenleven zingt als een middeleeuwse troubadour (en inderdaad komt volgens Eijbersen zijn zelfgemaakt lied uit een eeuwenoude Laotiaanse traditie).

Een traditioneel afscheidsritueel voor vertrekkende soldaten krijgt nieuwe betekenis, kinderen zingen een reeks slogans waarin het „neer met de Amerikaanse imperialisten en hun knechten" hetzelfde gewicht heeft als „opgepast voor ziekten" of „de rijstooft omhoog". Een klein meisje doet er een dansje bij, onweerstaanbaar gracieus en even onbeveng als alle mensen voor de camera, die nog niets voor hen betekent, want ze kennen geen camera's.

Ivens heeft niets geësceneerd, maar natuurlijk wel geselecteerd en gemonteerd. De film blijft een argument en een argumentatie, en een politieke actie. Maar het gaat ook Ivens niet om abstracta; de film van het collectief, dat in dezelfde geest heeft gewerkt als de cineast die we kennen, brengt (in vaak bijzonder mooie beelden en altijd in pregnante beeldenreeksen) mensen uit het vrijwel onbekende Laos heel dichtbij.

Ivens heeft nooit alleen over een land gefilmd, maar altijd ook voor dat land. Een volk en zijn geweren is een film voor Laos. Zo ging het in de vele landen waar hij heentrok met zijn camera, zijn geweten en zijn poëzie. Zo gaat het hopelijk straks ook hier en nu in Nederland.

Joris Ivens: filmen over en vooral vóór landen

Het Congres en Laos

34 *over Laos*

Vietnam is niet het enige omstreden punt van de Amerikaanse politiek in Zuidoost-Azië. De bemoeienis met het buurland Laos is de tegenstanders van het Vietnam-beleid evenzeer een doorn in het oog. Want al trekken de gebeurtenissen daar niet zo de aandacht als die in Vietnam, ook in Laos wordt nu al jaren gevochten en zijn Amerikaanse militairen bij die gevechten nu al vijftien jaar lang betrokken en wel voornamelijk als leiders en adviseurs van een irregulair leger van leden van bergstammen dat onafhankelijk van de geregelde Laotiaanse strijdkrachten opereert. Zij bestrijden daarmee de opstandige communistische Pathet Lao-beweging die een deel van het land langs de Vietnamese grens bezet houdt, alsmede infiltranten uit Noord-Vietnam. Belangrijk is vooral de rol die de Amerikaanse luchtmacht bij deze operaties speelt, ten dele van bases in Thailand af.

Wat zijn internationale aspecten betreft was de kern van dat akkoord

DE TOESTAND

de neutralisering van Laos, die o.m. inhield, dat er in dat land geen andere dan Franse militaire adviseurs meer mochten zijn.

Oorspronkelijk heeft Laos, evenals Vietnam en Cambodja, deel uitgemaakt van het vroegere Frans-Indochina. Het heeft zijn zelfstandigheid gekregen in 1949, als onafhankelijke staat binnen de Franse Unie. Bij die gelegenheid werd de Pathet Lao-beweging gevormd, die het met deze gang van zaken niet eens was. Uit die periode dateren al de eerste infiltraties van de Viet Minh, de communistische nationalisten uit Vietnam, en de samenwerking van deze Vietnamezen met de Pathet Lao.

In de grote Geneefse conventie van 1954 over Indochina, waarbij Vietnam verdeeld werd in Noord en Zuid, werd voor Laos de regeling getroffen, dat het geen militaire allianties zou hebben en geen militaire bases van andere landen op zijn grondgebied zou toelaten. De Pathet Lao werd politiek en militair geïntegreerd.

Een jaar later namen de politieke moeilijkheden al weer de vorm aan van gevechten tussen de Laotische strijdkrachten en die van de Pathet Lao.

En in 1962 werd het opnieuw noodzakelijk een internationaal akkoord over Laos te sluiten, om te

voorkomen dat het conflict daar internationale proporties zou aannemen en de Amerikaans-Russische tegenstelling. Een werkelijke oplossing van het binnenlandse conflict heeft deze regeling het land echter niet gebracht.

Een Amerikaans-binnenlandse zaak is de kwestie-Laos nu geworden, doordat een ondercommissie van de commissie voor buitenlandse zaken van de Senaat zich in geheime zittingen bezig heeft gehouden met de Amerikaanse activiteiten in dat land.

Senator Fulbright, van de democratische partij, sedert jaren een van de scherpste critici van het Amerikaanse Vietnam-beleid, heeft in verband hiermee publiekelijk de vraag opgeworpen of hier geen sprake is van een schending van de grondwet, aangezien er in Laos door Amerikaanse strijdkrachten een oorlog wordt gevoerd waarvoor geen toestemming is gegeven door de volksvertegenwoordiging, voor welke oorlog per jaar 150 miljoen dollar wordt uitgegeven.

En de republikein Cooper verklaarde, dat hij zou streven naar een besnoeiing van de desbetreffende kredieten, aangezien dat de enige manier zou zijn om te voorkomen, dat de Verenigde Staten in Laos en Thailand stap voor stap in een nieuwe oorlog terecht zouden komen als die in Vietnam.

De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken heeft zich daartegenover op het standpunt gesteld, dat de regering dacht dat het Congres wist wat zij deed en dat, als het Congres dat niet wist, dit nu wel het geval is.

Fulbright stelt daar tegenover, dat hij wel wist dat er wat gedaan werd, maar dat hij er geen idee van had dat het hier ging om wat volgens hem een grote operatie is. Dat was, zei hij, aan het licht gekomen voornamelijk dank zij recente publikaties in de Amerikaanse pers.

Waarschijnlijk is het geen toeval, dat de tegenstanders van het Vietnam-beleid de kwestie-Laos juist nu ter tafel brengen. Wat zij willen voorkomen is, dat bij een eventuele regeling van de Vietnamese kwestie andere brandhaarden blijven bestaan, die een dergelijke regeling in feite illusoor zouden maken.

Anderzijds geldt voor Laos het zelfde wat voor Vietnam geldt, namelijk dat voor een regeling twee partijen nodig zijn die haar willen en ook uitvoeren.

Die overweging geldt ook wat betreft de uitvoering van het neutraliseringsakkoord van 1962.